UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

MEDIJSKE PERSPEKTIVE SOCIALNEGA DELA: DISKURZIVNA ANALIZA VSEBINSKEGA POROČANJA TISKANIH MEDIJEV V PRIMERU SEŽANA

Mentorica: Doc. dr. Mojca Urek

Natalija Škornik

Ljubljana 2009

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Natalija Škornik

Naslov naloge: Medijske perspektive socialnega dela: diskurzivna analiza vsebinskega poročanja tiskanih medijev v primeru »Sežana«

Kraj: Ljubljana

Leto: 2009

Št. strani: 183 Št. slik: 1 Št. grafov: 2

Št. bibl. opomb:5 Št. prilog: 4

Mentorica: doc. dr. Mojca Urek

Deskriptorji: odnosi z javnostmi, nasilje v družini, ženske, postmoderno socialno delo, kritična diskurzivna analiza, vloga centra za socialno delo

Povzetek:

Naloga prikazuje odnos medijev do socialnega dela, ter kako poteka komuniciranje med njimi in socialnimi delavci. V teoretičnem delu sem se najprej osredotočila na vlogo centrov za socialno delo, omejila sem se predvsem na ukrepe in naloge v povezavi z družino in nasiljem v družini. Ukvarjala sem se tudi z vprašanji vloge materinstva v sodobni družbi in s pojavom filicida. Pozneje sem se osredotočila na komunikacijo z mediji in ustvarjanjem medijskega diskurza. Raziskovalni del razkriva odnos medijev do dela socialnih delavcev, njihovo komuniciranje in poročanje o primeru v Sežani. Empirični del temelji na postmodernih konceptih socialnega dela in kritične diskurzivne analize po Fairchloughu.

Title: Media Perspectives of Social Work: discourse analysis of the content of printed media reports in the case of »Sežana«

Descriptors: public relations, domestic violence, women, postmodern social work, critical discourse analysis, the role of a Social Work Center

Abstract:
This thesis presents the attitude of the media towards social work and shows how the communication between the media and social workers takes course. In the theoretical part of the thesis I first focused on the role of Social Work Centers, limiting my thesis above all on measures and duties/responsibilities in connection with families and domestic violence. Questions about the role of motherhood in modern society and the emergence of filicide were also adressed. Later on, I focused on communication with the media and the making of media discourse. In the research part, the attitude of the media towards the work of social workers, their communication and their reports on the case in Sežana are revealed. The empirical part of the thesis is based on postmodern concepts of social work and on Fairclough's critical discourse analysis.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

MEDIJSKE PERSPEKTIVE SOCIALNEGA DELA: DISKURZIVNA ANALIZA VSEBINSKEGA POROČANJA TISKANIH MEDIJEV V PRIMERU SEŽANA

Mentorica: Doc. dr. Mojca Urek

Natalija Škornik

Ljubljana 2009

PREDGOVOR

Med študijem sem spoznala metode in tehnike socialnega dela ter občutljivost dela z uporabniki. Skozi vsa ta leta sem se spopadala tudi z mnenji družbe: mojih prijateljev, vrstnikov, družine in skupnosti o tem, kako uspešni so socialni delavci pri svojem delu. Mnenja so se razlikovala, večina izmed njih pa je bila pridobljenih iz medijskega poročanja.

31. marca 2009 so mediji poročali o družinski tragediji, ki se je zgodila v Sežani. Zgodil se je umor dveh otrok, ki naj bi ju umorila mati. Poleg medijskega poročanja o umorih je bil deležen pozornosti tudi sežanski center za socialno delo, ki naj bi bil posredno vključen v ta primer. Kultura obtoževanja, ki so jo zavzeli mediji v tem primeru, je značilna za številne primere poročanj o delu socialnih služb. Nekatere raziskave kažejo, da *medijsko poročanje, ki ustvarja negativno javno podobo socialnega dela, neposredno vpliva na prakso socialnega dela* (Davies et al. 2000: 210).

Začelo me je zanimati, kakšen diskurz uporabljajo mediji, ko poročajo o delu socialnega dela in kako socialni delavci komunicirajo z mediji, v primeru, kjer je domnevno prisotno družinsko nasilje s strani matere s težavami v duševnem zdravju, kar odpira dodatne perspektive pri analizi vsebinskega poročanja tiskanih medijev in aktivnosti centra za socialno delo (CSD). Ta primer vsebuje različna področja, ki so me zanimala že med študijem ter so pomembna za teorijo in prakso socialnega dela: nasilje v družini, duševno zdravje, poročanje medijev in komunikacija socialnih delavcev z mediji. To je tudi razlog za odločitev, da za diplomsko nalogo izberem ta primer.

V teoretičnem okviru bom analizirala naloge in javna pooblastila CSD, zanimala me bo družbena konstrukcija materinstva, kako socialno delo pristopa k reševanju problematike nasilja v družini, kako postmoderne teorije socialnega dela vplivajo na oblikovanje diskurzov o materinstvu in skrbi za otroke ter kako razumeti pojme, kot so subjektiviteta, moč in dekonstrukcija v kontekstu obravnavanega primera. Te teorije bom povezala s pojmi medijske reprezentacije in diskurza, iz katerih bom izhajala tudi v raziskovalnem delu naloge. Zanimala me bo pravica javnosti do vedenja in pravica do zasebnosti ter odnosi z javnostmi s perspektive centrov za socialno delo, pri čemer se bom posebej osredotočila na sodelovanje socialnih delavcev s predstavniki medijev.

Cilj moje diplomske naloge je predvsem raziskati vsebino poročanja tiskanih medijev na primeru smrti dveh otrok v Sežani ter na podlagi ugotovitev oblikovati priporočila, ki bi pripomogla k boljši komunikaciji socialnih delavk in delavcev z mediji. Pri tem izhajam iz osebnega prepričanja, da mora socialno delo zavzeti proaktiven pristop do medijskega poročanja in tako izstopiti iz začaranega kroga, ki temelji na prepričanju *'obsojani, če naredimo, obsojani, če ne naredimo'* (Davies et al. 2000: 209).

Kakšen diskurz in reprezentacijo uporabijo mediji pri poročanju o primerih, ki izhajajo iz socialne problematike? Pri tem je pomemben odnos do zasebnega in javnega, ki je pri nasilju v družini in zlorabah velikokrat zanemarjen.

Cilji raziskovalnega dela so trije:

- Prvi, da na podlagi analize primera identificiram način komunikacije socialnih delavk in delavcev z mediji.
- Drugi cilj se neposredno navezuje na prvega, in sicer me zanima socialno delo skozi reprezentacijo v tiskanih medijih na primeru poročanja o Sežani.
- Tretji cilj je identificirati vsebinsko poročanje tiskanih medijev o dogodku v Sežani.

O komuniciranju strokovnih delavcev z mediji ni veliko slovenske literature, zato sem črpala predvsem iz tuje. Tudi o filicidu je v Sloveniji napisanega zelo malo, kar je delna omejitev pri diplomski nalogi. Kljub temu sem se diplomske naloge lotila z zelo velikim zanimanjem, saj me je navduševalo dejstvo, da bom s svojim delom načela za Slovenijo in socialno delo relativno novo in aktualno temo.

Zahvaljujem se as. mag. Romani Zidar in doc. dr. Mojci Urek za vso podporo, pomoč in nasvete pri pisanju diplomske naloge. Zahvaliti se želim tudi prijateljem, družini in vsem, ki so me spodbujali vsa ta študijska leta.

KAZALO

PREDGOVOR

KAZALO

1 TEORETIČNI UVOD 10

1.1 DRUŽINA MED ZASEBNIM IN JAVNIM 10

1.1.1 SOCIALNO DELO Z DRUŽINO 11

1.1.2 TEORIJE O NASILJU V DRUŽINI 13

1.1.3 NASILJE V DRUŽINI: JAVNI INTERES IN PRAVICA DO ZASEBNOSTI 15

1.1.4 ŽENSKE IN DUŠEVNO ZDRAVJE 16

1.1.5 ŽENSKE, KI UMORIJO SVOJE OTROKE 18

1.1.6 VLOGA CENTRA ZA SOCIALNO DELO V KONTEKSTU SOCIALNEGA DELA IN SOCIALNEGA VARSTVA 21

1.1.6.1 CSD in javna pooblastila v sistemu socialnega varstva 26

1.1.6.2 Ukrepi in naloge, povezani z varstvom otrok in družine 27

1.1.6.3 Naloge za preprečevanje nasilja v družini 32

1.1.6.4 Regijske koordinacije za obravnavo nasilja v družini 34

1.1.6.5 Predstavitev CSD Sežana 36

1.2 MEDIJI IN KOMUNICIRANJE 38

1.2.1 REPREZENTACIJA, DISKURZ IN KOMUNIKACIJA V PRIMERU DRUŽINSKIH TRAGEDIJ 38

1.2.1.1 LASSWELLOV model komuniciranja kot procesni model komuniciranja 42

1.2.2 SENZACIONALIZEM V TISKU: KRŠITEV PRAVICE DO ZASEBNOSTI 44

1.2.3 POROČANJE O SOCIALNEM DELU: USTVARJANJE NEGATIVNEGA MEDIJSKEGA DISKURZA? 46

1.2.4 KRITIČNA DISKURZIVNA ANALIZA IN POSTMODERNI KONCEPTI SOCIALNEGA DELA 48

1.2.4.1 Kritična diskurzivna analiza po Fairchloughu 49

1.2.4.2 Postmoderni koncepti socialnega dela (diskurz, subjektiviteta in dekonstrukcija) 50

1.2.5 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI 53

1.2.5.1 Krizno komuniciranje v socialnovarstvenih organizacijah 55

1.2.5.2 Modeli komuniciranja z mediji 56

2 PROBLEM 60
2.1 OKOLIŠČINE, V KATERIH JE PRIŠLO DO POBUDE ZA RAZISKAVO IN OPREDELITEV PROBLEMA 60
2.2 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE 61

3 METODOLOGIJA 62
3.1 VRSTA RAZISKAVE 62
3.2 MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV 62
3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE 64
3.4 ZBIRANJE PODATKOV 64
3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV 65

4 REZULTATI IN RAZPRAVA 71
4.1 ANALIZA ČLANKOV, TRANSKRIPTOV IN INTERVJUJA 71

5 SKLEPI 91

6 ZAKLJUČEK 93

7 LITERATURA IN VIRI 95
7.1 LITERATURA 95
7.2 INTERNETNI VIRI 98

8 POVZETEK 100

9 PRILOGE 102
9.1 TISKANI MEDIJI 102
9.2 TRANSKRIPTI ODDAJ 116
9.3 INTERVJU 123
9.4 ČASOPISNI ČLANKI IN TRANSKRIPTI ODDAJ 124

SEZNAM SLIK

SLIKA 1: Lasswellov model komuniciranja……....48

SEZNAM GRAFOV

GRAF 1: Število časopisnih člankov glede na posamezne časnike…….....68
GRAF2: Število oddaj glede na posamezne televizijske programe…….…….68

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 DRUŽINA MED ZASEBNIM IN JAVNIM

Družina je prostor, kjer so ljudje povezani, kjer posamezniku pomagajo, čeprav se včasih ne strinjajo z njegovimi dejanji. Delovanje družine vključuje čustveno podporo, podporo pri izobraževanju in ekonomsko podporo. Družine socializirajo svoje člane, da prevzamejo svojo družbeno vlogo in pravila družbe. Za vsakega družinskega člana velja, da potrebuje izkušnje srečanja in konfrontacije za zadovoljevanje dveh temeljnih potreb, potrebe po avtonomiji in potrebe po povezanosti. Potrebuje dovolj dobrih izkušenj za skrb zase in dovolj dobrih izkušenj za skrb za druge (Čačinovič Vogrinčič 2006: 44). Družine zagotavljajo tudi najboljše možnosti za razvoj značaja in vrednot (zaupanje in ljubezen, solidarnost, toleranca, požrtvovalnost in neodvisnost), na katerih temelji družba. Družina je intimen prostor, kjer se posameznik počuti varnega in sprejetega.

Večkrat pa so intimni deli družinske zasebnosti v javnost posredovani preko množičnih medijev (radio, televizija, časopis in računalnik), kar povzroči, da začno izginjati meje med zasebnim in javnim področjem. V nadaljevanju bom obravnavala vpliv medijev na zasebnost v družini in pravico do zasebnosti. V tem sklopu bom prikazala, da osrednja družinska vloga ostaja materinstvo, ki se najmanj spreminja; spreminja pa se vloga očeta in spreminja se otroštvo (Čačinovič Vogrinčič 2006: 18). V naslednjih poglavjih bom obravnavala družbeni koncept materinstva, in kakšne so lahko posledice le-tega. Ugotovila bom tudi, kakšno vlogo ima center za socialno delo pri zagotavljanju preprečevanja nasilja v družini. Najprej pa se bom omejila na koncepte, ki se obravnavajo pri socialnem delu z družino.

1.1.1 SOCIALNO DELO Z DRUŽINO

Koncepti socialnega dela z družino so prisotni pri delu s posameznikom ali pri delu z družino, prav tako tudi v primerih, kjer je prisotno nasilje v družini. V teh primerih je treba delovati še natančneje in pristneje kot sicer ter spoštovati uporabnikovo željo, saj se je treba zavedati, da je oseba, ki ima izkušnjo z nasiljem, potrebovala veliko moči in poguma za odločitev za svetovalni razgovor. Pri tako kompleksi težavi, kot je nasilje, socialni delavci delujejo v timih, tako se med seboj lahko posvetujejo in sodelujejo.

Delovni odnos in izviren delovni projekt pomoči sta koncepta, ki ubesedita posebnost socialnodelovnih ravnanj v procesu sodelovanja. Pogovor ustvarja delovni odnos, v pogovoru se ubesedijo izvirni delovni projekti pomoči, zato je pogovor v socialnem delu zelo pomemben (Čačinovič Vogrinčič 2006: 11). S pogovorom ubesedimo besede, ki smo jih prej imeli v mislih in tako postanejo resnične. Tako socialna delavka z uporabnikom ustvarja pogovor in skupaj iščeta rešitev.

Delovni odnos omogoči, da je ustvarjanje rešitev za kompleksne probleme ljudi zastavljeno kot izviren delovni projekt. Prva naloga socialnega delavca je vzpostaviti delovni odnos. Elementi delovnega odnosa so:

- Dogovor o sodelovanju

Dogovor vsebuje dvoje, prvič, pristanek na sodelovanje tu in zdaj, in drugič, dogovor o delovnem odnosu, dogovor o tem, kako bo delo potekalo.

- Instrumentalna definicija problema in soustvarjanje rešitev

Naloga socialnega delavca je soustvariti proces pomoči, v katerem uporabniki raziskujejo svoj prispevek k rešitvi. V proces vsak uporabnik vstopi s svojo definicijo problema, socialni delavec doda svoje videnje in tako se začne oblikovanje delovne definicije mogočega, uresničljivega. V središču sta dialog in sodelovanje.

- Osebno vodenje

Osebno vodenje je vodenje k dogovorjenim in uresničljivim rešitvam oziroma k dobrim izidom. Socialna delavka se odzove osebno; podeli svoje izkušnje ali zgodbo, ki odpira alternativen pogled na mogoče rešitve, ravna empatično, osebno se odzove na dogajanje v odnosu, ki nastaja.

Vendar tako opredeljen delovni odnos težko vzdržujemo in ohranimo, če se v praksi ne opremo še na štiri pomembne sodobne koncepte v socialnem delu:

- Perspektiva moči

V prispevku uporabnika socialna delavka spoštljivo išče svojo moč, vire in s tem uporabniku pomaga doseči njegove cilje.

- Etike udeleženosti

Objektivnega opazovalca, socialno delavko, nadomesti sodelovanje, v katerem nihče nima zadnje besede, temveč poteka pogovor, ki se nadaljuje.

- Znanje za ravnanje

Ta koncept govori o posebnosti v socialnem delu razvitega znanja in o posebnosti ravnanja z njim. To je znanje, ki ga je v procesu dela mogoče prenesti v akcijo.

- Ravnanje s sedanjostjo ali koncept so-prisotnosti

Prisotnost v poslušanju, ki pomeni hkrati tudi biti na voljo za sočutje in razgovor. Delovni odnos usmeri strokovnjaka v sedanjost.

Koncepte, ki sem jih opisala zgoraj, socialni delavec obnavlja na vsakem srečanju. Takšni koncepti niso ukrepi, ki se izvršijo le enkrat, ampak se stalno ponavljajo. Socialni delavec se tako na vsakem razgovoru ravna po njih. Trudi se, da v času, s katerim razpolaga, naredi čim več. Zaveda se, da je pomembno, da je udeleženec na razgovoru tukaj in zdaj ter da je treba njegovo prisotnost spoštovati in narediti čim več v določenem časovnem okviru. Pomembno je, da socialni delavec razmišlja o sedanjosti in se ne obremenjuje s tem, kaj vse bi lahko storili v preteklosti. Na vsakem srečanju je treba uporabniku iskati vire in moči ter ga z njimi hrabriti.

Družina ima zelo globok in velik pomen. Prav zaradi tega je nasilje, ki se dogaja znotraj nje, še toliko bolj nedoumljivo. Mnogi se sprašujejo o vzrokih, ki vplivajo na nasilna dejanja. V naslednjem poglavju bom opredelila teorije, ki pojasnjujejo, kakšni so vzroki nastanka nasilja v družini.

1.1.2 TEORIJE O NASILJU V DRUŽINI

Pogoste so trditve, da ljudje v današnjem svetu vse manj cenijo družinsko življenje in da družina kot verodostojna kategorija izgublja svoj pomen. Po drugi strani je družina pojav, kjer naj bi bila prisotna varnost, zavetje, ljubezen in toplina, a večkrat ni tako. Vse več je nasilja v družini oziroma vse več je oseb, ki odkrito govorijo o tem. Nasilje v družini je najpogosteje definirano kot način nadzorovanja, ki ga izvaja ena oseba nad drugo in ki se manifestira na različne načine, vključujoč fizično in spolno nasilje, grožnje, emocionalne zlorabe in ekonomsko zatiranje (Zaviršek 1994: 63).

Nasilje v družini se lahko pojasni in približa s pomočjo treh teorij, in sicer individualistične teorije, socialno-psihološkega modela in sociokulturnega modela.

Individualistične teorije oziroma intraindividualna raven analize se osredotočajo na posameznikove osebnostne lastnosti (tako biološke – pomen genov – kot tudi pozneje pridobljene – pomen okolja) kot determinante nasilja in zlorabe družinskih članov. Te teorije vključujejo teoretične pristope, ki povezujejo osebnostne, značajske motnje, zlorabo alkohola in drugih substanc ter druge intra-individualne procese z nasiljem znotraj družine. V diplomski nalogi me zanima pristop oziroma teorija o zlorabi alkohola kot vzroku za nasilje, zato jo bom v nadaljevanju podrobneje opisala.

Socialno-psihološki model je usmerjen predvsem v interakcijo med posameznikom in okoljem ter zatrjuje, da je vir nasilja ravno v tej interakciji. Teorije, ki izvirajo iz socialne psihologije domnevajo, da sta lahko nasilje in zlorabljanje najbolje razumljena z natančno raziskavo zunanjih okoljskih (družbenih) dejavnikov, ki vplivajo na družino in njene člane, z vsakodnevno interakcijo med njimi. Teoretični pristopi, ki proučujejo družinsko strukturo, stres, prenos nasilja z ene generacije na drugo in vzorce družinskih interakcij, ustrezajo socialno-psihološkem modelu. V ta sklop teorij spadata teorija socialnega učenja in teorija izmenjave.

Sociokulturni model oziroma sociološka ali sociokulturna raven analize določa makro raven analize. Nasilje proučuje v luči družbeno strukturiranih spremenljivk, kot so neenakost, patriarhat, kulturne norme, vrednote, institucije, delovanje sistema ter vedenje o nasilju in

družinskih odnosih. V ta model sodijo teorija konflikta, teorija virov ter feministične teorije (Filipčič, 2002).

Splošno prevladujoče (in dolgo znano) je prepričanje, da je alkohol eden glavnih razlogov za nasilje v družini. Vendar so ugotovitve različne, saj kažejo nihanje med 6- in 85-odstotnim deležem nasilnežev, ki so bili med nasilnim vedenjem v družini pod vplivom alkohola (Filipčič 2002: 47). Razlike so ogromne in vidimo lahko, da ni vsakdo, ki je pod vplivom alkohola, nasilen, in obratno, nekdo je lahko nasilen tudi, če ne uživa alkohola.

Teorija o neposredni povezavi med alkoholom in nasiljem v družini izhaja iz domneve, da alkohol sprosti zavore in spremeni presojo. Alkohol namreč učinkuje na osrednje živčevje – vpliva na delovanje možganov ali na delovanje superega; omogoča torej sproščanje jeze. Vendar ta teorija ni dobila potrditve niti v raziskavah pri živalih niti pri ljudeh. Alkohol namreč povzroči zelo kompleksne in nespecifične učinke na delovanje nevronov. Poleg tega v možganih ni centra za agresijo. Torej ni empiričnih potrditev (ali pa jih je zelo malo) neposredne vzročne povezave med alkoholom in nasiljem, kar je v nasprotju z javnim mnenjem (Filipčič 2002: 48).

Alkohol ni edini in tudi ne najpomembnejši dejavnik pri zlorabi v zakonu (80 % mož namreč v vinjenem stanju ni nikoli udarilo žene). Tako alkohol kot družinsko nasilje sta torej lahko odraz nekega tretjega dejavnika ali dejavnikov. Povezavo med alkoholom in nasiljem v družini moramo označiti kot posredno (in ne neposredno) zvezo. »Posredniki« med alkoholom in nasilnim vedenjem pa so lahko različni (npr. brezposelnost, finančne težave, stresi, porušeni odnosi med partnerjema, občutek nemoči) (Filipčič 2002: 51). Iz vsega tega lahko sklepamo, da nekateri možje, čeprav so alkoholiki, nikoli niso nasilni do svojih žena, medtem ko drugi trpinčijo svoje bližnje, vendar niso alkoholiki. Tako strokovnjaki neposredne povezave med alkoholom in nasiljem v družini niso ugotovili.

V nadaljevanju bom opisala, kakšen je družbeni pogled na mater, ki ima težave v duševnem zdravju. Podobno kot pri alkoholizmu in nasilju je ta pogled negativen. Koncept materinstva namreč vključuje le matere, ki skrbijo za svoje zdravje, prav tako za svoje duševno zdravje.

1.1.3 NASILJE V DRUŽINI: JAVNI INTERES IN PRAVICA DO ZASEBNOSTI

Javni interes razume Herring (1968: 17) kot stalnico, ki predstavlja vrednote, želje in cilje družbe. Obstajajo neke osrednje vrednote, kot je na primer zdravje, pa tudi nasprotni si cilji. Nekatere želje so splošne (svetovni mir), nekatere ne. Kljub temu obstaja skupno prepričanje, da v smislu javnega interesa določen del dejavnosti in ciljev obstaja izven ravni sebičnih ali iracionalnih posameznih interesov. Iz tega avtor izpelje povzetek, da je javni interes več kot le skupek tekmujočih interesov. Je stalni opomnik, da mora imeti moralnost osrednji pomen v kateri koli družbi, ki spoštuje svobodo svojih pripadnikov. Sicer pa je javni interes termin, ki se uporablja predvsem v pravnih interesih, pa tudi v medijskih kontekstih etike, komunikacijske politike in družbene odgovornosti. V odločanju o tem, kaj je skladno z zakonom, ali po drugi strani, kaj je etično pravilno, ne gre vedno za lahko in očitno odločitev, kaj je v javnem interesu, ampak za odločitev, kateri javni interes naj prevlada (Franklin in drugi 2005: 211). Takšna težka odločitev je prisotna v primerih, kjer se dogaja nasilje v družini. V javnem interesu je, da se to nasilje preneha, da nanj opozorimo in poskušamo zaščititi žrtve. A po drugi strani se nemalokrat zgodi, da je s strani žrtve podano neodobravanje, saj vsakdo poskuša zaščititi svojo zasebnost. To je poseg v intimno področje, ki ga vsakdo skrbno varuje pred očmi javnosti in tako lahko žrtev vmešavanje občuti kot napad nanjo in izgubo dostojanstva. Še vedno je družina vrednota in na žrtev nasilja se naredi pritisk, da ne zna ustvariti varnega področja v družini.

Rovšek (2005) pravico do zasebnosti razume kot človekovo pravico, ki ima svoj izvor v naravnem pravu in je tako pravica, ki je človeku prirojena. Je neodtujljiva in absolutna pravica. Prizadeti jo lahko uveljavlja nasproti vsakomur: državi ter fizičnim in pravnim osebam. Pravica do zasebnosti naj bi bila tista pravica, ki kot pravica do osebnega življenja vsakomur omogoča tak razvoj osebnosti, kot si ga sam določi, in ga tudi varuje pred posegi tretjega v njegovo zasebno področje (sfero) (Cvetko, 1999: 16). Kot pravi Finžgar, pravica do osebnega življenja je pravica do skritosti osebnega življenja, in kar posameznik ne želi, da se odkrije ali ima interes na tem, da se ne odkrije (1985: 121).

Lampe (2004: 65) pravi, da mora biti prva omejitev pravice do zasebnosti javni interes. Pravica do zasebnosti ne sme preprečiti nobene objave dejstev, ki so v splošnem interesu vseh ljudi. Težko je definirati, kaj je v splošnem interesu javnosti in kaj ne. Pravica do zasebnosti

pa mora biti izoblikovana tako, da varuje posameznika v zadevah, v katerih javnost nima legitimnega interesa.

Glavna ideja teorije družbene odgovornosti tiska je v tem, da imajo mediji družbeno odgovornost do celotne družbe; torej da javnosti posredujejo informacije, ki jih ta potrebuje za aktivno sodelovanje v demokraciji. Tako zaznavanje medijev vodi v teoretične temelje etičnih principov v novinarski etiki, nasprotno pa izkrivljanje take slike s senzacionalizmom in netočnostjo vodi v uničenje (Iggers 1999: 46, 47).

1.1.4 ŽENSKE IN DUŠEVNO ZDRAVJE

Splošno sprejete definicije o tem, kaj duševno zdravje je, ni. Obstaja pa strinjanje glede nekaterih stvari: duševno zdravje se ne razume več ozko medicinsko kot odsotnost duševne bolezni in motenj, ampak kot širša kategorija, ki predstavlja jedro in temelj človekovega zdravja sploh. Duševno zdravje je čustvena in duhovna prožnost, ki nam omogoča uživati življenje in premagovati bolečino, trpljenje in razočaranja. To je pozitivni čut, za dobrobit katerega je temelj vera v lastno dostojanstvo in ugled ter vera v dostojanstvo in ugled drugih. Duševno zdravje posameznika se zrcali v kakovosti vsakdanjega življenja, v načinu posameznikovega soočanja z njegovimi življenjskimi težavami, krizami in stiskami, v odnosih, ki jih ima do sebe in do drugih. Vsebinsko duševno zdravje opredeljujemo z načinom življenja posameznika, s kvaliteto njegovih odnosov ter z vrednotami, ki jih posameznik in skupnost promovirajo in uresničujejo vsak dan.

Da ima nekdo težave v duševnem zdravju, pomeni, da ima »duševno bolezen« oz. da je »duševni bolnik« (sedaj se za te »bolnike« uporablja drug izraz, in sicer oseba s težavami v duševnem zdravju). Ljudje, ki zbolijo za duševno boleznijo v različnem življenjskem obdobju, so bili prej normalno vključeni v vsakdanje življenje in družbo. Stanja, ki povzročijo duševno bolezen, so danes vse bolj v porastu. Stresni načini življenja, dolgotrajna brezposelnost, razpadanja družinskih in socialnih mrež, izguba socialne podpore in s tem izolacija ter preobčutljiva osebnost vplivajo na izbruh duševne bolezni. Duševni bolnik se preobčutljivo odziva na stvari, ki se drugim zdijo malenkostne. Ta občutljivost ga obremenjuje in pomeni nenehno nevarnost, da bo izgubil svojo osebnost (Švab 1996: 3).

Broverman in skupina raziskovalcev (1970) so terapevte in terapevtke spraševali o njihovih predstavah psihično zdravega moškega, psihično zdrave ženske in psihično zdravega odraslega človeka. Rezultati raziskave so potrdili, da podobi psihično zdravega moškega in ženske sledita stereotipnim predstavam o moškosti in ženskosti v današnji zahodnoevropski družbi. Če je psihično zdrav moški aktiven, racionalen, psihično stabilen, je psihično zdrava ženska pasivnejša, emocionalna in labilnejša. Zanimivo pa je, da je »psihično moten moški« dobil večino tistih lastnosti, ki so pripisane psihično zdravi ženski (pasivnost, prevelika čustvenost, neracionalnost, avanturizem, občutki sramu in nemoči, neagresivnost, nepodjetnost, neracionalnost). Lastnosti, ki sestavljajo stereotipno predstavo o ženski, veljajo hkrati kot izhodišče za iskanje psihičnih motenj pri moškem. Koncept duševnega zdravja pa je znotraj psihiatrično medicinske in psihoterapevtske prakse naravnan na kulturni stereotip zdravega moškega (Zaviršek 1994: 145).

Ženske so v zahodnih državah pogosteje hospitalizirane kot moški, pogosteje dobijo recepte za psihofarmake in pogosteje obiskujejo ambulantne psihiatrične službe. Za zahodne države velja, da je vsako leto hospitaliziranih približno 40 odstotkov več žensk kot moških in da so ženske dvakrat pogosteje obravnavane pri splošnih zdravnikih za simptome, za katere jim splošni zdravniki predpišejo psihotropske droge (Zaviršek 1994: 147). V tem se kaže tudi pritisk družbe na moške, ki bi morali biti močni, stabilni in racionalni ter svoje šibkosti ne bi smeli kazati navzven.

Za večino žensk, ki postanejo uporabnice psihiatričnih institucij in imajo majhne otroke, obstaja nevarnost, da jim bodo ti odvzeti. Le malo zdravnikov in socialnih delavk pozna naravo odnosa med materjo, uporabnico psihiatrije, in otrokom. Tiste, ki jih je vodila socialna perspektiva tega problema, so pripovedovale o primerih mater, ki so v času najgloblje krize, ko so le s težavo poskrbele zase, vendarle s skrajnimi napori in z neverjetno odgovornostjo skrbele za svoje otroke. »Odvzem« otroka ima za takšno mater usodne posledice, njegovo opravičilo pa je podoba idealne, čustveno uravnotežene matere (Zaviršek 1994: 144). Tako svojo »bolezen« prikrivajo pred okolico, da ne bi bile deležne očitkov in da bi za svoje otroke lahko poskrbele same. V družbi vlada ideja o idealni materi, in ta konstrukt ne vključuje mater, ki imajo težave v duševnem zdravju.

Tako pojav, kjer ženske umorijo svoje otroke, ostaja neraziskan. Predstavila bom dosedanje raziskave s tega področja in vzrokov za nastanek takšnih situacij.

1.1.5 ŽENSKE, KI UMORIJO SVOJE OTROKE

Neodvisno od tega, ali se ženska odloči imeti otroka ali ne, je dejstvo, da lahko ima otroka, pomembno tako za definiranje lastne podobe o sebi, kakor tudi za to, kakšna sporočila bo človek na temelju biološkega spola sprejemal iz zunanjega sveta. Nekatere se za otroka odločijo in jim to predstavlja možnost, drugim predstavlja nujnost. Vsem pa je skupno, da so družbena pričakovanja usmerjena v spodbujanje rojstev in da so zato tiste, ki otroka iz kakršnih koli razlogov nimajo, označene kot nenavadne in včasih tudi kot nemoralne (Zaviršek 1994: 26).

Koncept matere, ki ljubi, se žrtvuje in kjer ni prostora za druga čustva kot le za ljubezen, je del podobe o ženski. Je vsakdanjost, ki od žensk zahteva obnašanje po vzorcu, ki ga z bolj ali manj subtilnimi, sodobnimi mehanizmi v razmerjih med posameznikom in družbo, ženskam servira družba. V zahodni družbi je idealna mati ženska, ki ima partnerja, s katerim načrtujeta otroka, hkrati pa ženska skrbi za svojo zdravo življenje. Ko zanosi, mora skrbeti za otrokovo zdravje in se odreči nezdravim navadam. Materinstvo je v takšni družbi zelo zaželeno, ne samo zaželeno, ampak se od ženske pričakuje, da postane mati. In ko postane mati, vso svojo energijo vloži v vzgojo otroka. Otrok postane središče njenega življenja, hkrati pa mati skrbi za gospodinjstvo, kuha, pere, lika in skrbi še za svojega moža.

Družba vse življenje pripravlja ženske za to, da bi bile matere, še prej pa nujno žene, s čimer odgovornost in skrb za otroke - in za vse druge, pomoči potrebne - prenaša na ženske. Mit o materinstvu predpostavlja, da se ženske že rodijo za materinstvo in da takrat, ko postanejo matere, to čustvo vznikne samo od sebe in ga nagonsko gojijo tako, da delajo vedno tisto, kar je za otroka najboljše in da svoje otroke ljubijo ne glede na vse. Takšno materinstvo zahteva tudi prave emocije, čustva, ki podpirajo koncept, da je biti "dobra mati" naravno, kot da kultura s tem nima opraviti nič ali skoraj nič.

Tako matere, ki imajo nasilne misli, teh mislih ne priznajo, saj so nenaravne in ne sodijo v ideal »popolne matere«. Naylorjeva (2001) študija pokaže, da so bile matere, ki so bile po mnenju javnosti nenaravne, zaznamovane kot "zlobne pošasti". Stanton et al. (2000) poroča, da socialni pritisk na ženske, da morajo biti dobre matere, dejansko poveča tveganje, da matere zlorabljajo svoje otroke. Zaradi njihove "zlobe" in nenaravnih, destruktivnih čustev,

ženske, ki ne ustrezajo stereotipu dobre matere, menijo, da ne morejo dobro vzgojiti svojih otrok (West 2006: 181).

Prav zaradi tega koncepta idealne matere so ženske, ki se ne »ravnajo« po njem, še toliko bolj izpostavljene. Družba jih ne razume in jih ne sprejema. Družba ne odobrava žensk, ki odklanjajo materinstvo, kaj šele žensk, ki otroke zaničujejo ali jih celo pretepajo, in žensk, ki svojega otroka ubijejo.

Več študij primera o ženskah, ki so umorile svoje otroke, odkriva, da so želele biti dobre matere. "Popolna mama" je idealizirana kot popolnoma nesebična oseba in daje, ne da bi kaj zahtevala v zameno, vedno je prisotna pri svojem otroku (West 2006: 182). V več primerih zaznavajo umor otroka s strani starša (po navadi matere) kot nekaj, kar je v njegovem najboljšem interesu. Te ženske doživljajo akutne občutke neuspeha, da po družbenih standardih niso "dobre" matere ali žene, in sebe obravnavajo kot slabo mater in ženo (Wilczynski 1995: 368).

Izraz filicid oziroma umor otroka se uporablja za katerega koli otroka, starega od 1 do 18 let, ki ga je umoril njegov ali njen starš. *Neonaticide* se nanaša na uboj otroka v 24 urah od rojstva. Detomor pa je umor otroka do 1 leta starosti (Palermo, 2002 v West 2006: 176).

Filicid ali umor otroka, povzročen s strani starša, je dosegel veliko zanimanje v medijih in javnosti v Angliji med letoma 1980 in 1990, in to zanimanje je prisotno še danes. Vendar je vseeno zelo malo raziskav na to temo. Veliko raziskav je poskusilo razdeliti filicide v modele, ki bi vsebovali merila, kot so: duševno stanje povzročitelja, motivacija ubijanja, spodbuda za ubijanje ter različni socialni in psihični stresi (Wilczynski 1995: 365). Vendar je bilo to skoraj nemogoče, saj je vsak primer vseboval različna merila in postopke, ki so privedli do umora.

So pa v primerih odkrili dve glavni motivaciji, ki sta privedli do zločina. To sta »duševno stanje« povzročitelja, ki je bilo vedno razvrščeno kot primarna motivacija, in »kaznovanje« otroka, ki je opredeljeno kot sekundarna motivacija, saj je bil bolj takojšnji in prehodni razlog za ubijanje. Takšna razdelitev vključuje samo tiste primere, v katerih osumljenec bodisi popolnoma zanika vsakršno vpletenost v otrokovo smrt ali je izpoved šteti za nezanesljivo (Wilczynski 1995: 366).

Čeprav so pri incidentu v ozadju številni dejavniki stresa, pa se ne uporablja kot osnova za klasifikacijo. Na primer, finančni, stanovanjski in zakonski problemi, socialna izolacija, duševne motnje, otroci, ki so bili obravnavani kot težavni, ter uporaba legalnih ali nelegalnih snovi, kot so alkohol in droge, so bili obravnavani kot najbolj pogosti dejavniki primerov (Wilczynski, 1993, v Wilczynski 1995: 365).

Shilingova (2003) teorija je, da čeprav je telo usposobljeno, je hkrati tudi omejeno. Celo z znanjem in s tehničnimi zmožnostmi za spremembo telesa, lahko biologija še vedno omeji telesne zmogljivosti in storilnost. Ta pristop je posebno pomemben za znanstveno razumevanje pri meji med duševnim zdravjem in kriminalom. Na primer, duševna bolezen je pogosto ključnega pomena za pravne trditve, ki vključujejo kazenske namene in krivdo pri kazni za kazniva dejanja, kot je umor svojih otrok (West 2006: 175).

Duševna bolezen je pri umorih otrok prisotna med 14 % in 33 %. (Bureau of Justice Statistics, 1994; McKee & Shea, 1998; Stanton et al., 2000). Težave v duševnem zdravju največkrat vključujejo bolezni, kot so velike depresivne motnje, shizofrenija in poporodna depresija (Spinelli, 2004; Stanton et al., 2000 v West 2006: 179). Spet lahko vidimo, da ne moremo trditi, da je imela vsaka mati, ki je ubila otroka, težave z duševnim zdravjem. Delež niha med 14 in 33 odstotki, kar kaže na to, da je bila več kot polovica mater, ki so umorile otroke, ob samem dogodku »prisebnih«. V družbi pa še vedno velja mnenje, da imajo matere, ki umorijo otroka, težave z duševnim zdravjem in da spadajo v psihiatrično bolnišnico.

V nadaljevanju se bom osredotočila na vlogo centrov za socialno delo v primerih družinskega nasilja ter na to, s kakšnimi ukrepi in nalogami se v teh primerih soočijo. Raziskala bom tudi javna pooblastila v kontekstu socialnega varstva, ki jih centri za socialno delo izpolnjujejo, in kakšno je delo centrov pri varstvu otrok in družine.

1.1.6 VLOGA CENTRA ZA SOCIALNO DELO V KONTEKSTU SOCIALNEGA DELA IN SOCIALNEGA VARSTVA

Socialno delo ima veliko definicij, saj je zelo težko opredeliti tako zapleten pojem. Veliko avtorjev podaja svojo definicijo o socialnem delu, in združiti vse te definicije v eno je izjemno zahtevno, če ne kar nemogoče. Glede na to, da je socialno delo kompleksen družbeni pojav, s kratko, jasno in razumljivo definicijo ni mogoče zaobseči vseh njegovih vidikov. Tako se opredelitve tega pojava, ki jih najdemo v literaturi, med seboj razlikujejo glede na to, katero izmed značilnosti socialnega dela želi posamezni avtor poudariti. Bistvene razlike pri definicijah opazimo tudi glede na čas njihovega nastanka, ki nedvomno odseva trenutno razvojno stopnjo socialnega dela (Miloševič Arnold, Poštrak 2003: 16).

Po vseh pregledanih definicijah sem izbrala definicijo avtorjev Miloševič Arnold, Poštrak (2003: 17), saj po mojem mnenju združuje vse druge. Ta definicija pravi, da je socialno delo:

a. Uporabna znanost za pomoč ljudem, da bi dosegli zadovoljivo raven psihosocialnega funkcioniranja. Profesionalna dejavnost za pomoč posameznikom, skupinam ali skupnostim, da dosežejo ali ohranijo sposobnosti socialnega funkcioniranja, in ustvarjanje družbenih razmer, ki to omogočajo,
b. Praksa socialnega dela, ki jo sestavlja profesionalna uporaba vrednot, načel in tehnik, ki vodijo do:
    a. pomoči ljudem, da pridejo do potrebnih storitev,
    b. zagotovitve svetovanja in psihoterapije posameznikom, družinam in skupinam,
    c. pomoči skupinam in skupnostim, da si zagotovijo ali izboljšajo zdravstvene storitve,
    d. sodelovanja pri oblikovanju ustrezne zakonodaje.

Takšna definicija zavzema znanost, ki je zelo pomembna pri opravljanju tega poklica, predvsem pa je ta znanost vpeljana v akcijo, kar je posebnost dela pri socialnem delu. Druga značilnost definicije je torej praksa oziroma akcija, mišljena kot delo z ljudmi, brez česar socialno delo ne bi obstajalo. Uporabniki, ki prihajajo na razgovore oziroma pogovore, so ljudje, ki so eksperti svojega življenja in skupaj z njimi strokovni delavci soustvarjajo rešitve.

Ta definicija je za mojo nalogo pomembna, ker je usmerjena tako na posameznika in skupine kot tudi na skupnost. Prav tako so mediji predstavniki skupnosti, in tu se pojavi vprašanje

medijskega poročanja. Moramo se vprašati, koliko medije zares vidimo kot del skupnosti ali bolj kot sovražnike? Drugo vprašanje, ki izhaja iz te definicije, je vprašanje etičnosti, saj se v primeru sodelovanja z mediji srečamo z dvojno dilemo – ena se veže na pravico javnosti vedeti, druga na pravico do zasebnosti. Na eni strani imamo etični kodeks socialnega dela in etični kodeks socialnega varstva, na drugi pa etični kodeks novinarjev.

Poleg definicije socialnega dela bi rada izpostavila še zakon o socialnem varstvu, saj je temeljni zakon socialnega dela. Za namen moje diplomske naloge je pomemben predvsem iz vidika nekaterih nalog in pooblastil, ki jih nalaga centrom za socialno delo, predvsem pomoči družini za dom, prvi socialni pomoči ter osebni pomoči, saj sta ti pomembni pri vzpostavljanju in oblikovanju delovnega odnosa, ki je temelj vsakega nadaljnjega sodelovanja med posameznikom ali posameznico, skupino ali skupnostjo in socialno delavko, delavcem. V tem kontekstu me bo zanimalo predvsem, kako centri za socialno delo izvajajo naloge v primeru nasilja v družini ter kakšni so njihovi ukrepi za varstvo otrok in preprečevanje nasilja v družini.

Večji del dejavnosti socialnih delavk in delavcev poteka v organizacijah socialnega varstva, za katere je pomembno področje socialnega varstva, kot eden sklopov socialne varnosti, ki temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter na načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik. Temeljno izhodišče ukrepov na področju socialnega varstva je zagotavljanje dostojanstva in enakih možnosti ter preprečevanje socialne izključenosti. Socialno politiko v ožjem smislu opredeljujejo ukrepi za zagotavljanje socialne varnosti posameznika. Socialno varnost določajo strokovna načela, pravila in dejavnosti, ki posamezniku omogočajo, da se vključi in ostane vključen v družbeno okolje ter v njem aktivno deluje. Pri tem država zagotavlja materialne in socialne pravice, posameznik pa prispeva v obliki davkov in drugih obveznih dajatev (Zidar 2007).

Socialno varstvo obsega socialno varstvene storitve (svetovanje, pomoč, institucionalno varstvo) za ogrožene skupine prebivalstva, kot na primer invalidne osebe, starostnike, otroke in odrasle v posebnih stiskah ter socialno varstvene dajatve osebam brez sredstev za življenje, ki zaradi starosti ali nezmožnosti za delo niso sposobne ustvarjati dohodkov ali če zaradi objektivnih nimajo zagotovljenega minimuma sredstev za preživljanje sebe in svojih družinskih članov (Kalčič 1996: 19).

Socialno varstvo se uresničuje preko dajatev in storitev, kamor spada mreža programov in ukrepov države, namenjenih reševanju socialne problematike prebivalstva, ter zajema dejavnosti, ki so namenjene reševanju socialnih stisk in težav posameznikov in skupin prebivalstva, ter dejavnosti, namenjene preprečevanju socialne ogroženosti posameznika in skupin. V okviru socialnega varstva se z ukrepi poskrbi za tiste, ki si socialne varnosti ne morejo zagotoviti sami, ter jih usposobi, da si jo bodo zmogli, in pomaga tistim, ki ne morejo zadovoljivo funkcionirati v temeljnih in sekundarnih odnosih (Kalčič 1996: 19).

Centri za socialno delo (CSD) opravljajo naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila, in naloge, ki mu jih nalagajo drugi predpisi. CSD-jev je 62 in pokrivajo celotno področje RS. V njih je bilo na dan 31. 12. 2007 zaposlenih 1.712 oseb (Nagode et al. 2008: 10). Naloge centrov za socialno delo so določene z zakonom, pred časom pa so prevzeli tudi vlogo lokalnih koordinatorjev vseh organizacij, tako vladnih kot nevladnih, ki delujejo na področju socialnega varstva znotraj posameznih lokalnih skupnosti.

Osnovne socialnovarstvene storitve in druge naloge, ki jih izvajajo centri za socialno delo, so:

1. **Javna pooblastila.** Javna pooblastila so z zakonom določene pravice uporabnikov socialnega varstva, ki jih na osnovi zakona izvajajo CSD-ji. Javno pooblastilo je v bistvu dolžnost zakonsko določenega obravnavanja. Na podlagi nekaterih zakonov (npr. zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, zakona o tujcih ipd.) CSD-ji opravljajo javna pooblastila po naslednjih področjih:

- zakonska zveza;
- razmerje med starši in otroki;
- roditeljska pravica;
- ukrepi za zaščito otrok;
- posvojitve;
- rejništvo;
- skrbništvo;
- delo z mladostniki;
- varstvo oseb s posebnimi potrebami;
- druga javna pooblastila (Enotni informacijski sistem socialnega varstva v Republiki Sloveniji, 2000: 45-47)

2. **Socialna preventiva:** v to skupino spadajo aktivnosti in oblike pomoči, ki pomagajo pri samoorganiziranju in samopomoči posameznikom, družinam in posebnim skupinam prebivalstva, npr. preventivno delo z otroki in mladostniki, preventivno delo z družinami, preventivno delo s starimi ipd.

3. **Storitve:** standardi in obseg storitev so opredeljeni s Pravilnikom o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur. l. RS). Storitve so naslednje: prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini, institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, pomoč delavcem v podjetjih, zavodih in pri drugih delodajalcih.

4. **Denarne dajatve:** obsegajo denarno pomoč kot edini vir preživljanja in denarni dodatek. Zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje (19. člen zakona o socialnem varstvu).

5. **Družinski prejemki:** po zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih CSD-ji vodijo postopke za pridobitev pravice do naslednjih prejemkov: starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, otroški dodatek, dodatek za veliko družino, dodatek za nego otroka ter delno plačilo za izgubljeni dohodek (57. člen zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih).

6. **Drugo:** npr. javna dela, sodelovanje z drugimi izvajalci socialnovarstvenih storitev ipd.

Zakon opredeljuje krajevno pristojnost CSD-jev. Krajevna pristojnost se v vseh zadevah, za katere so CSD-ji pristojni, določi po zadnjem stalnem ali začasnem prebivališču osebe, ki potrebuje pomoč in varstvo, oz. če se krajevne pristojnosti ne da določiti po teh merilih, se določi po kraju, kjer je nastal povod za postopek. Krajevna pristojnost za mladoletno osebo se določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Za mladoletno osebo, katere starši ne živijo skupaj, se določi krajevna pristojnost po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, pri katerem mladoletna oseba živi oziroma kateremu je bila dodeljena. Če niti eden izmed staršev mladoletne osebe ni znan, se krajevna pristojnost določi po kraju, kjer je nastal povod za postopek (81. člen zakona o socialnem varstvu).

Praviloma so CSD-ji organizirani tako, da teritorialno pokrivajo področje upravne enote, torej območje več občin, ki delujejo na področju posameznega okolja. Dejavnosti, ki jih opravljajo

CSD-ji, so univerzalne, organizirane na nivoju ene ali več lokalnih skupnosti in namenjene uporabnikom tistega okolja.

Zakon določa tudi:

1. **izvrševanje javnih pooblastil:** kadar socialnovarstveni zavodi v izvrševanju javnih pooblastil odločajo o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, navadno postopajo po zakonu o splošnem upravnem postopku (86. člen zakona o socialnem varstvu) ter

2. **postopek za uveljavljanje storitev, ki se začne na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika.** CSD začne postopek po uradni dolžnosti, če izve za okoliščine, iz katerih izhaja utemeljen razlog za zagotovitev storitev določeni osebi (90. člen zakona o socialnem varstvu). Pobudo za začetek postopka po uradni dolžnosti lahko dajo zakonec, otroci, osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki potrebuje varstvo in pomoč, delodajalec, sindikat in druge organizacije (91. člen zakona o socialnem varstvu).(Nagode et al. 2008: 4-5)

Da bi delo potekalo uspešno in brez napak, poskrbi socialna inšpekcija, ki izvaja nadzore, redne ali izredne. Nadzor nad delom javnih socialnovarstvenih zavodov organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru organa v sestavi ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, ki jo vodi direktor. Nad centrom za socialno delo se najmanj na vsaka tri leta izvede redni inšpekcijski nadzor. Program rednih inšpekcijskih nadzorov na predlog direktorja inšpekcije določi glavni inšpektor. Lahko pa se izvede tudi izredni inšpekcijski nadzor, vsakokrat, ko direktor inšpekcije oceni, da je to potrebno. Natančnejši način izvajanja inšpekcijskega nadzora predpiše minister, pristojen za socialno varstvo. Centri za socialno delo pa niso omejeni samo z nadzori, temveč se ravnajo tudi po zakonih in javnih pooblastilih.

1.1.6.1 CSD in javna pooblastila v sistemu socialnega varstva

Zakon o socialnem varstvu v 49. členu opredeljuje centre za socialno delo kot javne zavode, ki izvajajo naloge s področja javnih pooblastil in naloge, ki jih centrom nalagajo drugi predpisi. Med temi nalogami gre tudi za posege, ki jih ljudje doživljajo kot grob poseg v njihovo intimo in zasebnost, zato jih »uporabniki« in »nevpletena javnost« pogosto kritizirajo in se ne strinjajo z njimi (Cajnko 1999: 107).

Centri za socialno delo so nekakšno središče vsega dogajanja na področju tako socialnega varstva kot tudi na področju profesije socialnega dela. Tam se koncentrira velik del storitev in programov za uporabnike. Državljanom pa so centri blizu, saj so v javnosti dokaj prepoznavni, na njih se tudi urejajo razni postopki, pomembni za uveljavljanje temeljnih državljanskih pravic iz naslova socialnega varstva.

Vendar na področju socialnega dela ne delujejo samo centri za socialno delo, temveč se vse bolj razvijajo tudi različna društva, ta so nevladna in zasebna. Tako se v praksi srečujemo z vznikom društev, nevladnih organizacij in samopomočnih skupin (Cajnko 1999: 109). Se pa socialni delavci najpogosteje zaposlujejo v organizacijah socialnega varstva. Te delujejo v javnem sektorju, kot javne in zasebne neprofitne organizacije, in jih razdelimo na dva sklopa: na centre za socialno delo in socialne ustanove. Pod socialne ustanove spadajo: domovi za stare, domovi za otroke, materinski domovi, posebni socialni zavodi, varstveni delovni centri in azilni domovi (Flaker 2003: 76).

Centri za socialno delo pa poleg socialnovarstvenih storitev izvajajo tudi javna pooblastila. Javno pooblastilo je najožje pooblastilo za izvedbo opravila oz. ukrepa, ki ga v neposredno izvajanje centra za socialno delo predpiše posamezen zakon. Pri izvajanju javnih pooblastil uporabljajo centri za socialno delo strokovne metode dela, ki so svojstvene področju socialnega dela, in procesni postopek, ki je določen v zakonu o upravnem postopku.

Centri za socialno delo nudijo širok spekter socialnovarstvenih storitev, zajamejo tako posameznika kot tudi skupino in skupnost. Njihove ponudbe so raznovrstne, od informiranja do svetovanja. Tako lahko vsakdo dobi ustrezno pomoč. V naslednjem poglavju se bom omejila le na ukrepe in naloge, ki se dotikajo varstva družine in otrok ter vloge centrov za socialno delo pri tem.

1.1.6.2 Ukrepi in naloge, povezani z varstvom otrok in družine

V tem poglavju bom obravnavala vlogo in delo centrov za socialno delo na področju varstva otrok in družine ter s tem posledično vlogo socialnih delavcev, ki delajo ne teh centrih. Zato bom na začetku opredelila pomen in delo socialnih delavcev ter njihovo opredelitev po zakonu.

69. člen zakona o socialnem varstvu opredeljuje strokovne delavce na področju socialnega varstva. Strokovni delavci po tem zakonu so delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo, ter so opravili pripravništvo in strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva. Strokovni delavci so tudi delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo psihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije – in teološke smeri z ustrezno specializacijo ter imajo eno leto delovnih izkušenj na področju socialnega varstva, opravljeno pripravništvo in strokovni izpit po tem zakonu.

Socialni delavec se skozi izobraževanje nauči veščin za pravilno odzivanje v različnih situacijah, in da bi znal delati z ljudmi. Socialni delavci morajo vedno znati poskrbeti za to, da se uporabnik počuti sproščenega, da ga poslušajo in da je slišan. Dejstvo je, da če uporabnik ne bo začutil, da socialnim delavcem lahko zaupa, se ne bo odprl, in tako delo ni produktivno. Seveda je zaupanje le osnova odnosa. Socialni delavec mora paziti še ne veliko več. Biti mora empatičen, prijazen, sočuten, zbran, odgovoren in še bi lahko naštevala. Biti socialni delavec med drugimi pomeni tudi imeti več vlog. Splošna značilnost, povezana s profesionalnimi vlogami, je, da so se z ravnjo profesionalnosti razvijale predvsem tiste vloge, ki jih socialni delavec uporablja, kadar deluje na mikro (socialno delo s posameznim primerom, vodenje primera), mezo (delo s skupino, skupinska terapija, družinska terapija) in makro (skupnostno socialno delo, upravljanje) ravni. Profesionalne vloge socialnega delavca so: usposobljevalec, zastopnik, zagovornik in aktivist (Miloševič Arnold, Poštrak 2003: 116).

Velikokrat pa se socialni delavec seveda srečuje z raznimi preprekami, tako s strani družbenega pogleda kot seveda tudi s strani države. Znajde se lahko v zelo nezavidljivem položaju. Če organi v posameznem primeru ne posežejo v zasebnost nefunkcionalne družine[1],

[1] Pojem nefunkcionalne družine povzemam po Cajnko (1999). Meni je bližje npr. izraz družina s problemi, ki jih sama z obstoječimi resursi ne zna ali ne zmore reševati.

ki ogroža nekatere izmed svojih članov, so deležni velike kritike javnosti, ker niso opravili svojega dela, npr. zavarovali nebogljenega otroka pred njegovimi starši. V nasprotnem primeru pa, če strokovne službe s področja sociale posežejo v družino, ker se po dolgotrajnem postopku dela z družino in ko so izrabili razpoložljive metode, tehnike in vrste pomoči, s katerimi so jo poskušale opremiti za primerno ravnanje z otroki, izločile otroke iz družine, prav tako naletijo na veliko kritiko (Cajnko 1999: 109). V takih primerih se mora socialni delavec odločiti glede na znana dejstva in se odzvati glede na situacijo, v kateri se trenutno nahaja. Pomemben v teh primerih pa je tudi koncept v rešitev usmerjena kratka družinska terapija.

Steve de Shazer in Insoo Kim Berg sta avtorja koncepta v rešitev usmerjene kratke družinske terapije. V njunih temeljnih predpostavkah je skoraj vse, kar spada v sodobno doktrino socialnega dela: globoko spoštovanje zmožnosti klienta, uporabnika, da reši problem, in predpostavka, da ima neodkrite vire moči, kompetence, ki so uporabne pri oblikovanju rešitve. Tako usmerjata socialnega delavca, delavko v intenzivno delo na odkrivanju virov v posamezniku in njegovem okolju ter na njegovo socialno krepitev. Uporabnik je ekspert za svoje življenje (Čačinovič Vogrinčič 2006: 39).

Hkrati pa so mu pri tem v pomoč ukrepi in naloge za varstvo družine, ki so po zakonu o socialnem varstvu pomoč za dom, saj le-ta obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju. Te ukrepe izvajajo centri za socialno delo, jih je veliko in so zelo kompleksni.

Ukrepi, ki so povezani z varstvom otrok in družine, so:

SVETOVALNI POGOVOR OB PRENEHANJU ZAKONSKE ZVEZE

Namen pogovora je doseči dogovor o urejanju življenja ob razpadu zakonske skupnosti ter pomoč družini in posamezniku v novem položaju. Zakonca sta vabljena na CSD, ko ta prejme od sodišča tožbo ali sporazum za razvezo zakonske zveze. Seznanjena sta s posledicami, ki nastanejo z razvezo zakonske zveze zanju in za družino, ter poučena o možnostih za rešitev problema, o zaupanju v varstvo in vzgojo mladoletnih otrok.

PREDHODNO DRUŽINSKO POSREDOVANJE

Pomoč roditeljem pri sklenitvi sporazumov, s katerimi se dogovorijo odprta vprašanja ob razvezi zakonske zveze ali razpada zunajzakonske skupnosti. Predvsem je treba rešiti vprašanje vzgoje in varstva skupnih otrok, se dogovoriti o preživnini ter urediti stike med otrokom in staršem.

- POMOČ STARŠEM PRI SKLENITVI SPORAZUMA O VARSTVU IN VZGOJI OTROK

Pomoč staršema pri sklenitvi dogovora med njima o tem, kje in kako bo otrok živel po razvezi.

- POMOČ PRI SKLENITVI SPORAZUMA O STIKIH

Pri tej nalogi se zagotovi varstvo koristi otrok. Otrok ima pravico do stikov z obema staršema, oba starša imata pravico do stikov z otrokom. Stiki se zagotavljajo predvsem zaradi otrokove koristi. Če se starši tudi ob pomoči CSD-ja ne sporazumejo o stikih, odloči o tem sodišče na zahtevo enega ali obeh staršev.

- POMOČ STARŠEM PRI SKLENITVI SPORAZUMA O PREŽIVLJANJU SKUPNIH OTROK

Obravnava se varstvo otrokovih koristi in pravic.

V socialnem delu z družinami, ki so v postopkih razvezovanja zakonske zveze ali izvenzakonske skupnosti, si socialni delavci prizadevajo, da starša sama skleneta dogovor o nadaljnjem varstvu, vzgoji, oskrbi in preživljanju otroka. Skrb za otroke je v razveznih postopkih vse prepogosto izražena kot orožje zoper nasprotnega partnerja in redkeje kot dejanska skrb zanje, tudi če jim na splošno ne gre oporekati skrbnega starševstva (Bizjak 1999: 29).

Ukrepi, ki urejajo razmerja med starši in otroki:

POMOČ PRI SKLENITVI SPORAZUMA V SPORIH, ČE SI STARŠI NISO ENOTNI PRI IZPOLNJEVANJU STARŠEVSKE SKRBI

Če starši med seboj niso enotni pri izpolnjevanju starševske skrbi, predvsem o odločitvah, ki bistveno vplivajo na otrokov prihodnji razvoj, je treba zagotoviti varstvo otrokovih interesov.

V primerih, ko se za zaupanje otroka potegujeta oba starša in sta za varstvo in vzgojo tudi oba sposobna in primerna, prikrajšanost za starševstvo hudo prizadene izločenega (Bizjak 1999: 29). Posebno težko je tudi za otroka, saj da bo otrok osebnostno dozorel, potrebuje odraslo, zrelo osebo, ki mu bo v vzor in pomoč.

PREDLOG SODIŠČU ZA ODVZEM/VRNITEV STARŠEVSKE SKRBI STARŠEM

- PREDLOG SODIŠČU ZA ODVZEM STARŠEVSKE SKRBI STARŠEM

Ko je treba zagotoviti varstvo zlorabljenih, trpinčenih, zanemarjenih otrok.

Vzpostavi se delovni odnos za instrumentalno definicijo problema in spremljanje izvajanja načrta navodil in ukrepov, naloženih staršem, ter raziskovanje podporne socialne mreže. Vzpostaviti je treba socialnodelavni odnos za instrumentalno definicijo tudi za otroka, poiskati mu podporno socialno mrežo v okolju z upoštevanjem njegovih želja in potreb, predstavitev postopkov, ukrepov in posledic le-teh na njegovo nadaljnje življenje, omogočiti varen prostor.

- PREDLOG SODIŠČU ZA VRNITEV STARŠEVSKE SKRBI

Na novo se oblikuje instrumentalna definicija sprememb v družini, starše se vključi v storitev in jih spodbuja k učenju za spremembe. Ponudi se pomoč pri odpravljanju razlogov, ki so utemeljevali odvzem, ob sanaciji družinskega položaja predlog sodišču za vrnitev starševske skrbi. Če se ugotovijo ustrezni pogoji za vrnitev, se staršem vrne starševske skrbi.

Ukrepi, ki obravnavajo posebno varstvo otrok in mladostnikov, so:

Z vidika socialnega dela je osnovna naloga raziskovanje možnosti za mobilizacijo družine in drugih naravnih socialnih mrež. Proučiti je treba možnosti za vzpostavljanje delovnega oziroma svetovalnega odnosa z družino in oblikovanje edinstvenega delovnega načrta pomoči. Gre za koncept »pomoč družini za dom«.

UKREPI ZA VZGOJO IN VARSTVO OTROKA IN NJEGOVIH KORISTI

Izvajanje ukrepov za vzgojo in varstvo otroka ali kakšne druge otrokove koristi se opravi zlasti tako, da se spremlja psihofizični razvoj otrok, ki živijo v neugodnih življenjskih razmerah ali pri katerih je ogrožen njihov razvoj.

ODVZEM OTROKA

V ospredju te naloge je varstvo otroka.

ODDAJA OTROKA V ZAVOD

Potreben je umik otroka iz njegovega okolja na predlog staršev ali na pobudo centra, tako se zagotovi njegovo varstvo.

Osebna pomoč:

Namen te naloge je pomoč posamezniku, da razvija, dopolnjuje, ohranja in izboljšuje svoje socialne zmožnosti.

SVETOVANJE

Strokovna pomoč posamezniku v stiskah ali težavah, ki jih sam ne zna ali ne zmore rešiti, ter je pripravljen spremeniti svoje vedenje, poiskati ustrezne rešitve in urediti odnose z drugimi osebami v socialnem okolju.

UREJANJE

To je oblika pomoči posamezniku, ki je zašel v stiske in težave zaradi osebnostnih in vedenjskih posebnosti ter pri tem ogroža druge osebe.

VODENJE

Podpora posamezniku, ki je zaradi duševne prizadetosti, duševne bolezni ali drugih osebnostnih težav začasno ali trajno nesposoben za samostojno življenje.

Pri osebni pomoči imajo socialni delavci nalogo, da posamezniku svetujejo, urejajo in ga vodijo pri raznih stiskah in težavah. Osebna pomoč je pomembna, saj se posameznik nemalokrat odloči za pomoč in pri tem pričakuje, da jo bo tudi dobil. Prav tako je prva socialna pomoč pomembna zaradi tega, ker uporabnika seznani o mogočih oblikah pomoči in rešitev, ki jih socialnovarstvene storitve nudijo. Tukaj je naloga socialnih delavcev, da prisotnost in odločnost uporabnika izkoristijo ter mu ponudijo odprt in varen prostor.

Prav tako kot imajo centri ukrepe in naloge, povezane z varstvom otrok in družine, imajo takšne naloge tudi pri preprečevanju nasilja v družini,; te bom predstavila v naslednjem poglavju.

1.1.6.3 Naloge za preprečevanje nasilja v družini

Centri za socialno delo izvajajo ukrepe in naloge za preprečevanje nasilja v družini na podlagi zakona o preprečevanju nasilja v družini. Namen zakona je preprečiti izvajanje nasilja v družini in spodbuditi razvoj varnih družinskih odnosov. Center za socialno delo ima pri tem nalogo podpore pri izvajanju nalog, povezanih s preprečevanjem nasilja v družini, pomoč žrtvi in povzročitelju nasilja.

Delo centrov za socialno delo pri preprečevanju nasilja v družini, po katalogu javnih pooblastil, poteka skozi pet dejanj in ukrepov ter aktivnosti znotraj njih:

1. dejanje

- *Proučitev prijave in ocena potrebe po izdelavi načrta pomoči žrtvi*

Strokovni delavec nemudoma prouči okoliščine in pridobi informacije o dosedanji obravnavi znotraj CSD-ja, pridobi poročila drugih organov, ki obravnavajo družino ali žrtev, za katero je bilo prejeto obvestilo. Strokovni delavec pri oceni potrebe po izdelavi načrta pomoči žrtvi uporablja strokovno doktrino za delo z odraslimi žrtvami nasilja in strokovno doktrino za obravnavo ogroženih otrok.

- *Pogovor z žrtvijo*

Skupaj z žrtvijo se izdela načrt krepitve moči v konkretnem položaju. Dogovori se za nadaljnje korake - morebitna prijava, krepitev samozavesti, suverenosti.

- *Pogovor s povzročiteljem nasilja v okviru prve socialne pomoči*

V okviru prve socialne pomoči se povzročitelju nasilja ponudi strokovna pomoč in možnost vključitve v različne programe. Pri delu s povzročiteljem se kot cilj upošteva spoštovanje ničelne tolerance do nasilja in prekinitev začaranega kroga nasilja v družini.

- *Analiza tveganja*

Ugotoviti resnost grožnje in stopnjo nevarnosti, izbrati ukrepe za zmanjševanje tveganja ter jih preveriti z žrtvijo.

2. dejanje

- *Multidisciplinarni tim*

Izdelajo se ukrepi za zmanjševanje tveganja, usmerjajo se aktivnosti centra in drugih organov, ki sodelujejo pri obravnavi na način, da med seboj delujejo usklajeno, enotno in učinkovito. Žrtev se na podlagi sprejetih usmeritev napoti v različne programe.

- *Načrt pomoči žrtvi - delo z žrtvijo*

Pripravi se načrt zmanjševanja tveganja in škode, ki je usklajen s sposobnostmi in z doživljanjem žrtve ter njenimi željami. Ta pri pripravi načrta aktivno sodeluje. Predvidijo se potrebni ukrepi, obravnava v različnih programih in strokovna pomoč pri različnih izvajalcih.

- *Ocena ogroženosti*

Za odraslo žrtev: Pripravi se strokovna ocena stopnje ogroženosti – osnovna, srednja, visoka. Ocenjuje se jo na podlagi vedenja povzročitelja nasilja, psihičnega in fizičnega stanja žrtve nasilja, njenih prepričanj in podpore socialne mreže.
Za otroka žrtev: Pripravljenost staršev za sodelovanje in reševanje problema, čustveni odnos staršev do otroka, razvojne vzpodbude, vzgojni stil, tip navezanosti. Pomembna je socialna podporna mreža otroku in družini kot tudi uvid staršev za obravnavan primer.

- *Zbiranje informacij o programih preprečevanja nasilja v družini*

Pridobiti informacije o različnih programih za vključevanje žrtev in povzročiteljev nasilja v družini, da lahko uspešno napotimo žrtev in povzročitelja nasilja v primerne programe, ki bodo pripomogli k reševanju stisk in težav.

3. dejanje

- *Delo s povzročiteljem nasilja*

Če se odloči za pomoč v obliki vključitve v različne programe, se spremljajo učinki in spremembe vedenja povzročitelja nasilja kot tudi njegova pripravljenost sodelovanja.

4. dejanje

- *Regijski medinstitucionalni tim*

Sestavljen je iz predstojnikov organov, ki sodelujejo pri reševanju problematike nasilja v družini v določenem okolju. Obravnava aktualna vprašanja medsebojnega sodelovanja vseh izvajalcev naloge. Ustanovi ga regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam.

5.dejanje

- *Spremljanje ukrepa sodišča*

Pomoč in podpora otroku in družini, poročanje sodišču o izvajanju ukrepov. Predlog centra, da sodišče začne postopek za odločitev o ukrepih zaradi varstva otroka.[2]

Za to, da bi bil pregled nad nasiljem ter izvajanjem ukrepov in nalog za zaščito otrok in družine večji, skrbijo regijske koordinacije. Poleg funkcije za podporo strokovnjakom pri obravnavi nasilja imajo še dve funkciji, ki jih bom opisala v naslednjem poglavju.

1.1.6.4 Regijske koordinacije za obravnavo nasilja v družini

Regijska koordinacija za obravnavo nasilja v družini ima tri pomembne funkcije. Te so: ukrep prepovedi približevanja, podpora strokovnim delavcem pri obravnavi nasilja ter organizacija in vzdrževanje mreže pluralnih izvajalcev s področja nasilja.

Namen ukrepa o prepovedi približevanja je varstvo otroka in/ali žrtve ter napotitev storilca v nadaljnjo obravnavo.

Opravila, kot si sledijo v zaporedju:

1. dejanje

- *Proučitev poročila interventne službe in/ali začetek postopka po uradni dolžnosti*

Strokovni delavec prouči poročilo in poišče stik z oškodovancem na domu.

2. dejanje

- *Pogovor z oškodovancem* (seznanitev oškodovanca z mogočimi oblikami pomoči)

Strokovni delavec naveže stik. Oškodovanca seznani z možnostmi pomoči za reševanje osebne stiske, tako na centru kot pri drugih organizacijah za materialne in nematerialne pomoči.

- *Pogovor s storilcem*

[2] **http://www.gov.si/csd/Katalog1.5.3.pdf**

Tudi tu socialni delavec naveže stik. Seznani storilca s storitvami centra in drugih organizacij, namenjenih za odpravo vzrokov kršiteljevega ravnanja.

3. dejanje

- *Načrt pomoči družini*

Družino se vključi v osebno pomoč, mogoča je tudi napotitev v varno hišo, materinski dom, oddaja otroka v krizni center ali rejništvo, išče se lahko prostovoljca za delo z družino, možnost vključitve v storitev pomoč družini za dom …

Namen podpore strokovnim delavcem pri obravnavi nasilja je nepretrgano zagotavljanje podpore pri izvajanju nalog, povezanih s problematiko družinskega nasilja.

Opravila, ki se v tem primeru storijo:

- ✓ spremljanje problematike nasilja in posredovanje informacij,
- ✓ pomoč pri organizaciji medinstitucionalnih strokovnih skupin za obravnavo nasilja na lokalni ravni,
- ✓ posredovanje iniciativ za oblikovanje lokalnih politik preprečevanja in obravnave nasilja v družini,
- ✓ izdelava predlogov za izobraževanje in izdelava naročil za izvedbo izobraževalnih programov,
- ✓ sodelovanje v medinstitucionalni strokovni skupini in podpora strokovnih delavcev.

Namen organizacije in vzdrževanja mreže pluralnih izvajalcev s področja nasilja je zagotavljanje vključevanja pluralnih izvajalcev socialnega varstva pri obravnavi problematike nasilja.

Opravila:

- ✓ zbiranje informacij o programih preprečevanja in obravnave nasilja v družini,
- ✓ zagotavljanje izmenjave informacij o dejavnostih in programih med nevladnimi organizacijami in javnimi službami,
- ✓ priprava protokolov sodelovanja med različnimi službami in programi preprečevanja in obravnave nasilja v družini.

Naloge za preprečevanje nasilja v družini in regijske organizacije za obravnavo nasilja v družini so dobro zastavljene in temeljito razdelane, vendar kljub temu prihaja do situacij, kot je bil umor otrok v Sežani. V naslednjem poglavju bom predstavila Center za socialno delo Sežana, njegove naloge in programe. Za lažjo predstavitev delovnih nalog CSD Sežana bom dodala tudi opis Upravne enote Sežana.

1.1.6.5 Predstavitev CSD Sežana

Predstavitev Centra za socialno delo Sežana je za mojo nalogo pomembna predvsem zato, ker v raziskovalnem delu naletimo na obremenjenost centra za socialno delo. Tako si z opisom sežanskega centra lažje predstavljamo njihovo delo.

CSD Sežana je javni socialnovarstveni zavod in osrednja izvajalska organizacija na področju socialnega varstva v Upravni enoti Sežana[3], ki v okviru zakonsko opredeljenih delovnih nalog opravlja socialnovarstvene dajatve in storitve z namenom odpravljanja socialnih stisk in težav ter naloge s področja starševskega varstva in družinskih prejemkov. V okviru dodatnih storitev in nalog center spremlja rizične skupine občanov in jih z različnimi preventivnimi oblikami pomoči spodbuja k lastnim aktivnostim za premagovanje stiske, v kateri so se znašli.

CSD Sežana je pristojen za naloge, ki se nanašajo na izvajanje javnih pooblastil po področjih dela:
- varstvo otrok in družine
- varstvo odraslih
- oprostitve plačil pri plačilu storitev
- denarne socialne pomoči
- družinski prejemki
- zavarovanje za starševsko varstvo.

[3] Upravna enota Sežana pokriva 660 km^2 teritorija, kjer prebiva 23.538 prebivalcev. Po velikosti je ena večjih v državi in s svojim delovanjem posega na celotno območje občin Komen, Sežana, Divača in Hrpelje-Kozina. Obsega torej 4 občine in 169 naselij, Komen – 35 naselij, Sežana – 64 naselij, Divača – 31 naselij, Hrpelje-Kozina – 39 naselij. Na severu meji na UE Nova Gorica in UE Ajdovščina, na vzhodu na UE Postojna in UE Ilirska Bistrica, na jugu na Republiko Hrvaško, na jugozahodu na UE Koper in na zahodu na Republiko Italijo. (http://www.upravneenote.gov.si/sezana/o_upravni_enoti/)

Izvajanje socialno varstvenih storitev:

- prva socialna pomoč
- osebna pomoč
- pomoč družini za dom
- socialna preventiva
- pomoč na domu.

Sežanski center za socialno delo poleg programa Kakovostno staranje in sožitje generacij izvaja tudi program Pomoč osebam s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem. Program je nastal leta 1993 iz potrebe po tem, da bi ljudem, ki se srečujejo s težavami v duševnem zdravju, pomagali v stiski, po odpustu iz psihiatrične bolnišnice, pri vsakdanjih opravilih in pri širjenju socialne mreže. Program je zasnovan tudi za pomoč svojcem, ki velikokrat doživljajo hude stiske. Uporabnikom tega programa nudijo razbremenilne pogovore, obiske na domu, spremljanje uporabnika, pomoč pri učenju in usvajanju socialnih veščin, osveščanje in informiranje svojcev o duševni bolezni, skupne izlete ter spodbudo in sodelovanje.[4]

[4] CSD Sežana sem predstavila na podlagi informacij, ki sem jih dobila na njihovi spletni strani. http://www.csd-sezana.si/

1.2 MEDIJI IN KOMUNICIRANJE

V današnjemu času imajo mediji zelo veliko vlogo. Poleg izobraževalnih, zabavnih in informativnih vsebin prinašajo v zavest sprejemnikov medijskih sporočil tudi medijske podobe, ki ne ustrezajo resničnosti. Način, kako se upreti vsiljenim podobam, je kritično spremljanje medijev in ozaveščanje gledalcev. Mediji imajo namreč moč, da odločajo, katere probleme bodo izpostavili javnosti, na kakšen način jih bodo predstavili ter kdo in pod kakšnimi pogoji bo sodeloval pri predstavitvi problema. Mediji tako povedo ljudem, kaj naj si mislijo o stvari, kako naj si jo razložijo. S tem v precejšnjem obsegu zmanjšujejo sposobnost navadnih državljanov, da presojajo ter se v lastnem interesu odzivajo na različne dogodke (Vreg 2000: 43). Na takšne in podobne medijsko obarvane probleme moramo biti posebej pozorni, moramo razbrati pomen medijske reprezentacije in moramo razumeti, kako poteka komunikacija z mediji.

1.2.1 REPREZENTACIJA, DISKURZ IN KOMUNIKACIJA V PRIMERU DRUŽINSKIH TRAGEDIJ

V začetku tega poglavja bom opredelila pojem reprezentacija, nadaljevala pa z dvema sistemoma reprezentacije po Hallu. Kasneje se bom osredotočila še na diskurz in komunikacijo, kjer bom predstavila tudi Lasswellov model komuniciranja.

Pomembno je, da se zavedamo, da čiste resnice ni. Vsakdo od udeležencev ima svojo predstavo o vsaki stvari in o vsakem dogodku, ki se je zgodil. Prav zato je dobro, da poznamo ključna teoretična koncepta, kot sta reprezentacija in diskurz, saj nam pomagata pri razumevanju določenih pomenov, znakov in kultur.

Reprezentacija je proizvajanje pomena prek jezika. Nekaj reprezentirati pomeni to opisati ali upodobiti, priklicati v duha s pomočjo opisa, upodobitve ali domišljije. Reprezentirati pomeni tudi kaj simbolirati, nadomeščati, biti primerek ali nadomestek česa (Hall 2004: 36). Reprezentacija je torej povezava med koncepti in jezikom, ki nam omogoča, da govorimo o resničnem svetu ali pa o imaginarnem svetu izmišljenih predmetov, ljudi in dogodkov.

Po Hallu torej obstajata dva procesa oziroma sistema reprezentacije. Prvi je »sistem«, v katerem vsakovrstni predmeti, ljudje in dogodki korelirajo z vrsto konceptov oziroma duševnih reprezentacij, ki jih imamo v glavi. Brez njih sveta sploh ne bi mogli smiselno interpretirati. Omogoča nam, da z ustvarjanjem vrste povezav oziroma verige enakovrednosti med stvarmi – ljudmi, predmeti, dogodki, abstraktnimi predstavami idr. – in svojim konceptualnim sistemom oziroma konceptualnim zemljevidom svetu dajemo pomen.

Toda zgolj skupni konceptualni zemljevid ni dovolj. Pomene in koncepte moramo biti sposobni tudi reprezentirati in si jih izmenjevati, kar lahko napravimo le, če imamo dostop tudi do skupnega jezika. Jezik je torej drugi sistem reprezentacije, ki sodeluje v splošnem procesu konstruiranja pomena. Svoje skupne konceptualne zemljevide moramo prevesti tudi v skupni jezik, če hočemo svoje koncepte in ideje korelirati z določenimi pisanimi besedami, govorjenimi zvoki ali vizualnimi podobami. Splošni strokovni izraz, ki ga uporabljamo za besede, zvoke in podobe z določenim pomenom, je znak. Znaki nadomeščajo oziroma predstavljajo koncepte in konceptualne odnose med njimi, ki jih imamo v svoji glavi, skupaj pa ustvarjajo pomenske sisteme naše kulture (Hall 2004).

Rekli bi lahko, da je reprezentacija pogovor o stvareh, ki se dogajajo v našem vsakdanjem življenju. Je proces, ki nas povezuje z skupno rabo jezika, znakov in kod. Tako bom na osnovi te teorije, ki jo je postavil Hall (2004), definirala načine, kako reprezentacija pripomore k razumevanju miselnih konceptov in jezika, ko gre za reprezentacijo socialnih delavcev pri njihovem delu. Ugotovili bomo, ali dobimo skozi reprezentacijo pravi pomen določenega dogodka. Tako se bom v nalogi osredotočila predvsem na medijsko reprezentacijo primera v Sežani. V naslednjih odstavkih pa želim definirati pomen diskurza.

»Vse, kar ima pomen, je del diskurza,« je ena izmed skupnih lastnostih, ki jo je navedla Macdonlova (1986: 4). Druga lastnost, ki je skupna vsem diskurzom, pa so spremembe, četudi so zelo počasne in prikrite (Erjavec, Poler 2007: 17). Ena in edina skupna definicija diskurza ne obstaja, za diskurz je pomemben koncept pomena.

Diskurz predstavljajo različni teksti: govor (pogovori, intervjuji), zapisana besedila (romani, časopisni članki, pisma) in vizualne podobe (fotografije, revijalni oglasi, filmi) ter celo obleke, pričeske in stavbe, saj na enak način »preberemo« njihov pomen. Z diskurzom je Foucault mislil »skupino izjav, ki zagotavljajo jezik, s katerim govorimo – način

reprezentacije vednosti o nečem – o določeni temi v določenem zgodovinskem trenutku (Hall 2004: 65).

Foucaultova ugotovitev je, da diskurz kot praksa oblikuje ali konstruira subjekt, na katerega se določeni diskurzi nanašajo, ter ga hkrati tudi pozicionira. Subjekt je torej proizveden znotraj diskurza, zunaj njega pa ne obstaja, saj se mora podrediti pravilom in konvencijam diskurza, relacijam oblasti in védenja. Človek je tisto, kar se govori in piše o njem ali o določeni družbeni skupini, ki ji pripada, in ta diskurz hkrati oblikuje tudi njegovo mesto in mesto njegove skupine v družbi. Diskurz zato lahko razumemo kot »jezik v akciji«. S temi pozicijami, ki jih konstituira diskurz, se identificiramo in tako šele postanemo subjekti (Kuhar 2003: 15). Diskurz je način izražanja, ki daje pomen izkušnjam iz določene perspektive. Ožje gledano je diskurz raba jezika na določenem področju. Diskurzi so neločljivo povezani z interesi družbeno močnih posameznikov in družbenih skupin ter prek tega z odnosi moči in socialnimi, kulturnimi in družbenoekonomskimi razmerami, saj so diskurzi tisti, ki določajo, kdo je pooblaščen za izrekanje sodb ali mnenj o določenem pojavu. Diskurz ponuja tudi okvire odnosov med posamezniki ter med njimi in institucijami. Predvsem so to okviri, ki določajo predstave oziroma družbeno pogojene »resnice« o tem, kakšen je normalen odnos, kako se morajo posamezniki v tem odnosu vesti in komunicirati (Erjavec, Poler 2007).

Podobno kot diskurz »uvede« določene načine, na katere lahko o temi govorimo, ter opredeli sprejemljiv in razumljiv način, na katerega govorimo, pišemo in se obnašamo, pa po definiciji tudi »izloči« in omeji druge načine govorjenja in obnašanja v zvezi z določeno temo ter načine konstruiranja vednosti o njej (Hall 2004: 65). Tako so lahko diskurzi hkrati vključevalni in izključevalni, saj določajo, kaj se sme reči ali razmišljati in storiti glede določene pojavnosti, kako se to sme ali ne sme reči, razmišljati ali storiti. Diskurz torej definira in producira objekte našega védenja, zato je že v sami definiciji vključevalen in izključevalen: tako kot vključuje ali dovoljuje nekatere načine razmišljanja ali govorjenja o stvareh, tako tudi izloča, diskvalificira in izključuje drugačne in druge načine razmišljanja in govorjenja, izključuje sebi nasprotne diskurze. Tisto, o čemer je moč govoriti, se zdi samoumevno in naravno, vendar je ta naravnost rezultat izključevanja onega, kar je skorajda neizrekljivo. Proces izključevanja poteka v diskurzu kot oblika definiranja, kaj je moč reči, o čem je moč razmišljati in kaj velja za znanje ali védenje (Kuhar 2003).

Reprezentacija in diskurz pa imata skupen pojem, to je komunikacija. Komuniciramo namreč na več načinov, kajti kot je dejal že Watzlawick (Watzlawick, Paul, Beavin, Janet H, Mensche kommunikation izdal Huber Verlag v Bernu, 1969: 54, v http://marela.uni-mb.si/skzp/Zanimivosti/Clanki/Kacic/Komunikacija.htm) – *ni mogoče ne komunicirati*. Komuniciramo tako verbalno kot neverbalno. Predvsem naša mimika izraža naše mišljenje, in ne da bi kar koli rekli, lahko nekdo takoj ugotovi, kaj doživljamo. Torej lahko rečemo, da je komunikacija v našem življenju vseskozi prisotna. Prav zato je tako pomembna, saj tudi če nočemo komunicirati, komuniciramo, saj s svojimi kontinuiranimi dejanji pošiljamo sporočila v svet.

O komunikaciji med ljudmi govorimo, ko med partnerji v socialni interakciji teče kontinuiran tok sporočil. Sporočila, ki si jih izmenjujemo, so podana v nekem kodu, v znakovnem sistemu, ki omogoča prenašanje pomena. Da bi bila komunikacija mogoča in uspešna, morajo imeti partnerji v komunikaciji enak ali vsaj zelo podoben kod sporočanja. To pomeni, da moramo znati sporočila, ki nam jih dajejo drugi, dekodirati, tolmačiti in razumeti, svoja lastna pa oblikovati ali kodirati na tak način, da jih naši partnerji lahko tolmačijo in razumejo enako ali vsaj na soroden način kot mi sami. Sporočila, ki si jih ljudje med seboj izmenjujemo, so lahko besedna, lahko so nebesedni (slikovni) simboli, nebesedne geste, izrazi, mimika itd. Pomembno je, da gre za neki s pravili urejen dvosmerni tok sporočil med osebami. Torej lahko rečemo, da do komunikacije prihaja povsod tam, kjer se vzpostavlja odnos med ljudmi ali odnos posameznika do samega sebe. Ti odnosi so lahko zavestni ali nezavedni, neposredni ali posredni, trenutni ali trajni, površinski ali globinski (Ule, Kline 1996: 24).

Za človeško komunikacijo je bistvena uporaba simbolov, znakov, ki predstavljajo stvari, procese, ideje in dogodke. Simboli so umetni znaki in jih ljudje postavljamo po svoji volji. Vendar poznamo tudi nagonsko in nesimbolno komunikacijo. Simboli so običajno združeni v posebne sisteme, ki vsebujejo določena pravila njihovega sestavljanja v nove, kompleksnejše simbole in pravila preoblikovanja simbolov. Najobsežnejši in najkompleksnejši tak sistem je jezik (Ule, Kline 1996: 25).

Tako za ljudi kot za organizacije je življenje potemtakem nenehno pogajanje in sklepanje kompromisov. In eno izmed najbolj učinkovitih sredstev za pogajanje in sklepanje kompromisov je komuniciranje (Hunt 1995: 5).

Grunig je razvil več stilov komuniciranja, med drugimi tudi slog strogega podajanja novic, ki se uporablja pri odnosih z mediji, pisanju sporočil za javnost, na tiskovnih konferencah. Poseben poudarek je na izpostavitvi tistih delov vsebine, ki imajo novičarsko vrednost. Treba je dati videz nepristranskosti, razložiti tehnične pojme, paziti na novinarsko etiko, ne smemo neustrezno reagirati na novinarske situacije, paziti moramo na konsekvence naših izjav o organizaciji.

1.2.1.1 LASSWELLOV model komuniciranja kot procesni model komuniciranja

Proces komunikacije so opazovali in analizirali strokovnjaki različnih ved, od psihologov, sociologov, antropologov do matematikov, učiteljev, politologov itd. Zato so se modeli komuniciranja z leti spreminjali v svoji usmeritvi in uporabi. Temeljni modeli komuniciranja so S-R model, S-O-R modeli, modeli povratne zveze in sociokulturni modeli (Ule, Kline 1996: 54).

S-O-R model, S pomeni dražljaj, O pomeni organizem oziroma prejemnik sporočila, R pomeni reakcijo ali dogovor na sporočilo. Model poudarja, da odgovor posameznika na sporočilo ni odvisen le od dražljaja, temveč tudi od številnih drugih dejavnikov (dednost, okolje, kemično stanje, emocionalno stanje, aktivnost in razvoj). Pred skoraj pol stoletja je Lasswell (1948) obstoječemu S-O-R konceptu dodal nove komponente: sporočilo, prejemnika in odgovor. Danes je njegov model znan kot »5K« model. Novejši modeli delajo tako rekoč vedno na njegovi osnovi (Ule, Kline 1996: 55-56).

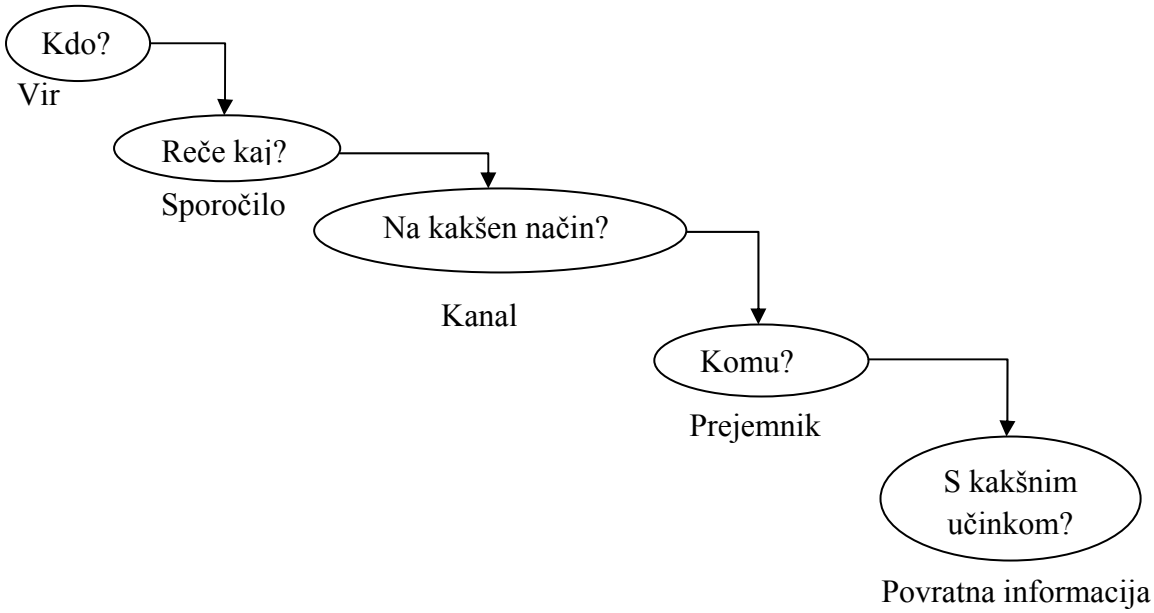

SLIKA 1: Lasswellov model komuniciranja

Lasswellov model komuniciranja je treba izpostaviti pri pojmovanju medijev kot kanala za pošiljanje sporočil javnostim. Kod – kaj sporoča – po kateri poti – komu – s kakšnim učinkom. Dejavniki, ki so v modelu ključni za uspešnost komuniciranja, so, da mora oddajnik vedeti, katerega naslovnika želi doseči in kakšne odzive lahko pričakuje od njega, zato pri kodiranju sporočila upošteva, kako občinstvo navadno odkodira sporočila, pri tem pa mora komunikacijski kanal izbrati tako, da bo dosegel ciljno občinstvo, ter hkrati omogočiti povratne kanale, preko katerih bo lahko spremljal odzive občinstva na sporočila, ki jih je oddal (Kotler 1996: 597).

Kotlerjeva (1996) definicija Laswellovega modela bi bila v primeru medijskega poročanja videti takole. Mediji morajo vedeti, kakšno javnost želijo s svojim poročanjem o dogodku doseči in kakšni bodo njihovi odzivi. Glede na izbiro javnosti kodirajo prispevke in pri tem izberejo model, ki jim bo zagotovil čim večjo publiciteto. Preko tega modela pa tudi spremljajo odziv javnosti glede na njihovo novico.

Laswellov model je osnovni model, ki so ga pozneje nadgradili z dvosmernim modelom komunikacije. Njegov problem je, da je enosmeren in ne predvideva povratne zanke.

V nadaljevanju se bom ukvarjala z nasiljem v družini in s tanko mejo med javnim interesom in pravico do zasebnosti, ki se v primerih nasilja na žalost vse prevečkrat krši.

1.2.2 SENZACIONALIZEM V TISKU: KRŠITEV PRAVICE DO ZASEBNOSTI

O senzacionalističnem prispevku govorimo, kadar novinar v njem opisuje povprečne ljudi, ki se znajdejo v neobičajnih ali tragičnih situacijah, ter javne, znane in slavne osebnosti ter njihove prekrške, spletke in škandale. V prispevek o nesrečah, tragedijah, goljufijah in zasebnosti novinar vplete emocije in moralne sodbe, ki prispevajo k dramatičnosti. Poleg natančnega opisa dogodka novinar doda še velik barvni in kričeč naslov ter fotografije, ki so lahko šokantne in pretresljive že na prvi pogled (nesreče, veliko krvi ipd.), ali pa k posebnosti in pretresljivosti prispeva tekst pod fotografijo (Jernejčič, 1999: 3). Tako z velikimi, barvnimi fotografijami poudarjajo dramatično plat dogodka, pritegnejo pozornost. V naslovih so poudarjene besede, kot so škandal, tragedija, drama, saj se z njimi pritegne pozornost bralca. Kot pravi Oreški (2008: 33) je senzacionalizem lastnost popularnih časopisov, ki v primerjavi s kvalitetnimi namenjajo precej več prostora fotografijam.

V takšnih primerih se večkrat pojavi vprašanje o kršitvi pravice do zasebnosti. Na tem mestu bi rada najprej podala definicije pojma zasebnosti. Pojmovanje zasebnosti, njena toleranca in družbena upravičenost posegov v zasebnost posameznika so pogojeni z družbeno dinamiko. Prag družbene upravičenosti vdora v posameznikovo zasebnost je odvisen in se spreminja glede na konkretne družbene dogodke in na razpoloženja v družbi. Glavna lastnost posameznikove pravice do zasebnosti bi bila tako njena omejenost. Odgovor na vprašanje, kje je meja pravice do zasebnosti na eni ter drugih pravic in svoboščin na drugi strani, pa zahteva izključno kazuističen pristop (Lampe 2004: 41). To pomeni, da pri posameznem primeru razsodimo, kje poteka meja pravice do zasebnosti ter drugih pravic in svoboščin. Posamezno dejstvo pojasnjujejo z analognim, podobnim dejstvom.

Poročanje o družinskih tragedijah, ki mora biti po določilih kodeksa posebej previdno, je v slovenskem tisku pogosto skrajno neetično. Kodeks novinarjev v smernici 8.1. posveča posebno pozornost omembi imen in objavi slik:

> *Omemba imen in objava slik storilcev in žrtev v poročilih o nesrečah, preiskovalnih in sodnih postopkih načeloma ni upravičeno. Vselej je treba razsoditi med interesom javnosti in pravico posameznika. Posebno zaščito zaslužijo žrtve napadov in zločinov, kakor tudi svojci inkriminiranega storilca* (Poler 1997: 190).

Vendar večkrat temu ni tako. Novinarji posegajo v duševno integriteto ljudi, ko na primer snemajo žalujoče ali jim postavljajo vprašanja o tragičnem dogodku, ki so ga doživeli. Ob tem gre za poseg v duševno integriteto tako predmetov novinarskega upovedovanja (ljudi, o katerih poročajo) kot tudi njihovih svojcev in drugih naslovnikov množičnih občil. Kršitev te pravice se zgodi, ne le takrat, ko novinarji poročajo o dogodkih, ki so povzročili duševne bolečine (npr. žalost svojcev ob tragedijah, nesrečah …), ampak lahko s svojim poročanjem duševne bolečine tudi (dodatno) povzročijo: pri ljudeh, ki so predmet zgodbe, njihovih svojcih, prijateljih … Družinska tragedija in z njo pravica do duševne integritete, zasebnosti in človekovega dostojanstva je v več primerih uporabljena in izrabljena kot sredstvo za dosego komercialnega cilja; človeška bolečina je pripeljala do večje gledanosti posameznih programov (Poler 1997: 194-195). Ob besedilu se večkrat pojavijo slike, fotografije »od bolečine strtih« oseb, kar vpliva na občutke in doživljanja ljudi, ki so bolj pozorni na slikovna besedila kot pa na opis. S tem mediji dosežejo določena čustva, ki vplivajo na presojo družbe in na obsodbo prvega ustreznega krivca.

Žrtev, o kateri poročajo mediji, v javnem mnenju pogosto vzbudi prvinske želje vseh glasnih maščevalcev krivice. Ker se ti oglasijo s pisnimi ali z javnimi komentarji, ravnajo bolj odkrito in pošteno od pritajene večine (Petrovec 2005: 49). V medijih lahko večkrat zasledimo poročanje o iskanju krivde in naslove, ki iščejo krivca, kot na primer, kdo je kriv za nastalo tragedijo, ali je v tem primeru zatajil državni sistem? Takšne naslove smo lahko zasledili tudi v primeru umora otrok, ki se je zgodil v Sežani. Tako se v različnih primerih, kjer je prisotno kriminalno dejanje, kmalu začne iskanje krivca. Javnost potrebuje nekoga, ki ga lahko okrivi za zločin, in ta krivec je tako v očeh javnosti že obsojen, pa če je resnično kriv ali ne. Če se nam zdi še nekako razumljivo, da se posamezniki izrekajo za zakon ulice in linča, pri čemer ne kaže podvomiti v njihovo iskrenost, je težje razumljivo, a neizpodbitno, da se na enak način odzove del strokovne javnosti (Petrovec 2005: 51).

Ko žrtev potrebujemo za opravičevanje krutega kaznovanja, se pogosto pokaže, da nam je zanjo prav malo mar. Ko je kazen izrečena ali izvršena, žrtve ne potrebujemo več. Njen položaj je večinoma enak kot prej, v resnici je »odslužila«. Kadar smo tudi z njeno pomočjo kaznovali napačnega, ki sploh ni ničesar zagrešil, nam je vseeno, če se nasilje nad žrtvijo nadaljuje. Važno je, da je nekdo kaznovan (Petrovec 2005: 19). Hkrati pa je zanemarjena tudi pravica do zasebnosti, saj je v medijih že kar praksa, da se potencialnega krivca navaja z imenom in priimkom.

V naslednjem poglavju bom opredelila medije in njihovo pomembnost v vsakdanjem življenju, prav tako pa posreden vpliv na mišljenje ljudi. Povezala bom medije in delo socialnih delavcev in se s tem osredotočila na medijski diskurz poročanju o socialnem delu.

1.2.3 POROČANJE O SOCIALNEM DELU: USTVARJANJE NEGATIVNEGA MEDIJSKEGA DISKURZA?

Medije najbolje definira zakon o medijih v prvem odstavku 2. člena: »Mediji po tem zakonu so časopisi in revije, radijski in televizijski programi, elektronske publikacije, teletekst ter druge oblike dnevnega ali periodičnega objavljanja uredniško oblikovanih programskih vsebin s prenosom zapisa, glasu, zvoka ali slike, na način, ki je dostopen javnosti.« (Ur. l. RS 110/2006). V diplomski nalogi se bom osredotočila na tiskane medije, torej časopise in revije, saj bom iz različnih časopisnih člankov naredila analizo primera v Sežani.

Mediji so del našega vsakdanjika, krojijo naše življenje, nas usmerjajo in večini ljudi kreirajo njihovo osebno mnenje. Vzpostavljajo in določajo javne teme, torej tisto, o čem naj ljudje mislijo in razpravljajo. Mediji konstruirajo (svojo) stvarnost in s tem hote ali nehote ponujajo "resnico", ki pa ni nujno vedno prava. Skratka, mediji niso nič drugega kot sredstvo za preseganje razdalje tako v prostorski kot časovni dimenziji. Novice se širijo hitreje in na večjem območju ter dosegajo različne javnosti.

Medijsko pomembna tema postane pomembna za javnost, saj mediji uporabnikom medijskih vsebin narekujejo, o čem je aktualno razmišljati, ponujajo teme in tudi načine, kako o kakšni temi razmišljati. Javnost te teme prevzame za »svoje«, jih ponotranji oziroma ponotranji vtis, da so obče pomembne. Medijska agenda postane javna agenda, medijske teme teme javnosti. Javnost se po tej funkciji medijskega učinkovanja kaže kot depolitizirana, pogosto aktivna le v prevzemanju in ponotranjenju ponujenega, pasivna pa v odpiranju javne razprave o alternativnih možnostih (Pajnik 2003: 88).

Tower (2000) pojasnjuje, da je bila profesija socialnega dela v preteklosti odvisna od medijev, ki so pojasnjevali javnosti, kaj socialni delavci počno. Brawley (1995) pa pravi, da medijska

pozornost za socialno delo ni zelo pozitivna in prav zato socialno delo ni obširno znano in spoštovano v javnosti (Dennison 2007: 352). Tako se socialni delavci znajdejo v težkem položaju. Po eni strani so odvisni od medijev, saj lahko preko njih predstavijo svoj način dela, po drugi strani pa mediji nimajo pozitivnega odnosa do dela socialnih delavcev.

Vesna Leskošek je poudarila, da ni z javno presojo centrov za socialno delo nič narobe, saj gre za ustanove, ki posegajo v življenje ljudi. Boji pa se posledic napačnih interpretacij ravnanja centrov za socialno delo.[5] Nekateri udeleženci iz centrov za socialno delo pa so nasprotno menili, da sme njihovo ravnanje presojati le inšpekcija, ne pa tudi mediji.

Spodobna skrb za medijsko podobo izraža samozavest, ki zaposlenim in drugim déležnikom sporoča, da je organizacija v svojem jedru zdrava in da ničesar ne prikriva. Nasprotno izmikanje novinarskemu pogledu vzbuja vtis nečednosti ali preganjavice (Verčič 2002: 149). Javnost mora biti obveščena o delu socialnih delavcev kot o profesionalnem delu, kar pomeni, da se lahko potem sama odloči, komu bo dala glas – socialni krivici ali nepravični politiki (Dennison in drugi 2007: 352).

Eden pomembnejših razlogov, zakaj javnost nima bolj pozitivne predstave o socialnih delavcih je, da socialni delavci ne poučujejo javnosti, kaj je njihovo delo in s čim se srečujejo v svojih profesionalnih vlogah (Dennison in drugi 2007: 351). Socialni delavci se srečujejo tudi z različnimi odločitvami, ki pripomorejo k boljšemu, lahko pa tudi k slabšemu življenju, z uporabnikovo avtonomijo in kakovostnim življenjskim stilom (Ulrich in drugi 2007: 1709). Svoje delo je treba predstaviti medijem, tako ga bo javnost lahko spoznala in dobila vtis, kakšno službo opravljajo socialni delavci ter s kakšnimi problemi in težavami, pa tudi z veliko uspehi, se srečujejo na samem delovnem mestu. Treba je odgovoriti na zastavljena vprašanja, se soočiti s publiko in ji dati odgovore. Ne samo, kadar je to nujno potrebno, po navadi je to, ko se medijsko izpostavi kakšna zgodba, ampak za vsako opravljeno delo in novost v organizaciji.

Kot pravi Verčič, je najbolj nevljudno neodgovarjanje na postavljena vprašanja in skrivanje pred novinarji. Še toliko bolj nenavadno je, da to počne mnogo organizacij v javni lasti, ki upravljajo davkoplačevalski denar, vendar ne razumejo, zakaj bi novinarji radi vedeli, kako ta

[5] http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/1042270421

denar porabljajo (Verčič 2002: 108). Tako v večini primerov tabloidi napišejo zgodbo, povzeto samo z ene strani, po navadi s strani staršev. Intervjuvajo jih in predstavijo njihovo zgodbo kot resnico (Franklin, Parton 1991: 25).

Mediji imajo veliko vlogo pri izobraževanju javnosti, kaj socialno delo je in kaj socialni delavci delajo, pri tem pa posredno vplivajo na družbo in njeno mišljenje (Franklin, Parton 1991: 30). V naslednjem poglavju bom predstavila kritično diskurzivno analizo, ki poudarja pomen pridevnikov in metafor v časopisnih člankih ter koncepte postmodernega socialnega dela, ki se v nekaterih pogledih dotikajo kritične diskurzivne analize.

1.2.4 KRITIČNA DISKURZIVNA ANALIZA IN POSTMODERNI KONCEPTI SOCIALNEGA DELA

Postmodernost je družbeno stanje, je čas, v katerem živimo, medtem ko je postmodernizem sklop različnih umetniških in kulturnih šol in gibanj, ki jih postmodernost producira. Postmodernizem danes poleg kulture, umetnosti itd. vključuje tudi informacijske in komunikacijske tehnologije, globalne množične medije ter redifiniranje spolnih vlog. Predvsem pa se postmoderne teorije sprašujejo o natančni definiciji vzrokov na katere vplivajo nizi diskurzov in omejenost dostopov (Healy 2005: 195).

»Četrti val« v socialnem deluje po Čačinovič Vogrinčič postmodernizem, ki postavlja v ospredje značilnosti odnosa in procesa med udeleženimi v procesih pomoči. Proces razgovora, sporazumevanja in dogovora je redefiniran na ključni točki odnosa; pomoč je soustvarjana v procesu, ki ga zagotovi delovni odnos. To je konstruktivno socialno delo, kot pravita Parson in O´Bryne (2000), v vseh za prakso pomembnih elementih; poudarek je na procesu soustvarjanja novih rešitev. V središču dela je pogovor, ki omogoča pogajanje in raziskovanje edinstvenosti sveta ljudi. Problematizirano je »normalno«, »običajno«, »vsakdanje« in umeščeno v zgodovinski, socialni in kulturni kontekst (Čačinovič Vogrinčič 2006: 14).

Postmoderno socialno delo zajema kritiko totalnih teorij, tistih, ki »lahko vse pojasnijo«, s tem pa ponujajo samo enostranski, reduciran pogled na socialno realnost in onemogočajo večdimenzionalno perspektivo. Postmodernisti torej ne verjamejo, da obstaja tak sistem

obravnave, ki bi bil sam po sebi prednost pred drugimi. Pristop mora biti odvisen od tega, kaj uporabnik v danem trenutku potrebuje in zmore. Postmoderni pristop ceni različnost, legitimira drugačnost in ne teži k reševanju problema po principu »več istega« (Pavko 2007: 252).

Postmoderne teorije socialnega dela v socialno delo uvajajo pojme, kot so diskurz, subjektiviteta, moč in dekonstrukcija. Več o njih bom napisala v poglavju 1.2.4.2.

Te teorije so pomembne pri moji raziskovalni nalogi, saj jih bom uporabila pri medijski reprezentaciji, o njih pa bom pisala v naslednjem poglavju. Najprej bom predstavila kritično diskurzivno analizo po Fairchloughu, ki je tudi pomemben del za raziskovalni del moje naloge.

1.2.4.1 Kritična diskurzivna analiza po Fairchloughu

Po Faircloughu (1995: 7) je kritična diskurzivna analiza tako teorija kot tudi metoda. Razvila se je kot odgovor na tradicionalno ločitev disciplin med jezikoslovjem, ki se osredotoča na mikro analizo besedila in interakcije, ter drugimi družboslovnimi vedami, ki analizirajo družbene probleme na makro ravni. Kritična diskurzivna analiza skuša z empirično jezikoslovno analizo prispevati k razreševanju družboslovnih vprašanj. V nasprotju z jezikoslovci, ki svoja raziskovalna vprašanja definirajo znotraj svojega disciplinarnega okvira, kritična diskurzivna analiza obravnava širša družbena vprašanja in ugotavlja, kako se družbene spremembe kažejo na mikro ravni teksta in interaktivnih dogodkov (Erjavec, Poler Kovačič 2007: 41).

Naloga kritične diskurzivne analize je, da te nejasne vidike diskurza naredi vidne. Prav zato, ugotavlja Fairclough (1997), ta veja diskurzivne analize ni »nepolitična« in distancirano objektivna družbena veda. Gre za obliko intervencije v družbeno prakso in družbena razmerja, zato je sestavni del političnega aktivizma, usmerjenega proti rasizmu, seksizmu, homofobiji ipd. Pomembno vprašanje, ki ga zastavlja kritična diskurzivna analiza, je vprašanje moči nad diskurzom, kar je povezano predvsem z vprašanjem dostopa (npr. kdo ima dostop do medijev in v njih lahko nastopa ipd.). Diskurza hkrati ne moremo razumeti in analizirati brez

upoštevanja njegovega konteksta, saj ni ahistoričen, nespremenljiv glede na čas in prostor (Kuhar 2003: 18).

Kritična diskurzivna analiza se zdi najprimernejša za preučevanje besedil, saj kot predmet opazovanja jemlje jezik kot obliko družbenega izkustva, pri čemer skuša razgaliti ideološke podtone diskurzov. Dekonstruirati nek diskurz oziroma besedilo pomeni brati besedilo s pozornostjo, osredotočeno na podrobnosti, kot so slučajni pridevki, metafore in opazke, ki se jih pri uveljavljenih načinih interpretacije navadno prezre (Fairclough v Cestnik 2006: 36).

Odkriva torej pomanjkljivosti, odnose neenakosti in nepravičnosti, dominacije in podrejenosti, zakritosti, odkriva vzroke diskriminatornih praks ter tudi subjektivnosti in odsotnost objektivnosti. Kritična diskurzivna analiza zbistri in naredi prepoznavne zamegljene odnose moči med diskurzom in družbo (Fairclough 1995). Zato se bom pri razumevanju tega, na kakšen način so primer v Sežani reprezentirali novinarji časnikov v analiziranem obdobju, oprla na kritično diskurzivno analizo, ki je uporabna za analizo in preučevanje besedil. Tako bom v raziskovalnem delu odkrivala pomene, ki jih prinašajo metafore in pridevniki ter bila kritična do opazk.

1.2.4.2 Postmoderni koncepti socialnega dela (diskurz, subjektiviteta in dekonstrukcija)

Socialni konstruktivisti so del postmodernističnega gibanja, ki odpravlja iskanje univerzalnih zakonitosti in teorij, poudarja lokalizirane izkušnje in priznava razlike. (Fraser et. al., nav. po Blundo, Greene, Gallant 1994: 115, v Miloševič Arnlod, Poštrak 2003: 140)

Cilj socialnega dela v okviru tega modela je učinkovito partnerstvo z uporabnikom ob upoštevanju njegove specifične realnosti, ki jo pozna le sam. Uporabnik dobi spodbudo za sodelovanje in iskanje novih rešitev svojih problemov. Postmodernistično gibanje poskuša dekonsturirati terapijo, ji odvzeti prepričanje v privilegirana znanstvena spoznanja/moč/prepričanje in spremeniti bistvo terapije v areno za pripovedovanje osebnih zgodb (MacLeod 1997: 22 v Miloševič Arnold, Poštrak 2003: 140). Poudarek je na objektivnem, nevtralnem gledanju na vedenje in socialne interakcije. Socialni delavci pri delu

z uporabniki konstruirajo različne smisle njihovih izkušenj. V tem se kaže dekonstrukcija postmodernega socialnega dela. Ta termin se uporabi za to, da opiše proces identifikacije in, da se razume nasprotje med katerimi diskurzi reprezentirajo stvari kot so znanje, identiteta in ostale socialne pojave. Nekatera nasprotja, ki jih lahko najdemo v socialnem delu so: normalno/nenormalno, resnica/laž, moč/nemoč, delavec/brezposeln, srednji razred/delavski razred, moški/ženska, heteroseksualec/homoseksualec… Dekonstrukcijski namen je razdreti ta dualizem in pokazati raznovrstne pozicije, jih vsebujejo besede med vsem temi pojmovanji (Healy 2005).

Na številnih področjih dela pa je bistvena ideja razvijanje uporabnikovega samospoštovanja in samorazumevanja, da bi tako pridobival na moči. To je drugi koncept postmodernizma. Postmodernisti vidijo moč kot vedno prisotno in produktivno stanje v socialnih odnosih. Poudarjajo tudi, da je moč produkt diskurza prej kot nekaj ki je vsebovan pri specifičnih identitetah, kot so moški ali profesionalci. Moč je raje ustvarjalna kot posesivna, moč ni prvotno represivna ampak produktivna in moč je analizirana kot »priti stvari do dna«. Spoznanje, da je moč bolj ustvarjalna kot posesivna, vsebuje tudi znanje in se širi na relativno nemočne skupine, da pridobijo na moči in jo usmerijo v ustvarjalnost (Healy 2005). Spoznanje in podpora v ustvarjanju moči se naj usmeri v socialne servise, kje bodo pomagali ljudem da ne bodo toliko obremenjeni z lastno nemočjo.

V socialno-konstruktivističnem modelu gre za procese pomoči, v katerih »pomoči« ne zagotavlja strokovnjak, temveč se ta razvije na osnovi medsebojnega dialoga med njim in uporabnikom. V procesu sta skupaj, sodelujeta kot partnerja, sta soodgovorna za rezultat tega sodelovanja in ves čas v intenzivnem dialogu. Tako smo prišli do tretjega koncepta – diskurz. Diskurz opozori na jezik, ki ga prakticiramo na pojmovanju realnosti in se tako tudi obnašamo. Diskurz konstruira znanje v praksi, praktično vse kar šteje kot resnica povedanega in tudi, kar je lažno govorjenje. Diskurzi imajo resnični ali materialni efekt, ki vpliva na razumevanje socialnih naslovov, kot je »klientova potreba« in »delo socialnega dela«. Iz postmoderne perspektive, besede niso samo sredstvo, ampak konstruirajo stvari. Tako je pomemben tudi diskurz pri razumevanju socialnega dela pri otroških zlorabah. Ker diskurzi niso fiksni (to pomeni, da je njihov pomen relativen do posameznih situacij in interpretacij ter

subjektivne pozicije), lahko delujejo različno pri različnih namenih in časih (Healy 2005: 199).

Naslednji koncept je subjektiviteta. Upoštevati je treba dejstvo, da oba, tako uporabnik kakor tudi socialni delavec, skozi svoja dejanja reflektirata raznolikost svoje specifične izkušnje (Bluno, Greene, Gallant Ibidem: 121 v Miloševič Arnold, Poštrak 2003: 141). Med njima se razvije partnerstvo, v katerem je uporabnik ekspert, ki edini zares pozna stvarnost svoje življenjske situacije. Postmodernisti raje uporabljajo termin subjektiviteta kot identiteta, da opozorijo na dojemanje na nas same. Postmoderni koncepti na usmerjajo k temu, da prepoznamo sami sebe in druge v smislu osebnih razlik, ki jih imamo kot različne osebnosti (Healy 2005). Strokovnjak spoštuje njegovo osebno realnost, spodbuja njegovo integriteto in ob tesnem sodelovanju prihaja do razumevanja uporabnikove stvarnosti (Miloševič Arnlod, Poštrak 2003).

Pri preučevanju diskurzov je treba analizirati predvsem izjave o predmetu, ki nam sporočajo védenje o njem. Raziskati moramo, kako jezik izpričuje obstoj fenomena. S tem so tesno povezana tudi pravila, ki predpisujejo, kako je treba o kakšnem fenomenu govoriti, in ki hkrati diskvalificirajo druge in drugačne načine razmišljanja (Kuhar 2006). Prav o tem govori tudi postmoderno socialno delo, in sicer da moramo biti pozorni na drugačne načine razmišljanja in ne smemo teži k »enakosti«. Teorijam postmodernizma je skupno tudi to, da vse težijo k temu, da posameznik ohrani svojo identiteto in subjektivnost, a skozi proces pomoči pridobi na moči in soustvari rešitev za boljše in kakovostnejše življenje. Tako tudi KDA opozarja na napake in pridevnike, ki se prevečkrat uporabijo v dialogih ali zapisih množičnih medijev, poudarja stigmatizacijo in proces jemanja moči osebam, da bi podala moč in subjektiviteto osebam, ki jim je bila preko medijev odvzeta.

Ti štirje koncepti torej oblikujejo teorijo socialnega dela v postmodernizmu. Uporabila jih bom skozi reprezentacijo pri raziskovalnem delu pri analiziranju vloge socialnega dela. Glede na koncepte bom izločila besedila in jih nato analizirala.

1.2.5 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI

Izraz javnost ima več pomenov. Kot je pred tridesetimi leti zapisal začetnik slovenske vede o družbenem komuniciranju (komunikologije), profesor France Vreg, javnost najprej pomeni splošno telo človeštva ali nacije, države ali komunalne skupnosti. V tem smislu lahko govorimo o ljubljanski, slovenski, evropski ali svetovni javnosti. Potem lahko kot javnost poimenujemo ljudi, ki jih vežejo skupni interesi in ki po tem merilu tvorijo posebne (področne, specialne) javnosti, kot so literarna, poslovna ali športna javnost. In končno so javnost ljudje, ki so soočeni z določenim problemom in razpravljajo o njegovi morebitni rešitvi. V tem tretjem pomenu je za opredelitev javnosti pomembno, da med ljudmi poteka neki mnenjski proces, ki je temelj oblikovanja javnega mnenja o kakem spornem vprašanju (Verčič 2002: 19).

V tej diplomski nalogi bom za opredelitev javnosti uporabila tretji pomen po Verčiču, torej javnost, ki jo druži skupen problem, mnenje. Predstave o socialnem delu so namreč v javnosti precej zamegljene in le redko pozitivne. Pravzaprav se o socialnem delu največ piše ob posameznih tragičnih primerih, ki pretresejo in ogorčijo javnost; prizadetost pa skoraj vedno spremljajo dvomi in očitki na račun strokovnosti in učinkovitosti socialnih delavk in služb. Tako si je javnost o socialnem delu izoblikovala nekakšno mnenje, na žalost, glede na vse te tragične dogodke, ki nas pretresajo, po vsej verjetnosti negativno, saj so v teh primerih prisotna močna čustva.

Odnosi z javnostmi so umetnost in družbena veda, ki analizira trende, predvideva njihove posledice, svetuje organizacijskim vodjem in izvaja načrtovane programe akcij z namenom, da služijo organizacijskemu in javnemu interesu. Poznamo več definicij odnosov z javnostmi. Vse te definicije imajo svoj pogled na to, kaj naj bi predstavljali odnosi z javnostjo. Ta pojem je zelo zapleten in tako kot mnogi drugi nima enotne definicije. Zato sem se odločila, da bom v tej diplomski nalogi uporabljala Grunigovo definicijo odnosov z javnostmi, ki pravi, da je praksa odnosov z javnostmi, da se ukvarja s komuniciranjem tako v ožjem kot v širšem smislu: v ožjem smislu organizacija komunicira z javnostmi neposredno, npr. prek sporočil za javnost, v širšem smislu pa se odnosi z javnostmi ukvarjajo z vprašanjem, kakšne komunikacijske učinke ima vedenje in delovanje organizacije na njene strateške javnosti, oziroma kaj vedenje in delovanje komunicira javnostim (Škerlep 1998). Ta definicija je

najbolj blizu mojemu tematskemu področju. Zanima me, kako in na kakšen način organizacija s svojim delovanjem sporoča javnosti o svojem delu in kako na to gleda javnost.

Vidimo lahko, da je naloga organizacij tudi, da uspešno komunicirajo med sabo, saj na tem svetu niso same (Hunt 1995: 4). Prav tako kot morajo komunicirati organizacije med sabo, mora tudi organizacija znati komunicirati z javnostmi. Se pravi, organizacije imajo do javnosti razmerja, ta razmerja pa so lahko: s skupnostmi, z vladami, s porabniki, finančniki, podporniki, z nasprotniki in drugimi javnostmi. Z drugimi besedami, organizacije potrebujejo odnose z javnostmi, ker imajo razmerja do (različnih) javnosti. Organizacije, ki dobro komunicirajo z javnostmi, s katerimi so v razmerju, vedo, kaj lahko pričakujejo od njih, javnosti pa vedo, kaj lahko pričakujejo od organizacij. Doseganje medsebojnega razumevanja je eden glavnih ciljev odnosov z javnostmi. […] Bistvo odnosov sta torej komuniciranje in kompromis (Hunt, Grunig 1995: 5).

Z mediji morajo znati komunicirati vse organizacije, tako profitne kot neprofitne. Bistvo odnosov z javnostmi je, da ima javnost vpogled v delovanje takšnih organizacij, tako jim lažje zaupa in z njimi sodeluje. Oseba, ki dela na področju odnosov z javnostmi, je za socialno delo nujno potrebna. Javnost je namreč treba izobraziti o delu socialnih delavcev, in to ne samo takrat, ko je treba podati komentar o situaciji, podobni primeru v Sežani. Socialno delo je treba predstaviti tudi, kadar se stori kakšno dobro delo, kakšna uspešna akcija. Predvsem pa je treba ljudem približati dejavnosti, ki jih izvajajo socialni delavci.

Krizno komuniciranje je prvi korak, ki bi se ga lahko naučili strokovni delavci v socialnovarstvenih organizacijah. To namreč služi prav komuniciranju v situacijah, kot je bila v Sežani, in njej podobnim. V naslednjem poglavju bom podrobneje opredelila pomen kriznega komuniciranja in potrebo po njem.

1.2.5.1 Krizno komuniciranje v socialnovarstvenih organizacijah

Krizam se ne moremo izogniti, saj je teh z razvojem tehnologije in družbe, v kateri živimo, vse več. Narašča tudi število medijev, ki pozorno sledijo dogajanju v svojem okolju, s tem pa tudi zmanjšujejo število medijskih nepokritih kriz. Najboljši način za spopad s krizo je njeno preprečevanje in nadziranje, vendar je to zelo težko. Vsaka organizacija lahko z natančnim opazovanjem, določanjem in analiziranjem potencialnih problemov v predkriznem obdobju krizo prepreči oziroma jo ublaži (Malešič, Bašič Hrovatin in Polič, 2006: 11).

Novak (Malešič, Bašič Hrovatin in Polič, 2006: 16) krizno komuniciranje opredeli kot (p)osebno področje odnosov z javnostmi, ki zajema predvidevanje potencialnih kriz, dogodkov, pripravo nanje, reševanje kriz, komuniciranje s prizadetimi in z drugimi ključnimi javnostmi organizacije ter pokrizno ocenjevanje ukrepov. Opozarja tudi na nujnost načrtovanja kriznega komuniciranja, saj je subjekt v krizi postavljen v središče pozornosti tako množičnih medijev kot tudi javnosti. Proces načrtovanja kriznega komuniciranja mora vsebovati predvidevanje in prepoznavanje potencialnih kriznih razmer, oblikovanje krizne komunikacijske skupine, prepoznavanje vpletenih javnosti v kriznem položaju, oblikovanje komunikacijske strategije in taktike, določitev in usposabljanje uradnega govorca ter pripravo kriznega komunikacijskega centra. Tudi Fearn-Banks (Malešič, Bašič Hrovatin in Polič, 2006: 17) krizno komuniciranje razume kot pomemben del procesa kriznega upravljanja in vodenja ter ga definira kot verbalno, vizualno in/ali pisno interakcijo med organizacijo in njenimi javnostmi (običajno prek množičnih medijev) pred negativnim dogodkom (krizo), med njim in po njem.

Porfiriev in Svedin (2002) trdita, da sta verodostojnost in legitimnost akterjev kriznega upravljanja in vodenja pri množičnih medijih in v očeh javnosti ključni nalogi uspešnega vodenja in upravljanja v krizi. Pomembno je ohraniti pobudo ter biti proaktiven in odprt pri zagotavljanju informacij javnosti prek množičnih medijev. Hkrati se je pomembno takoj odzvati na povratno informacijo, ki pride iz okolja (Malešič, Bašič Hrovatin in Polič, 2006: 18).

Krizno komuniciranje bi bilo treba uvesti v socialnovarstvene organizacije, da bi bili uslužbenci pripravljeni podati izjavo v primeru nepričakovanih situacij. Pomembno je, da se zaposleni v takšnih trenutkih hitro in pravilno odzovejo ter podajo izjavo za medije.

Socialnovarstvene organizacije takšnega komuniciranja z mediji nimajo in ga ne poznajo. Če želimo, da neprijetnih situacij med mediji in socialnimi delavci ne bi bilo več, je treba to spremeniti. Tako bi lahko socialnovarstvene organizacije zaposlile ali usposobile nekoga, ki bi se s tem znal spoprijeti.

Pri komuniciranju z mediji poznamo več modelov, ki so se razvijali skozi zgodovino. Pomembni so predvsem za to, da vidimo, kakšna komunikacija z mediji je mogoča ter da spoznamo nepravilnosti in pasti medijskega komuniciranja.

1.2.5.2 Modeli komuniciranja z mediji

Odnosi z mediji so dejavnost, ki jo opravljajo ljudje, pogosto kot poklic, za katero koli ustanovo, organizacijo, gibanje, posameznika ali celo idejo. Predmet odnosov z mediji so spremljanje in analiza medijskih objav ter njihovih učinkov na pomembne skupine ljudi in javno mnenje kot celoto, snovanje, načrtovanje, izvajanje in vrednotenje različnih aktivnosti, s katerimi se obvešča, prepričuje, razpravlja in pogaja z novinarji in njihovimi občinstvi, odzivanje na novinarska in druga javno postavljena vprašanja in pobude, priprava in urjenje za delovanje v krizi in splošna skrb za pomenotvorne okoliščine delovanja, ki vplivajo na to, kaj ljudje prepoznavajo kot pomembno in/ali problematično v zvezi s predmetom skrbi, prek dela novinarjev, urednikov in medijev (Verčič in drugi, 2002: 15).

Odnosi z mediji so kot specializacija eno izmed področij dela stroke, ki se imenuje odnosi z javnostmi (Verčič 2002: 17). Odnosi z mediji so enaki drugim področjem v tem, da novinarji spadajo med déležnike in da se lahko razvijejo v javnosti in tudi aktiviste. Hkrati pa se odnosi z mediji od drugih področij razlikujejo v tem, da prek medijev dosegamo druge déležnike, javnosti in aktiviste, pa tudi oni nas. V sodobni družbi se javnosti najpogosteje konstituirajo prav prek medijev. Ti so prostor, na katerem se odnosi z mediji srečujejo z novinarstvom (Verčič 2002: 19-20).

V nasprotju z mnenjem mnogih opazovalcev vloga oddelka za odnose z mediji ni prikazovanje podjetja v dobri luči v medijih, niti ne to, da se podjetje v medijih sploh ne bi pojavljalo. Naloga oddelka za odnose z mediji je pomagati novinarjem pri njihovem delu:

pravočasno jim posredovati pomembne novice in dejstva, na katera se lahko zanesejo. (Detweiler v Hunt in Grunig 1995: 22). Odnosi z mediji se ukvarjajo tudi s tem, kar si ljudje o nas (lahko) mislijo na podlagi tega, kar lahko vidijo, slišijo ali preberejo v množičnih medijih (Verčič 2002: 15). Pomembno je torej, da medijem posredujemo prave in učinkovite informacije ter da te informacije in dejstva, preden jih pošljemo v medije, preučimo in poskušamo ugotoviti, kako bo takšna informacija delovala na javno mnenje.

Pri komuniciranju organizacije z njenimi javnostmi uporabljamo medije, ki so kanal. Kanali dosegajo ciljno javnost in morajo biti ustrezno izbrani, in sicer glede na vsebino sporočila. Oseba, ki skrbi za odnose z javnostmi, je za medije uradni vir informacij, saj posreduje informacije organizacije medijem. Mediji pa so posrednik med organizacijo in javnostmi. Za splošno komunikacijo se uporabljajo nekontrolirani mediji, kjer novinarji in uredniki predelajo informacije in jih posredujejo široki javnosti. PR oziroma oseba za odnose z javnostmi nastopa kot uradni vir informacij. Gre namreč za informacije, ki jih organizacija sama posreduje medijem.

Poznavanje odnosov z mediji postaja nujen element splošne izobrazbe vsakega vodilnega delavca, ne glede na velikost organizacije in panogo, v kateri posluje (Verčič 2002: 16). Sedaj je komuniciranje z mediji nujno potrebno. Če javnost pozna delovanje organizacije in če organizacija sodeluje z mediji, se lahko v veliki meri izogne neprijetnim situacijam.

MODELI ODNOSOV Z JAVNOSTMI

Grunig in Hunt (1995: 8) sta definirala teorijo štirih modelov odnosov z javnostmi. Ti modeli izhajajo iz Grunigove zgodovinske analize in označujejo štiri stopnje zgodovinskega razvoja odnosov z javnostmi.

MODEL PROPAGANDNEGA AGENTA

Izvajalci odnosov z javnostmi si pri tem modelu prizadevajo za pogosto in obširno objavljanje v množičnih medijih, saj naj bi to pomenilo visoko stopnjo prepoznavnosti, ta pa naj bi vodila k priljubljenosti. Doseganje pozitivne publicitete za vsako ceno, »resnica ni pomembna«, prisotno zavajanje in manipulacija. Takšno razumevanje odnosov z javnostmi kot poti brezplačni publiciteti je kratkoročno, dolgoročno pa nevarno.

MODEL INFORMIRANJA JAVNOSTI »PUBLIC INFORMING«

Značilnosti tega modela so širjenje predvsem pozitivnih informacij, metode novinarskega sporočanja, raba medijev indirektne pošte, resnica je pomembna, korektno poročanje, model je sprejemljiv, a preveč poenostavljen, primeren je za podporo marketingu in neprimeren v konfliktnih situacijah. Izvajalci si pri tem modelu željo obveščati javnosti o tem, kar počno.

DVOSMERNI ASIMETRIČNI MODEL

Ta model je asimetričen, ker mu gre za vpliv na javnost, kjer hoče uveljaviti svoje lastne interese ne glede na javnost. Gre za kreiranje dogodka, ki naj pritegne pozornost novinarjev, da bi o tem poročali. S tem, ko je začel raziskovati naslovnike svojih sporočil, je model presegel enosmerno zanimanje prvih dveh modelov. Ker je načrtoval učinke le ene strani na drugo, pa v svojem namenu ostaja neuravnotežen, asimetričen, manipulativen in le delno uspešen.

DVOSMERNI SIMETRIČNI MODEL

Za ta model je značilna dvosmerna komunikacija organizacije z relevantnimi publikami, doseganje sporazuma s strateškimi javnostmi prek pogajanja in kompromisa, spreminjanje orientacije javnosti in vedenja organizacije ter družbena odgovornost kot etični moment. (Grunig in Hunt 1995)

To naj bi bil idealni normativni model, saj je pri njem organizacija pripravljena spremeniti tudi svoje lastno vedenje v nasprotju s tretjim modelom, kjer organizacija poskuša s prepričevanjem spremeniti stališče javnosti, ne da bi pri tem poskušala spremeniti tudi svoje lastno vedenje. V določenih situacijah mora tudi korporacija popustiti, saj te niso več tako vsemogočne in zaščitene kot v preteklosti. Prav zato morajo z določenimi skupinami, s katerimi so v konfliktu, sprejemati kompromise in biti družbeno odgovorne.

Značilnosti četrtega modela so:

- dvosmerna komunikacija organizacije z relevantnimi publikami,
- doseganje sporazuma s strateškimi javnostmi prek pogajanja in kompromisa,
- spreminjanje orientacije javnosti in spreminjanje vedenja organizacije,
- družbena odgovornost kot etični moment.

V raziskovalnem delu bom uporabila dvosmerni simetrični model, kjer bom raziskala komunikacijo med mediji in Centrom za socialno delo Sežana. Zanima me predvsem, kako je potekala dvosmerna komunikacija ter kakšno je bilo sodelovanje in sklepanje kompromisov med organizacijo in mediji.

Odnosi z javnostmi morajo komunicirati z živahnimi in pogosto antagonističnimi javnostmi. Izvajalci skušajo tudi napovedati, s kakšnimi javnostmi – na primer uslužbenci, skupnostmi ali varstveniki okolja – bo organizacija imela opraviti v prihodnje, oziroma kakšne javnosti – na primer člani zakonodajnih teles, delničarji in donatorji – bi utegnile podpreti poslanstvo organizacije, tako da bi z obojnimi navezala dobre odnose, še preden pride do problema ali preden bi bila potrebna podpora (Hunt 1995: 7).

2 PROBLEM

2.1 OKOLIŠČINE, V KATERIH JE PRIŠLO DO POBUDE ZA RAZISKAVO IN OPREDELITEV PROBLEMA

Ko sem izbirala temo diplomske naloge, se je v Sežani zgodil umor dveh otrok, za katerega je bila osumljena njuna mati. Preko medijev smo izvedeli, da je v tej situaciji posredno vpleten tudi Center za socialno delo Sežana, in kot so navajali različni mediji, neustrezno delo socialnih delavk in njihova napačna reakcija na ta primer. Mediji so ocenjevali, da je bilo pri delu centra za socialno delo storjenih veliko napak in neustreznih ravnanj s strani strokovnih delavcev. Kritike so letele predvsem na nesposobnost slovenske sociale in na državo na sploh. Tako so bili zaposleni na Centru za socialno delo Sežana postavljeni v oči javnosti in na njih je bilo, da se odzovejo pravilno ter s tem pokažejo svojo strokovnost in profesionalnost.

Pri analizi tiskanih prispevkov me zanimata dva sklopa. V prvem poročanje medijev o umorih otrok v Sežani, kjer sem v ospredje postavila vlogo materinstva in fenomen filicida, torej umora otrok s strani matere.

V drugem sklopu pa me zanima, kakšno je komuniciranje centra za socialno delo z mediji. Tu sem izpostavila komunikacijo med Centrom za socialno delo Sežana in mediji ter medijsko reprezentacijo dela socialnih delavcev. Tako sem poudarila komuniciranje, sodelovanje in postavljanje kompromisov med centrom in mediji. Po drugi strani pa želim raziskati, kako mediji interpretirajo pomen socialnega dela in delo socialnih delavcev.

2.2 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE

Namen raziskave je na podlagi analize časopisnih člankov ugotoviti odnos medijev do dela socialnega dela, in kako socialni delavci komunicirajo z mediji. Tako lahko na konkretnem primeru vidim, kako se socialni delavci odzovejo, ko se zgodi kakšna nepričakovana tragedija. Namen raziskave je tudi raziskati dokaj neznano področje, to je področje filicida, in kako mediji reprezentirajo družinske tragedije.

Cilji raziskave so trije.

Prvi cilj: Kako mediji poročajo v primerih tragedije skozi kritično diskurzivno analizo?

Zanima me, kako so mediji poročali o dogodku z vidika družbene konstrukcije materinstva, umora otrok, odziva skupnosti. To bom raziskala s pomočjo kritične diskurzivne analize po Fairchloughu.

Drugi cilj: Kako mediji reprezentirajo delo socialnih delavcev?
V tem sklopu bom raziskala, kako mediji reprezentirajo vlogo socialnega dela, kjer si bom pomagala s postmodernističnimi koncepti, ti pa so: diskurz, subjektiviteta, moč in dekonstrukcija.

Tretji cilj: Kako socialni delavci komunicirajo z mediji?
Za kriterij sem izbrala značilnosti dvosmernega simetričnega modela komuniciranja.

3 METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Analiza poročanja o primeru Sežana temelji na kvalitativni analizi. Ta raziskava je deskriptivna. Kvalitativna raziskava je raziskava, pri kateri sestavljajo osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, besedni opisi ali pripovedi, in v kateri je to gradivo tudi obdelano in analizirano na beseden način brez uporabe merskih postopkov, ki dajo števila, in brez operacij nad števili (Mesec 2007: 11). Kvalitativna analiza je za mojo raziskavo pomembnejša predvsem zato, ker v besedilih odkriva dimenzije, ki jih zgolj opazovanje pogostosti pojavljanja izbranih enot ne pozna.

Uporabila sem metodo študije primera, gre za singularno študijo primera. Ta študija primera je sekvenčna analiza. Kot pravi Mesec (2007:16), kvalitativna raziskava poteka kot vrsta kratkih, zaporednih raziskovalnih ciklov ali zaporedij (sekvenc), v katerih si sledijo formuliranje problema oziroma hipoteze, zbiranje gradiva in analiza, reformulacija problema ali formulacija novega problema, ponovno zbiranje gradiva, analiza itd. Ob koncu analize tiskanih medijev sem namreč ugotovila, da bom za boljšo raziskavo morala uporabiti še transkripte oddaj, pozneje pa sem opravila še intervju.

3.2 MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV

V tej raziskavi sem v prvem sklopu zajela sekundarni vir podatkov, ti podatki so časopisni članki iz časopisov Delo, Dnevnik, Primorske novice, Slovenske novice, Večer in Žurnal ter transkripti oddaj Svet na Kanalu A, 24 ur in Trenja (POP TV), Dnevnik in Odmevi (Slovenija 1). Vse te zbrane članke in transkripte sem dobila iz Urada za komuniciranje. V to študijo sem vključila šest časopisov, v katerih je bilo zaslediti poročanje o primeru v Sežani in pet različnih televizijskih oddaj.

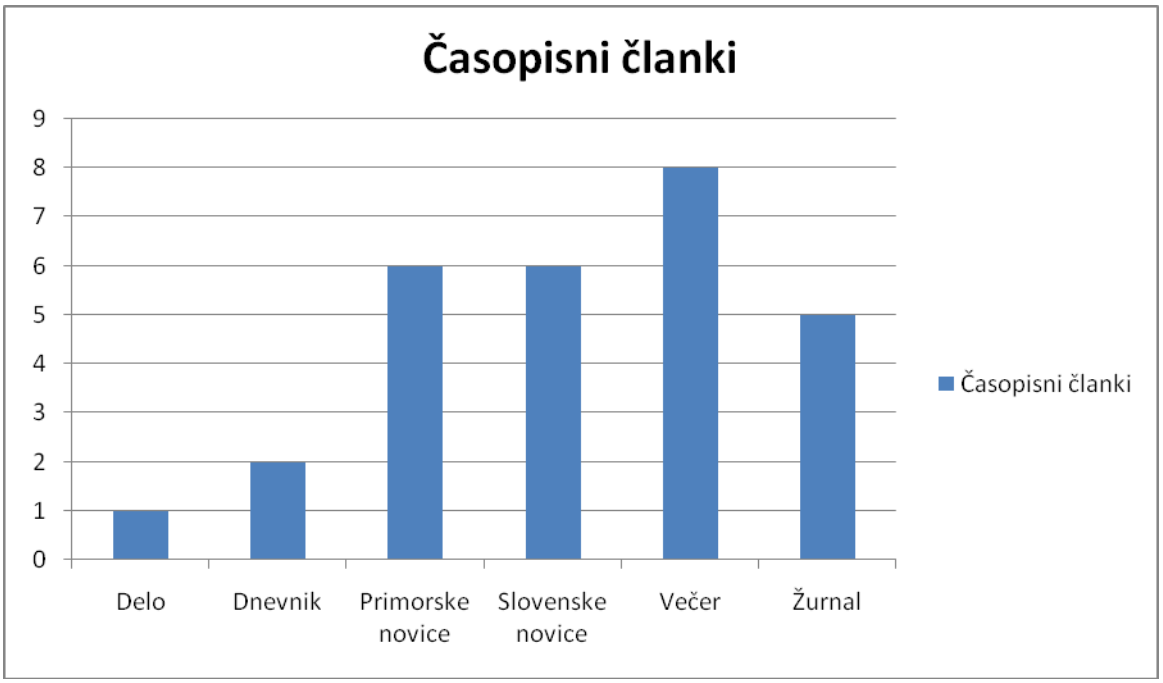

GRAF 1: Število časopisnih člankov glede na posamezne časnike.

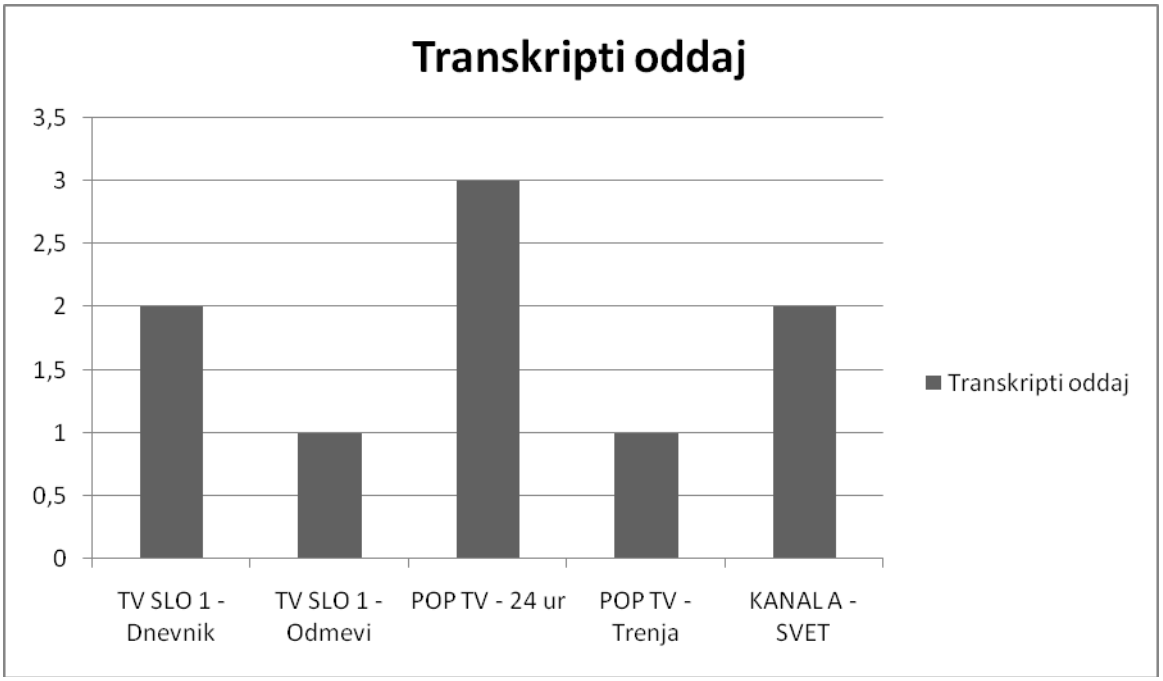

GRAF 2: Število oddaj glede na posamezne televizijske programe.

V drugem sklopu sem opravila intervju, kar spada pod primarne vire podatkov. Intervju z direktorico Centra za socialno delo Sežana sem opravila preko spleta, saj ga zaradi razdalje nisem mogla opraviti osebno. Vseboval je tri različne sklope. Prvi sklop se je nanašal na nadzor sežanskega centra za socialno delo, drugi sklop na ovadbo socialne delavke in tretji na odnos z mediji.

Časopisni članki in transkripti so bili napisani od 31. marca do 22. aprila 2009. Intervju z direktorico je bil opravljen avgusta 2009.

3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE

Gre za singularno študijo primera, populacija je poročanje v medijih o primeru Sežana.

Časopisnih člankov je bilo 28, transkriptov oddaj 9 in en intervju.

Populacija je celoten primer, torej vse osebe, ki sem jih evidentirala pri poročanju o tem primeru. Vseh teh oseb je bilo 24, od tega 12 moških in 12 žensk.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV

Članke iz časopisov Delo, Dnevnik, Primorske novice, Slovenske novice, Večer in Žurnal sem pridobila iz Urada za komuniciranje.

Najprej sem se v svoji raziskovalni nalogi omejila na tiskane medije, nato pa sem, da bi lahko bolje opravila študijo primera, v raziskavo zajela tudi transkripte oddaj, kot so Trenja, Odmevi, Svet na Kanalu A ter poročila na Pop tv (24 ur) in na RTV SLO1 (Dnevnik). Tudi te transkripte sem dobila iz Urada za komuniciranje. Zaradi boljšega razumevanja sem si tudi sama ogledala te oddaje, vendar sem se v obdelavi in analizi podatkov omejila na zapise.

Intervju sem opravila preko spletne pošte. Želela sem opraviti osebni intervju, vendar zaradi časovne in krajevne neusklajenosti to žal ni bilo mogoče. Tako sem na strani sežanskega centra za socialno delo poiskala elektronski naslov. Najprej sem jim opisala mojo diplomsko nalogo, in kaj raziskujem, nato pa sem jih prosila za pomoč. Potrebovala sem še nekaj dodatnih odgovorov. Kmalu sem dobila odgovor gospe Nevenke Doles, ki mi je povedala, da je pripravljena sodelovati in da naj pošljem vprašalnik. Tako sem dobila odgovore na vprašanja, ki so se navezovala na nadzor centra, ovadbo socialne delavke in odnos z mediji.

Časopisi so o tem dogodku pisali v obdobju od 31. marca do 22. aprila, pozneje pa o tej tragediji ni zaslediti nobenega članka. Tako sem se odločila, da opravim intervju z direktorico Centra za socialno delo, ki bi mi tudi v nadaljevanju raziskave prinesel nove in sveže podatke. Ta intervju sem opravila na začetku avgusta 2009.

Po tem obdobju v raziskavo nisem več vključila dodatnih člankov oziroma intervjujev, predvsem zaradi časovne omejenosti diplomske naloge. Sedaj se namreč ta primer odvija še na sodišču, kjer je pomembna zaupnost podatkov, in bo verjetno spet aktualen, ko bo odločitev sodišča znana.

3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

Zbrane podatke sem obdelala kvalitativno. Najprej sem prebrala članke iz vseh časopisov, toliko, da sem osvežila primer in da sem malo natančneje vedela, kaj se je pri tem primeru dogajalo.

Nato sem se lotila pisanja kronologije, saj je bilo najprej treba narediti časovni pregled. Kronologije sem se lotila tako, da sem podčrtala stavke iz člankov, ki so nakazovali, kaj se je določenega dne dogajalo. Ko sem to podčrtala, sem jih izpisala na računalnik v Microsoft Office Word program, kjer sem jih časovno uredila (v prilogi). Nato sem ustvarila kratko verzijo te kronologije. Iz te kronologije pa sem naredila kratek povzetek, kjer je kronologija bolj opisna in se bere kot zgodba.

Nato sem članke prebrala še enkrat, tokrat sem izbirala stavke, kjer je bila zapisana kakšna posebna metafora, pridevnik ali druge besede, ki so opisovale tragedijo in bile pomembne za analizo. Izpisala sem stavke, kjer se kaže komunikacija centra z mediji, in stavke, kjer so mediji izpostavili delo ali način dela strokovnih delavcev in delavk. Te izpiske sem spet prepisala v računalniški program Microsoft Office Word, nato sem stavkom oziroma besednim zvezam določila pojem. Pozneje sem te pojme združila v štiri kategorije, ki sem jih po potrebi razdelila tudi v podkategorije, da je bilo zbrano gradivo bolj hierarhično in pregledno. Po tem postopku sem k pojmom pripisala prejšnje empirične opise. Tako sem

imela zbrane empirične opise s skupnim pojmom. Analize transkriptov oddaj sem se lotila na podoben način kot pri analizi člankov, le da sem bila pri transkriptih bolj osredotočena na komunikacijo centra z mediji. Iz člankov namreč nisem dobila dovolj širokega spektra za analizo tega področja, zato sem se odločila, da v raziskavo vključim še transkripte oddaj. Izpisom sem spet pripisala pojme, ki sem jih združila v eno kategorijo s tremi podkategorijami. Nato sem pojmom pripisala empirične opise in začela pisati analizo.

Intervju sem analizirala po posameznih odgovorih. Najprej sem označila vprašanje in njegov odgovor, ki sem ga okrepila z mojim razmišljanjem in poskusila vzpostaviti v kontekst dvosmernega simetričnega modela komuniciranja. Intervju sem v rezultatih združila s tretjim ciljem.

Odločila sem se tudi, da zapišem kronologijo primera v Sežani. Tako lahko vidimo, kako so si sledili dogodki, in si naredimo predstavo o tem primeru, saj bomo tako lažje sledili analizi člankov iz tega primera.

KRONOLOGIJA PRIMERA V SEŽANI

OSEBNA BIOGRAFIJA

1973 Rojstvo Kristine Mislej.

Kristina je edinka dr. Iztoka Misleja, zdravnika splošne prakse in Dunje Mislej.

Kristino Mislej so povabili v sežanski košarkaški klub, v katerem je odigrala precej tekem.

Kristina Mislej je kot mladostnica s kolegicami rada zahajala tudi na plesišče.

Mrevlje je povedal, da je na prošnjo očeta (I. Mislej) že pred leti vzel K. M. v terapijo, ker je imela adolescenčne težave.

Kristina je obiskovala gimnazijo in kasneje Ekonomsko fakulteto.

Po diplomi se je Kristina Mislej zaposlila kot kozmetičarka v salonu Sirena.

	Pozneje je odprla kozmetični salon, ki je ponujal tudi masažo. Zaprla ga je ob odhodu na prvi porodniški dopust in ga ni več odprla.
	Odtlej naj ne bi bila zaposlena.
Januar 2004	Poroka Kristine Mislej in Andreja Gorupa.
2005	Rodi se Matija (konec marca star štiri leta).
2007	Rodi se Ema (konec marca stara dve leti in pol).
September 2007	Kristina odide na zdravljenje v Ljubljano, na psihiatrično kliniko v Polje, na oddelek za zdravljenje odvisnosti od alkohola.
September 2007	Začetek sodelovanja s CSD Sežana.
December 2007	Kristina samovoljno zapusti kliniko v Polju za zdravljenje od alkohola.
December 2007	Kristina se ne vrne v skupen dom, ki je v lasti njenih staršev.
December 2007	Kmalu za tem Kristina vloži tožbo za razveljavitev zakonske zveze in vlogo za dodelitev otrok.
December 2007	Za njo Andrej vloži nasprotno tožbo, z razvezo se strinja, a tudi sam želi skrbništvo otrok.
Januar 2008	Kristinin oče pozove Andreja, naj se izseli iz stanovanja, v katerem je živel z otrokoma že od rojstva sina.
Januar 2008	Na CSD se dogovorijo, da bosta otroka pri vsakem po tri dni.
Poleti 2008	Sodišče ugodi očetovi (I. Misleju) tožbi za izselitev A. Gorupa iz stanovanja.
16. januar 2009	Sodba o izselitvi postane pravnomočna in Andrej Gorup se izseli.
Februar 2009	Ločitveni postopek je bil končan februarja letos s poravnavo glede skrbništva.
18. 3. 2009	A. Gorup pokliče na CSD 18. marca ob 16. uri in pojasnil, da je zadnje čase močno zaskrbljen za varnost otrok, kadar so v skrbstvu matere.
28. 3. 2009	Kristina po kosilu prevzame otroka od staršev nekdanjega moža.

TRAGIČNI DOGODEK

28. 3. 2009	Smrt otrok, Eme in Matija Mislej.
ponoči	
29. 3. 2009	Domnevna osumljenka K. Mislej, ki dejanje zanika, je od nedelje v psihiatrični bolnišnici Polje v Ljubljani.

30. 3. 2009	Policija za Kristino v ponedeljek zjutraj odredi pridržanje, a ga zaradi njene varnosti in hospitalizacije v psihiatrični kliniki v Polju prekine.
31. 3. 2009	Pogreb Eme in Matija Mislej.
2. 4. 2009	Koprski kriminalisti so 2. 4. 2009 na koprsko okrožno državno tožilstvo vložili kazensko ovadbo proti 36-letni Kristini Mislej iz Sežane.
2. 4. 2009	Dopoldne se je na sežanskem centru za socialno delo začel izredni strokovni nadzor, ki ga je odredilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.
2. 4. 2009	Inšpektor Peter Stefanoski Franciju Matozu in očetu Andreju Gorupu ne dovoli, da bi v inšpekcijskem nadzoru sodelovala kot stranki.
3. 4. 2009	Franci Matoz na socialno inšpekcijo vloži zahtevo za izločitev inšpektorja Petra Stefanoskega.
6. 4. 2009	Kristina M. zapusti bolnišnico.
6. 4. 2009	Zaslišanje Kristine Mislej iz Sežane pred koprsko preiskovalno sodnico Leo Dukić Japelj.
7. 4. 2009	Kristina pripeljana v ženski zapor Ig.
7. 4. 2009	Koprski kriminalisti so dr. Mrevljetu pregledali in zasegli dokumentacijo, ki se navezuje na zdravljenje osumljene Mislejeve.
8. 4. 2009	Odvetnik Franci Matoz vloži kazensko ovadbo pri okrožnem državnem tožilstvu v Kopru zoper delavko Centra za socialno delo Sežana Mirjam Škerlj. Odvetnik ji v ovadbi očita nevestno delo v službi.
9. 4. 2009	Matoz ovadi še glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja, očita mu kaznivo dejanje kršitve pravic do pravnega sredstva ali peticije.
Nekaj dni pred 22. 4. 2009	Sodišče zavrne Gvozdičevo pritožbo na sklep o priporu. Kristina ostaja za zapahi ženskega zapora na Igu.
Po prvomajskih praznikih, 2009	Zasliševanje prvih prič.

POVZETEK KRONOLOGIJE

Leta 1973 se rodi Kristina Mislej. Kristina odrašča kot edinka dr. Iztoka Misleja in Dunje Mislej. Kristino so povabili v sežanski košarkaški klub, v katerem je odigrala precej tekem. Kot mladostnica je s kolegicami rada zahajala tudi na plesišče, z Majo in Barbaro so veljale za nerazdružljivo triperesno deteljico. Po končani gimnaziji in diplomi na poslovni smeri ljubljanske Ekonomske fakultete se je Kristina Mislej zaposlila kot kozmetičarka v salonu Sirena. Pozneje je odprla svojega blizu stare avtobusne postaje, v stavbi za gostilno Mohorčič. Medtem ko nekateri govorijo o masažnem salonu, pa drugi pravijo, da je imela kozmetičnega, ki je ponujal tudi masažo. Zaprla ga je ob odhodu na prvi porodniški dopust in ga ni več odprla. Odtlej naj ne bi bila zaposlena. Na domačem naslovu ima kot samostojna podjetnica prijavljeno firmo Estetica Styling Studio.

Januarja 2004 se Kristina Mislej poroči z Andrejem Gorupom. Kmalu se jima rodi sin Matija, leta 2005, in leta 2007 se rodi še Ema. Ker so se težave z njeno odvisnostjo od alkohola le stopnjevale, so jo septembra 2007 sprejeli na zdravljenje v psihiatrično kliniko v Polju. O tem Andrej Gorup obvesti center za socialno delo Sežana. Prične se sodelovanje s CSD Sežana. V začetku decembra 2007 Kristina samovoljno zapusti kliniko za zdravljenje od alkohola v Ljubljani, a se ne vrne v skupni dom, ki je v lasti njenih staršev. Kmalu za tem Kristina vloži tožbo za razveljavitev zakonske zveze in vlogo za dodelitev otrok. Andrej pa vloži nasprotno tožbo, z razvezo se strinja, a tudi sam želi skrbništvo otrok. Januarja 2008 Kristinin oče Iztok pozove Andreja, naj se izseli iz stanovanja, v katerem je živel z otrokoma že od rojstva sina. Poleti 2008 sodišče ugodi Kristininemu očetu (Iztoku Misleju) s tožbo za izselitev iz stanovanja. 16. januarja 2009 sodba o izselitvi postane pravnomočna in Andrej Gorup se izseli. Konec februarja 2009 sta na koprskem okrožnem sodišču starša sklenila poravnavo in se dogovorila za skupno skrbništvo, tri dni v tednu je za otroke skrbel oče, tri dni mati, sedmi dan pa oba skupaj.

Oče Andrej Gorup 18. 3. 2009 pokliče na CSD Sežana in opozori strokovno delavko, da je z njegovo ženo »nekaj narobe« in da je zadnje čase močno zaskrbljen za varnost otrok, kadar so v varstvu matere. Dogovorijo se za sestanek, ki bo potekal po 1. aprilu. V soboto, 28. 3., Kristina po kosilu prevzame otroka od staršev nekdanjega moža

V soboto, 28. 3., ponoči, Kristina Mislej najprej pokliče svojega očeta, ki je po poklicu psihiater, dr. Iztoka Misleja, in mu pove, da otroka ne dihata več. Ta takoj pride k hčerki na dom, kjer nadaljuje z oživljanjem otroka in vmes še pokliče dežurno zdravniško pomoč. Ko je prišla dežurna zdravniška pomoč, je lahko ugotovila le smrt dveh malčkov. Naslednji dan odpeljejo Kristino v psihiatrično bolnišnici Polje v Ljubljani. Pozneje koprski kriminalisti Kristino pridržijo, a so morali zaradi njenega zdravja in varstva pridržanje prekiniti. V torek sledi pogreb Eme in Matija Mislej.

2. 4. 2009 je na koprsko okrožno sodišče vložena kazenska ovadba zoper Kristino Mislej zaradi suma dveh ubojev. Medtem pa v Sežani poteka izredni strokovni nadzor Centra za socialno delo Sežana, opravi ga inšpektor Peter Stefanoski, direktor socialne inšpekcije, odredilo pa ga je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Po pisni vlogi odvetnika Francija Matoza na omenjeno ministrstvo naj bi se nadzora udeležila skupaj z očetom umorjenih otrok Andrejem Gorupom, ki ga v zadevi zastopa. Po Matozovi izjavi Stefanoski ni dovolil njune navzočnosti s pojasnilom, da lahko nastopata le kot priči, ne pa kot stranki v postopku. 3. 4. 2009 Franci Matoz na socialno inšpekcijo vloži zahtevo za izločitev inšpektorja Petra Stefanoskega. Pravi, da obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvome o njegovi nepristranskosti.

6. 4. 2009 poteka zaslišanje Kristine Mislej, ki je po poročanju Slovenskih novic trajalo kar pet ur, nato je Kristina pripeljana v ženski zapor Ig. 7. 4. so koprski kriminalisti dr. Mravljetu pregledali in zasegli dokumentacijo, ki se navezuje na zdravljenje osumljene Mislejeve. 8. 4. je bila ovadena strokovna delavka Mirjam Škerl zaradi nevestnega dela v službi, ovadba je bila podana s strani očeta Andreja Gorupa, ki ga zastopa odvetnik Franci Matoz. Borutu Brezovarju, glavnemu inšpektorju za delo, pa Franci Matoz očita kaznivo dejanje kršitve pravic do pravnega sredstva ali peticije.

22. 4. Kristina še vedno ostaja zaprta v ženskem zaporu na Igu, zasliševanje prvih prič pa se bo začelo po prvomajskih praznikih.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

4.1 ANALIZA ČLANKOV, TRANSKRIPTOV IN INTERVJUJA

A: Kako mediji poročajo v primerih tragedije skozi diskurzivno analizo?

Članki, ki opisujejo sežanski primer, kjer sta umrla otroka, posegajo po senzacionalističnem pristopu, saj zajemajo ljudi, ki so se znašli v tragični situaciji. V prispevkih so novinarji vpletli emocije in moralne sodbe, ki prispevajo k dramatičnosti, in teh sem v analizi zaznala ogromno. Izpisala sem jih samo nekaj, saj se večinoma ponavljajo, in tiste, ki med vsemi najbolj izstopajo. Ponavljajo se pridevniki, kot so grozljiv in krut zločin, žalostna zgodba, družinska tragedija, neizmerna bolečina ipd. Vsi ti pridevniki nagovarjajo bralca, da se poistoveti z žrtvijo in postane empatičen. V njem vzbudijo zanimanje in vedoželjnost, izgubi pa se namen resnosti članka in razumevanje njegovih vsebin.

Pridevniki po KDA:

> *Kljub neizmerni bolečini je oče le zbral toliko poguma, da nam je zaupal, kaj naj bi privedlo do nedeljske tragedije. (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*
>
> *Po grozljivem dogodku v Sežani, kjer sta bila v čudnih okoliščinah umorjena dveletna deklica in štiriletni deček, se preiskava dogodka nadaljuje. (Dnevnik; 1. 4. 2009)*
>
> *[…] da so kriminalisti po grozljivi družinski tragediji v kateri sta umrla bratec in sestrica […] (Primorske novice; 4. 4. 2009)*
>
> *Da spregovori o svoji žalostni zgodbi in o žalostni usodi svojih otrok […] (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

Dogodek v Sežani je bil pogosto označen kot grozljiv umor, zločin oziroma grozljiva družinska tragedija. Kar pa mi v tej povedi vzbudi pozornost je, da novinar umor dveh otrok opiše kot čudne okoliščine. K temu lahko pripišem dejstvo, da se o filicidu na slovenskem ne

piše veliko, in ko se takšen umor zgodi, je javnost zaradi nevednosti še toliko bolj ogorčena in zanimanje je zelo veliko.

Pridevniki po KDA:

Veliko zanimanje javnosti o razlogih za tragedijo. (Slovenske novice, 1. 4. 2009)

Že v teoretičnem delu smo ugotovili, da glede filicidov tako v Sloveniji kot v tujini ni veliko raziskav. A še preden začnem analizo umora otrok, bi analizirala konstrukt materinstva skozi oči družbe in medijev.

Družba in tudi država podpirata materinstvo, kar se vidi tudi v podpiranju natalitete in stremenju k čim večji rodnosti. Tako je samoumevno, da se ženska pri določeni starosti odloči za družino, za otroka ter da se na materinstvo pripravlja z veseljem in ljubeznijo. Ženske, ki se ne odločijo za otroka, predstavljajo deviantnost in družba v njih vidi nemoralnost. Izhajam torej iz izhodišča, da se ženska odloči za otroka, a to ni vse. Za otroka mora skrbeti nadvse skrbno, ljubeznivo, vso ljubezen mora podariti njemu, na voljo mu je 24 ur na dan, da zadovolji njegove potrebe, ob tem pa se počuti srečno, zadovoljno in edinstveno. Ob tem skrbi zase in za otrokovo zdravje ter se odpove slabim razvadam. Tak je koncept »idealne ženske«, tako materinstvo je v družbi zahtevano. A temu večkrat ni tako. Veliko mater ima ob skrbi za otroka negativne, samodestruktivne ali destruktivne misli za otroka. Ob tem se počuti precej osamljeno, saj v konceptu o »idealni materi« teh misli ni, kar je še dodaten pritisk na mater.

Tako javnost ne more doumeti, kaj vpliva na mater, da stori tak zločin.

Pridevniki po KDA:

[...] ki so nesrečno družino poznali, so šokirani in ne morejo doumeti, da je mati resnično zgrešila tako krut zločin. (Dnevnik; 1. 4. 2009)

Kmalu mati ni več mati, ampak domnevna morilka otrok. Zavrže se konstrukt materinstva in se doda drug konstrukt, konstrukt morilke.

Opazke KDA:

Domnevna morilka otrok medtem po naših podatkih ostaja na zdravljenju v psihiatrični bolnišnici v Polju. (Dnevnik; 1. 4. 2009)

V tem stavku je izpostavljena tudi psihiatrična bolnišnica, kar poudarja materino duševno stanje, ki se ne ujema z idealno materjo brez težav z duševnim zdravjem. Če ima mati težave v duševnem zdravju, je to še zanjo močan dodaten stres, saj kot pravi Zaviršek (1994), je odvzem otroka materi nekaj najhujšega, kar se ji lahko zgodi. Tako se matere, ki imajo težave v duševnem zdravju in majhne otroke, trudijo po najboljših močeh, mogoče že po pretirani skrbi izstopajo od drugih mater, saj želijo družbi pokazati, da zmorejo skrbeti za svoje otroke. Kar spet pomeni neko izstopanje, deviantnost v družbi.

Opazke KDA:

Andrej Gorup nam je včeraj ponovno povedal, da bi lahko na CSD Sežana tragedijo preprečili, saj jih je večkrat opozoril, da nekdanja žena zaradi psihičnih težav ni sposobna skrbeti za otroka, a žal niso ukrepali. (Večer; 3. 4. 2009)

Oče Andrej Gorup meni, da so za smrt njegovih otrok krivi tudi na CSD Sežana kot tudi izvedenci, ki so ob razvezi pričali Kristini v korist, čeprav je bolna in se psihiatrično zdravi že od mladosti, se je odločil, da bo od države terjal odškodnino. (Večer; 2. 4. 2009)

Za ženske, ki imajo majhne otroke, obstaja nevarnost, da jim jih bodo ob hospitalizaciji vzeli. Zato je vloga socialne delavke, da preuči dejstva, ki nakazujejo na to, ali je mati sposobna skrbeti za svoje otroke ali ne. Pri tem ji pomagajo sodni izvedenci in skupaj se odločijo za nadaljnji ukrep. Dejstvo je, da težava v duševnem zdravju predstavlja nekakšno oviro pri vzgoji otrok, ni pa samoumevno in priporočljivo, da se tem materam otroka vzame, saj lahko to še dodatno oslabi duševno zdravje. Tako izjave Andreja Gorupa, da bi socialne delavke morale preprečiti to tragedijo, niso na mestu, saj bolezen sama po sebi ni vzrok za odvzem otroka.

Znano pa je bilo tudi, da je Kristina Mislej leta 2007 odšla na zdravljenje odvisnosti od alkohola in zdravljenje kmalu opustila. Tako je poleg težav v duševnem zdravju imela težave z odvisnostjo od legalnih drog – alkohola. Alkoholizem je za mater velik problem, saj nezdrava razvada matere škoduje tudi otroku. Splošno prepričanje je namreč, da alkoholizem povzroči nasilje. Filipčič (2002) pa je ugotovila, da raziskave kažejo, da je nihanje med 6- in 85-odstotnim deležem nasilnežev, ki so bili nasilni pod vplivom alkohola. V to raziskavo je bila zajeta moška populacija, vendar mislim, da so odstotki podobni tudi pri ženski. Alkoholno stanje osebe torej ni vzrok za nasilje, saj kot kažejo raziskave, je lahko oseba nasilna tudi, kadar ni vinjena, ali obratno, oseba je lahko pod vplivom alkohola, vendar ni nasilna.

Pridevniki po KDA:

> *Večina ljudi na debelo melje, da pristojne službe, predvsem center za socialno delo in sodišče, materi alkoholičarki sploh ne bi smele prisoditi odgovornosti za vzgojo otrok, a veliko, zlasti mladih mater, je na Kristinini strani. (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

Po javnem mnenju bi bilo treba materi alkoholičarki a priori vzeti otroka, saj ni zmožna skrbeti zanj. A po drugi strani se mlade matere s tem ne strinjajo. Ugotovili smo torej, da tako alkoholizem kot težave v duševnem zdravju niso povod za odvzem otroka. Povod za odvzem otroka so dejanja, ki nastajajo v družini. Prav tako se odvzem otroka ne zgodi kar takoj, ampak pred tem potekajo razgovori na centru za socialno delo, in če je ogrožena varnost otroka, se strokovni delavci odločijo za naslednji korak.

Nasilje v družini je prikrit fenomen, saj so prisotna močna čustva, kot so sram, krivda in ponižanje. Vsa ta čustva skriva v sebi žrtev nasilja in prav ta čustva jo ovirajo pri razkritju svojega problema. Tako ostaja nasilje v družini prikrito in nasilnežu prosto dejanje. Ukrepi in naloge za preprečevanje nasilja v družini, ki jih izvajajo centri za socialno delo, ne morejo biti izvedeni, če žrtev ne poda prijave ali ne pride na center za socialno delo, kjer se ji nudi osebna pomoč.

Pridevniki po KDA:

> *Nasilna smrt dveh majhnih otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini […] (Večer; 4. 4. 2009)*

Tako je po poročanju Večera veliko nasilja v družini, ki ni znano širši javnosti, dokler ne izbruhne kakšen incident. Vendar kot sem že omenila, v nobenem časopisnem članku nisem zasledila poročanja, da se je v družini Mislej že v preteklosti obravnavalo nasilje v družini. Tako ne morem vedeti, ali je bilo to prisotno že prej ali ne.

Opazke po KDA:

> *Kriminalisti naj bi bili ovadili mater, ki naj bi bila umorila svoje otroke. (Večer; 3. 4. 2009)*

Časopisi so nam kmalu razkrili, da so kriminalisti podali ovadbo zoper mater umorjenih otrok. Ob vsem tem: poročanju o družinski tragediji, imenih in podajanju ovadb je pod vprašanjem pravica do zasebnosti. Poročanje o družinskih tragedijah mora biti namreč po določilih kodeksa posebej previdno. Kot pravi Poler (1997), je v kodeksu zapisano, da objava imen in slik žrtev in storilcev načeloma ni upravičeno. Treba je razsoditi med pravico javnega interesa in pravico do zasebnosti. Lampe (2004) pravi, da mora biti prva omejitev zasebnosti javni interes. Javni interes pa se razume kot stalnica, ki predstavlja vrednote, želje in cilje družbe. Tako je v tem primeru javni interes, da mediji opozorijo družbo na problematiko nasilja v družini, da na nasilje opozarjajo in poskušajo ozavestiti javnost, da do nasilja ne bi bila tako tolerantna. Vendar pa v tem, da se objavijo imena žrtve in storilca ter vse podrobnosti s kraja zločina, ne vidim pomembnosti javnega interesa. V tem primeru se krši pravica do zasebnosti, ki jo Rovšek (2005) vidi kot pravico, ki je človeku prirojena. Pravica do zasebnosti je vse tisto, kar posameznik ne želi, da se odkrije, ali ima interes na tem, da se ne odkrije.

Opazke po KDA:

> *[…] je od včerajšnjih zgodnjih jutranjih ur zaprta ta trenutek najbolj »razvpita« slovenska pripornica, 36-letna Kristina Mislej iz Sežane. (Večer; 8. 4. 2009)*

V tem stavku je časopis Večer posegel po senzacionalizmu, saj se čuti poudarjenost vloge matere, ki je po poročanju časnikov umorila svoje otroke. Razvpitost poudarja njeno negativno slavo, ki ji jo je prinesel umor otrok.

Filicid ali umor otrok s strani staršev je neraziskano področje. Znano pa je, da sta filicid in detomor ločena pojma. Detomor je umor otroka, starega do enega leta, medtem ko je filicid umor otroka, starega od 1 do 18 let. Tako v tem primeru ni prišlo do dvojnega detomora, kot poročajo Slovenske novice, saj sta bila otroka stara okoli 2 in 4 let.

Pridevniki po KDA:

> *Po Matozovem zatrjevanju se je danes minister Ivan Svetlik že povezal z očetom nedolžnih žrtev nedojemljivega dvojnega detomora. (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

Preko raziskav so strokovnjaki želeli filicide razdeliti v modele, ampak je bilo to skoraj nemogoče, saj je vsak primer odkril nove in različne kriterije in postopke, ki so vplivali na umor. Izločili pa so dve glavni motivaciji staršev za zločin. To sta »duševno stanje« povzročitelja, ki je bilo vedno razvrščeno kot primarna motivacija, in »kaznovanje« otroka, ki je opredeljeno kot sekundarna motivacija, saj je bil bolj takojšnji in prehodni razlog za ubijanje (Wilczynski, 1995: 366). V poznejših člankih lahko zasledimo, da se mati ne spominja, da bi umorila otroka, in da je prepričana, da tega ni storila ona.

Ker se mati ne spominja zločina in zaradi vseh njenih težav, je delna krivda padla na strokovne delavce, ki so obravnavali ta primer. Tako v člankih zasledimo vprašanja o odgovornosti za smrt dveh otrok. Posredno vlogo so v večji meri pri tem zločinu mediji dodelili Centru za socialno delo Sežana, delno pa se nanaša tudi na sodišče in zdravstvene ustanove.

Pridevniki po KDA:

> *Bo zaradi krute smrti dveh malčkov kdo odgovarjal? (Primorske novice; 2. 4. 2009)*

> *Kraševci se množično zgražajo nad ravnanji CSD in sodišča […] (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

B: Kako mediji reprezentirajo delo socialnih delavcev?

Postmoderne teorije socialnega dela predstavljajo diskurz, subjektiviteta, moč in dekonstrukcija. Citate sem zaradi preglednosti razdelila na posamezne teorije postmodernizma. Obdržala bom slog kritične diskurzivne analize. V tem primeru bom obravnavala Center za socialno delo Sežana in na podlagi teorij postmodernega socialnega dela ugotavljala, kakšen je bil diskurz z mediji, kako je potekala subjektiviteta s strani medijev, dekonstrukcija in perspektiva moči.

POSTMODERNI KONCEPTI
DISKURZ

> *Ta podatek so imeli vsi velestrokovnjaki, ki so odločali o usodi Eme in Matija. […] Seveda si bodo zdaj po že ustaljeni praksi umili roke. (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

Podatek se nanaša na neuspešno zdravljenje Kristine Mislej zaradi odvisnosti od alkohola. Kot sem že zapisala, je javnost prepričana, da je alkohol razlog, da nastanejo prepiri in nasilje v družini, a raziskave pravijo drugače. Alkohol je znan kot povod v neko zadevo, včasih je to tudi nasilje, a pred tem se je že zgodilo mnogo stvari, ki so stresne za posameznika.

Odločanje o usodi pa se navezuje na skrbništvo nad otrokoma. Center za socialno delo pomaga staršem in jih spodbuja, da sklenejo dogovor o tem, kje in kako bo otrok živel po razvezi. Otrok ima pravico do stikov z obema staršema, starša imata pravico do stikov z otrokom. Stiki se zagotavljajo predvsem zaradi otrokove koristi. Če se starši tudi ob pomoči CSD-ja ne sporazumejo o stikih, odloči o tem sodišče na zahtevo enega ali obeh staršev. Kot pravi Bizjak (1999), si socialni delavci prizadevajo, da bi starša sama sklenila dogovor o vzgoji in varstvu otroka.

Javnost torej meni, da se strokovnjaki niso odločili prav, a vendar se bodo oprali krivde, kot nakazuje metafora "umili roke". Videti je, da javnost ne zaupa strokovnim poklicem s področja dela z družino, o tem priča besedna zveza "že ustaljena praksa"', ki nakazuje na to, da se strokovnjaki vedno, kadar so krivi nečesa zaradi napačne odločitve, operejo krivde. Ta izsek iz časopisnega članka sem uvrstila pod teorijo diskurz, ker nakazuje na to, da med

strokovnimi delavci in mediji ni potekal noben pogovor, diskurz, vendar so mediji strokovne delavce že označili kot krive pri odločitvi o skrbništvu. Strokovnim delavcem je bila odvzeta pravica do zagovora. To se kaže tudi v tem, da mediji socialnim delavcem ne omogočijo, da bi pojasnili določene koncepte dela in ukrepe, ki so na voljo pri delu z mladoletnimi otroki.

SUBJEKTIVITETA

> *Nasprotno, besede boleče zadevajo - od tistih, ki govorijo o telebajskih v socialnih službah, do tistih o ključni odgovornosti psihiatra […] (Slovenske novice; 1. 4. 2009)*

> *Matoz: Nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi. (Slovenske novice; 2. 4. 2009)*

Telebajski je metafora za delavce v socialnih službah, torej socialne delavce. Takšen način uporabe metafore se navezuje neposredno na subjekt. Izraža nespoštovanje do dela socialnih delavcev. Izniči subjekt, njegovo mišljenje, delovanje ni pomembno oziroma je nevredno. Na tak način se človeka poniža in izniči njegova pravica do dostojanstva. Socialni delavci uporabnika spoštujejo, spoštujejo njegovo mišljenje in njegovo subjektivnost. Vsi ljudje smo si med sabo različni, vsakdo ima svoje mnenje in vsakdo je zmotljiv. V tem primeru se kaže, kako mediji javnosti podajajo ugled socialnih delavcev.

Medijsko pomembna tema kmalu postane pomembna tudi za javnost. Mediji namreč uporabnikom ponujajo aktualne teme, o čem je dandanes aktualno razmišljati in kako na določeno temo gledati. Pajnik (2003) pravi, da javnost te teme prevzame za »svoje«, jih ponotranji oziroma ponotranji vtis, da so obče pomembne. Medijska agenda postane javna agenda, medijske teme teme javnosti. Tako javnost ponotranji vtis o »telebajskih«, kar se kaže tudi v odnosu do socialnih delavcev in njihovega dela.

S tem, ko znana osebnost potrdi mnenje občil, pa postane prej izrečena metafora neizpodbitno dejstvo. Znani odvetnik Franci Matoz je v časopisnih člankih večkrat nastopil precej ostro in s prstom pokazal na krivce – kot so časopisi večkrat zapisali. Vendar je izraz, da nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi, precej obremenjujoč. Socialni delavci se spet znajdejo v nemoči. Odvzeta jim je bila moč, da ne glede na napake, včasih večje, včasih manjše, delo jemljejo resno in zanesljivo, da imajo znanje s svojega področja in da delo opravljajo vestno.

MOČ

Kot pravijo v njihovi (MDDSZ) službi za odnose z javnostjo, so pristojni takoj, ko so bili obveščeni o dogodku, odredili nadzor nad delom in postopki sežanskega CSD. (Dnevnik; 3. 4. 2009)

Včeraj dopoldne se je na sežanskem CSD začel izredni strokovni nadzor, ki ga je odredilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve po grozljivi družinski tragediji. (Primorske novice; 3. 4. 2009)

Ko bo nadzor na CSD Sežana opravljen, bo ministrstvo, če bodo ugotovljene nepravilnosti, tudi ukrepalo. (Žurnal; 2. 4. 2009)

Na centru za socialno delo sicer trdijo, da so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči […] (Žurnal; 1. 4. 2009)

Teorija moči izhaja iz perspektive moči, po Saleebyju (1997: 3 v Čačinovič Vogrinčič, 2006: 20), ki pravi: »Praksa, ki temelji na perspektivi moči, pomeni, da bo vse, kar delaš kot socialni delavec, utemeljeno s tem, da pomagaš odkriti, urediti, raziskati in izkoristiti klientovo moč in vire, ko mu pomagaš, da doseže svoje cilje, uresniči svoje sanje in razbije okove ovir in nesreč.«

Teorija torej temelji na tem, da v osebi prepoznamo njeno dobro, njene vire, vrednote, ki jih ima in jih obvlada, ter tako podkrepimo in izkoristimo, da oseba zmore urediti preostale težave. V ta okvir sem iz člankov zajela zapiske, ki so opisovali izredni nadzor nad Centrom za socialno delo Sežana. Nadzor je opredeljen tudi v zakonu o socialnem varstvu, in sicer se izvaja najmanj vsaka tri leta. To je redni nadzor. Poznamo pa tudi izrednega, ki se izvede vsakokrat, ko socialna inšpekcija oceni, da je to potrebno. V tem primeru je torej direktor socialne inšpekcije, Peter Stefanoski, odredil izredni nadzor nad delom v primeru tragedije v Sežani.

Ta izredni nadzor, ki je hkrati potekal še pod pritiskom medijev in javnosti, sem zaznala kot odvzem moči centru za socialno delo. A po drugi strani takšni nadzori morajo biti, da se

zagotovi dobro in ustrezno delo. Tako da če pogledam iz perspektive moči, je za Center dobro, da se izvede nadzor, saj bo tako dobil vpogled v delo, ki ga opravlja dobro, in v delo, ki se lahko še izboljša. Pritisk in objavljanje stvari v medijih pa sta za sabo potegnila le slabo.

Na centru trdijo, da so storili vse, kar je bilo v njihovi moči. Ne pojasnijo pa, kaj je tisto, kar je bilo v njihovi moči. Spet se zatakne pri načelu zaupnosti in pravici do zasebnosti.

Preko medijev ne izvemo ničesar, kar bi bilo pozitivnega za socialno delo, na čemer bi lahko krepili samozavest strokovnih delavcev in poudarjali smisel komuniciranja z mediji. A po drugi strani se zavedamo, da so mediji vir informacij in da se lahko preko njih javnost izobrazi in ozavesti. Tako se vrtimo v krogu.

DEKONSTRUKCIJA

> *Prepričan je namreč, da je v tem primeru zatajila država s svojim sistemom, ki bi morala skrbeti za dobrobit mladoletnih otrok. (Primorske novice; 1. 4. 2009)*
>
> *Zatajili so tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne otroke. (Primorske novice; 1. 4. 2009)*

Med ukrepi, ki obravnavajo posebno varstvo otrok in mladostnikov z vidika socialnega dela, je najprej treba proučiti možnosti za vzpostavljanje delovnega oziroma svetovalnega odnosa z družino in oblikovanje edinstvenega delovnega načrta pomoči. Gre za koncept »pomoč družini za dom«. Izvajanje ukrepov za vzgojo in varstvo otroka ali kakšne druge otrokove koristi se opravi zlasti tako, da se spremlja psihofizični razvoj otrok, ki živijo v neugodnih življenjskih razmerah ali pri katerih je ogrožen njihov razvoj.

Če so otrokove razmere zares neugodne in ga je treba zavarovati, sledi ukrep odvzem otroka. V ospredju te naloge je varstvo otroka. Z ukrepom oddaje otroka v zavod je potreben umik otroka iz njegovega okolja na predlog staršev ali na pobudo centra, tako se zagotovi njegovo varstvo.

Dekonstrukcija se kaže v tem, da so bili država oziroma vsi, ki bi morali skrbeti za mladoletne otroke, obtoženi, da so zatajili, svojega dela niso opravili ustrezno. Ob tem prevlada konstrukt

neuspešnosti. Mogoče so te institucije kakšen proces izpeljale uspešno, a to sedaj, ob tej neuspešnosti ni pomembno. Kaže se proces identifikacije skozi dualizem. Javnost je identificirala državni sistem kot neučinkovit.

> *Oče pokojnih je pooblastil odvetnika Francija Matoza, ki je že napovedal, da bo zahteval odgovornost centra za socialno delo, saj je oče opozarjal na težave. (Primorske novice; 1. 4. 2009)*
>
> *Oče je takoj po tragediji povedal, da je odgovorne na sežanskem CSD večkrat opozoril na težave, ki jih je opazil pri nekdanji ženi, skrbelo ga je za varnost otrok. (Primorske novice; 22. 4. 2009)*
>
> *Zahteval bom odgovornost sežanskega centra za socialno delo, saj je bil o določenih težavah matere obveščen. (Matoz) (Žurnal; 1. 4. 2009)*
>
> *Oče pokojnih otrok ne obsoja njune matere, ampak tiste, ki v postopku dodelitve skrbništva otrok niso naredili vsega, kar bi morali narediti. (Primorske novice; 2. 4. 2009)*

Center za socialno delo Sežana se znajde na vrhu seznama odgovornih za družinsko tragedijo. Primorske novice trdijo, da je oče večkrat opozoril zaposlene na CSD-ju Sežana, da ima žena težave in da ga skrbi za varnost otrok. Opozori tudi, da ne obsoja njune matere, ampak tiste, ki niso poskrbeli za varnost otrok.

Ko starši niso enotni pri izpolnjevanju starševske skrbi, predvsem pri odločitvah, ki bistveno vplivajo na otrokov prihodnji razvoj, je treba zagotoviti varstvo otrokovih interesov. Pri tej nalogi se zagotovi varstvo koristi otrok. Otrok ima pravico do stikov z obema staršema, starša imata pravico do stikov z otrokom. Stiki se zagotavljajo predvsem zaradi otrokove koristi. Če se starši tudi ob pomoči CSD-ja ne sporazumejo o stikih, odloči o tem sodišče na zahtevo enega ali obeh staršev. Kadar se starša ne uspeta dogovoriti o nadaljnji vzgoji otrok, za to torej odgovarja sodišče, saj v tem primeru center za socialno delo nima več pristojnosti.

Oče v Sežani umorjenih otrok obtožuje tragedije Center za socialno delo Sežana in sodne izvedence. (Večer; 2. 4. 2009)

Oče umorjenih otrok zaradi neustrezne dodelitve skrbništva obtožuje tudi sodne izvedence.

Franci Matoz, odvetnik očeta umorjenih otrok, je najprej ovadil strokovno delavko sežanskega centra za socialno delo, včeraj pa še glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja. (Primorske novice; 10. 4. 2009)

In ker ni nihče ukrepal, ker ni preveril, kaj se dogaja v družini, je odvetnik Matoz pred časom ovadil strokovno delavko CSD. Osumil jo je nevestnega dela v službi. (Primorske novice; 22. 4. 2009)

Koncept neuspešnosti se zdaj kaže pri delu Centra za socialno delo Sežana. Javno so o njem pisali, da odgovorni niso storili vsega, kar bi morali, čeprav so bili o težavah matere obveščeni. Podana je bila ovadba delavke, zaposlene na sežanskem Centru za socialno delo, in prav tako glavnega inšpektorja, ki je bil prisoten pri nadzoru Centra za socialno delo Sežana.

Kot pravi Petrovec (2005), ko žrtev potrebujemo za opravičevanje krutega kaznovanja, se pogosto pokaže, da nam je zanjo prav malo mar. Žrtev, o kateri poročajo mediji, v javnem mnenju pogosto vzbudi prvinske želje vseh glasnih maščevalcev krivice. Ko je kazen izrečena ali izvršena, žrtve ne potrebujemo več. Tako je tudi žrtev, v tem primeru socialna delavka, vzbudila veliko zanimanja in ogorčenja s strani javnosti. Mediji so njeno ime večkrat zapisali, tako da je bilo javno znano, katera izmed delavk je bila obsojena. Pravica do zasebnosti je bila znova kršena.

V tem primeru se dekonstrukcija, proces identifikacije skozi dualizem kaže v pomenu žrtve oziroma krivca. Javnost potrebuje nekoga, ki ga lahko krivi za zločin. V tem primeru je bila mati bolna, zato je treba najti krivca, ki je za zločin odgovoren posredno. Glede na to, da je bila podana ovadba strokovne delavke, je bila v očeh javnosti spoznana za krivo nevestnega dela v službi.

C: Kako socialni delavci komunicirajo z mediji?

Značilnosti četrtega modela so:

- dvosmerna komunikacija organizacije z relevantnimi publikami,
- doseganje sporazuma s strateškimi javnostmi prek pogajanja in kompromisa,
- spreminjanje orientacije javnosti in spreminjanje vedenja organizacije,
- družbena odgovornost kot etični moment.

V tem sklopu bom vpletla tudi intervju z direktorico Nevenko Doles, ki ga bom prav tako analizirala glede na dvosmerni simetrični model komuniciranja in njegove značilnosti.

KOMUNIKACIJA CSD-ja IN MEDIJEV
ANALIZA – preko dvosmernega simetričnega modela komuniciranja

> *Gregor Trebušak: Direktorica centra Nevenka Doles, ki je že včeraj prekinila dopust in se vrnila v Sežano. Ob očitkih, da bi lahko tragedijo preprečili pravi, da tega ni mogla storiti. (Svet na kanalu A; 31. 3. 2009)*
>
> *Nevenka Doles: Če nihče nas ne opozori na to, poslušte mi tudi, 10 strokovnih delavcev ne more poznat vse družine na terenu. (Svet na kanalu A; 31. 3. 2009)*
>
> *Nevenka Doles: Kadrovska podhranjenost na centrih na sploh, da ne govorim o našem. Mi imamo razvejano področje, pa kako naj se pri vseh javnih pooblastilih, kako naj bi mi vedeli za vsako družino, kaj se v njej dogaja. 10 ljudi strokovnih, z mano vred. Kako? Je nemogoče. (POP TV 24 ur; 31. 3. 2009)*

Poročanje medijev o tragediji v Sežani se začne 31. marca 2009. Takoj, ko so bile medijem podane informacije o umoru otrok, so stopili v stik z direktorico sežanskega Centra za socialno delo. Zvrstijo se očitki, da bi tragedijo lahko preprečili, in na to se direktorica odzove z zanikanjem odgovornosti. Zaznati ni nobenih pogajanj, sklepanja kompromisov in sporazumevanja.

Upravna enota Sežana obsega štiri občine in zajema okoli 24.000 prebivalcev. Tako pride na enega zaposlenega v sežanskem centru 2.400 oseb, kar je res zelo veliko. A vendar je dolžnost

strokovnih delavcev, da si prizadevajo poskrbeti za vsako družino. Naloge za preprečevanje nasilja v družini, ki jih izvaja center za socialno delo, so: proučitev prijave in ocena potrebe po izdelavi načrta pomoči žrtvi, pogovor z žrtvijo in s povzročiteljem nasilja v okviru prve socialne pomoči, izdelava analize tveganja, načrt pomoči žrtvi – delo z žrtvijo, naredi se ocena ogroženosti, zbiranje informacij o programih preprečevanja nasilja v družini – in delo s povzročiteljem nasilja.

> *Na pristojnem CSD so se baje na izrecno željo očeta umorjenih malčkov po dogodku zavili v molk. (Dnevnik; 1. 4. 2009)*

Center za socialno delo je odgovoren spoštovati odločitev uporabnika, in ta je bila, da o tem dogodku ne govorijo v javnosti. Torej je center spoštoval družbeno odgovornost, del te je tudi pravica do zasebnosti. Pozneje se je izkazalo, da se je oče vseeno odločil spregovoriti medijem o svoji zgodbi in organizacija (Center za socialno delo Sežana) je na podlagi spreminjanja vedenja uporabnika ter zaradi vpliva in pritiska javnosti morala spremeniti vedenje. V tem se kažeta dve značilnosti dvosmernega simetričnega modela komuniciranja, in sicer družbena odgovornost kot etični moment in spreminjanje orientacije javnosti oziroma spreminjanje vedenja organizacije.

> *Direktorica sežanskega CSD Nevenka Doles očitke zavrača: »Nismo krivi in ne moremo biti krivi. Tega nihče ni mogel predvideti. Nobenih indicev, ki bi kazali na kakršna koli dejanja, ki bi lahko dala slutiti, da bi bili otroci lahko prizadeti, ni bilo. Družino smo zelo korektno obravnavali.« (Primorske novice; 2. 4. 2009)*
> *Direktorice nam tudi včeraj ni uspelo priklicati. (Večer; 2. 4. 2009)*
>
> *Bojana Ksela: […] Pa niti besed tudi direktorica. (POP TV 24 ur; 2. 4. 2009)*

V tej izjavi je ga. Nevenka Doles videti odločna in ne odstopa od svojega mišljenja o nekrivdi. Kaže se, da med mediji in centrom ni sodelovanja in podajanja kompromisov. Pozneje se je direktorica »zaprla« pred javnostjo in prekinila komuniciranje z mediji. Kot pravi Verčič, je najbolj nevljudno neodgovarjanje na postavljena vprašanja in skrivanje pred novinarji. Tako so mediji primorani napisati svojo zgodbo kot edino resnico v določenem primeru. V tem primeru ni dvosmerne komunikacije organizacije z relevantnimi publikami.

Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan. Ena oseba blati oziroma obtožuje komplet našo službo in tako naprej in nazaj. Ni mi jasno. In to je sedaj verodostojno in sveto in tako naprej. Ne gremo se na tak nivo. Res ne. Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo. Z obema staršema, korektne odnose ves čas postopka. (POP TV Trenja; 2. 4. 2009)

Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan, prej ali slej. Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo, z obema staršema, ves čas postopka tukaj. (POP TV 24 ur; 2. 4. 2009)

Prvi dve izjavi Nevenke Doles sta zelo podobni, verjetno sta isti, le da je izjava podana na POP TV 24 ur v skrajšani obliki. Direktorica se sklicuje na »svojo«, »njihovo« resnico, kar razumem kot problem podajanja izjav javnosti, saj je center za socialno delo omejen s poklicno molčečnostjo in pravico do zasebnosti. Kot je zapisano v etičnem kodeksu socialnih delavcev in delavk v 13. členu: Socialna delavka/delavec mora spoštovati zasebnost vsakega (tudi bivšega) uporabnika in zagotoviti ter varovati tajnost vseh informacij o njem, ki jih pridobi pri svojem strokovnem delu. To velja tudi v primeru, ko preneha opravljati svoj poklic.

Ugotovimo lahko, da je v kontakt z mediji stopila le direktorica Centra za socialno delo Sežana oziroma so njo mediji prvo kontaktirali. Nanjo in na delo njenih zaposlenih so se usuli očitki, ki jim ni bila kos, zato se je zatekla k molčečnosti ali pa k obrambni drži in zavračala vse očitke. To lahko zasledimo tudi v zadnjih dveh izjavah.

Alenka Marovt: A direktorica Nevenka Doles vsakršno krivdo odločno zavrača.
Nevenka Doles: Ne, je ne priznavamo. Dejansko ne moremo biti krivi za to. Ne, nismo mogli pomagati. Nikakor ne. (POP TV Trenja; 2. 4. 2009)

Urša Srdič: Plaz očitkov se vsuje na center za socialno delo.
Nevenka Doles: Ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršna koli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.
Urša Srdič: Centri veljajo za neučinkovite. (TV Slovenija Odmevi, 2.4.2009)

Ga. Doles zagovarja očitke, da naj bi bili indici, ki bi nakazovali na posledično dejanje. Ti indici, sklepam, so alkoholizem in duševno zdravje matere Kristine Mislej. Po podatkih, ki sem jih pridobila iz časopisnih člankov, se strinjam z go. Doles, da le ti dejstvi o alkoholizmu in duševnem stanju ne nakazujeta na destruktivna nagnjenja matere, vendar o tem težko sodim, saj zaradi zaupnosti podatkov nimam vpogleda v celotno dogajanje v družini Gorup-Mislej.

Zato sem se odločila, da opravim intervju z gospo Nevenko Doles, ker sem hotela izvedeti še odgovore na vprašanja, ki so ostala nerazjasnjena. Ta vprašanja obsegajo tri sklope, in sicer se prvi sklop vprašanj nanaša na nadzor Centra za socialno delo Sežana, drugi na ovadbo socialne delavke, zaposlene na CSD-ju Sežana, in v tretjem sklopu vprašanja o komuniciranju z mediji.

Prvo vprašanje je bilo:

1. 2. aprila je potekal izredni strokovni nadzor na CSD Sežana, ki ga je opravil Peter Stefanoski. Do kakšnih ugotovitev je prišel? Se ta nadzor še izvaja? Kakšni ukrepi so sledili?

Nevenka Doles: Ker nadzor še ni končan, ne bomo komentirali … gre pa za to, da se odvetnik pritožuje.

Torej nadzor Centra za socialno delo Sežana po dobrih štirih mesecih še vedno ni končan. Kot namiguje direktorica sežanskega Centra za socialno delo, naj bi se zapletlo zaradi odvetnika Francija Matoza, ki je vložil pritožbo, ker z Andrejem Gorupom nista smela pri nadzoru sodelovati kot stranki, ampak samo kot priči.

Kaj več pa ne morem povedati, saj zaradi nekončane obravnave direktorica ne more komentirati.

- Kako se ta primer sedaj razvija? Je kdo v kazenskem postopku? Se na vašem centru še izvajajo kakšni strokovni nadzori?

Nevenka Doles: Nihče ni v kazenskem postopku in tudi drugi str. nadzori se ne izvajajo …

2. V medijih smo lahko zasledili, da je bila podana ovadba zoper strokovno delavko, zaposleno na CSD Sežana. Kako je zdaj s to ovadbo? Je v postopku ali je bila ovržena?

Nevenka Doles: Tudi glede tega ne dajemo izjav.
Pa vseeno, trdim, da omenjena strokovna delavka, ki ima nad 30 let izkušenj in veliko znanja, dela dobro in je ravnala prav. Doslej ni bilo še nikoli pripomb čez njeno delo.

Tudi to je torej še v teku, zato ne morem komentirati.

3. V časopisih sem lahko zasledila, da naj bi se CSD pri tem primeru »zavil v molk« in strokovni delavci niso komunicirali z mediji.

    - Zanima me, kakšne so vaše izkušnje pri delu z mediji?

Nevenka Doles: Imamo dobre in slabe izkušnje – slabe predvsem v omenjeni zadevi s kanalom A in POP TV – bilo je veliko manipulacije … Dejstvo pa je tudi, da nisem bila pripravljena na take zadeve, da je vse prišlo » kot strela z jasnega.«
Omenjeni mediji niso objavili moje izjave, kar je bilo v nasprotju z dogovorom, posneli so, kar so, izven celotnega konteksta.

Vidimo lahko, da med mediji in zaposlenimi niso potekala nobena sporazumevanja, pogajanja in sklepanja kompromisov. Dvosmerna komunikacija je bila zelo oslabljena, saj so mediji prišli le po odgovore, ki so jih zahtevali. Hkrati pa so izjave direktorice sežanskega centra spremenili.

    - Kakšen način uporabljate pri komuniciranju z mediji?

Nevenka Doles: V drugih primerih smo se z novinarji predhodno dogovorili, kako in o čem bo tekla beseda. Novinarji iz RTV Koper, Prim. novic so zelo korektni.

Direktorica torej ima izkušnje s komunikacijo z mediji. Dokler so imeli korektne odnose, so lepo sodelovali. Pohvalila je RTV Koper in Primorske novice. Kot že rečeno, pa nima dobrih odnosov s POP TV in Kanalom A, kjer je bilo po njenem mnenju veliko manipulacije.

- Ali imate zaposlenega koga, ki skrbi za odnose z javnostjo? Če ne, ali se po vašem mnenju zdi to potrebno?

Nevenka Doles: Nimamo nikogar, sicer pa imajo na MDDSZ službo za stike z javnostjo, jih pa še nismo slišali.

Na centrih za socialno delo po vsej Sloveniji ni zaposlene niti ene osebe, ki bi se ukvarjala z odnosi z javnostjo. Prav tako seveda tudi sežanski Center nima zaposlene nobene take osebe. Ta oseba je zaposlena na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Menim, da bi bilo dobro, če bi imela vsaj vsaka regija zaposlenega nekoga, ki bi komuniciral z mediji in bil pripravljen, če bi bilo treba hitro posredovati. Predvsem bi se zaposleni na centrih izognili stresnim vtisom, ki jih lahko prinese posredovanje medijev, če na to niso pripravljeni. In tudi po izjavi direktorice sežanskega Centra za socialno delo, je strokovna podhranjenost že tako velika in je težko pričakovati, da se bodo ti strokovnjaki pripravljali še na novinarske konference.

- Ali se vam zdi potrebno, da bi kot javni uslužbenci morali znati delati in ravnati z mediji?

Nevenka Doles: V teh časih, ja. Vendar si v takih primerih prepuščen sam sebi in kolektivu.

Tudi ga. Doles je potrdila moje razmišljanje o tem, da bi dandanes morali znati sodelovati z mediji. Vendar na žalost temu ni tako. Takšne usposobljenosti ni in takrat si prepuščen sebi in kolektivu. Da pa bi se izognili takšnemu delu in neizobraženosti pri odnosih z mediji, bi lahko uvedli kakšen seminar na to temo, tudi v izobraževanju bi lahko temu namenili kakšen predmet, ki bi prispeval k boljšemu komuniciranju in večji samozavesti. Zavedati se moramo, da smo zaradi dela, ki ga opravljamo, vedno v središču pozornosti. In na nas je, da začnemo s spremembami, ki bi vplivale na boljše stališče in mnenje družbe o socialnih delavcih.

Iz intervjuja lahko sklepamo, da v tem primeru ni šlo za dvosmerni simetrični model. Komunikacija je bila usmerjena le v stvari, pomembne medijem, hkrati pa so odgovore direktorice zmanipulirali. Bilo ni nobenega sklepanja kompromisov ali pogajanj o tem, kaj lahko uporabijo v oddajah oziroma o čem bodo govorili. Vidimo, da je bil dialog usmerjen le v stvari, ki so zanimale medije. Direktorica ob tem ni imela nobene druge možnosti za razpravo.

~

Skozi rezultate sem že razpravljala o perečih temah v moji diplomski nalogi, tako bom sedaj le na kratko obnovila, kar se mi zdi pomembno pri moji nalogi.

Iz prvega cilja smo ugotovili, da mediji v primerih tragedij večkrat posežejo po senzacionalizmu. Uporabljajo pridevnike, kot so tragičen, krut, nesrečen, grozljiv ipd. Hkrati uporabijo svojce žrtev, kar dodatno vzbudi zanimanje pri bralcih, a pozabijo na duševne stiske svojcev, ki se poleg bolečine srečujejo še s pomenom medijske znanosti. Hkrati pa pozabijo na pravico do zasebnosti, ki se velikokrat krši. Ugotovili smo tudi, da je v medijih zaslediti večino družbenih konstruktov. V analizi sem bila osredotočena predvsem na konstrukt materinstva, za katerega se je izkazalo, da stremi h konceptu »idealne matere«. V konceptu o idealni materi pa je pomembno predvsem, da je mati duševno zdrava in da ne posega po substancah, kot so alkohol in ilegalne droge. Prav to je v primeru Kristine privedlo bralce do sklepa, da ne ustreza »idealu«, in da ji je potrebno otroka odvzeti. Nepoznan je tudi pojav filicida, kateri je v javnosti tabu. O tem je potrebno obvestiti javnost, saj si tako matere, ki doživljajo obsojanje s strani družbe ne poiščejo pomoč, in tako privede do situacij kot je bil primer v Sežani.

V drugem cilju, kjer je bila v ospredju reprezentacija dela socialnih delavcev, smo videli, da javnost o socialnih delavcih nima pozitivnega mnenja. Glede na dogodke in novice, ki jih berejo preko medijev, je to povsem razumljivo, saj jim mediji postrežejo le z novicami, ki so naravnane k senzacionalnosti in spodletelim delom strokovnjakov. Tudi izražanje novinarjev kaže na to, kako širši javnosti posredujejo socialno delo. Nenazadnje je prisotno tudi iskanje

krivca za vsako situacijo, kjer je prisotno kriminalno dejanje. Iz vseh teh opazk lahko sklepamo, da mediji reprezentirajo delo socialnih delavcev le v primerih, ko tem spodleti ali pa jim ne spodleti, a so deležni kritik, in tako mediji negativno predstavljajo delo socialnih delavcev. V medijih vidim predvsem moč, s katero lahko javnosti določajo pomembnost tem in na kakšen način se ta tema reprezentira.

Zavedati se moramo tudi, da če bi socialni delavci znali ravnati z mediji, če bi si priskrbeli strokovnjake na tem področju, bi bila tudi predstava o socialnem delu preko medijev drugačna. Iz tretjega cilja, ki govori o komunikaciji med mediji in socialnimi delavci, smo namreč lahko videli, da poteka le enosmerna komunikacija. Zaposleni na centru za socialno delo niso usposobljeni za komuniciranje z javnostmi in so prepuščeni sami sebi in svojemu znanju.

5 SKLEPI

1. *Socialno delo je preko medijev potrebno prikazati v bolj pozitivni luči, kar zahteva bolj proaktivno naravnanost socialnih delavk in delavcev pri sodelovanju z mediji.*

Javnost o delu socialnega dela ne ve veliko, saj izve le to, kar sliši preko medijev, pa še to le v primerih, ko mediji o strokovnem delu socialnih delavk in delavcev poročajo negativno. To zagotovo vpliva na javno mnenje o socialnem delu. Zato je treba stopiti v stik z mediji, preden se zgodi kakšen primer, ki socialno delo obarva negativno.

2. *Javnost večino mnenja oblikuje na podlagi prebranega oziroma slišanega. Veliko vlogo imajo pri tem mediji.*

Senzacionalizem v medijih je zelo prisoten. Poudarjajo se metafore, pridevniki, kažejo se slike žalujočih, saj se črna kronika bere takoj za prvo in zadnjo stranjo ter športom. Ko mediji izpostavijo kakšen dogodek, ta kmalu postane javna agenda, javnost pa govori in razmišlja le še o tem.

3. *Praksa komuniciranja z mediji je v socialnovarstvenih organizacijah premalo prisotna, način komunikacije pa ni primeren, saj ne izhaja iz dvosmernega simetričnega modela komunikacije.*

Včasih pa komuniciranje ni popolno tudi z medijske strani. To smo lahko ugotovili pri analizi intervjuja Nevenke Doles.

4. *Na podlagi analize poročanja tiskanih medijev v primeru Sežane lahko ugotovimo, da bi morale socialne delavke in delavci v času dodiplomskega študija ali v okviru izobraževanj usvojiti znanja s področja stikov z javnostmi, saj je to sestavni del njihovega dela v praksi.*

Porast medijev v sodobni družbi je zelo velik, zato je pomembno tudi delo z njimi. Z mediji se srečujemo na skoraj vseh področjih in verjetno se bomo kdaj znašli tudi v situaciji, ko bomo morali z njimi sodelovati. Prav zaradi tega je pomembno, da se na tem področju izobrazimo.

5. *Pravica do zasebnosti se v medijih velikokrat krši.*

V takšnih in podobnih situacijah sta večkrat podana ime in priimek udeleženca, kar ni skladno z novinarskim kodeksom.

6. *Družbeni koncepti o materinstvu, alkoholizmu in duševnem zdravju kažejo na družbene vrednote in stereotipe, v katerih se idealizira koncept materinstva,…*

Videli smo lahko, da se javnost glede materinstva opredeljuje za koncept »idealne matere«, v kar alkoholizem in težave v duševnem zdravju ne sodita. Hkrati tudi ni res, da so matere, ki so alkoholičarke, nasilne – kot tudi ne uporabnice ustanov za duševno zdravje. V medijih je mati hitro označena kot morilka.

6 ZAKLJUČEK

Skozi analizo sem ugotovila, kako delo z mediji pravzaprav odgovarja na koncept soustvarjanja, vendar socialni delavci na to pozabimo in javnost izključimo iz svojega dela, čeprav je pomembna tako za uporabnike kot nas same. Prav tako, kot se znamo pogovarjati s posameznikom in skupaj z njim iskati rešitve, bi morali sodelovati tudi z mediji. Odgovarjati na njihove potrebe, predvsem pa jih ne zapostavljati, saj se tako počutijo neopažene in naredijo zgodbo po svojem principu, ki pa je za socialne delavce vse prej kot pozitivna in učinkovita. Tako kot danes težko uspe, kdor ni računalniško pismen, postaja enako pomembna tudi medijska pismenost. Vsakdo, ki prestopa meje zasebnega in se podaja v prostore javnega, mora biti usposobljen in voljan delati z mediji. Upravljanje odnosov z mediji je sestavni del odgovornega javnega življenja. Odzivnost na novinarska vprašanja in pobude, odgovorna dejavnost v kriznih okoliščinah in strateški pristop h grajenju medijske podobe niso izbire, ki bi bile organizacijam na voljo, so obveznosti, ki jih je treba spoštovati. Zato jih moramo poznati in obvladati njihovo udejanjanje (Verčič, Zavrl, Rijavec 2002: 148-149). Z mediji bi lahko socialni delavci sodelovali tako, da bi jih poklicali in povabili, da so prisotni tudi, kadar se zgodi kakšno dobro, pohvalno delo. Pisali bi več člankov o pozitivnih zgodbah, tako bi javnost lahko spoznala, da socialni delavci opravljamo tudi dobra dela. S tem bi ozavestili in izobrazili medije o delu socialnega dela.

Vsekakor pa je pomemben korak, da se odločimo in spodbudimo zaposlene v socialnovarstvenih zavodih in ustanovah, da se izobrazijo na področju stikov z javnostjo. Če že ne v vseh ustanovah, ker bi to bilo od začetka res skoraj neizvedljivo, pa vsaj, da bi vsaka regija imela enega piarovca. Za centre za socialno delo bi bilo zelo priporočljivo, če bi načrtovali krizno komuniciranje, ki bi ga lahko uporabili v primeru tragedije. Lahko bi se uvedli seminarji na temo komuniciranja z mediji ali pa bi na samem izobraževanju uvedli predmet, ki bi učil o delu in odnosu z mediji. Tako bi ljudi, ki se bodo zaposlili kot socialni delavci, lahko že pripravili na delo z mediji.

Predvsem pa se moramo zavedati, da so napake v socialnem delu sestavni del in nujna posledica metode. Socialno delo je odklon od kulta napake in greha in ne teži k nezmotljivosti in čistosti. Metoda socialnega dela napake priznava in jemlje, ne le kot nujne, temveč tudi kot

način ustvarjalnega delovanja. Iz njih se učimo (Flaker 2003: 34). Seveda pa vsi težimo k temu, da bi napak bilo čim manj in vse več dobro narejenih stvari.

7 LITERATURA IN VIRI

7.1 LITERATURA

1. Bizjak, Irena (1999), *Vzajemno starševstvo po razvezi zakonske zveze ali razpadu izvenzakonske skupnosti*. Socialno delo, 38, 1: 29 – 40.
2. Cajnko, Jasna (1999), *Ukrepi centrov za socialno delo pod drobnogledom.* Socialno delo, 38, 2: 107-111.
3. Cestnik, Mojca (2006), *Reprezentacija spolnosti v medijih – primer Cosmopolitana*. Ljubljana, Fakulteta za družbene vede.
4. Cutlip, Scott M., Center, Allen H., Broom, Glen M. (1994), *Effective public relations.* Prentice – Hall, Englewood Cliffs (sedma izdaja).
5. Cvetko, Aleksij (1999), *Varovanje zasebnosti v delovnih razmerjih*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
6. Čačinovič Vogrinčič, Gabi (2006), *Socialno delo z družino.* Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
7. Davies, M. (ur.), *The Blackwell Encyclopaedia of Social Work.* Blackwell publishing: UK
8. Dennison T., Susan, Poole, Jay, Qaqish, Basil (2007), *Students´ Perceptions of social work: Implications for strengthening the image of social work among college studnets*. National Association of social workers. Social work, 52, 4: 350-360.
9. Erjavec, Karmen. Poler Kovačič, Melita (2007), *Kritična diskurzivna analiza novinarskih prispevkov*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
10. Fairclough, Norman (1995), *Media discourse*. New York: Edward Arnold.
11. Filipčič, Katja (2002), *Nasilje v družini*. Ljubljana: Bonex.
12. Findeisen, Dušan (1996), *Vloga in pomen socialnega delavca v očeh tistega, ki potrebuje pomoč (pismo).* Socialno delo, 35, 2: 151-153
13. Finžgar, Alojzij (2005), *Osebnostne pravice (Die Persönlichkeitsrechte)*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
14. Fiske, John (2005), *Uvod v komunikacijske študije*, Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

15. Flaker, Vito (2003), *Oris metod socialnega dela: uvod v katalog centrov za socialno delo*, Ljubljana: Fakulteta za socialno delo: Skupnost centrov za socialno delo Slovenije.
16. Franklin, Bob. Hamer, Martin. Hanna, Mark. Kinsey, Marie. Richardson, John E. (2005), *Key concepts in Journalism studies*. London, Tousand Oaks, New delhi: Sage Publications.
17. Franklin, Bob. Parton, Nigel (1991), *Social work, the media and public relations*. London, New York: Routledge.
18. Gibelman, Margaret (2004), *Television and the public image of social workers: Portrayal or betrayal?* National Association od social work, Social Work, 49, 2: 331-334.
19. Hall, Stuart (2004), *Delo reprezentacije*. Ljubljana: Študentska založba.
20. Healy, Karen (2005), *Social work tagories in context. Creating frameworks for pracitce.* Ney York: Palgrave Macmillan.
21. Herring, Pendleton (1968), *Public interst. International encyclopedia of the social sciences,* 170 – 175. Združene države Amerike.: The Macmillan Company and The Free Press.
22. Hunt, Todd. Grunig, James E. (1995), *Tehnike odnosov z javnostmi*. Ljubljana: DZS d.d.
23. Iggers, Jeremy (1999), *Good News, Bad News – Journalism Ethics and the Public Interest*. Boulder (Colo): Westview press.
24. Jernejčič, Andreja (1999), *Senzacionalizem v novinarstvu in Kodeks novinarjev Slovenije,* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (diplomsko delo).
25. Kalčič, Milan (1996), *Socialna varnost: zbirka predpisov z uvodnimi pojasnili.* Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za varstvo pri delu.
26. Kotler, Philip (1996), *Marketing Management, Trženjsko upravljanje*. Slovenska knjiga, Ljubljana.
27. Kuhar, Roman (2003), *Medijske podobe homoseksualnosti: analiza slovenskih tiskanih medijev od 1970 do 2000.* Ljubljana: Mirovni inštitut.
28. Lampe, Rok (2004), *Sistem pravice do zasebnosti*. Ljubljana: Bonex založba.
29. Malešič, Marjan. Hrvatin B., Sandra. Polič, Marko (2006), *Komuniciranje v krizi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
30. Mesec, Blaž (2007), *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II: Študijsko gradivo, 2. Izdaja.* Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.

31. Miloševič Arnold, Vida, Poštrak, Milko (2003), *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Scripta).
32. Nagode, M. et.al. (2008), *Delovanje centrov za socialno delo: analiza stanja za leto 2007.* Inštitut za socialno varstvo: Ljubljana
33. Oreški, Suzana (2008), *Družbeno pojmovanje duševnega zdravja: primer dveh slovenskih medijev.* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (doktorska disertacija).
34. Pajnik, Mojca (2003), *Poročanje medijev o marginaliziranih skupinah*. Socialno delo, 42, 2: 87-93.
35. Pavko, Nuša (2007), *Alternative v socialnem delu: kaj se lahko naučimo od postmoderne umetnosti*. Socialno delo, 46, 4-5: 251-255.
36. Poler, Melita (1997), *Novinarska etika*. Ljubljana: Magnolija.
37. Rapoša Tanjšek, Pavla (1996), *Profesionalna identiteta socialnih delavk in delavcev in ugled socialnega dela v javnost*i. Socialno delo, 35, 5: 445-450.
38. Rovšek, Jernej (2005), *Zasebno in javno v medijih – pravna ureditev in prakse v Sloveniji.* Zbirka Mediawatch, Ljubljana: Mirovni inštitut.
39. Škerlep, Andrej (1997), *Komunikacija v družbi, družba v komunikaciji*. Ljubljana: Fakulteta za socialne vede.
40. Škerlep, Andrej (1998), *Veščine razreševanja interesnih konfliktov in elokventne artikulacije organizacijskega diskurza.* Teorija in praksa, 35, 4: 738 – 758.
41. Švab, Vesna (1996), *Duševna bolezen v skupnos*ti. Radovljica: Didakta
42. Ule Nastran, Mirjana (1999), P*redsodki in diskriminacije: izbrane socialno-psihološke študije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče
43. Ule Nastran, Mirjana (2005), *Predsodki kot mikroideologije vsakdanjega sveta*. *Mi in oni: nestrpnost na Slovenskem.* Ljubljana: mirovni inštitut: 21 – 40
44. Ule, Mirjana. Kline, Miro (1996), *Psihologija tržnega komuniciranja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
45. Ulrich, Connie. O´Donnell, Patricia. Taylor, Carol. Farrar, Adrienne. Danis, Marion. Grady, Christine (2007), *Ethical climate, ethics stress, and the job satisfaction of nurses and social workers in the United States.* Elsevier, Social Science & Medicine, 65: 1708-1719.
46. Verčič, Dejan. Zavrl, Franci. Rijavec, Petja (2002), *Odnosi z mediji*. Ljubljana: GV Založba.
47. Vodeb, Oliver (2003), *Medijski aktivizem kot komunikacijska praksa reinstitucionalizacije družbene distribucije znanja*. Teorija in praksa, 40, 4: 734-751.

48. Vreg, France (2000), *Politično komuniciranje in prepričevanje: komunikacijska strategija, diskurzi, prepričevalni modeli, propaganda, politični marketing, volilna kampanja.* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
49. West, Desirée A. (2006), *Andrea Yates and the Criminalization of the Filicidal Maternal Body.* Feminist crimonology, 1: 173 – 187.
50. Wilczynski, Ania (1995), *Child killing by a parents: A motivational model.* Child abuse review, 4: 365-370.
51. Wragg, David (1993), *Odnosi s medijima*. Izdavačko preduzeće Clio, Beograd.
52. Zakon o medijih (2006), Uradni list RS. 110.
53. Zaviršek, Darja (1994), *Ženske in duševno zdravje*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
54. Zidar, Romana (2007), *Feminizacija vodenja v socialnovarstvenih organizacijah.* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (magistrsko delo).

7.2 INTERNETNI VIRI

1. Novice. Dnevnik.si. *Centre za socialno delo ovirajo tudi "papirji".* http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/1042270421 (8.8.2009)

2. Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo. http://www.gov.si/csd/Katalog1.5.3.pdf (18.9.2009)

3. Upravna enota Sežana. *O upravni enoti*. http://www.upravneenote.gov.si/sezana/o_upravni_enoti/ (27.8.2009)

4. Center za socialno delo Sežana. *Predstavitev.* http://www.csd-sezana.si/ (27.8.)

5. Kuhar, Roman (2006), *Manjšine v medijih. Statistična in diskurzivna analiza.* http://mediawatch.mirovni-institut.si/media4citizens/studije/kuhar.pdf (2.10.2009)

6. Časopis socialno delo. *Komunikacija, v interakciji s slepimi.* http://marela.uni-mb.si/skzp/Zanimivosti/Clanki/Kacic/Komunikacija.htm (2.10.2009)

8 POVZETEK

Namen te naloge je predvsem predstaviti problem komuniciranja med mediji in socialnimi delavci, zanimalo pa me je tudi, kako mediji reprezentirajo delo socialnih delavcev v konkretnem primeru. Za takšno nalogo sem se odločila predvsem zato, ker je v naši stroki komuniciranje z mediji precej prezrto, čeprav je to pomembno znanje za današnje čase. Prav tako sem želela opozoriti na razmeroma negativen odnos, ki ga ima družba do socialnih delavcev.

Naloga ima dva pomembna sklopa. Prvi je teoretični uvod, drugi je raziskovalni del. V teoretičnem delu diplomske naloge sem predstavila koncept družine, teorije nasilja v družini, družbeni koncept materinstva, in kako se ta izraža pri ženskah, ki imajo težave z duševnim zdravjem in ki umorijo svoje otroke. Sledi pregled dela centrov za socialno delo, kakšna so njihova javna pooblastila v sistemu socialnega varstva ter kakšna je njihova naloga pri reševanju nasilja v družini, kakšni so njihovi ukrepi in naloge. Nato sem se lotila vprašanja medijske reprezentacije, odnosa medijev do zasebnosti, senzacionalizma v tisku v primerih družinskih tragedij in komuniciranja z javnostmi. Predstavila sem še krizno komuniciranje in modele komuniciranja z mediji. To poglavje sem posvetila tudi kritični diskurzivni analizi in postmodernemu socialnemu delu, saj mi ta koncepta služita kot preverba ciljev raziskovalnega dela.

Za raziskovalni del sem uporabila članke šestih različnih časopisov, transkripte petih različnih oddaj in intervju. Članke in transkripte sem analizirala po principu kritične diskurzivne analize. Postavila sem si tri cilje, ki so se nanašali na tri področja. In sicer, kako mediji poročajo v primerih družinskih tragedij, drugič, na medijsko reprezentacijo dela socialnih delavcev in na odnos socialnih delavcev do medijev oziroma kako uspešna je komunikacija med mediji in socialnimi delavci. Glavne ugotovitve so bile, da mediji pri poročanju v primerih družinskih tragedij posežejo po senzacionalizmu, da je prisoten družbeni koncept materinstva, ki se izraža v konceptu »idealne matere«, da mediji reprezentirajo delo socialnih delavcev v negativnem kontekstu, kar se odraža tudi v mišljenju in pogledu javnosti na socialno delo ter da je komunikacija med mediji in zaposlenimi v socialnovarstvenih organizacijah slaba, poteka predvsem enosmerno, in sicer od medijev do socialnih delavcev.

V zaključku, kjer sem izpostavila tudi nekaj predlogov, so najpomembnejši, da bi se socialni delavci morali zavedati pomena medijev v današnji družbi in bi morali začeti z njimi sodelovati. Da bi to lahko uresničili, bi bilo treba izobraziti delavce, zaposlene v socialnovarstvenih organizacijah, z različnimi seminarji. Ali pa bi že v sklopu izobraževanja poudarili delo z mediji. Predlagam tudi, da bi se organizacije usposobile za krizno komuniciranje, kar bi jim lahko služilo v različnih negativnih in nepričakovanih situacijah. Tako bi zaposleni vedeli, kako naj se v teh situacijah odzovejo in kako naj se znajdejo pri komuniciranju z mediji.

9 PRILOGE

9.1 TISKANI MEDIJI

TISKANI MEDIJI

VSEBINSKO KODIRANJE

DELO

ŠT.	CITAT	POJEM
1	Ovadba za dvojni uboj že na tožilstvu. (3.4.09)	kazenski postopek
2	[…] je včeraj v sežanskem centru za socialno delo zaradi tragične smrti dveh otrok notranji nadzor opravil […] (3.4.09)	nadzor

DNEVNIK

ŠT.	CITAT	POJEM
	ZLOČIN	
3	Po grozljivem dogodku v Sežani, kjer sta bila v čudnih okoliščinah umorjena dveletna deklica in štiriletni deček, se preiskava dogodka nadaljuje. (1.4.09)	preiskava kaznivega dejanja
4	[…] ki so nesrečno družino poznali, so šokirani in ne morejo doumeti, da je mati resnično zgrešila tako krut zločin. (1.4.09)	odziv javnosti nad zločinom
5	Domnevna morilka otrok medtem po naših podatkih ostaja na zdravljenju v psihiatrični bolnišnici v Polju. (1.4.09)	zdravstveno stanje morilke
6	[…] ki je po doslej zbranih podatkih edina osumljena kaznivega dejanja, čeprav slednja to zanika. (3.4.09)	osumljenka
7	Na tragedijo so se včeraj odzvali tudi na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter izrazili globoko pretresenost in žalost. (3.4.09)	odziv MDDSZ
	KRIVCI	
8	Na pristojnem CSD so se baje na izrecno željo očeta umorjenih malčkov po dogodku zavili v molk. (1.4.09)	nekuminiciranje CSD
9	[…] poudarjajo pa, da v tem primeru za zdaj ni znakov o morebitnem nepravilnem ravnanju sežanskega CSD. (1.4.09)	ustreznost CSD
10	Socialna inšpekcija je izredni nadzor nad delom sežanskega CSD preložila […] (3.4.09)	nadzor
11	[…] Franci Matoz, ki zastopa očeta umrlih otrok Andreja Gorupa opozoril, da del krivde za tragedijo	krivec CSD Sežana

	nosijo tudi CSD Sežana, […] (3.4.09)	
12	Kot pravijo v njihovi službi za odnose z javnostjo, so pristojni takoj, ko so bili obveščeni o dogodku,odredili nadzor nad delom in postopki sežanskega CSD. (3.4.09)	nadzor
13	Inšpekcijski nadzor v CSD Sežana. (3.4.)	nadzor

PRIMORSKE NOVICE

ŠT.	CITAT	POJEM
	ZLOČIN	
14	[…] Andrej, oče bratca in sestrice, ki sta v noči na nedeljo umrla nasilne smrti. (1.4.09)	zločin
15	Kriminalisti, ki še vedno intenzivno preiskujejo, pa so v ponedeljek zvečer znova opravljali hišno preiskavo v stanovanju, kjer se je zgodila tragedija. (1.4.09)	preiskovanje zločina
16	Svojo žalostno zgodbo nam je Andrej zaupal, ker bi z njo rad opozoril na to, kar se je dogajalo pred tragedijo. (1.4.09)	zgodba očeta
17	Da spregovori o svoji žalostni zgodbi in o žalostni usodi svojih otrok […] (1.4.09)	zgodba in usoda otrok
18	Zgodba, ki se je v noči na nedeljo končala tragično, se je začela že veliko prej. (2.4.09)	dogodki zgodbe iz preteklosti
19	Bo zaradi krute smrti dveh malčkov kdo odgovarjal? (2.4.09)	zločin in odgovornost
20	[…] da so kriminalisti po grozljivi družinski tragediji v kateri sta umrla bratec in sestrica […] (4.4.09)	zločin v družini
21	Skoraj štiri tedne po grozljivi družinski tragediji, ki je pretresla Sežano […] (22.4.09)	zločin
22	Po družinski tragediji, ki se je pred skoraj dvema tednoma zgodila v Sežani in v kateri sta umrla nedolžna otroka, se ovadbe kar vrstijo. (10.4.09)	zločin
	KRIVCI	
23	Prepričan je namreč, da je v tem primeru zatajila država s svojim sistemom, ki bi morala skrbeti za dobrobit mladoletnih otrok. (1.4.09)	odpoved državnega sistema
24	Menim, da je odpovedal sistem sociale, pravosodja in medicine v tej državi (Andrej G.) (1.4.09)	odpoved sistemov
25	Zatajili so tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne otroke. (1.4.09)	neustrezno ravnanje javnih uslužbencev
26	Zadnjič je CSD opozoril deset dni pred tragedijo. (1.4.09)	opozorilo CSD
27	Delovanje CSD bo pregledal tudi socialni inšpektor, zato da ugotovi ustreznost vodenja postopkov. (1.4.09)	pregled CSD
28	Oče pokojnih je pooblastil odvetnika Francija	zahteva odgovornosti CSD

	Matoza, ki je že napovedal, da bo zahteval odgovornost centra za socialno delo, saj je oče opozarjal na težave. (1.4.09)	
29	Zahteval odgovornost vseh, ki niso naredili, kar bi morali. (2.4.09)	zahteva odgovornosti
30	Oče pokojnih otrok ne obsoja njune matere, ampak tiste, ki v postopku dodelitve skrbništva otrok niso naredili vsega, kar bi morali narediti. (2.4.09)	obsojanje javnih služb
31	Svojega dela niso opravili strokovno. (2.4.09)	nestrokovnost
32	Menimo, da CSD, izvedenka in dr. Mrevlje svojega dela niso opravili strokovno in dovolj skrbno, še dodal odvetnik. (Matoz) (2.4.09)	nestrokovnost CSD, izvedenke in dr. Mrevljeta
33	Direktorica sežanskega CSD Nevenka Doles očitke zavrača: »Nismo krivi in ne moremo biti krivi. Tega nihče ni mogel predvideti. Nobenih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi lahko dala slutiti, da bi bili otroci lahko prizadeti, ni bilo. Družino smo zelo korektno obravnavali.« (2.4.09)	nepredvidljivost
34	Včeraj dopoldne se je na sežanskemu CSD začel izredni strokovni nadzor, ki ga je odredilo, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, po grozljivi družinski tragediji. (3.4.09)	nadzor zaradi zločina
35	Njegov odvetnik Franci Matoz je sredi tedna povedal, da bo terjal ugotavljanje odgovornosti CSD, kjer so po njegovih besedah vedeli za težave matere pokojnih otrok. (3.4.09)	odgovornost CSD
36	Na ministrstvu so nam povedali, da bodo ukrepali, če bo nadzor pokazal kakšne nepravilnosti. (3.4.09)	ukrep ob nepravilnosti
37	Menimo, da vnaprejšnje obsojanje in dokazovanje krivde za tragični dogodek brez argumentov ni primerno. (Stefanoski) (3.4.09)	brez obsojanja
38	Pravi (Matoz), da obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvome o njegovi nepristranskosti (Stefanoski). (4.4.09)	pristranskost
39	Matoz sumi, da je csd poskušal vplivati na potek nadzora, inšpektor pa naj bi si vnaprej ustvaril mnenje o zadevi. (4.4.09)	vpliv
40	Franci Matoz, odvetnik očeta umorjenih otrok, najprej ovadil strokovno delavko sežanskega centra za socialno delo, včeraj pa še glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja. (10.4.09)	ovadba, kazenski postopek
41	Strokovni delavki za socialno delo očita nevestno delo v službi. (10.4.09)	očitek
42	Predstojniku inšpektorata za delo, očita kaznivo dejanje kršitve pravic do pravnega sredstva ali peticije. (10.4.09)	očitek
43	[…] in ali so strokovne službe naredile vse, kar bi morale, ni. (22.4.09)	strokovnost
44	Oče je takoj po tragediji povedal, da je odgovorne na sežanskem CSD večkrat opozoril na težave, ki jih je	večkratna opozorila

	opazil pri nekdanji ženi, skrbelo ga je za varnost otrok. (22.4.09)	
45	In ker ni nihče ukrepal, ker ni preveril, kaj se dogaja v družini, je odvetnik Matoz pred časom ovadil strokovno delavko CSD. Osumil jo je nevestnega dela v službi. (22.4.09)	neukrepanje, ovadba
46	Rezultatov izrednega nadzora na sežanskem CSD pa še ni. (22.4.09)	rezultati nadzora

SLOVENSKE NOVICE

ŠT.	CITAT	POJEM
	ZLOČIN	
47	Kljub neizmerni bolečini je oče le zbral toliko poguma, da nam je zaupal, kaj naj bi privedlo do nedeljske tragedije. (1.4.09)	vzrok zločina
48	Objavljamo presunljivo izpoved očeta Andreja Gorupa. (1.4.09)	zgodba
49	Za tragedijo pa bi poleg domače rada izvedela tudi tuja.(1.4.09)	zanimanje
50	Veliko zanimanje javnosti o razlogih za tragedijo. (1.4.09)	zanimanje javnosti
51	Nedvomno je šlo za tragedijo, ki je imela za posledico nasilno smrt dveh otrok, osumljenka pa je mati. (2.4.09)	kriminalno dejanje
52	Po Matozovem zatrjevanju se je danes minister Ivan Svetlik že povezal z očetom nedolžnih žrtev nedojemljivega dvojnega detomora. (2.4.09)	žrtve
53	Novica o tragični smrti malčkov na slovenskem Krasu močno odmeva tudi v tržaški javnosti. (2.4.09)	zanimanje
54	Potrdil je, da je bila njegova varovanka po tragičnem dogodku zaradi nevarnosti samomora pod stalnim nadzorom. (2.4.09)	varstvo osebe
55	Le nekaj ur za tem se je zgodila družinska tragedija. (8.4.09)	zločin
	KRIVCI	
56	Moram pa reči, da so zatajili tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne. (1.4.09)	neustrezno ravnanje javnih služb
57	Kraševci se množično zgražajo nad ravnanji CSD in sodišča […] (1.4.09)	odziv javnosti
58	Večina ljudi na debelo melje, da pristojne službe, predvsem center za socialno delo in sodišče, materi alkoholičarki sploh ne bi smele prisoditi odgovornosti za vzgojo otrok, a veliko, zlasti mladih mater, je na Kristinini strani. (1.4.09)	neustrezna dodelitev odgovornosti
59	Nasprotno, besede boleče zadevajo - od tistih, ki govorijo o telebajskih v socialnih službah, do tistih o ključni odgovornosti psihiatra […] (1.4.09)	nestrokovnost
60	Ta podatek so imeli vsi velestrokovnjaki, ki so	dvom v storitve, sistem

	odločali o usodi Eme in Matija. […] Seveda si bodo zdaj po že ustaljeni praksi umili roke (ljudje, javnost). (1.4.09)	
61	Matoz je ogorčen in je s prstom pokazal na odgovorne. (2.4.09)	obtožitev
62	Franci Matoz, odvetnik očeta pokojnih Eme in Matija, je povedal, da obstajajo utemeljeni sumi, da so za družinsko tragedijo v Sežani neposredno odgovorni posamezniki in ustanove […] (2.4.09)	odgovornost posameznikov in ustanov
63	Za družinsko tragedijo neposredno odgovorni posamezniki in ustanove, psihiater v Polju dr. Gorazd Mrevlje, izvedenko za psihiatrično stroko Heleno Mrak Černelič, očeta osumljene morilke in matere obeh otrok Kristine Mislej, torej upokojenega sežanskega zdravnika Iztoka Misleja in sežanski center za socialno delo. (2.4.09)	odgovornost posameznikov in ustanov
64	Matoz: Nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi. (2.4.09)	nestrokovnost

VEČER in VEČER – V SOBOTO

ŠT.	CITAT	POJEM
	ZLOČIN	
65	[…] se je v noči na nedeljo zgodila tragedija, umrla sta štiriletni fantek in njegova dve leti mlajša sestrica. (31.3.09)	tragični zločin
66	[…] ki sta umrla nasilne smrti v noči na soboto na svojem domu […] (1.4.09)	zločin
67	Kriminalisti naj bi bili ovadili mater, ki naj bi bila umorila svoje otroke. (3.4.09)	kazenski postopek
68	Kot smo že poročali, sta otroka umrla nasilne smrti, bila sta zadušena z blazino […] (3.4.09)	zločin
69	Nasilna smrt dveh otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini. (4.4.09)	nasilje
70	Družinska tragedija, ki se je pred dnevi zgodila v Sežani, je še en žalosten dokaz za to. (4.4.09)	zločin
71	Nasilna smrt dveh majhnih otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini […] (4.4.09)	zločin
72	[…] je od včerajšnjih zgodnjih jutranjih ur zaprta ta trenutek najbolj »razvpita« slovenska pripornica, 36-letna Kristina Mislej iz Sežane. (8.4.09)	kazenski postopek
73	Po tragičnem dogodku je osumljenkin zagovornik […] (8.4.09)	zločin
	KRIVCI	
74	Zadnjič jim je pisal 18. marca, odgovor centra, oziroma socialne delavke Adriane Grča, pa naj bi vedno bil, da ne morejo nič storiti. (1.4.09)	komunikacija s CSD
75	Gorup, ki je vedel, da je žena bolna in ni sposobna skrbeti za otroka, je o tem večkrat pisal na CSD Sežana, tam pa niso ukrepali. (1.4.09)	komunikacija s CSD

76	Oče Andrej Gorup meni, da so za smrt njegovih otrok krivi tudi na CSD Sežana kot tudi izvedenci, ki so ob razvezi pričali Kristini v korist, čeprav je bolna in se psihiatrično zdravi že od mladosti, se je odločil, da bo od države terjal odškodnino. (1.4.09)	odgovornost CSD in izvedenci
77	Prav tako meni, da center zaradi pristranskosti in vplivov očeta matere kot tudi preko dr. Gorazda Mrevljeta ni ustrezno odreagiral. (Matoz) (2.4.09)	pristranskost
78	Oče v Sežani umorjenih otrok obtožuje tragedije Center za socialno delo Sežana in sodne izvedence. (2.4.09)	obtožba
79	Ostane mi le, da po sodni poti preganjam tiste, ki so sokrivi, da sta moja otroka mrtva, Center za socialno delo Sežana in izvedence […] (2.4.09)	kazenski postopek
80	[…] Potem ko jih je Gorup večkrat pisno in ustno opozoril, da je s Kristino nekaj narobe in da se bo nekaj hudega zgodilo. (2.4.09)	komunikacija
81	Direktorice nam tudi včeraj ni uspelo priklicati. (2.4.09)	nekomunikacija
82	Andrej Gorup nam je včeraj ponovno povedal, da bi lahko na CSD Sežana tragedijo preprečili, saj jih je večkrat opozoril, da nekdanja žena zaradi psihičnih težav ni sposobna skrbeti za otroka, a žal niso ukrepali. (3.4.09)	preprečitev zločina
83	Če bi ob takšnih in podobnih tragedijah manj iskali izgovore, zakaj niso ukrepali ali niso smeli ukrepati drugače, ampak bi se zgledovali po dobrih praksah, da svojih zmot ne bi več ponavljali […] (4.4.09)	iskanje krivde
84	So pristojni res storili vse, kar je bilo treba? Bi tragedijo lahko preprečili? (4.4.09)	preprečitev zločina
85	Po znanih informacijah kar nekaj takih stvari, ki jih ne bi smeli spregledati. (4.4.09)	nestrokovnost
86	Povedal nam je še, da želi, da se opravi temeljita preiskava na Centru za socialno delo Sežana (A. Gorup.) (8.4.09)	nadzor in preiskava
87	Odvetnik Franci Matoz je včeraj kot pooblaščenec očeta ubitih otrok Andreja Gorupa vložil kazensko ovadbo pri Okrožnem državnem tožilstvu v Kopru zoper delavko Centra za socialno delo Sežana Mirjam Škerl. V ovadbi ji očita nevestno delo v službi. (9.4.09)	ovadba, kazenski postopek
88	Ali je interes zadevo razčistiti ali pa se bodo bíle pravne in birokratske igre, se še sprašuje odvetnik Matoz. (9.4.09)	»priti stvari (zgodbi) do dna«

ŽURNAL IN ŽURNAL24

ŠT.	CITAT	POJEM
	ZLOČIN	
89	[…] Jo je zaradi družinske tragedije, ki se je končala	zločin

	z umorom dveh otrok, v imenu […] (9.4.09)	
	KRIVCI	
90	Zahteval bom odgovornost sežanskega centra za socialno delo, saj je bil o določenih težavah matere obveščen. (Matoz) (1.4.09)	odgovornost CSD
91	Sodni izvedenci pri pripravi mnenja niso upoštevali določenih znanih dejstev, pa bi jih morali. (Matoz) (1.4.09)	nestrokovnost
92	Na centru za socialno delo sicer trdijo, da so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči […] (1.4.09)	ustreznost ravnanja CSD
93	Ko bo nadzor na CSD Sežana opravljen bo ministrstvo, če bodo ugotovljene nepravilnosti, tudi ukrepalo. (2.4.09)	nadzor
94	Tudi na vprašanje, ali bodo zaposlenim na CSD podane kazenske ovadbe, Svetlik odgovarja, da bo ukrepe ministrstvo ali socialna inšpekcija odredila po koncu nadzora. (2.4.09)	nadzor
95	Obsojanje institucij pred ugotovitvami nadzora ni primerno (Svetlik) (2.4.09)	neprimerno obsojanje
96	Ovadena delavka centra za socialno delo. (9.4.09)	ovadba, kazenski postopek
97	Proti Mirjam Škerlj, delavki sežanskega centra za socialno delo, je vložena kazenska ovadba zaradi nevestnega dela v službi. (9.4.09)	ovadba
98	Oče umorjene dveletne deklice in štiriletnega dečka za tragedijo krivi sežanski CSD. (9.4.09)	krivda CSDja

UREDITEV IZJAV PO KODAH IN ZDRUŽEVANJE V KATEGORIJE TER PODKATEGORIJE

I. KRIMINOLOGIJA

1. Predkazenski postopek

Podkategorija predkazenski postopek, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Kazenski postopek
- ✓ Kriminalno dejanje
- ✓ Ovadba, kazenski postopek
- ✓ Preiskava kaznivega dejanja
- ✓ Preiskovanje zločina
- ✓ Preprečitev zločina
- ✓ Tragični zločin
- ✓ Zločin
- ✓ Zločin in odgovornost
- ✓ Zločin v družini
- ✓ Vzrok zločina

ŠT.	CITAT	POJEM
1	Ovadba za dvojni uboj že na tožilstvu.	kazenski postopek
3	Po grozljivem dogodku v Sežani, kjer sta bila v čudnih okoliščinah umorjena dveletna deklica in štiriletni deček, se preiskava dogodka nadaljuje.	preiskava kaznivega dejanja
14	[…] Andrej, oče bratca in sestrice, ki sta v noči na	zločin

	nedeljo umrla nasilne smrti.	
15	Kriminalisti, ki še vedno intenzivno preiskujejo, pa so v ponedeljek zvečer znova opravljali hišno preiskavo v stanovanju, kjer se je zgodila tragedija.	preiskovanje zločina
19	Bo zaradi krute smrti dveh malčkov kdo odgovarjal?	zločin in odgovornost
20	[…] da so kriminalisti po grozljivi družinski tragediji v kateri sta umrla bratec in sestrica […]	zločin v družini
21	Skoraj štiri tedne po grozljivi družinski tragediji, ki je pretresla Sežano […]	zločin
22	Po družinski tragediji, ki se je pred skoraj dvema tednoma zgodila v Sežani in v kateri sta umrla nedolžna otroka, se ovadbe kar vrstijo.	zločin
40	Franci Matoz, odvetnik očeta umorjenih otrok, najprej ovadil strokovno delavko sežanskega centra za socialno delo, včeraj pa še glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja.	ovadba, kazenski postopek
47	Kljub neizmerni bolečini je oče le zbral toliko poguma, da nam je zaupal, kaj naj bi privedlo do nedeljske tragedije.	vzrok zločina
51	Nedvomno je šlo za tragedijo, ki je imela za posledico nasilno smrt dveh otrok, osumljenka pa je mati.	kriminalno dejanje
55	Le nekaj ur za tem se je zgodila družinska tragedija.	zločin
65	[…] se je v noči na nedeljo zgodila tragedija, umrla sta štiriletni fantek in njegova dve leti mlajša sestrica.	tragični zločin
66	[…] ki sta umrla nasilne smrti v noči na soboto na svojem domu […]	zločin
67	Kriminalisti naj bi bili ovadili mater, ki naj bi bila umorila svoje otroke.	kazenski postopek
68	Kot smo že poročali, sta otroka umrla nasilne smrti, bila sta zadušena z blazino […]	zločin
69	Nasilna smrt dveh majhnih otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini […]	zločin
72	[…] je od včerajšnjih zgodnjih jutranjih ur zaprta ta trenutek najbolj »razvpita« slovenska pripornica, 36-letna Kristina Mislej iz Sežane.	kazenski postopek
73	Po tragičnem dogodku je osumljenkin zagovornik […]	zločin
79	Ostane mi le, da po sodni poti preganjam tiste, ki so sokrivi, da sta moja otroka mrtva, Center za socialno delo Sežana in izvedence […]	kazenski postopek
82	Andrej Gorup nam je včeraj ponovno povedal, da bi lahko na CSD Sežana tragedijo preprečili, saj jih je večkrat opozoril, da nekdanja žena zaradi psihičnih težav ni sposobna skrbeti za otroka, a žal niso ukrepali.	preprečitev zločina
84	So pristojni res storili vse, kar je bilo treba? Bi tragedijo lahko preprečili?	preprečitev zločina
87	Odvetnik Franci Matoz je včeraj kot pooblaščenec očeta ubitih otrok Andreja Gorupa vložil kazensko	ovadba, kazenski postopek

	ovadbo pri Okrožnem državnem tožilstvu v Kopru zoper delavko Centra za socialno delo Sežana Mirjam Škerl. V ovadbi ji očita nevestno delo v službi.	
89	[…] Jo je zaradi družinske tragedije, ki se je končala z umorom dveh otrok, v imenu […]	zločin

2. Ovadba

Podkategorija ovadba, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Neprimerno obsojanje
- ✓ Neukrepanje, ovadba
- ✓ Obsojanje
- ✓ Obtožba
- ✓ Obtožitev
- ✓ Očitek
- ✓ Osumljenka
- ✓ Ovadba

ŠT.	CITAT	POJEM
6	[…] ki je po doslej zbranih podatkih edina osumljena kaznivega dejanja, čeprav slednja to zanika.	osumljenka
41	Strokovni delavki za socialno delo očita nevestno delo v službi.	očitek
42	Predstojniku inšpektorata za delo, očita kaznivo dejanje kršitve pravic do pravnega sredstva ali peticije.	očitek
45	In ker ni nihče ukrepal, ker ni preveril, kaj se dogaja v družini, je odvetnik Matoz pred časom ovadil strokovno delavko CSD. Osumil jo je nevestnega dela v službi.	neukrepanje, ovadba
61	Matoz je ogorčen in je s prtom pokazal na odgovorne.	obtožitev
78	Oče v Sežani umorjenih otrok obtožuje tragedije Center za socialno delo Sežana in sodne izvedence.	obtožba
95	Obsojanje institucij pred ugotovitvami nadzora ni primerno (Svetlik)	neprimerno obsojanje
96	Ovadena delavka centra za socialno delo.	ovadba, kazenski postopek
97	Proti Mirjam Škerlj, delavki sežanskega centra za socialno delo, je vložena kazenska ovadba zaradi nevestnega dela v službi.	ovadba

3. Psihično in fizično stanje osebe

Podkategorija psihično in fizično stanje osebe, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Nasilje
- ✓ Varstvo osebe
- ✓ Zdravstveno stanje morilke
- ✓ Žrtve

ŠT.	CITAT	POJEM
5	Domnevna morilka otrok medtem po naših podatkih ostaja na zdravljenju v psihiatrični bolnišnici v Polju.	zdravstveno stanje morilke
52	Po Matozovem zatrjevanju se je danes minister Ivan Svetlik že povezal z očetom nedolžnih žrtev	žrtve

	nedojemljivega dvojnega detomora.	
54	Potrdil je, da je bila njegova varovanka po tragičnem dogodku zaradi nevarnosti samomora pod stalnim nadzorom.	varstvo osebe
69	Nasilna smrt dveh otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini.	nasilje
70	Družinska tragedija, ki se je pred dnevi zgodila v Sežani, je še en žalosten dokaz za to.	zločin

II. ISKANJE KRIVCA

1. Javne storitve

Podkategorija javne storitve, vsebuje naslednje pojme:
- ✓ Dvom v storitve, sistem
- ✓ Neustrezno ravnanje javnih služb
- ✓ Obsojanje javnih služb
- ✓ Odpoved državnega sistema
- ✓ Odpoved sistemov

ŠT.	CITAT	POJEM
23	Prepričan je namreč, da je v tem primeru zatajila država s svojim sistemom, ki bi morala skrbeti za dobrobit mladoletnih otrok.	odpoved državnega sistema
24	Menim, da je odpovedal sistem sociale, pravosodja in medicine v tej državi (Andrej G.)	odpoved sistemov
25	Zatajili so tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne otroke.	neustrezno ravnanje javnih uslužbencev
30	Oče pokojnih otrok ne obsoja njune matere, ampak tiste, ki v postopku dodelitve skrbništva otrok niso naredili vsega, kar bi morali narediti.	obsojanje javnih služb
56	Moram pa reči, da so zatajili tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne.	neustrezno ravnanje javnih služb
60	Ta podatek so imeli vsi velestrokovnjaki, ki so odločali o usodi Eme in Matija. […] Seveda si bodo zdaj po že ustaljeni praksi umili roke (ljudje, javnost).	dvom v storitve, sistem

2. Nadzor

Podkategorija nadzor, vsebuje naslednje pojme:
- ✓ Nadzor
- ✓ Nadzor in preiskava
- ✓ Nadzor zaradi zločina
- ✓ Pregled CSD
- ✓ Rezultati nadzora
- ✓ Ukrepi ob nepravilnosti

ŠT.	CITAT	POJEM
2	[…] je včeraj v sežanskem centru za socialno delo zaradi tragične smrti dveh otrok notranji nadzor opravil […]	nadzor
10	Socialna inšpekcija je izredni nadzor nad delom sežanskega CSD preložila […]	nadzor

12	Kot pravijo v njihovi (MDDSZ) službi za odnose z javnostjo, so pristojni takoj, ko so bili obveščeni o dogodku,odredili nadzor nad delom in postopki sežanskega CSD.	nadzor
13	Inšpekcijski nadzor v CSD Sežana.	nadzor
27	Delovanje CSD bo pregledal tudi socialni inšpektor, zato da ugotovi ustreznost vodenja postopkov.	pregled CSD
34	Včeraj dopoldne se je na sežanskemu CSD začel izredni strokovni nadzor, ki ga je odredilo, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, po grozljivi družinski tragediji.	nadzor zaradi zločina
36	Na ministrstvu so nam povedali, da bodo ukrepali, če bo nadzor pokazal kakšne nepravilnosti.	ukrep ob nepravilnosti
46	Rezultatov izrednega nadzora na sežanskem CSD pa še ni.	rezultati nadzora
86	Povedal nam je še, da želi, da se opravi temeljita preiskava na Centru za socialno delo Sežana (A. Gorup.)	nadzor in preiskava
93	Ko bo nadzor na CSD Sežana opravljen bo ministrstvo, če bodo ugotovljene nepravilnosti, tudi ukrepalo.	nadzor
94	Tudi na vprašanje, ali bodo zaposlenim na CSD podane kazenske ovadbe, Svetlik odgovarja, da bo ukrepe ministrstvo ali socialna inšpekcija odredila po koncu nadzora.	nadzor

3. Krivda CSD

Podkategorija krivda CSD, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Brez obsojanja
- ✓ Iskanje krivde
- ✓ Krivda CSD-ja
- ✓ Krivec CSD Sežana

ŠT.	CITAT	POJEM
11	[…] Franci Matoz, ki zastopa očeta umrlih otrok Andreja Gorupa opozoril, da del krivde za tragedijo nosijo tudi CSD Sežana, […]	krivec CSD Sežana
37	Menimo, da vnaprejšnje obsojanje in dokazovanje krivde za tragični dogodek brez argumentov ni primerno. (Stefanoski)	brez obsojanja
83	Če bi ob takšnih in podobnih tragedijah manj iskali izgovore, zakaj niso ukrepali ali niso smeli ukrepati drugače, ampak bi se zgledovali po dobrih praksah, da svojih zmot ne bi več ponavljali […]	iskanje krivde
98	Oče umorjene dveletne deklice in štiriletnega dečka za tragedijo krivi sežanski CSD.	krivda CSDja

4. Dejanja CSD

Podkategorija dejanja CSD, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Neustrezna dodelitev odgovornosti
- ✓ Odgovornost CSD
- ✓ Odgovornost CSD in izvedenci
- ✓ Odgovornost posameznikov in ustanov
- ✓ Opozorilo CSD
- ✓ Večkratna opozorila
- ✓ Zahteva odgovornosti
- ✓ Zahteva odgovornosti CSD

ŠT.	CITAT	POJEM
26	Zadnjič je CSD opozoril deset dni pred tragedijo.	opozorilo CSD
28	Oče pokojnih je pooblastil odvetnika Francija Matoza, ki je že napovedal, da bo zahteval odgovornost centra za socialno delo, saj je oče opozarjal na težave.	zahteva odgovornosti CSD
29	Zahteval odgovornost vseh, ki niso naredili, kar bi morali.	zahteva odgovornosti
35	Njegov odvetnik Franci Matoz je sredi tedna povedal, da bo terjal ugotavljanje odgovornosti CSD, kjer so po njegovih besedah vedeli za težave matere pokojnih otrok.	odgovornost CSD
44	Oče je takoj po tragediji povedal, da je odgovorne na sežanskem CSD večkrat opozoril na težave, ki jih je opazil pri nekdanji ženi, skrbelo ga je za varnost otrok	večkratna opozorila
58	Večina ljudi na debelo melje, da pristojne službe, predvsem center za socialno delo in sodišče, materi alkoholičarki sploh ne bi smele prisoditi odgovornosti za vzgojo otrok, a veliko, zlasti mladih mater, je na Kristinini strani.	neustrezna dodelitev odgovornosti
62	Franci Matoz, odvetnik očeta pokojnih Eme in Matija, je povedal, da obstajajo utemeljeni sumi, da so za družinsko tragedijo v Sežani neposredno odgovorni posamezniki in ustanove […]	odgovornost posameznikov in ustanov
63	Za družinsko tragedijo neposredno odgovorni posamezniki in ustanove, psihiater v Polju dr. Gorazd Mrevlje, izvedenko za psihiatrično stroko Heleno Mrak Černelič, očeta osumljene morilke in matere obeh otrok Kristine Mislej, torej upokojenega sežanskega zdravnika Iztoka Misleja in sežanski center za socialno delo.	odgovornost posameznikov in ustanov
76	Oče Andrej Gorup meni, da so za smrt njegovih otrok krivi tudi na CSD Sežana kot tudi izvedenci, ki so ob razvezi pričali Kristini v korist, čeprav je bolna in se psihiatrično zdravi že od mladosti, se je odločil, da bo od države terjal odškodnino.	odgovornost CSD in izvedenci
90	Zahteval bom odgovornost sežanskega centra za socialno delo, saj je bil o določenih težavah matere obveščen. (Matoz)	odgovornost CSD

5. Profesionalnost

Podkategorija profesionalnost, vsebuje naslednje pojme:

- ✓ Nepredvidljivost
- ✓ Nestrokovnost
- ✓ Nestrokovnost CSD, izvedenke in dr. Mrevljeta
- ✓ Pristranskost
- ✓ Strokovnost
- ✓ Ustreznost CSD
- ✓ Ustreznost ravnanja CSD
- ✓ Vpliv

ŠT.	CITAT	POJEM
9	[…] poudarjajo pa, da v tem primeru za zdaj ni znakov o morebitnem nepravilnem ravnanju sežanskega CSD.	ustreznost CSD
31	Svojega dela niso opravili strokovno.	nestrokovnost
32	Menimo, da CSD, izvedenka in dr. Mrevlje svojega dela niso opravili strokovno in dovolj skrbno, še dodal odvetnik. (Matoz)	nestrokovnost CSD, izvedenke in dr. Mrevljeta
33	Direktorica sežanskega CSD Nevenka Doles očitke zavrača: »Nismo krivi in ne moremo biti krivi. Tega nihče ni mogel predvideti. Nobenih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi lahko dala slutiti, da bi bili otroci lahko prizadeti, ni bilo. Družino smo zelo korektno obravnavali.«	nepredvidljivost
38	Pravi (Matoz), da obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvome o njegovi nepristranskosti (Stefanoski).	pristranskost
39	Matoz sumi, da je csd poskušal vplivati na potek nadzora, inšpektor pa naj bi si vnaprej ustvaril mnenje o zadevi.	vpliv
43	[…] in ali so strokovne službe naredile vse, kar bi morale, ni.	strokovnost
59	Nasprotno, besede boleče zadevajo - od tistih, ki govorijo o telebajskih v socialnih službah, do tistih o ključni odgovornosti psihiatra […]	nestrokovnost
64	Matoz: Nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi.	nestrokovnost
77	Prav tako meni, da center zaradi pristranskosti in vplivov očeta matere kot tudi preko dr. Gorazda Mrevljeta ni ustrezno odreagiral. (Matoz)	pristranskost
85	Po znanih informacijah kar nekaj takih stvari, ki jih ne bi smeli spregledati.	nestrokovnost
91	Sodni izvedenci pri pripravi mnenja niso upoštevali določenih znanih dejstev, pa bi jih morali. (Matoz)	nestrokovnost
92	Na centru za socialno delo sicer trdijo, da so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči […]	ustreznost ravnanja CSD

III. ODZIVNOST

1. Odziv

Podkategorija odziv, vsebuje naslednje pojme:
- ✓ Odziv javnosti
- ✓ Odziv javnosti nad zločinom

✓Odziv MDDSZ
✓Zanimanje
✓Zanimanje javnosti

ŠT.	CITAT	POJEM
4	[…] ki so nesrečno družino poznali, so šokirani in ne morejo doumeti, da je mati resnično zgrešila tako krut zločin.	odziv javnosti nad zločinom
7	Na tragedijo so se včeraj odzvali tudi na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter izrazili globoko pretresenost in žalost.	odziv MDDSZ
49	Za tragedijo pa bi poleg domače rada izvedela tudi tuja.	zanimanje
50	Veliko zanimanje javnosti o razlogih za tragedijo.	zanimanje javnosti
53	Novica o tragični smrti malčkov na slovenskem Krasu močno odmeva tudi v tržaški javnosti.	zanimanje
57	Kraševci se množično zgražajo nad ravnanji CSD in sodišča […]	odziv javnosti

2. Zgodba

Podkategorija zgodba, vsebuje naslednje pojme:

✓Dogodki zgodbe iz preteklosti
✓Priti stvari (zgodbi) do dna
✓Zgodba
✓Zgodba in usoda otrok
✓Zgodba očeta

ŠT.	CITAT	POJEM
16	Svojo žalostno zgodbo nam je Andrej zaupal, ker bi z njo rad opozoril na to, kar se je dogajalo pred tragedijo.	zgodba očeta
17	Da spregovori o svoji žalostni zgodbi in o žalostni usodi svojih otrok […]	zgodba in usoda otrok
18	Zgodba, ki se je v noči na nedeljo končala tragično, se je začela že veliko prej.	dogodki zgodbe iz preteklosti
48	Objavljamo presunljivo izpoved očeta Andreja Gorupa.	zgodba
88	Ali je interes zadevo razčistiti ali pa se bodo bíle pravne in birokratske igre, se še sprašuje odvetnik Matoz.	»priti stvari (zgodbi) do dna«

3. Komunikacija

Podkategorija komunikacija, vsebuje naslednje pojme:
✓ Komunikacija
✓ Komunikacija s CSD
✓ Nekomuniciranje
✓ Nekomuniciranje CSD

ŠT.	CITAT	POJEM
8	Na pristojnem CSD so se baje na izrecno željo očeta umorjenih malčkov po dogodku zavili v molk.	nekuminiciranje CSD
74	Zadnjič jim je pisal 18. marca, odgovor centra, oziroma socialne delavke Adriane Grča, pa naj bi vedno bil, da ne morejo nič storiti.	komunikacija s CSD
75	Gorup, ki je vedel, da je žena bolna in ni sposobna skrbeti za otroka, je o tem večkrat pisal na CSD Sežana, tam pa niso ukrepali.	komunikacija s CSD
80	[…] Potem ko jih je Gorup večkrat pisno in ustno opozoril, da je s Kristino nekaj narobe in da se bo nekaj hudega zgodilo.	komunikacija
81	Direktorice nam tudi včeraj ni uspelo priklicati.	nekomunikacija

9.2 TRANSKRIPTI ODDAJ

VSEBINSKO KODIRANJE

SVET NA KANALU A

- 31.3.09 / 18.09

ŠT.	CITAT	POJEM
1	Gregor Trebušak: Direktorica centra Nevenka Doles, ki je že včeraj prekinila dopust in se vrnila v Sežano. Ob očitkih, da bi lahko tragedijo preprečili pravi, da tega ni mogla storiti. (31.3.09)	nemoč
2	Trebušak: Trdi, da je center podhranjen […] (31.3.09)	primanjkovanje strokovnjakov
3	Katarina Drlja: Prvi na seznamu odgovornih je Center za socialno delo, kjer pa še naprej zatrjujejo, da takšne tragedije niso mogli predvideti. (31.3.09)	nepredvidljivost
4	Drlja: Direktorica centra zanika vsakršno odgovornost. (31.3.09)	zanikanje
5	Nevenka Doles: Če nihče nas ne opozori na to,	nepredvidljivost

	poslušte mi tudi, 10 strokovnih delavcev ne more poznat vse družine na terenu. (.31.3.09)	
6	Drlja: … in medtem, ko se sežanski center zgovarja na to, da jih je premalo in da niso vedeli, prihaja na plan tudi odgovornost zdravnika Misleja. (31.3.09)	nevednost CSD

- 2.4. / 18.07

ŠT.	CITAT	POJEM
7	Anja Zupanc: Ko bo inšpektor spis dobro pregledal, bo jasno tudi ali so se socialne delavke zmotile o psihičnem zdravju Mislejeve.	zmotljivost
8	Nevenka Doles: Z obema staršema korektne odnose, ves čas postopka tukaj.	korektnost

POP TV 24 UR

- 31.3. / 16.57

ŠT.	CITAT	POJEM
9	Maja Sodja: V tamkajšnjem Centru za socialno delo […] pa vztrajajo, da o težavah niso vedeli ničesar in da so storili, kar je bilo v njihovi moči.	nevednost CSD
10	Nevenka Doles: Kadrovska podhranjenost na centrih na sploh, da ne govorim o našem. […] 10 ljudi strokovnih, z mano vred. Kako? Je nemogoče.	primanjkovanje strokovnjakov
11	Doles: Mi imamo razvejano področje, pa kako naj se pri vseh javnih pooblastilih, kako naj bi mi vedeli za vsako družino, kaj se v njej dogaja.	nevednost

- 31.3. / 23.00

ŠT.	CITAT	POJEM
12	Maja Sodja: Direktorica pa trdi, da o težavah niso vedeli ničesar in da so storili vse, kar je bilo v njihovi moči.	nevednost CSD
13	Nevenka Doles: Kadrovska podhranjenost na centrih na sploh, da ne govorim o našem. […] 10 ljudi strokovnih, z mano vred. Kako? Je nemogoče.	primanjkovanje strokovnjakov
14	Doles: Mi imamo razvejano področje, pa kako naj se pri vseh javnih pooblastilih, kako naj bi mi vedeli za vsako družino, kaj se v njej dogaja.	nevednost

- 2.4. / 19.35

ŠT.	CITAT	POJEM
15	Bojana Ksela: … Pa niti besed tudi direktorica.	nekomunikacija CSD
16	Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan, prej ali slej. […]	čustvena reakcija
17	Doles: Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema.	korektnost

	To lahko povemo, z obema staršema, ves čas postopka tukaj.	

POP TV TRENJA

- 2.4. / 20.00

ŠT.	CITAT	POJEM
18	Alenka Marovt: A direktorica Nevenka Doles vsakršno krivdo odločno zavrača.	zavračanje krivde
19	Nevenka Doles: Ne je ne priznavamo. Dejansko ne moremo biti krivi za to. Ne nismo mogli pomagati. Nikakor ne.	zavračanje krivde
20	Doles: Kako bi naj mi vedeli za vsako družino kaj se v njej dogaja.	nevednost
21	Doles: Deset ljudi strokovnih z mano vred. Kako? Nemogoče.	primanjkanje strokovnjakov
22	Dragica Fojan: Starša sta leto dni sodelovala s centrom oba. Center je v tem času intenzivno spremljal dogajanje v zvezi z otrokoma.	sodelovanje s CSD
23	Fojan: […] Vendar je on izražal skrb o tem ali bo zmogla mati sama poskrbeti za otroka po razvezi. Nikakor pa ni bilo nobenih indicev ali informacij v smeri, da bi bila otroka ogrožena. Nikoli tudi ni dal predloga sodišču za kakšno začasno odredbo za prepoved stikov ali za predodelitev.	pojasnjevanje
24	Fojan: […] In ji je povedal, da z materjo nekaj ni v redu. Ona (soc. del.) mu je nato dala navodilo, da v primeru če sklepa, da bi mati lahko ravnala kakorkoli, kar ne bi bilo v skladu s koristi otrok, oziroma bi ogrozila njuno varnost, naj otroka obdrži pri sebi. […] Center poseže, ko starševska skrb odpove. V tem primeru jaz mislim, da je center ravnal korektno.	korektnost CSD
25	Fojan: Center je konstantno preverjal pravim. […] Bili so obiski na domu ves čas.	preverjanje CSD
26	Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan. Ena oseba blati oziroma obtožuje komplet našo službo in tako naprej in nazaj. Ni mi jasno. In to je sedaj verodostojno in sveto in tako naprej. Ne gremo si na tak nivo. Res ne. Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo. Z obema staršema, korektne odnose ves čas postopka.	čustven odziv
27	Polona Matjan Štuhec: Jaz delam v svoji strokovni praksi tudi z nekaterimi Centri za socialno delo. In vedno so oni krivi če kaj storijo, pa tudi če nič ne storijo. V vsakem primeru naredijo narobe.	težavnost dela CSD in nošenje krivde

TV SLOVENIJA DNEVNIK

- 31.3. / 19.16

ŠT.	CITAT	POJEM
28	Barbara Kompos: Skopi s podatki so tudi na sežanskem centru za socialno delo, kjer smo danes spet vprašali, ali so družino kdaj obravnavali.	skopost podatkov
29	Kompos: Na izrecno prošnjo očeta umrlih otrok in v dogovoru z ministrstvom izjav pred kamero ne dajejo.	prošnja očeta CSDju
30	Kompos: V telefonskem pogovoru pa nam je direktorica povedala, da so tudi sami zelo pretreseni. Potrdila je, da so družino poznali. Z njo nikoli ni bilo težav, nam je povedala in nihče nikoli še pomislil ni, da bi se lahko zgodila taka tragedija.	nepričakovanost
31	Kompos: Je kdo v tej nesrečni zgodbi zatajil? Kdo je tisti, ki ne bi smel spregledati opozoril?	nestrokovnost

- 1.4. / 19.30

ŠT.	CITAT	POJEM
32	Mojca Petrič Bužan: Svoj del krivde po Matozovem mnenju nosijo tudi uslužbenci sežanskega centra za socialno delo.	krivda CSD
33	Nevenka Doles: V času postopka ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.	nevednost

TV SLOVENIJA ODMEVI

- 2.4. / 22.29

ŠT.	CITAT	POJEM
34	Urša Srdič: Plaz očitkov se vsuje na Center za socialno delo.	očitanje CSD
35	Nevenka Doles: Ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.	nevednost
36	Urša Srdič: Centri veljajo za neučinkovite	neučinkovitost CSD

UREDITEV IZJAV PO KODAH IN ZDRUŽEVANJE V KATEGORIJE

1. ODZIV

✓ Čustven odziv
✓ Čustvena reakcija
✓ Korektnost
✓ Korektnost CSD

- ✓ Nemoč
- ✓ Nepredvidljivost
- ✓ Nepričakovanost
- ✓ Nevednost
- ✓ Nevednost CSD
- ✓ Primanjkovanje strokovnjakov
- ✓ Zanikanje
- ✓ Zmotljivost

ŠT.	CITAT	POJEM
1	Gregor Trebušak: Direktorica centra Nevenka Doles, ki je že včeraj prekinila dopust in se vrnila v Sežano. Ob očitkih, da bi lahko tragedijo preprečili pravi, da tega ni mogla storiti.	nemoč
2	Trebušak: Trdi, da je center podhranjen […]	primanjkovanje strokovnjakov
3	Katarina Drlja: Prvi na seznamu odgovornih je Center za socialno delo, kjer pa še naprej zatrjujejo, da takšne tragedije niso mogli predvideti.	nepredvidljivost
4	Drlja: Direktorica centra zanika vsakršno odgovornost.	zanikanje
5	Nevenka Doles: Če nihče nas ne opozori na to, poslušte mi tudi, 10 strokovnih delavcev ne more poznat vse družine na terenu.	nepredvidljivost
6	Drlja: … in medtem, ko se sežanski center zgovarja na to, da jih je premalo in da niso vedeli, prihaja na plan tudi odgovornost zdravnika Misleja.	nevednost CSD
7	Anja Zupanc: Ko bo inšpektor spis dobro pregledal, bo jasno tudi ali so se socialne delavke zmotile o psihičnem zdravju Mislejeve.	zmotljivost
8	Nevenka Doles: Z obema staršema korektne odnose, ves čas postopka tukaj.	korektnost
9	Maja Sodja: V tamkajšnjem Centru za socialno delo […] pa vztrajajo, da o težavah niso vedeli ničesar in da so storili, kar je bilo v njihovi moči.	nevednost CSD
10	Nevenka Doles: Kadrovska podhranjenost na centrih na sploh, da ne govorim o našem. […] 10 ljudi strokovnih, z mano vred. Kako? Je nemogoče.	primanjkovanje strokovnjakov
11	Doles: Mi imamo razvejano področje, pa kako naj se pri vseh javnih pooblastilih, kako naj bi mi vedeli za vsako družino, kaj se v njej dogaja.	nevednost
12	Maja Sodja: Direktorica pa trdi, da o težavah niso vedeli ničesar in da so storili vse, kar je bilo v njihovi moči.	nevednost CSD
13	Nevenka Doles: Kadrovska podhranjenost na centrih na sploh, da ne govorim o našem. […] 10 ljudi strokovnih, z mano vred. Kako? Je nemogoče.	primanjkovanje strokovnjakov
14	Doles: Mi imamo razvejano področje, pa kako naj se pri vseh javnih pooblastilih, kako naj bi mi vedeli za	nevednost

	vsako družino, kaj se v njej dogaja.	
16	Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan, prej ali slej. […]	čustvena reakcija
17	Doles: Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo, z obema staršema, ves čas postopka tukaj.	korektnost
20	Doles: Kako bi naj mi vedeli za vsako družino kaj se v njej dogaja.	nevednost
21	Doles: Deset ljudi strokovnih z mano vred. Kako? Nemogoče.	primanjkanje strokovnjakov
24	Fojan: […] In ji je povedal, da z materjo nekaj ni v redu. Ona (soc. del.) mu je nato dala navodilo, da v primeru če sklepa, da bi mati lahko ravnala kakorkoli, kar ne bi bilo v skladu s koristi otrok, oziroma bi ogrozila njuno varnost, naj otroka obdrži pri sebi. […] Center poseže, ko starševska skrb odpove. V tem primeru jaz mislim, da je center ravnal korektno.	korektnost CSD
26	Nevenka Doles: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan. Ena oseba blati oziroma obtožuje komplet našo službo in tako naprej in nazaj. Ni mi jasno. In to je sedaj verodostojno in sveto in tako naprej. Ne gremo si na tak nivo. Res ne. Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo. Z obema staršema, korektne odnose ves čas postopka.	čustven odziv
30	Kompos: V telefonskem pogovoru pa nam je direktorica povedala, da so tudi sami zelo pretreseni. Potrdila je, da so družino poznali. Z njo nikoli ni bilo težav, nam je povedala in nihče nikoli še pomislil ni, da bi se lahko zgodila taka tragedija.	nepričakovanost
33	Nevenka Doles: V času postopka ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.	nevednost
35	Nevenka Doles: Ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.	nevednost

2. KRIVDA

- ✓ Krivda CSD
- ✓ Nestrokovnost
- ✓ Neučinkovitost CSD
- ✓ Očitanje CSD
- ✓ Težavnost dela CSD in nošenje krivde
- ✓ Zavračanje krivde

ŠT.	CITAT	POJEM
18	Alenka Marovt: A direktorica Nevenka Doles vsakršno krivdo odločno zavrača.	zavračanje krivde

19	Nevenka Doles: Ne je ne priznavamo. Dejansko ne moremo biti krivi za to. Ne nismo mogli pomagati. Nikakor ne.	zavračanje krivde
27	Polona Matjan Štuhec: Jaz delam v svoji strokovni praksi tudi z nekaterimi Centri za socialno delo. In vedno so oni krivi če kaj storijo, pa tudi če nič ne storijo. V vsakem primeru naredijo narobe.	težavnost dela CSD in nošenje krivde
31	Kompos: Je kdo v tej nesrečni zgodbi zatajil? Kdo je tisti, ki ne bi smel spregledati opozoril?	nestrokovnost
32	Mojca Petrič Bužan: Svoj del krivde po Matozovem mnenju nosijo tudi uslužbenci sežanskega centra za socialno delo.	krivda CSD
34	Urša Srdič: Plaz očitkov se vsuje na Center za socialno delo.	očitanje CSD
36	Urša Srdič: Centri veljajo za neučinkovite.	neučinkovitost CSD

3. KOMUNIKACIJA

- ✓ Nekomunikacija CSD
- ✓ Pojasnjevanje
- ✓ Preverjanje
- ✓ Preverjanje CSD
- ✓ Prošnja očeta CSD-ju
- ✓ Skopost podatkov
- ✓ Sodelovanje s CSD

ŠT.	CITAT	POJEM
15	Bojana Ksela: … Pa niti besed tudi direktorica.	nekomunikacija CSD
22	Dragica Fojan: Starša sta leto dni sodelovala s centrom oba. Center je v tem času intenzivno spremljal dogajanje v zvezi z otrokoma.	sodelovanje s CSD
23	Fojan: […] Vendar je on izražal skrb o tem ali bo zmogla mati sama poskrbeti za otroka po razvezi. Nikakor pa ni bilo nobenih indicev ali informacij v smeri, da bi bila otroka ogrožena. Nikoli tudi ni dal predloga sodišču za kakšno začasno odredbo za prepoved stikov ali za predodelitev.	pojasnjevanje
25	Fojan: Center je konstantno preverjal pravim. […] Bili so obiski na domu ves čas.	preverjanje CSD
28	Barbara Kompos: Skopi s podatki so tudi na sežanskem centru za socialno delo, kjer smo danes spet vprašali, ali so družino kdaj obravnavali.	skopost podatkov
29	Kompos: Na izrecno prošnjo očeta umrlih otrok in v dogovoru z ministrstvom izjav pred kamero ne dajejo.	prošnja očeta CSDju

9.3 INTERVJU

INTERVJU

1. 2. aprila je potekal izredni strokovni nadzor na CSD Sežana, ki ga je opravil Peter Stefanoski. Do kakšnih ugotovitev je prišlo? Se ta nadzor še izvaja? Kakšni ukrepi so sledili?

Ker nadzor še ni končan, ne bomo komentirali… gre pa za to, da se odvetnik pritožuje..

2. V medijih smo lahko zasledili, da je bila podana ovadba strokovne delavke, zaposlene na CSD Sežana. Kako je zdaj s to ovadbo? Je v postopku ali je bila ovržena?

Tudi glede tega ne dajemo izjav.
Pa vseeno, trdim, da omenjena strokovna delavka, ki ima nad 30 let izkušenj in veliko znanja, dela dobro in je ravnala prav..Doslej ni bilo še nikoli pripomb čez njeno delo..

3. Kako se ta primer sedaj razvija? Je kdo v kazenskem postopku? Se na vašem centru še izvajajo kakšni strokovni nadzori?

Nihče ni v kazenskem postopku in tudi drugi str. nadzori se ne izvajajo…

4. V časopisih sem lahko zasledila, da naj bi se CSD pri tem primeru »zavil v molk« in strokovni delavci niso komunicirali z mediji.

    - Zanima me, kakšne so vaše izkušnje pri delu z mediji?

Imamo dobre in slabe izkušnje – slabe predvsem v omenjeni zadevi s kanalom A in POP TV – bilo je veliko manipulacije…Dejstvo pa je tudi, da nisem bila pripravljena na take zadeve, da je vse prišlo » kot strela z jasnega.«
Omenjeni mediji niso objavili moje izjave, kar je bilo v nasprotju z dogovorom, posneli so, kar so, izven celotnega konteksta.

    - Kakšen način uporabljate pri komuniciranju z mediji?

V drugih primerih smo se z novinarji predhodno dogovorili, kako in o čem bo tekla beseda.. Novinarji iz RTV Koper, prim. novic.. so zelo korektni..

    - Ali imate koga zaposlenega, ki skrbi za odnose z javnostjo? Če ne, ali se po vašem mnenju zdi to potrebno?

Nimamo nikogar, sicer pa imajo na MDDSZ službo –stike z javnostjo, jih pa še nismo slišali..

    - Ali se vam zdi potrebno, da bi kot javni uslužbenci morali znati delati in ravnati z mediji?

V teh časih, ja .. vendar si v takih primerih prepuščen sam sebi in kolektivu.

5. Ali bi glede tega primera še radi kaj dodali, povedali? Imate kakšno željo, pričakovanja…?

Ja, marsikaj..sicer pa smo z objavo za javnost preko naše pooblaščenke vse povedali..Menimo, da take tragedije ne bi smeli mediji izkoriščati …v popularne namene, ni jim šlo za resnico, za žalujoče..šlo je preko vseh mej,…

9.4 ČASOPISNI ČLANKI IN TRANSKRIPTI ODDAJ

Delo

Stran / Page: 8
Doseg / Reach: 155000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 57 cm2

03.04.2009

1 / 1

Ovadba za dvojni uboj že na tožilstvu

SEŽANA – Po neuradnih podatkih so koprski kriminalisti včeraj na koprsko okrožno državno tožilstvo vložili kazensko ovadbo proti 36-letni **Kristini Mlsej** iz Sežane. Utemeljeno je osumljena, da je v noči na nedeljo zadušila dveinpolletno hčerko **Emo** in dve leti starejšega sina **Matijo**.

Po odredbi ministra za delo, družino in socialne zadeve **Ivana Svetlika** je včeraj v sežanskem centru za socialno delo zaradi tragične smrti dveh otrok notranji nadzor opravil inšpektor **Peter Stefanoski**, direktor socialne inšpekcije. Po pisni vlogi odvetnika **Franclja Matoza** na omenjeno ministrstvo naj bi se nadzora udeležila skupaj z očetom umorjenih otrok **Andrejem Gorupom**, ki ga v zadevi zastopa. Po Matozovi izjavi Stefanoski ni dovolil njune navzočnosti s pojasnilom, da lahko nastopata le kot priči, ne pa kot stranki v postopku. Matoz je še povedal, da po približno dvajsetih minutah prepričevanja niso našli skupnega jezika, zato je inšpektor nadzor opravil sam. Dodal je še, da se bo po njegovi zahtevi o sodelovanju kot stranki inšpektor moral odločiti s pisnim sklepom, na katerega se bo zagotovo pritožil. I. U.

Delo

Stran / Page: 8
Doseg / Reach: 155000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 57 cm2

03.04.2009

1 / 1

Ovadba za dvojni uboj že na tožilstvu

SEŽANA – Po neuradnih podatkih so koprski kriminalisti včeraj na koprsko okrožno državno tožilstvo vložili kazensko ovadbo proti 36-letni **Kristini Mlsej** iz Sežane. Utemeljeno je osumljena, da je v noči na nedeljo zadušila dveinpolletno hčerko **Emo** in dve leti starejšega sina **Matijo**.

Po odredbi ministra za delo, družino in socialne zadeve **Ivana Svetlika** je včeraj v sežanskem centru za socialno delo zaradi tragične smrti dveh otrok notranji nadzor opravil inšpektor **Peter Stefanoski**, direktor socialne inšpekcije. Po pisni vlogi odvetnika **Franclja Matoza** na omenjeno ministrstvo naj bi se nadzora udeležila skupaj z očetom umorjenih otrok **Andrejem Gorupom**, ki ga v zadevi zastopa. Po Matozovi izjavi Stefanoski ni dovolil njune navzočnosti s pojasnilom, da lahko nastopata le kot priči, ne pa kot stranki v postopku. Matoz je še povedal, da po približno dvajsetih minutah prepričevanja niso našli skupnega jezika, zato je inšpektor nadzor opravil sam. Dodal je še, da se bo po njegovi zahtevi o sodelovanju kot stranki inšpektor moral odločiti s pisnim sklepom, na katerega se bo zagotovo pritožil. **I. U.**

Dnevnik

Stran / Page: 12
Doseg / Reach: 147000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 246 cm2

03.04.2009

1 / 1

Kazenske ovadbe za smrt dveh otrok še ni

Socialna inšpekcija je izredni nadzor nad delom sežanskega centra za socialno delo preložila, na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pa zagotavljajo, da bodo v primeru odkritih nepravilnosti nemudoma ukrepali

Tatjana Tanackovič, Blaž Laternser

Sežana – Na koprski policijski upravi še vedno zbirajo obvestila in dokaze, kaj se je dogajalo v noči na nedeljo, ko sta v stanovanju v Sežani umrla dveletna deklica in njen štiriletni bratec. »Nobene kazenske ovadbe še nismo spisali, zaradi interesa preiskave pa kaj več ne moremo povedati,« je bil kratek tiskovni predstavnik koprske policije **Marko Kastelic**. Neuradno pa je slišati, da kriminalisti preverjajo, kdo vse bi lahko bil odgovoren za tragedijo, in da prav zaradi tega še niso ovadili **Kristine Mislej**, ki je po doslej zbranih podatkih edina osumljena kaznivega dejanja, čeprav slednja to zanika.

Že včeraj je koprski odvetnik **Franci Matoz**, ki zastopa očeta umrlih otrok **Andreja Gorupa**, opozoril, da del krivde za tragedijo nosijo tudi center za socialno delo v Sežani, psihiater **Gorazd Mrevlje**, izvedenka **Helena Mrak Černelič**, kar pa so vsi ostro zanikali. K tragičnemu dogodku naj bi po Matozovih navedbah pripomogel tudi oče osumljene matere **Iztok Mislej**, ki naj bi hčerki mimo predpisov priskrbel tablete in tako tajil njeno dejansko psihično stanje. Prav zato je Matoz zahteval, da pri inšpekcijskem postopku dobi Andrej Gorup status stranke, ko bo inšpektor ministrstva za delo, družino in socialne zadeve preverjal, kako so potekale zadeve na sežanskem centru.

Inšpektor je sicer že včeraj obiskal sežanski center, vendar so nadzor prestavili, ker ni ugodil Matozovi zahtevi. »Inšpektor je moji stranki pojasnil, da je v inšpekcijskem postopku lahko le priča, s čimer se nisem strinjal. Menim, da ima Andrej Gorup pravico dobiti status stranke, saj bi le tako lahko pogledali v spis in bi lahko sodelovali pri zaslišanju vseh vpletenih. Moja stranka je oškodovanec, izgubil je oba otroka, bil je stranka v postopku centra za socialno delo in želi, da se ugotovi, kaj točno se je dogajalo in kako so bili postopki vodeni,« pojasnjuje Matoz, ki pričakuje pisno odločitev inšpektorja. Če mu bo odrekel status stranke, je Matoz že napovedal, da se bo na tako odločitev pritožil. Na tragedijo so se včeraj odzvali tudi na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter izrazili globoko pretresenost ter žalost. Kot pravijo v njihovi službi za odnose z javnostjo, so pristojni takoj, ko so bili obveščeni o dogodku, odredili nadzor nad delom in postopki sežanskega centra za socialno delo. Obenem na ministrstvu zagotavljajo, da bodo v primeru odkritih nepravilnosti nemudoma ukrepali. »Menimo pa, da vnaprejšnje obsojanje in dokazovanje krivde za tragični dogodek brez argumentov ni primerno. Organi, ki so pristojni za pregled pravilnosti postopkov in ugotavljanje odgovornosti vseh v dogajanje vpletenih strani, morajo opraviti svoje delo in na podlagi konkretnih dokazov ugotoviti, ali je do morebitnih nepravilnosti res prišlo ter kakšno vlogo so pri tem imele posamezne institucije oziroma posamezniki,« še pravijo na ministrstvu.

Na socialnem inšpektoratu so potrdili, da so včeraj v centru za socialno delo Sežana začeli inšpekcijski nadzor, več pa ne želijo povedati. »Glede na to, da postopek še ni zaključen, in zaradi interesa nadaljevanja postopka drugih ugotovitev v tem trenutku ni mogoče posredovati,« nam je sporočil glavni inšpektor inšpektorata **Borut Brezovar**.

Mislejeva medtem še naprej zanika krivdo za umor svojih malčkov. »Je zelo prizadeta in ne more dovmeti, kaj se je zgodilo usodnega dne. Ne ve, kdo bi umor lahko zagrešil in upa, da bo to pokazala preiskava,« je povedal njen odvetnik **Branko Gvozdić**.

Dnevnik

Stran / Page: 14
Doseg / Reach: 147000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 153 cm2

01.04.2009

1 / 1

Osumljena mati ostaja v psihiatrični bolnišnici

Ljubljana – Po grozljivem dogodku v Sežani, kjer sta bila v čudnih okoliščinah umorjena komaj dveletna deklica in štiriletni deček, se preiskava dogodka nadaljuje. Tragedija, ki je šokirala skoraj vso slovensko javnost, vsaj uradno še naprej ostaja nepojasnjena. Spomnimo, da so policisti in reševalci v noči na minulo nedeljo oddrveli v stanovanjski blok na Ulici Ivana Turšiča v Sežani, kjer so v drugem nadstropju odkrili trupelci obeh malčkov. Kot vse kaže, je za smrt nedolžnih otrok odgovorna njuna 36-letna mati **Kristina M.**, ki naj bi otroka zadušila. Sosedje in tisti, ki so nesrečno družino poznali, so šokirani in ne morejo doumeti, da je mati resnično zagrešila tako krut zločin. Medtem pa se pojavljajo namigi, da je bila Kristina M., ki se je pred kratkim razvezala z očetom obeh otrok, zasvojena z alkoholom, poleg tega pa naj bi trpela zaradi hude depresije. Vse skupaj naj bi po nekaterih podatkih pripeljalo do razveze zakona in boja za dodelitev skrbništva nad otroki. Menda naj bi za malčka zadnje čase skrbel predvsem njun oče, ki ju je pred tragičnim dogodkom materi zaupal v tridnevno varstvo, med katerim se je zgodila tragedija.

Na pristojnem centru za socialno delo so se baje na izrecno željo očeta umorjenih malčkov po dogodku zavili v molk. Poročilo o dogodku pa so od socialne službe že zahtevali na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in obvestili socialno inšpekcijo. »To ni nič nenavadnega. Če se že zgodi takšen dogodek, običajno zahtevamo poročilo, vse skupaj pa pregleda socialna inšpekcija. Žadeva naj bi bila končana v tednu dni,« pravi tiskovna predstavnica ministrstva **Aleksandra Klinar Blaznik**. Tudi na ministrstvu nočejo komentirati govoric o domnevnem alkoholizmu matere umorjenih otrok, poudarjajo pa, da v tem primeru za zdaj ni znakov o morebitnem nepravilnem ravnanju sežanskega centra za socialno delo.

Policisti o dogodku še naprej bolj ali manj molčijo. »Preiskava še naprej intenzivno poteka, do njenega zaključka pa policija javnosti novih informacij ne bo posredovala,« je včeraj povedal **Marko Kastelic**, tiskovni predstavnik koprske policijske uprave. Domnevna morilka otrok medtem po naših podatkih ostaja na zdravljenju v psihiatrični bolnišnici v Polju. **bl**

KANAL A, 02.04.2009, SVET NA KANALU A, 18.7

GREGOR TREBUŠAK: Socialni inšpektor je na sežanskem centru za socialno delo zaplenil vso dokumentacijo o Kristini Mislej, ki jo sumijo zadušitve lastnih otrok. Inšpektor Peter Stefanovski, ki mu je nadzor naročil sam minister Ivan Svetlik, je s polnim naročjem spisov v pičlih 2. urah takole zapustil center in zaseženo dokumentacijo o Kristin Mislej odnesel v Ljubljano. Pred vrati pa sta morala ostati oče pokojnih otrok, 2,5 lete Eme in 4 letnega Matija, Andrej Gorup in njegov odvetnik. Inšpektor jima ni dovolil navzočnosti med pregledovanjem dokumentacije, na podlagi katere bodo zdaj poskušali potrditi navedbe očeta, da je center večkrat opozarjal, da sta otroka pri mami v nevarnosti. No inšpekcija pa bo tudi ugotavljala ali je mati dobila skrbništvo nad otrokoma s pomočjo ljubljanskega psihiatra Gorazda Mravljeta. Na podlagi prijateljevanja z očetom Kristine Mislej, uglednim sežanskim zdravnikom Iztokom Mislejem, naj bi poskušal prikriti njeno psihično stanje. Veliko breme odgovornosti pa visi tudi nad sežanskim centrom, ki naj bi se pri dodelitvi otrok materi, opiral zgolj na mnenje Gorazda Mravljeta. Inšpekcijski nadzor je spremljala Anja Zupanc.
ANJA ZUPANC: Ker socialni inšpektor očetu ubitih otrok ne dovoli pregledati, kaj vse so o psihičnem zdravju njegove bivše žene Kristine Mislej ugotovile socialne delavke, njegov odvetnik takoj napove pritožbo.
FRANCI MATOZ (odvetnik Andreja Gorupa): nekako bi bil v tem postopku samo priča, nebi pa imel možnosti sodelovat pri ostalih opravilih, niti pregledvat (nerazumljivo).
ZUPANC: Uro za tem socialni inšpektor s spisom Kristine Mislej dobesedno pobegne. UPETER STEFANOVSKI (socialni inšpektor): Ugotovljeno je, da postopke inšpekcijski še ni zaključen in ga ne morem komentirat pred zaključkom.
ZUPANC: Ko bo inšpektor spis dobro pregledal, bo jasno ali so se socialne delavke zmotile o psihičnem zdravju Mislejeve. A današnji nadzor jih ne pusti ravnodušnih.
NEVENKA DOLES (direktorica centra za socialno delo Sežana): Z obema staršema korektne odnose, ves čas postopka tukaj.
ZUPANC: Socialne delavke naj bi Mislejevi zaupale otroka, ko naj bi jim psihiater Gorazd Mravlje zagotovil, da Mislejeva otrokoma ne bo škodovala. Mravlje, ki ga prikličemo v London pa zanika, da bi psihične težave Mislejeve skrival zaradi prijateljevanja z njenim očetom, uglednim sežanskim zdravnikom Iztokom Mislejem.
Dr. GORAZD MRAVLJE (Psihiater): V tistem času, ko smo se pogovarjal na centru za socialno delo, ni blo nobenih zadržkov s psihiatrične plati, da ona nebi bla dost sposobna bit mati.
ZUPANC: A v isti sapi priznava, da je psihične težave Mislejeva dobro poznal, saj jo je zdravil kar 10 let.
TREBUŠAK: Bi Center za socialno delo lahko preprečil tragedijo? V centru pravijo, da ne oče pa je prepričan in to tudi dokazuje s papirji, da so vedeli a niso ukrepali. Kaj se dogaja v glavi starša, da dvigne roko nad malčkoma in ju zaduši? Oče umorjenih fantka in deklice, bo podrobneje spregovoril v Trenjih. Ob 20. soočenje vpletenih na POP TV.

KANAL A, 31.03.2009, SVET NA KANALU A, 18.09

GREGOR TREBUŠAK: Danes so pokopali 2 in pol letno Emo, ter 4. letnega Matija, ki sta bila zadušena. Za njuno smrt je osumljena njuna mama, 36. letna Kristina Mislej. Otroka sta bila po ločitvi staršev v skrbstvu pri obeh, tako pri očetu, kot tudi pri materi. Tako smo danes izvedeli na Centru za socialno delo, tako pa se je odločilo sodišče. Sežana pa je zavita v molk in se sprašuje, kako je mogoče, da je do takšne tragedije prišlo? Še posebej za to, ker naj bi bilo vse pod nadzorom centra za socialno delo. Direktorica centra Nevenka Doles, ki je že včeraj prekinila dopust in se vrnila v Sežano, ob očitkih, da bi lahko tragedijo preprečili pravi, da tega ni mogla storiti. Trdi, da je center podhranjen, predvsem pa dejstvo, da je mati psihični bolnik ne more preprečiti skrbništva. No več informacij ima Katarina Drlja.
KATARINA DRLJA: Oče umrlih otrok Andrej Gorup danes prvič sprejme koprskega odvetnika Francija Matoza, ki ga pripelje družinski prijatelj, napovedujejo tožbe. Prvi na seznamu odgovornih je Center za socialno delo, kjer pa še naprej zatrjujejo, da takšne tragedije niso mogli predvideti. A odvetnik Matoz je jasen, oče jih je prosil, da ukrepajo, pa niso.
FRANCI MATOZ (odvetnik Andreja Gorupa): dejansko jih je opozarju, da so prisotne neke težave in da meni, da ni najbolje poskrbljeno za otroke.
DRLJA: Direktorica centra zanika vsakršno odgovornost.
NEVENKA DOLES (direktorica Centra za socialno delo Sežana): Če nihče nas ne opozori na to, poslušte mi tudi, 10 strokovnih delavcev ne more poznat vse družine na terenu.
DRLJA: Med tem pa sežanske govorice postajajo dejstva. Oče Kristine Mislej, ki naj bi za temi vrati zadušila svoja otroka, je Iztok Mislej, upokojen zdravnik, ki le po domofonu pove:
IZTOK MISLEJ: Prosim. Če me pustite pri miru. Danes in še daleč v bodoče.
DRLJA: Za hčer je skrbel v senci bloka, ki ga je pretresla družinska tragedija, kjer zastava visi na pol droga in kjer je vedno več sveč v spomin na Emo in Matija. In med tem, ko se sežanski center zgovarja na to, da jih je premalo in da niso vedeli, prihaja na plan tudi odgovornost zdravnika Miselja. Nanjo opozori Matoz.
MATOZ: Menim, da seveda obstojajo neki indici v prvi fazi, da je seveda tudi družina, torej konkretno oče imel neko vlogo v tem.
DRLJA: Svoji hčerki naj bi namreč pomagal prikrivati bolezen in odvisnost z zdravniškimi potrdili, s katerimi je Dolesova dokazovala, da je primerna mati. Ceno tega pa sta plačala nič kriva otroka.
TREBUŠAK: No verjetno se je vsak od vas vprašal kaj se mora zgoditi, da mati dvigne roko nad svoja otroka? Psihiatrinja Bojana Avguštin pravi, da bi tragedijo lahko preprečili,če bi mati pravočasno poiskala pomoč. Gre namreč za hude stiske posameznikov, ki enostavno izgubijo realen pogled na svet in na dogajanje okoli sebe. Ni pa znano ali se je mati, gre za ugledno sežansko družino, zdravila ali ne. Govori Bojana Avguštin.
BOJANA AVGUŠTIN (psihiatrinja): Lahko iz našega vidika vidimo mamo tudi kot žrtev in seveda kot žrtev neprepoznavna in nezdravljene težke duševne motnje, ki je sicer lahko zelo pogosta in ravno prepoznavanje zgodnje zdravljenje, lahko prepreči, da bi do takšnih dogodkov, takšnih tragičnih dogodkov, seveda prišlo.
TREBUŠAK: Katarina, včeraj si od policije izvedela, da so mamo tudi priprli. Kje je zdaj?
DRLJA: Res je. No zdaj pa je mama otrok, Kristina Mislej v Ljubljani v psihiatrični bolnišnici. poleg težav, ki naj bi jih imela z alkoholom, je tu menda še kopica drugih težav in osebnih stisk, zato bodo zanjo sedaj in še kar nekaj časa zagotovo skrbeli zdravniki.
TREBUŠAK: To je bila Katarina Drlja.

POP TV, 02.04.2009, 24 ur, 19.35

PETRA KERČMAR: Odvetnik 36-letne matere, ki jo sumijo umora treh otrok, zatrjuje, da mati ni morila in da tisti usodni večer ni spila niti kapljice alkohola.
MATJAŽ TANKO: Je pa danes iz Centra za socialno delo inšpektor odnesel vso dokumentacijo, očetu umorjenih otrok in njegovemu odvetniku pa preprečil, da bi bila zraven.
BOJANA KSELA: Tako sta skozi vrata, po polurnem sestanku, odšla oče pokojnih otrok in odvetnik Matoz, dobre pol ure za njima pa tudi inšpektor, ki je vztrajal da oče pri nadzoru ne more biti prisoten, ker bo na sodišču nastopil ko priča. Kaj ste v tej fazi ugotovili, ko ste pregledovali listine?
PETER STEFANOVSKI (inšpektor): Ugotovljeno je, da postopek inšpekcijski še ni zaključen.
KSELA: Neuradno pa, danes naj bi pregledal večino dokumentacije, vsebina pa za zdaj strogo zaupna. O tem kaj se je dogajalo za vrati družine Vislej, pa niti besed tudi direktorica.
NEVENKA DOLES (direktorica Centra za socialno delo Sežana): Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan, prej ali slej.
KSELA: A kljub temu, da vrata poskuša zapreti, vztrajamo do konca.
DOLES: Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo, z obema staršema, ves čas postopka tukaj.
KSELA: In prav to naj bi med drugim potrdil inšpekcijski nadzor. Se pa ob tem oglasi še psihologinja, ki je primer obravnavala in pove, da je bila obema staršema ves čas na razpolago, kadarkoli, tudi ponoči.
PSIHOLOGINJA: Moja vest je mirna, ampak duša pa neskončno trpi.
KSELA: Sicer pa po telefonu danes uspemo govoriti s psihiatrom Mrevljetom, ki se mu očita, da naj bi vplival na Center za socialno delo, a Mrevlje je o tem kratek in jedrnat.
DR. GORAZD MREVLJE (psihiater): Oče, kot zdravnik, me je pred leti prosil, da sem sprejel terapijo, ostalo bom povedal na kompetentnih mestih.
KSELA: O psihičnih težavah niti besede, je pa zato bolj zgovoren Kristinin odvetnik ki pove, da mati umor svojih otrok zanika, da se spominja kako jih je oživljala, dodaj pa še:
BRANKO GVOZDIČ (zagovornik matere umorjenih otrok): ? Da mi je zagotovila, da kritičnega večera ni uživala nobenih alkoholnih pijač?
KSELA: ? In prav to naj bi v prihodnjih potrdili rezultati odvzetih telesnih tekočin.
KERČMAR: O tem, kdo je odgovoren in ali bi tragedijo lahko preprečili, pa tudi nocoj v Trenjih. Uroš?
UROŠ SLAK: V studiu bomo soočili očetovega odvetnika Francija Matoza in predstavnico Centrov za socialno delo Primorske, ki imata povsem nasprotni zgodbi. Oče umorjenih otrok, ki je spregovoril za našo oddajo vztraja ? Center je vedel, v Centru za socialno delo pa še naprej zatrjujejo, da so naredili vse kar je njihovi moči. Je oče 36-letne mame vplival na izvedeniško mnenje? Kaj pravijo psihiatri? Kaj se dogaja v glavi starša ki dvigne roko nad svojima malčkoma in ju zaduši? Spregovorila bo tudi 15-letna Anja, ki so jo iztrgali iz rok matere. Če starša v ločitveni vojni nista sposobna, kdo bi moral vedet in videti?

POP TV, 02. 04. 2009, TRENJA, 20.00

UROŠ SLAK: Dober večer. Umor bratca in sestrice v Sežani je pretresel Slovenijo. Vsi se sprašujemo, kako je kaj takega mogoče. Še posebej, ker oče umrlih otrok trdi, da je o težavah, ki naj bi jih imela nekdanja žena, zaradi skrbi za otroka, obveščal pristojne. Ob tem se postavlja vprašanje, kaj se dogaja v glavah staršev, da lahko dvignejo roko nad lastnega otroka in ga celo ubijejo. Žalostno pa je tudi to, da otroci zaradi ločitvenih postopkov v katerih so pogosto žrtev boja med staršema, lahko končajo tudi v psihiatrični bolnišnici. Najprej pa poglejmo sežanski primer. Pozno popoldne smo bili priča očetu umrlih otok.
ALENKA MAROVT: Takole nemočen Andrej Gorup sedi za mizo in kar ne more dojeti, da dveletne hčerke in štiri letnega sina ne bo nikoli več stisnil k sebi.
ANDREJ GORUP: Vejo vsi, da so bili zlat otroc.
MAROVT: Takšno tragedijo bi morali preprečiti.
GORUP: Tako sem prizadet, da vam ne morem niti povedat. Vse pristojne organe sem opozarja, sem bil nemočen.
MAROVT: Klical, pisal je na sežanski Center za socialno delo. Zadnjič po elektronski pošti 19. 03. A se ni odzval nihče. A direktorica Nevenka Doles vsakršno krivdo odločno zavrača.
NEVENKA DOLES (direktorica CSD Sežana): Ne je ne priznavamo. Dejansko ne moremo bit krivi za to. Ne nismo mogli pomagat. Nikakor ne. Kako bi naj mi vedeli za vsako družino kaj se v njej dogaja. Deset ljudi strokovnih z mano vred. Kako? Nemogoče.
MAROVT: Andrej Gorup je prepričan, pri vzrokih za takšne tragedije si ne smemo zatiskat oči. Zato je javno spregovoril.
GORUP: Sem pa res se odločil v tej smeri, da bom lahko komu pomagal za naprej.
MAROVT: In kaj se je dogajalo za temi vrati, ko sta nasilne smrti umrla otroka. Mati Kristina Mislej, osumljena, da naj bi ju zadušila z blazino to odločno zanika prek odvetnika Gvozdiča.
BRANKO GVOZDIČ (odvetnik Kristine Mislej): Njej je hudo. Zanika, da bi storila to dejanje, kar se ji očita. Vzrok smrti otrok pa ni znan. Ko je ugotovila v kakem stanju se nahajata oba otroka, je najprej začela z njunim oživljanjem. Takoj je poklicala očeta, sicer zdravnika. In takoj po prihodu očeta, je tudi oče sam začel z oživljanjem otroka. Pri tem je pomagala tudi hčerka. Dokler ni prišla še strokovna pomoč tudi z zdravstvenega doma.
MAROVT: Pa gremo do Kristininega očeta, upokojenega zdravnika Iztoka Misleja. Pretresen nas zavrne na domofonu.
IZTOK MISLEJ (Kristinin oče): Verjemite, da ne morem niti mislit, niti govorit, ker nimam kaj govorit?
MAROVT: Pred kamero ne želi. A po telefonu zanika očitke, da bi hčerki nenadzorovano predpisoval zdravila. In je sploh prepričan, da je bila Kristina popolnoma sposobna skrbeti za otroka. Prav tako zanika očitke, da je prijatelj Kristininega lečečega psihiatra Gorazda Mrevljeta. Pa v London pokličemo tudi Mrevljeta.
GORAZD MREVLJE: Z njenim očetom nikdar nisem prijateljeval. Niti ga intimno ne poznam. Ga poznam kot kolega, ki me je leta nazaj zaprosil, da je Kristina prišla k meni na ambulantni pregled in potem bila moja pacientka vrsto let.
MAROVT: In poudaril, da za Mislejevo ni nikoli pisal izvidenskih mnenj. Svoje stališče je zapisal v izvidih na Centru so socialno delo kamor je bil povabljen skupaj z Gorupom in Mislejevo.
MAROVT: Ste napisali v izvidih, da je sposobna skrbeti za otroka?
MREVLJE: Poglejte v tistem trenutku sem jaz v dveh izvidih, ko smo se pogovarjali na Centru za socialno delo povedal, in takrat nisem videl nikakršnega zadržka, da ona ne bi bila sposobna skrbet za svoje otroke.
MAROVT: In dodal, da bo podrobnosti povedal le kriminalistom.
SLAK: Gospa Fojan, vi ste regijska koordinatorka Centrov za socialno delo obalno kraške regije. In sedaj me zanima, kaj pravite na trditve očeta, tudi odvetnika Matoza pravi, da je bil Center za socialno delo v Sežani obveščen in bi lahko, če bi ukrepal, preprečil tole tragedijo.
DRAGICA FOJAN (koordinatorica CSD obalno kraške regije): Dejstvo je, da je Center za socialno delo v primer obravnaval vse od konca 2007. In sicer na pobudo očeta, ki je na center prišel po informacije v zvezi s postopkom razveze. Starša sta leto dni sodelovala s centrom oba. Center je v tem času intenzivno spremljal dogajanje v zvezi z otrokoma. V smislu kako se počutita ob dejstvu

razhoda staršev. Ob tem, ob stikih in tako naprej. Pridobival je poročila s strani vrtca. Opravljal, pravim, reden razgovore z obema staršema.
SLAK: Kaj pa ta opozorila?
FOJAN: Kot tudi s starimi starši. Oče je, obstaja kar obsežna meil korespondenca, kjer oče govori o tem. Vendar je on izražal skrb o tem ali bo zmogla mati sama poskrbet za otroka po razvezi. Nikakor pa ni bilo nobenih indicev ali informacij v smeri, da bi bila otroka ogrožena. On je tudi vse skozi goril o tem, da otroka potrebujeta oba starša. Nikoli tudi ni dal predloga sodišču za kakšno začasno odredbo za prepoved stikov ali za pre dodelitev. Starša sta tudi skupno dosegla poravnavo. In iz vsega tega, iz spremljanja, jaz mislim, da res kar intenzivnega, ne izhaja, da bi bila otroka kakor koli ogrožena.
SLAK: Gospod Matoz, torej pretiravata z očetom?
FRANCI MATOZ (odvetnik): Hudo bi bilo, če bi pretiraval. Bi povedal, še trikrat več kot sem povedal do sedaj. Najprej bi začel seveda pri izjavi doktorja Mrevljeta, za začetek. Kajti če nekdo pove laž, jo je treba takoj odkrit. Tukaj imam korespondenco Centra za socialno delo Sežana z očetom, kjer pravi, bom kar citiral. Vaša žena gospa Kristina Mislej, to piše Center za socialno delo, nam je prenesla pobudo doktorja Gorazda Mrevljeta za skupno srečanje na CSD Sežana. Gospod Mrevlje se je vključil na lastno pobudo. Ni res, da je bil tja vabljen. Ta njegova izjava ne drži. V nadaljevanju bo še kar nekaj takih.
SLAK: Vi odkimavate. Ampak gremo samo na ta del. Kaj pravite na to? Boste imeli pol možnost.
MATOZ: Glede obveščanja, je tle res obširno. To je korespondenca oziroma obveščanje očeta Centru za socialno delo z datumi, urami, vsem kako je Center za socialno delo obveščal o teh potekih. Ampak bistveno se mi zdi, ker je gospa začela z meilom z 19. 03. To je tisti zadnji meil, ko je pač oče seveda po predhodnem telefonskem razgovoru še pisno to zapisal. In bom prebral samo en delčič, ki ga je gospa spustila. In sicer najprej govori o tem kako je ob 15.20 Kristino zbudil. Nekaj je zamrmrala, poklopila. In kako je potekal ta odnos v zvezi s stikom z otroki. Torej predaja otrok. Pol bom pa kar zaključil z enim dogodkom, ki bi seveda jasno bil alarm. Pol bom pa povedal, kaj je bilo še v ustnem razgovoru. Po otroka grem jaz v vrtec ob 15. 15. Bila sta brez jopic, z umazanimi oblačili. Vprašal sem Matijo, torej sina, kako so oblečeni in kje imajo majice. Matija mi je rekel, da so včeraj zvečer skupaj z Erno, da sta vse obleke zmetala skozi okno. In metala čez balkon. Vprašal sem, kje je bila mama. Povedal je, da je spala. Naprej ga nisem spraševal. Vprašal sme njo, kaj se je zgodilo. Pa mi je rekla, da so se igrali in da so metali obleke skozi okno. Te je ta vsebina meila. Potem je še pa korespondenca dan poprej, ko pravi. Seveda oče obvesti Center za socialno delo.
SLAK: Gospod Matoz, to kar vi govorite, to je po vašem mnenju dovolj velik indic, da bi na centru morali vedet, da se lahko zgodi tudi kaj najhujšega. In bi morali odreagirat, če vas prav razumem.
MATOZ: Poglejte eden od indicev, povedal sem, da jih je bilo več. Bil je tudi klic 18. 03. ob 16.30. uri, ko oče pokliče Center za socialno delo in seveda pove. Kliče CSD in pravi, da se je nekaj dogaja. Da je s Kristino nekaj hudo narobe. Da je treba nekaj ukrenit. In seveda na odgovor, da delavke, ki se s tem primerom ukvarja ni. Da je na dopustu. In da bo nekje aprila organiziran nek skupni sestanek. Sem rekel, da če se mora kaj zgoditi, da bo kdo odreagiral. Dejansko je na to opozarjal. Jaz menim, da samo ta zadnji del je že zadostni razlog, ki sem ga povedal, zadostni razlog, da bi Center za socialno delo moral tako glede določila zakona o zakonski zvezi in tako dalje pa tudi njihov zakon, da bi moral seveda nekaj ukrenit. Če drugega ne, v smislu pomoči. In z materjo seveda opravit razgovor ali obisk. In preverit ali to dejansko drži. Sedaj bom vas vprašal, če bi seveda vam nekdo povedal, da otroci mečejo oblačila čez balkon in bi vam seveda mati potrdila, da je bilo to res. Da so se igrali in so metali oblačila čez balkon zvečer, in otroci seveda pridejo v pižamah. Ali bi mislili, da je zadostni razlog da ukrepate.
SLAK: Gospa Fojan kaj pravite sedaj na te argumente.
FOJAN: ja kot prvo jaz maila z dne, 19. 03. nisem omenila. Nisem prišla tako daleč. Rekla sem, da pa obstaja precej teh opozoril. Drži. Drži da obstaja ta mail. Tudi dan pred tem 18. 03. je oče govoril s strokovno delavko centra Sežana. In ji je povedal, da z materjo nekaj ni v redu. Ona mu je nato dala navodilo, da v primeru če sklepa, da bi mati lahko ravnala kakor koli, kar ne bi bilo v skladu s koristi otrok, oziroma bi ogrozila njuno varnost, naj otroka zadrži pri sebi. In naj jih o tem obvesti. Prosila ga je tudi, ker izjava z nekom nekaj ni v redu, da če lahko to izjavo nekako natančnejše opredeli. Gospod je to storil in 19. 03. poslal mail v katerem je pač zapisal, kar je povedal že gospod Matoz. Vendar je pri tem nekako najbolj izpostavil ta dogodek s tem metanjem stvari čez teraso, ki

pa je bil dogodek izpred treh tednov. Ni bil dogodek vezan na 19. ali 18. Sedaj to, da je otrok bil zanemarjen, umazan, sigurno je indic na katerega se center odzove in ukrepa. Vendar je treba te navedbe očeta gledat v kontekstu celotnega dela Centra za socialno delo. Oni so to družino poznali in spremljali. Oče je ob tem opozorilu dobil navodila. Center poseže, ko starševska skrb odpove. V tem primeru jaz mislim, da je center ravnal korektno. In iz vseh ugotovitev centra in vrtca, nikjer ne izhaja, da bi mati kadarkoli bila nasilna ali drugače neustrezno v tem ogrožajočem smislu ravnala v preteklosti.
SLAK: Gospod Matoz, kaj pravite na to. In potem gremo naprej.
MATOZ: Menim samo to, da oče ni šel v trgovino s tehničnimi aparati, da bi dobil navodila takšne vrste kot jih tle opiszuje. Dejstvo je, da je res treba zadevo gledat celostno. Ker je v spisu v tem enoletnem postopku kup dejstev, ki kažejo na to, da je mati se seveda se zdravila. Zdravljenje prekinila. Da je ves čas postopka opozarjal, da meni, da ni sposobna sama skrbet za otroka. Da sama seveda ne bo sposobna tega opravljat. Poleg tega pa v tem kontekstu seveda je opisoval 18. 03. tudi to zbujanje, zmedenost. V kontekstu seveda tega za kaj se je zdravila. To je bil zadostni indic prav skozi poznavanje celotne zadeve, da bi Center za socialno delo nedvomno moral vsaj po zadnjem mailu, če ne že poprej, torej 19. ukrepat. Tako da bi stanje preveril glede na to, da je bil sum da gre za zanemarjanje varstva v koristi otrok.
SLAK:Ste preverili ali niste preverili?
FOJAN: Center je konstanto preverjal, pravim. Preko sodelovanja z vrtcem. V razgovorih s straši. Tudi če bi pogledali natančno opozorila očeta, se nanašajo predvsem na to zaskrbljenost ali bo zmogla sama, na to vsakdanje. Nikakor pa ne na ogrožanje.
SLAK: So šli recimo kdaj pogledat na dom? So šli kdaj preverit ali je vse v redu?
FOJAN: bili so obiski na domu vse čas. Tudi eno zanimivo dejstvo morda. Neposredno po tem tragičnem dogodku oče ni poklical nikogar drugega kot ravno delavko centra, kar kaže na to, da je imel dober in zaupen odnos s temi ljudmi s katerimi je sodeloval celo leto. Še to bi rada opozorila. Dejstvo duševne bolezni, uporabe drog, alkohola samo po sebi ni argument za nič. Tisto kar center preiskuje in gleda je, kako ta oseba skrbi in ravna do otroka. Kakršno koli izpostavljanje samega tega dejstva ne prispeva k ničemer. Kot samo k stigmatizaciji socialnemu izključevanju in k temu, da ljudje ne bodo iskali pomoči.
SLAK: Vaju takole vprašam. Je bil center zaveden s tem mnenjem gospoda Mrevljeta, da ona je sposobna skrbeti za otroka. Vas takole izzovem.
FOJAN: Se opravičujem. Gospod Mrevlje pravi, da je bil povabljen. Vi ste to nekako zanikal.
MATOZ: Ne zanikal, dokazal.
FOJAN: Vi pravite temu dokaz. Informacija ki jo jaz imam. Gospod Mrevlje je bil vabljen. Je prišel na center na predlog matere. Center upošteva predloge in želje svojih strank. To smo dolžni naredit. Kar pa zadeva mnenje centra in njegove odločitve, pa te nikakor niso temeljile na poročilu, mnenju, izvidu čemerkoli gospoda Mrevljeta. Prav zaradi dejstva ker je šlo za osebnega zdravnika matere, smo zardi tega rekli, da damo to na stran. Četudi nihče ne dvomi v njegovo strokovnost. In tudi prvo mnenje sodišču, ki ga je center poslal je bilo poslano pred srečanjem z gospodom Mrevljetom.
SLAK: Dobro. Sedaj vas bom takole vprašal gospod Matoz. Mama sporoča preko odvetnika, da ni dvignila roke nad svoja otroka. Da ona jih ni ubila. Kako to sedaj komentirate. Ne vem, jih je? Dopuščate možnost, da jih je nekdo drug? Kako komentirate to dejstvo.
MATOZ: Najprej bom samo dokončal tisto prejšnjo zadevo. In bom rekel tako. Nehajmo se sprenevedat. Gre za otroke. Otroci so žrtve. Tragedija se je zgodila. Mi smo seveda tukaj zato, da skrbimo za otroke. Tudi jaz v tem postopku. In dejstvo je, niste mi odgovorili na vprašanje. Povejte mi, kaj je center naredil po 19. ko je prejel elektronsko sporočilo iz katerega izhaja, da so koristi otrok ogrožene. Torej da gre za nek sum zanemarjanja koristi otrok. Vi govorite stalno smo spremljali. Dajte konkreten odgovor. Kaj je bilo storjeno? Kako ste spremljali, z daljnogledom.
FOJAN: Kot prvo. Bili so opravljeni obiski na domu.
SLAK: Po 19.
MATOZ: Kdaj?
FOJAN: To sem povedala. Aha, po 19.
SLAK: Po 19. Po tistem zadnjem opozorilu.
FOJAN: Do 19. 03. je v razgovoru z očetom strokovna delavka mu dala to kar sicer vi pravite tehnične napotke. Ampak z njim se je dogovorila o ravnanju. To počnemo vedno.

MATOZ: Poglejte pričakovati bi bilo, da se je dogovorila s Kristino.
FOJAN: Dovolite da dokončam, gospod Matoz.
MATOZ: Me pa zanima.
FOJAN: Da stvari izpeljejo, ki jih lahko sami. Delamo skupaj z njimi in ne za njih in ne namesto njih. Tako da in oče se je. Saj pravim bila sta tudi oba vabljena takoj na razgovor.
SLAK: Ali je prišlo do tega razgovora pred tem tragičnim dogodkom.
FOJAN: Ne. Oče je namreč sporočil, da on je sam povabil mamo na ta razgovor. Mati je izrazila, da bi želela še nekaj časa. Tako da do tega razgovora ni prišlo. Kar zadeva dopust je bila ves čas prisotna druga. Šlo je za dve strokovni delavki, ki sta o tem primeru sodelovale. Tako da dejstvo dopusta nič ne pomeni.
SLAK: Ampak če gremo naprej. Gospod Matoz, kaj vi sedaj pravite na ta odgovor matere preko odvetnikov, da ona ni ubila svoja otroka.
MATOZ: Glejte tega seveda ne morem komentirat glede same njene odgovornosti ali neodgovornosti, kot ste sam uvodoma povedal. Ampak lahko povem samo to, da me čudi, če lahko seveda izjave daje za javnost preko svojega odvetnika, da jo seveda policija ne opravi razgovor, kajti očitno je sposobna izjave dajat za javnost. In opisovat sam potek dogodka. Glede tega pa kot je pa prej gospa povedal je bil pa spet en kup neresnic. Očitno Center za socialno delo funkcionira na tak način. Tudi danes ko je bil opravljen inšpekcijski postopek, torej začetek nadzora. Seveda je prišlo do tega kljub temu, da vidim, da ima kolegica že komunikacijo med inšpektorjem predhodno pa med Centrom za socialno delo, kar kaže na to seveda, da se bo zelo težko odkrilo kaj se je dejansko dogajalo. Ampak dejstvo je, da očetu v postopku ni bilo omogočeno sodelovanje. In lahko desetkrat še povemo, da je center po 19. ukrepal. Ampak dejstvo je, da ni ukrepal v ničemer. Rečeno je bilo, da se bo opravil razgovor nekje sredi aprila, ko bo pač ta delavka prišla z dopusta. In da seveda to ni nič kaj takega. In tako dalje.
FOJAN: Se opravičujem, ampak samo nekaj. Namreč gospod navaja, da govorim neresnice in tako naprej.
MATOZ: Mogoče jih samo prenašate.
FOJAN: Med drugim mi očita, da imam korespondenco z inšpektorjem. Tukaj nimam nič.
MATOZ: Med Centrom za socialno delo in inšpektorjem.
FOJAN: Tukaj nimam nič takšnega. Nobene korespondence med centrom in inšpektorjem. Imama poročilo dogodkov samo. In nič takega.
MATOZ: Škoda da ne pokažete mail.
FOJAN: In je danes bilo tudi posneto. Rekla sem, da se je oče obrnil na delavko centra, ki je bila z njim neposredno po dogodku vse do jutra. Cel naslednji dan v telefonskem stiku in v ponedeljek na obisku na domu. Oče tudi ni želel, dajati izjav in izpostavljat teh stvari v javnosti. Prišlo je do obtožb naenkrat. In jaz se sprašujem, kdo se tukaj spreneveda in komu gre za otroke.
SLAK: Morda je to letelo na gospoda Matoza. Pa ga bom kar vprašal. Ampak še prej gospod Matoz si bomo pogledali eno izjavo direktorice Centra za socialno delo, ki smo jo danes posneli. Režija prosim.
DOLES: Imamo svojo resnico, ki bo prišla na dan. Ena oseba blati oziroma obtožuje komplet našo službo in tako naprej in nazaj. Ni mi jasno. In to je sedaj verodostojno in sveto in tako naprej. Ne gremo si na tak nivo. Res ne. Mi smo imeli zelo korektne odnose z obema. To lahko povemo. Z obema staršema, korektne odnose vse čas postopka.
SLAK: Gospod Matoz ali to leti na vas, da želite recimo izkoristi to?
MATOZ: Če nekomu stopiš na rep zamijavka, rečejo ne. Tako da sem tega navajen. Ampak glejte že prejšnja izjava predhodna direktorice centra je bila najprej seveda, da o zadevi ne ve nič. Da niso bili seznanjeni. Sedaj pa pravi, celo da so imeli korektne odnose ves čas postopka. Ampak saj to ni bistvo. Zanimivo je to, kar pove, da tudi njihova resnica bo prišla na dan. Njihove resnice ni. Samo dejstva so, ki obstajajo tam in ki bodo v nadzoru ugotovljena. Dvomim pa, da bodo v nadzoru ugotovljena glede na to, da se je že začel na tak način, da se seveda onemogoči sodelovanje v tem postopku in odkrivanje tistih dejstev, ki so za to zadevo pomembna. Očitno ima gospa že sedaj vse podatke. In jih ima več kot jih kdorkoli ve. Vedenje je v tem delu samo takšno, da 19. je bila ta komunikacija in Center za socialno delo na to ni odreagiral izgovarjajoč se, kar je tudi že gospa v prispevku povedala, na svoj kadrovski deficit.
SLAK: Da grem tukaj do vas gospa Matjan. Vi ste sodna izvedenka klinične psihologije. In sedaj me

zanima. Kaj se dogaja v glavi? Zakaj recimo starš dvigne roko na svojega otroka in ga ubije. To je nekaj najhujšega kar se lahko zgodi. V nadaljevanju oddaje bomo videli. Kar nekaj takih primerov smo imeli v Sloveniji. Kaj se lahko zgodi. Je to alkohol. Recimo sedaj.
POLONA MATJAN ŠTUHEC (sodna izvedenka klinične psihologije): Za to konkretno gospo seveda jaz ne morem vedet, ker je nisem nikoli videla, z njo govorila, ne naredila pregleda. Drugače je pa to ena od oblik avto destruktivnosti. Sedaj če o ženskah govorimo. Ženske pogosto doživljajo otroke kot del sebe. In en ločitven postopek je nekaj kar si jaz predstavljam, da se je v tem prostoru dogajalo, je lahko pomenilo travmo za njo. In ona je prav za prav uničevala sebe in svoj del. In je na nek način začela pri otrocih. Jaz si predstavljam, da je lahko bilo tako, da se je ustavila na sredini in ni dokončala dejanja. Tako da ženske pogosto, če naredijo to, naredijo prav za prav samo kaznovalno. Usmerjeno proti sebi. Moški imajo pa druge motive.
SLAK: Ampak to me zanima, saj bomo o tem še v nadaljevanju. Ali je možno, da se ona sploh ne spomni, ženska, da je kaj takega naredila.
MATJAN ŠTUHEC: Seveda je možno. Saj poznate tudi inštitucijo bistveno zmanjšane prištevnosti. Ona je bila lahko takrat kompletno psihotična. Ona je bila lahko zamračena. Ona je bila lahko pod vplivom določenih substanc. Seveda pa je bila lahko tako v zelo posebnem čustvenem stanju, da zaenkrat še v celoti zanika. In se zares ne spomni.
SLAK: Dobro. V nadaljevanju oddaje kot sme dejal, videli boste še primere, ko so starši zaradi ločitvenih postopkov dvignili roke nad svoje otroke. Nekateri končajo tudi v psihiatričnih bolnišnicah. Vrstijo se ugrabitve. V nadaljevanju oddaje o vseh tem primerih. Tudi o tem primeru. In seveda imamo izpoved 15 letnice, ki je v vojni med staršema pri katerem je bila, prišlo tako daleč, da je postala, zamislite si, predmet izvršbe. O tem v nadaljevanju oddaje.
(oglasi).
SLAK: Preden nadaljujemo z razpravo, si poglejmo kaj vse se dogaja ob ločitvenih postopkih z otroki. In kakšne vse hude posledice lahko ima.
MAROVT: V ločitveni vojni so pogosto žrtve otroci. 11 letno Moniko je med kosilom s kuhinjskim nožem do smrti zabodla mati. Oče Franc, stike mu je mamam prepovedovala se v živo spominja zadnjega odhoda s Centra za socialno delo, ko mi je namignila, kaj se utegne zgoditi.
FRANCI PAPEŽ: Ko je prišla ven po hodniku sem rekel, Mojca sprijazni se. Otrok je bil 4 leta pri tebi. Štiri leta bo pri meni. Pa je šla v enih čevljih se spomnim špičastih tek, tek, tek.
MAROVT: Še ena tragedija zaradi ločitve se je zgodila v Divači. Zlatko Žigante je v lovsko kočo odpeljal hči Natašo in sina Roberta. Pokončal ju je s sekiro, nato pa s skokom z mostu naredil samomor. Surove, nečloveške zgodbe se kar množijo, pripoveduje Magdalena Urbančič iz Centra za zdravljenje bolezni otrok, kjer imajo dva otroka zaradi neznosnih razmer med ločitvijo. Pripoveduje o dečku. Kakšne travme je imel, ko je bil dodeljen materi, a ga je nato oče odpeljal.
MAGDALENA URBANČIČ (Center za zdravljenje bolezni otrok): Ni vedel ali je on kriv za nastalo situacijo. Zakaj sta starša postala taka. Skratka prav ta fobija otrok je tista, ki jih ubija. In ta dvom. Kje bom, kaj se bo z mano zgodilo.
MAROVT: Po nekaj mesecih rehabilitacije, nemoteno je obiskoval tudi pouk v centru so ga dodelili mami. Vsi se spomnimo medijsko odmevnega odvzema Jurije Slabanje, ko ga je oče Marko Šubic od matere odpeljal v Egipt in Malezijo. Za Šubicem je bila izdana mednarodna tiralica. Po štirih letih so ga s spremenjenim imenom ujeli v Tamarju.
BARBARA SLABANJA (Jurijeva mama): Močno pa upam, da bo enkrat končno vendarle spoznal, kaj je s tem svojim strašnim dejanjem povzročil Juretu, ker očitno se tega še sedaj ne zaveda.
MARKO ŠUBIČ: Juretu je to zelo koristilo, da je bil za menoj. Da se je oddaljil od vseh teh problemov. Kajti tukaj je bila dejansko Slovenija za njega ena psihiatrična bolnica.
MAROVT: Zase je želel svoja otroka tudi nekdanji mož Doris Vrhovšek. Odpeljati je želel oba. Ampak mu je sin pobegnil. Štiri letne hčerke ni želele vrniti kljub temu, da je bilo skrbništvo začasno dodeljeno materi. Videla je ni več mesecev. Je pa še pred tem manipuliral s hčerjo, pravi Doris.
DORIS VRHOVŠEK: Hči me je spraševala, zakaj me nimaš več rada mamica. Ati je rekel, da me nimaš več rada. Zakaj si nas pustila. Imaš drugega moškega.
MAROVT: Starši v ločitveni vojni svojim otrokom grenijo življenje tudi po pet let in več.
URBANČIČ: Ne svetujemo otroku kdo je boljši, kdo je slabši. Ampak da mu skušamo pokazati, da je to stanje v katerega je prišel stvar staršev ne njega.

MAROVT: Boj med zakoncema se tako preseli na otroke. Lani je bilo kar 1614 ločitev v katerih so se odločali o skrbništvu nad otroki.
SLAK: Gospa Žarki, vi ste tudi šli skozi ta ločitveni postopek. In me sedaj zanima. Na svojem blogu ste zapisali, da ste takrat razmišljali tudi tako ne, da bi se v bistvu usedli v avto s svojima hčerkama in se zabili v steno. V bistvu, da bi vsi umrli. Zakaj ste prišli do takšnega razmišljanja.
KATARINA ŽARKI: Jaz ko sem ločila pred 11 leti. Šla sva pač narazen. Odselila sem se od doma, niti nisem vedela, da moram it na Center za socialno delo. Jaz sem bila stara 24 let. Jaz sem pač šla v podnajemniško stanovanje. In potem se je nekak začelo. On je pisal en dopis na Center za socialno delo, da sem psihično motena, nesposobna in tako naprej. Pač potem sem mogla it na center. Nisem niti vedela kaj me čaka. Jaz sem samo vedela okey, sedaj bom pa kar naenkrat ostala brez otrok. Otroke sem imela skozi. On je bil pač v tujini, je v tujini dela, jaz sme bila pa skozi z otroci. In pol bi kar naenkrat ostala brez otrok. In dejansko je bila ta psihična vojna tako daleč. In se še danes vozim po tej cesti. Včasih se prav spomnim, ko sem rekla, kaj če bi jaz kar tlele na levo pa direkt v zid se zabijem z otroci. Ampak potem seveda, kaj če ne bi vsi umrli. Kaj pa če bi jaz preživela. Ali če bi otroci preživeli in bi bili invalidi. Ne, ne, ne. To bi se moralo zgodit tako, da bi res vsi trije ne. Dober pol sicer nikoli ni prišlo do tega. Jaz sem tudi v bistvu zelo dolgo časa rabila, da sem lahko te občutke potem ubesedila in rekla javno tudi. Okey jaz sem pa to premišljevala.
SLAK: Saj to je kar pogumno, da javno to poveš, ne.
ŽARKI: Ja zato ker materinska ljubezen je še vedno Cankarjevska mati bi mogla bit. Požrtvovalna in dala vse za otroke in tako naprej. In ljubila otroke do smrti. Ampak dejansko prideš v moment, ko pa ne moreš. Tudi ti si človek. Rečeš dost imam. Ne grem se več. A lahko nehamo to.
SLAK: Gospod Jež, so recimo otroci tudi žrtve tega. Vi ste šli skozi ta ločitveni postopek. Tudi žrtve tega boja med staršema, kdo bo dobil skrbništvo nad otrokom. In potem v bistvu starši silijo vse te stvari, ki smo jih videli. Med sabo si recimo ugrabljajo otroke. Najhujše pride tudi to pobojev. So starši tisti, ki pripeljejo zadevo tako daleč.
STOJAN JEŽ (Društvo Podos): Po mojem mnenju, po mojih izkušnjah sploh ne.
SLAK: Zakaj ne?
JEŽ: Zato ker vendarle pri nas naj bi imeli inštitucije, ki bedijo nad takim početjem staršev. Končno tudi voznike policaji kontrolirajo na cesti. In če divjajo jih ustavijo in kaznujejo ali pa odstranijo s ceste. Pri nas pa tega ni. Dobro, mislim na tem področju. Imamo neke inštitucije, ki naj bi se s tem ukvarjale. Pa starše držale nazaj pri zlorabah otrok. Pa se to sploh ne dogaja. Imamo zakonodajo precej dobro. Tudi mednarodno, ki jo Ustava uveljavlja neposredno, ki jo nihče ne upošteva od teh, ki bi jo morali. Se pravi centri sedaj nimajo nobenih pristojnosti več. Prenesel bi tu govoril o sodnikih in o njihovih lakajih, niso vsi, kliničnih psihologih.
SLAK: Ja izvolite.
IRMA KIRIN ZAKRAJŠEK (okrožna sodnica): Žele bi se vključit in povedat naslednje. Mi sodniki, ki se s temi zadevami ukvarjamo, se zelo dobro zavedamo kakšno problematiko imamo pred seboj. Da so to zelo občutljive zadeve in da so težke zadeve. Vemo in se zavedamo, da je treba te postopke hitro reševat predvsem zaradi otrok, ki so tukaj največje žrtve v teh postopkih. Večkrat se pa zamislimo in postavimo vprašanje, da so starši prvi tisti, ki so dolžni za otoka poskrbet. In se kdaj tudi vprašat ali s svojim ravnanjem delajo v korist otrok. Če bi se to večkrat vprašali v teku našega postopka, bi bila marsikdaj hitreje rešljiva zadeva. Zavedamo pa se tudi tega, da smo mi zato poklicani, da te zadeve rešujemo. Ker če bi se straši povsod lepo dogovorili in sporazumeli, potem nas ne bi potrebovali. Ampak še vedno so straši tisti, ki bodo tudi potem, ko bo sodišče že enkrat odločilo in zadevo dokončno pripeljalo do konca tisti, ki bodo z otrokom živeli vsaj do 18. leta. In končno, če bomo mi zaupali otroka enemu od njiju, bo drugi moral imeti stike z njim. Pa spet bo morala biti normalna komunikacija. In če do tega starša ne prideta prej ali slej, je tukaj težko, da bomo mi pomagali v nedogled. Ne sodniki, ne izvedenci, ne odvetniki, ki se vsi skupaj trudimo, da pridemo do rešitve, ki bo najboljša za otroka.
SLAK: Kaj pravite na to gospod Jež.
JEŽ: No sem eden od dveh starše. In se pravi polovico odgovoren za to, kaj se z otrokom dogaja. Potem takem naj se jaz vprašam kaj lahko dobrega naredim za otroka, če mi mati že osem mesecev preprečuje stike s tem otrokom. Kaj lahko storim dobrega. Poleg tega jo pri tem ravnanju povsem konkretno podpira sodišče. Vse je črno na belem. Center za socialno delo in klinična psihologinja ki, če smem, izda knjigo Klic po očetu, v kateri s polnimi superlativi opisuje očeta, njegovo vlogo v tej

družbi, ki trdi, da je tudi zanemarjena. Po drugi strani ta ista sodna izvedenka spiše mnenje, strokovno mnenje, v katerem mene, očeta, označi kot neprimernega.
SLAK: Zakaj?
JEŽ: Zato ker nisem pravega spola, ker se lahko otrok identificira samo z materjo.
SLAK: Dobra izhodišče za nadaljevanje oddaje. Ali so torej pristojni organi sodišča, centri za socialno delo, pri dodeljevanju otrok bolj naklonjeni materam. Kot sem dejal, videli bomo kako stvari lahko pridejo daleč. Imamo izpoved 15 letne Anje, ki so jo, da tako rečemo zarubili in nasilno odpeljali od doma. O vsem tem v nadaljevanju oddaje.
(oglasi)
SLAK: Nadaljujemo z razpravo. Ostali smo pri vlogi staršev. Gospa Plut se tudi vi strinjate, da so recimo straši tisti najbolj odgovorni, ki morajo skrbet za korist otrok v teh ločitvenih postopkih. In da so oni najbolj problematični pri vsem tem.
BOŽA PLUT (Društvo Ostržek): Vsak starš je odgovoren za dobro bit svojih otrok. In absolutno se ne strinjam s trditvijo, da so starši v dvojini odgovorni za vse te ločitvene bitke. Je lahko en starš še tako zagret za mirno rešitev spora. Skuša narest vse. Kontaktira Center za socialno delo, da bi le prihranil otroku bolečino ob razvezi, travme, stiske, ki jih otroci. Vsak otrok doživlja stiske ob razvezi staršev. En starš lahko stori vse. Ne more pa ničesar za otroka narest, če drugi od staršev ni pripravljen na dogovor. Ravno zato imamo inštitucije kot so Center za socialno delo, kot so sodišča, kot so strokovnjaki. In jaz absolutno nikoli ne bom privolila v to tezo, da sta starša. Vedno poslušamo to, starši. Imamo Centre za socialno delo. Jaz ko sem prišla do besede moram vsekakor povedat, da se gospa neskončno spreneveda. Če je oče bil pripravljen se izpostavit v javnosti v tej hudi bolečini, ko je izgubil otroka. Jaz moram resnično dat repliko na njeno trditev. Centri za socialno delo se na pozive staršev običajno nikoli ne odzivajo. Če se odzivajo, se pa odzivajo popolnoma napačno. Oni vodijo nek administrativen postopek s katerimi ugotavljajo, da so otroci ogroženi, kar pa v praski pomeni, da Center za socialno delo socialna delavka, ki je seznanjena s tem, da bi se otroku lahko nekaj zgodilo, sedi za svojo pisalno mizo. Napiše pismo vrtcu in vpraša kako je s tem otrokom. Potem napiše pismo šoli, če ta otrok hodi v šolo. In v zdravstveni dom. In potem še vedno sedi za svojo mizo in čaka na informacijo, kar se mi zdi najbolj sporno. To pa je kriminal. In jaz tukaj ne morem govorit, da bo center s sebe opral vso odgovornost. On se najavi k družini kjer naj bi bil ogrožen otrok. In napišejo pismo in pravijo. Dne tega in tega vas bomo obiskali. Jasno da dne tega in tega strokovne službe ko tja pridejo, je vse pošlihtano. In s to trditvijo se ne strinjam. Poleg tega bom še povedala, da sem bila včeraj v Ljubljani in sem šla mimo Slovenske ceste 54, bi tudi odvetnika Matoza podprla, ko sem videla vstopit direktorja socialne inšpekcije na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Skratka jaz mislim, da se vedno, vsakič ko se srečujemo ob teh tragičnih dogodkih in vsakič znova se skuša Center za socialno delo oprat. Mi moremo pristat na to trditev.
SLAK: Kaj pravite na to, da se skuša center oprat.
FOJAN: Jaz mislim, da nikakor ne. Bi pa prej, ko je gospa govorila.
SLAK: Če samo ostanemo tukaj na tem delu. Mislim, da je imela gospa Rezar eno direktno repliko. In glede na to, da center želi oprati, kaj pravite na to. In da je šel inšpektor k vam.
MAJDA ERZAR (Ministrstvo za delo, družino in soc. zadeve): Inšpektor je bil pri nas na sestanku ob 10. uri. Čisto na drugo temo. Na temo družinskega zakonika. Nobene zveze s konkretnim primerom nikakor. Ampak je bila tema materialna pristojnost po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.
PLUT: Tukaj jaz mislim, da bi lahko spet.
ERZAR: Še nekaj bi povedala.
SLAK: Ne, ne, kar gospa Plut, pa potem vi.
PLUT: Tukaj jaz mislim, da se spet sprenevedate. Družinski zakonik imamo v izdelavi od leta 1998. In ravno včeraj ste ga usklajevali. Niste ga usklajevali ne z nami, s civilno družbo. Niste ga usklajevali ne z drugimi strokovnjaki. Niste nas povabili, kar naenkrat ga usklajujete z direktorjem Centra za socialno inšpekcijo. To je absurd.
ERZAR: Če bi vi bila na sestanku.
PLUT: Zakaj me pa niste povabili? Zakaj me niste povabili?
ERZAR: Zato ker je bil strokoven sestanek in ne vabimo.
PLUT: Mi smo pa nestrokovni.

ERZAR: No tukaj je stvar stroke. Rada bi še nekaj povedala, ker sem bila konkretno izzvana. Vloga ministrstva v tem konkretnem primeru ni nobene vloge. Mi smo drugo stopenjski organ. V konkretne zadeve
SLAK: Kako ni nobene vloge, saj ministrstvo daje usmeritve. Pod ministrstvo spadajo Centri za socialno delo, ne pa pod ministrstvo za pravosodje.
ERZAR: Točno. Glede izvedbe zakonov, ne pa v konkretnih primerih kaj naj kdo dela. Nikakor ne.
SLAK: Se pravi, kdo pa je potem?
ERZAR: Centri za socialno delo lahko delajo kar hočejo: Nobenih
Centri za socialno delo so samostojni pri odločanju. Imajo javno pooblastilo. In v nobenem primeru ne morejo pridet kakšne direktive, navodila z ministrstev. Glede izvajanja zakonov ja. Ne pa v konkretnih zadevah. Mi smo drugo stopenjski organ in odločamo.
SLAK: Saj na konkretnih primerih se izvaja zakon gospa Erzar. Saj se ne izvaja kar na splošno.
ERZAR: Točno. Ampak tu gre za konkreten primer. Mi nimamo pritožbe, da bi mi drugo stopenjsko odločali. In v konkreten primer se mi ne moremo vtikat.
PLUT: Jaz bi tukaj replicirala, če dovolite, ker to ni res. Ta trditev je lažna. Jaz imam v nešteto spisih. Ko smo delali tudi že inšpekcijski nadzor videla navodila strokovnih delavcev sekretarjev kako naj v določenih postopkih postopajo z ministrstva za delo. To so uradni zaznamki.
ERZAR: Glejte vi niste delala inšpekcijskega nadzora.
PLUT: Neštetokrat sem bila zraven. Pa bi vam gospod Stefanoski lahko povedal. Jaz se s tem dalj ukvarjam, kot ste pa vi na ministrstvu za delo za družino in socialne zadeve.
ERZAR: V konkretni zadevi odloča sodišče glede dodelitve. In v konkretnih zadevah nikjer ni navodil ministrstva kako naj center odloča v konkretni zadevi.
MATJAN ŠTUHEC: A Lahko samo eno repliko. Jaz delam v svoji strokovni praski tudi z nekaterimi Centri za socialno delo. In vedno so oni krivi če kaj storijo, pa tudi če nič ne storijo. V vsakem primeru naredijo narobe. In moja replika na tole bi bila, da bi v enaki oddaji lahko sedeli mogoče celo isti ljudje, v primeru, da bi te otroke tej materi odvzeli in bi ona dobila enega spretnega odvetnika, ki bi spodbijal točno ista strokovna dejstva o katerih se sedaj pogovarjamo v obratni smeri. Kašen vik in krik je bil v enem primeru, ko se je en dojenček, en mali otrok odvzel eni materi. Tam zraven sem slučajno bila jaz. In koliko časa smo peljali strokovne postopke, da smo se sploh upali to naredit. In kakšen vik in krik ste tudi mediji ravno takrat zagnali.
MATOZ: Saj ravno za to gre. Da v enem primeru, kot boste tudi pozneje videli. V enem primeru kot ste rekli, center in seveda potem sodišče lahko odreagira da takoj, trenutno, prontno ali pa kakorkoli hitro ukrepa, odvzame otroka. Celo na silo ga odvzame. V tem primeru pa seveda ne stori nič. Saj ne gre za to, da bi ga morali odvzet. Gre za to, da bi morali odreagirat. Dokazuje, dajte zajet sapo, boste lažje pol govorili. Dokazuje pa to dejstvo, da seveda, kar je prej gospa Žarki povedla. Jasno je povedala. Mož je napisal dopis, oziroma partner je napisal dopis, da je pač seveda nekaj narobe z njo. In je morala it na razgovor na Center za socialno delo.
ŽARKI: Saj nisem edina. To se dogaja velikokrat.
MATOZ: In je morala it na razgovor na Center za socialno delo, ko seveda nikakršnih dejstev še verjetno o tej zadevi niso imeli. O tej zadevi so pa imeli poglejte tak pok obveščanja očeta. To je dejstvo. In mimo tega ne gre. Sedaj bom pa samo še nekaj rekel glede tega, da smo prišli glih do inšpekcije pa do te polemike. Gospa dajte no tisti meil, ko imate, ki ga je dala Adrijana Grček, sem ga slučajno na vaši mizi videl, na vaši mapi inšpektorju za socialo pred tem postopkom in pojasnite ta postopek. No dejte ga ven.
FOJAN: V tistem je šlo zgolj za navedbo kronoloških dejstev, ki jih je Adriana dala na vpogled. Poročilo se pošlje, da sem se seznanila s primerom. Kar zadeva Center. Samo malo. Bi pa želela, ker je gospa sama rekla, ko je bila pozvana na center je njena asociacija bila, otroka mi bojo vzeli. In to je pogosto asociacija. Po drugi strani so trditve, da center ne ukrepa. Tisto kar mene moti. Center je institucija. Ima močna, pomembna pooblastila in posega v življenje ljudi. Prav je, da je nadzor. Vsekakor. Ampak pavšalne ocene v smislu, se ne dela nič, nekih samo oklicanih strokovnjakov. Prešeren bi rekel, le čevlje sodi naj Kopitar. Se mi zdi pa skrajno neprimerno.
SLAK: Gospod boste imeli takoj možnost priti do besede po oglasih. In da vidimo kdo kakšne čevlje sodi. Po oglasih tudi izjava Anje Sekolovnik, ki so jo pri njenih 15 rubili.
SLAK: Nadaljujemo z razpravo, ostali smo pri gospodu Ježu, izvolite.
JEŽ: Pred časom sem v medijih zasledil misel, ki se mi zdi zelo močna, sploh v teh naših zadevah in

ERZAR: No tukaj je stvar stroke. Rada bi še nekaj povedala, ker sem bila konkretno izzvana. Vloga ministrstva v tem konkretnem primeru ni nobene vloge. Mi smo drugo stopenjski organ. V konkretne zadeve
SLAK: Kako ni nobene vloge, saj ministrstvo daje usmeritve. Pod ministrstvo spadajo Centri za socialno delo, ne pa pod ministrstvo za pravosodje.
ERZAR: Točno. Glede izvedbe zakonov, ne pa v konkretnih primerih kaj naj kdo dela. Nikakor ne.
SLAK: Se pravi, kdo pa je potem?
ERZAR: Centri za socialno delo lahko delajo kar hočejo: Nobenih
Centri za socialno delo so samostojni pri odločanju. Imajo javno pooblastilo. In v nobenem primeru ne morejo pridet kakšne direktive, navodila z ministrstev. Glede izvajanja zakonov ja. Ne pa v konkretnih zadevah. Mi smo drugo stopenjski organ in odločamo.
SLAK: Saj na konkretnih primerih se izvaja zakon gospa Erzar. Saj se ne izvaja kar na splošno.
ERZAR: Točno. Ampak tu gre za konkreten primer. Mi nimamo pritožbe, da bi mi drugo stopenjsko odločali. In v konkreten primer se mi ne moremo vtikat.
PLUT: Jaz bi tukaj replicirala, če dovolite, ker to ni res. Ta trditev je lažna. Jaz imam v nešteto spisih. Ko smo delali tudi že inšpekcijski nadzor videla navodila strokovnih delavcev sekretarjev kako naj v določenih postopkih postopajo z ministrstva za delo. To so uradni zaznamki.
ERZAR: Glejte vi niste delala inšpekcijskega nadzora.
PLUT: Neštetokrat sem bila zraven. Pa bi vam gospod Stefanoski lahko povedal. Jaz se s tem dalj ukvarjam, kot ste pa vi na ministrstvu za delo za družino in socialne zadeve.
ERZAR: V konkretni zadevi odloča sodišče glede dodelitve. In v konkretnih zadevah nikjer ni navodil ministrstva kako naj center odloča v konkretni zadevi.
MATJAN ŠTUHEC: A Lahko samo eno repliko. Jaz delam v svoji strokovni praski tudi z nekaterimi Centri za socialno delo. In vedno so oni krivi če kaj storijo, pa tudi če nič ne storijo. V vsakem primeru naredijo narobe. In moja replika na tole bi bila, da bi v enaki oddaji lahko sedeli mogoče celo isti ljudje, v primeru, da bi te otroke tej materi odvzeli in bi ona dobila enega spretnega odvetnika, ki bi spodbijal točno ista strokovna dejstva o katerih se sedaj pogovarjamo v obratni smeri. Kašen vik in krik je bil v enem primeru, ko se je en dojenček, en mali otrok odvzel eni materi. Tam zraven sem slučajno bila jaz. In koliko časa smo peljali strokovne postopke, da smo se sploh upali to naredit. In kakšen vik in krik ste tudi mediji ravno takrat zagnali.
MATOZ: Saj ravno za to gre. Da v enem primeru, kot boste tudi pozneje videli. V enem primeru kot ste rekli, center in seveda potem sodišče lahko odreagira da takoj, trenutno, prontno ali pa kakorkoli hitro ukrepa, odvzame otroka. Celo na silo ga odvzame. V tem primeru pa seveda ne stori nič. Saj ne gre za to, da bi ga morali odvzet. Gre za to, da bi morali odreagirat. Dokazuje, dajte zajet sapo, boste lažje pol govorili. Dokazuje pa to dejstvo, da seveda, kar je prej gospa Žarki povedla. Jasno je povedala. Mož je napisal dopis, oziroma partner je napisal dopis, da je pač seveda nekaj narobe z njo. In je morala it na razgovor na Center za socialno delo.
ŽARKI: Saj nisem edina. To se dogaja velikokrat.
MATOZ: In je morala it na razgovor na Center za socialno delo, ko seveda nikakršnih dejstev še verjetno o tej zadevi niso imeli. O tej zadevi so pa imeli poglejte tak pok obveščanja očeta. To je dejstvo. In mimo tega ne gre. Sedaj bom pa samo še nekaj rekel glede tega, da smo prišli glih do inšpekcije pa do te polemike. Gospa dajte no tisti meil, ko imate, ki ga je dala Adrijana Grček, sem ga slučajno na vaši mizi videl, na vaši mapi inšpektorju za socialo pred tem postopkom in pojasnite ta postopek. No dejte ga ven.
FOJAN: V tistem je šlo zgolj za navedbo kronoloških dejstev, ki jih je Adriana dala na vpogled. Poročilo se pošlje, da sem se seznanila s primerom. Kar zadeva Center. Samo malo. Bi pa želela, ker je gospa sama rekla, ko je bila pozvana na center je njena asociacija bila, otroka mi bojo vzeli. In to je pogosto asociacija. Po drugi strani so trditve, da center ne ukrepa. Tisto kar mene moti. Center je institucija. Ima močna, pomembna pooblastila in posega v življenje ljudi. Prav je, da je nadzor. Vsekakor. Ampak pavšalne ocene v smislu, se ne dela nič, nekih samo oklicanih strokovnjakov. Prešeren bi rekel, le čevlje sodi naj Kopitar. Se mi zdi pa skrajno neprimerno.
SLAK: Gospod boste imeli takoj možnost priti do besede po oglasih. In da vidimo kdo kakšne čevlje sodi. Po oglasih tudi izjava Anje Sekolovnik, ki so jo pri njenih 15 rubili.
SLAK: Nadaljujemo z razpravo, ostali smo pri gospodu Ježu, izvolite.
JEŽ: Pred časom sem v medijih zasledil misel, ki se mi zdi zelo močna, sploh v teh naših zadevah in

varstvu direktor imenuje komisijo tako, da je več ljudi vkloplјenih, ne, da je samo recimo eden razmišlja, ampak jih več ljudi razmišlja, ugotavlja kaj je in če se oceni, da je ogroženost taka, da je potrebno takoj reagiranje, potem se tudi odreagira. In zdaj pa pridemo do tega, da en primer, ki je bil tudi predstavljen tukaj pri vas v Trenjih, je bilo to, da se je pač oče, je dal takšne argumente, da je center to akceptiral in v bistvu je pa potem bila mama tista, ki kjer je šlo za ukrep, ki je potem celotno zadevo obrnil na drugače in bila ona tista, ki je trdila, da to tako ni bilo v redu. Danes je že bilo govora tudi o tem, da center mogoče nekje nekaj ni naredil, evo spet smo to kar je povedala kolegica Polona, da center če naredi, ni v redu in če center včasih nekaj ne naredi ni v redu. Se pravi to je pa tista strokovna odločitev. In zdaj o tej strokovni odločitvi na osnovi dokazov, ki jih center pridobi na osnovi informacij, ampak informacije so pa spet problem. Poglejte tu je na vaši televiziji je bilo ob tem tragičnem dogodku v Sežani prikazani so bili intervjuji sosedov. Ja prvi dan so bili takšni intervjuji, drugi dan so pa pokazali celotno zadevo, dogajanje v tej družini popolnoma drugačno. In zdaj center ne govorim o tem primeru, ampak takrat ko ti zbiraš podatke in potem ko je tista strokovna odločitev, potem ti na osnovi teh odločitev sprejmeš neko odločitev.
SLAK: Ampak na centru so strokovnjaki, ljudje so pa laiki, pa spremljajo dogodke, zato vi morate sprejemat odločitve.
KERIN: Ja, ja, saj zato pa je tisto kar ste vi prej povedali recimo do česa pride in zakaj so potem strokovni delavci tudi zelo previdni, zaradi tega, ker naše izkušnje dolgotrajne privedejo do tega, da vsako trditev treba res preverit. Kaj se nam zdaj dogaja. Dejansko je kar nekaj primerov bilo v Sloveniji, da so ženske, ki so zdaj, niso bile ravno za to, da bi očetje recimo, ne poznam ravno obratnega primer v Sloveniji, zato govorim, da so pač bile mame tiste, ki so recimo šle na to pa, da so prijavile, izrazile sum, da bi lahko oče na stiku zlorabljal otroka. Evo, zdaj pa imamo mi tukaj tisto zadevo, ki center dejansko mora odreagirat na taki sum, da zaščiti otroka. Torej brez tega ne gre in centri se tega držimo. se pravi kaj boš napravil, prvo boš takoj šel v prepoved stikov oz. omejitev stikov in praksa je takšna, da potem takšne stike izvajamo pod nadzorom.
SLAK: Ampak vas bom, se strinjam, ampak vas bom takoj izzval, kaj bi naredili recimo, če bi v primeru, ki smo ga v Sežani recimo navedli, ali bi vi, pa vi povejte, kakšne so vaše izkušnje, ali bi vi če bi prišla mama pa rekla oče, ne vem dela vse to, kaj se dogaja z otroci, ko so pri očetu, da se meče, da bi se recimo govorilo o tem, da pije, a bi tudi pustili, da tako rečem otroke pri očetu ali bi mu jih takoj vzel, zato, ker je moški.
FUJAN: Jaz mislim, da ta informacija se meče, se pije in tako naprej, je ena, ki jo je treba gledat v kontekstu cele zgodbe, tudi bi res opozorila, da se ne?
SLAK: Ampak kar odgovorite mi v konkretnem primeru, da pride k vam recimo, da bi prišla mati in dejala, oče pije, problemi so, kaj bi naredil? Bi ravno tako čakali 18 dni, pa rekli, bi mu ista navodila, bi ji dali ali bi drugače ravnali?
FUJAN: Ta primer, tudi v tem primeru je bilo, nič se ni čakalo in tako naprej. Preagira se v primerih pač individualno, vsak primer se obravnava posamično, ne glede na okoliščine kot je spol. Jaz mislim, da to ne drži.
SLAK: Vi odkimavate gospod Jež, pa potem vi gospa.
JEŽ: Strahoten prepad je med vrednostjo, ki jo ima informacija, ki jo prinese na center oče ali ki jo prinese mati.
FUJAN: No ravno gospod je že, ko se?
JEŽ: Zdaj samo malo. Govorim še iz svoje, konkretno iz svojih izkušenj in izkušenj par tisoč očetov, ki so (manjkajo besede) in mater?
KIRIN ZAKRAJŠEK: Ali lahko samo nekaj dodam tukaj?
SLAK: Ja kar pa potem takoj replika.
KIRIN ZAKRAJŠEK: V tem primeru se jaz sprašujem, govorimo recimo o skupnem starševstvu, vemo, da skupno starševstvo pri nas možno takrat, ko se starša sporazumeta o tem, ko sta oba primerna zato, oba primerna zato in oba sposobna varstva in vzgoje otroka. Torej če sta se starša sporazumela zato, sta morala vedeti, da lahko oba skrbita za tega otroka. In če zdaj nekdo od njiju ugotovi, da je nekaj narobe, da nekdo ni v redu in ne skrbi tako kot bi moral oz., da je otrok ogrožen, to je še huje, v tem primeru morajo reagirat. V tem primeru, mora vložiti tožbo, da se zaupanje drugače določi. To se isto sprašujem, zakaj tisti, ki ugotovi, tega ne naredi takoj. Na sodišču vloži tožbo in to pove, reče otrok je ogrožen, začasno odredbo takoj otroka zaupate v varstvo in vzgojo meni, materi oz. očetu, ki je tako ogrožujoč do otroka, pa prepovejte stike.

JEŽ: Jaz sem že od začetka (manjka beseda) za celotno skrbništvo nad otrokom, ne samo deljeno.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Prišlo je do skupnega starševstva. Če je on bil za skupno starševstvo, potem?
SLAK: Ampak zdaj imamo mi problem, ko pride do tega skupnega starševstva, ko recimo oče tako kot je v tem primeru, da njegova partnerka, nekdanja ni več sposobna skrbeti za otroka, in potem se obrne na center za socialno delo, kaj bi moral s tožbo?
KIRIN ZAKRAJŠEK: Ali pa na odvetnika oz. na pa na center mogoče bo tam dobil tudi kakšno nasvet v tej smeri ali pa na odvetnika, odvetnik takoj odreagirat, pri nas imamo teh primerov ogromno. Odvetnik odreagira, vloži tožbo in reče tako in tako je in potem?
FURJAN: Oče je bil s temi možnostmi seznaniti na to opozorjen, definitivno?
SLAK: Pa je o tem oče bil recimo lahko seznanjen?
FURJAN: Tudi, ko je mati, ko je gospod omenil (manjka beseda) je bil napoten naj na sodišču predlaga, da se vključi druge, da se pridobi druga mnenja, je bil vključen izvedenec v to zadevo, oče tam nikoli ni dal predloga, bi imel podporo in pomoč na centru, medtem, ko je mati dala predlog za začasno odredbo, vendar ji ni bilo ugodeno. Oče se tega ni poslužil.
SLAK: Gospod Matoz.
MATOZ: Najprej bom pojasnil tisti zadevi moram replicirat, kolegici sicer z vidika, da povem, da seveda sodniki tudi izvedenci pa center za socialno delo se ne zavedajo postopkov katere rešujejo v večini primerov, ne zavedajo se pomembnosti postopkov, ne rešujejo jih hitro, ampak zelo počasi in v večini primerov, ne govorim zdaj za vaš oddelek, in v večini primerov kot s predmetom. Jaz sem se s temi zadevami tudi z Anjo Sekolovnik in z ostalimi primeri, ki jih kar nekaj delam, srečal iz enega enostavnega razloga, zato, ker sem jim želel pomagat in, da se seveda zadeva reši pravično in v korist otrok. Delal sem v večini primerov brezplačno, ampak ne zato, da bi zdaj to poudarjal. Gre za to, da seveda sistem v teh primerih ne deluje.
SLAK: Ampak zakaj, glejte?
MATOZ: Zakaj oče, ker je bilo že tako zdaj nekako sem bil posredno izzvan zakaj oče ni tožil, zakaj ni vložil tožbe. Zato, ker v teh primerih seveda je center za socialno delo dolžan kolegica seveda bo poznala 119. in 421. člen zakona, dolžan spremljat dogajanje tudi po tem, ko sta se starša sporazumela in v kolikor pride do tega, da se dogaja nekaj kar je v seveda škodo vzgoji in varstvu otrok, mora center za socialno delo po uradni dolžnosti tudi on ukrepat. Oče je v tem postopku doživel to, da se je pojavil dr. Mrevlje, ki je kar sam komandiral center za socialno delo, povedal, na hitro jih je zbral, doživel je to, da je izvedenka svoje mnenje, ki ga je naredila pa tudi v drugem primeru bom povedal, ker je drug problem, naredila jaz bom rekel kar tako v pet minutah povzela ugotovitve dr. Mrevljeta, ki je seveda dal samo svoj izvid in zagotovil, da je mati sposobna in ozdravljena, čeprav temu ni bilo tako, ker so bila dejstva povsem drugačna in je na njih opozarjal, in je tudi ob sklenitvi tega sporazuma večkrat in tudi pozneje skozi poudarjal, da seveda on meni, da je mati primerna, da je mati v redu, in da je vse v redu, vendar ni do konca ozdravljena, ker je zdravljenje zapustila in v kolikor se bo ta problem pojavil, bo to težava in na te težave je tudi opozoril, ko je to zaznal. Ne morete pa pričakovat, da se bo nekdo zopet spustil v pravdanje, v sedem let pravdanja, kaj to pomeni začasne odredbe. Gremo še na to, ker ste prej to omenili?
SLAK: Ampak gospa Zakrajšek samo to me zanima, pa boste imeli repliko, boste imeli možnost.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Se sploh ne strinjam, da bi delali kot s stvarmi, dobro se zavedamo svojih odgovornosti, to ne morem nikakor sprejet.
MATOZ: Glejte to so izkušnje, to so dejstva.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Dejstvo je, da marsikdaj sodniki, sodnice ne spimo zaradi določenih stvari, spremljamo slike v mislih, ko jih določimo kako bodo potekali tisto soboto ali nedeljo in v skrbeh razmišljamo kaj se zdaj dogaja na stiku med recimo očetom in otrokom, pa še nekaj bi rekla vsi se moramo potrudit, da delamo v korist otroka in tukaj bi samo to izpostavila, čisto na kratko, tudi odvetniki, ki navsezadnje včasih se tudi najde isti odvetnik, ki v eni stvari razlaga, ko zastopa mater kako so otroku stiki z očetom preobremenjeni, če jih je preveč, in so v njemu v škodo, ker mu motijo ritem in vsakdanji ritem in da mora imeti dom, po drugi strani pa ta isti odvetnik sem dogodi večkrat, zastopa očeta in govori popolnoma nasprotno. Takrat so pa stiki zelo pomembni, mora imeti otrok lik očeta, čim več očeta, čim več stikov. Tako, da tukaj se dejmo vprašat vsak zase, kaj naredimo dobro vsi za tega otroka, te otroke, ki so žrtve v teh postopkih.
SLAK: Bomo nadaljevali. Boste imeli možnost z replikami takoj po tem, ko bomo videli kako otroci občutijo to če se dogaja sedem let in tako naprej in potem z replikami. Poglejmo.

MAROVT: Gospodična Sokolovnik, kaj ste vi doživljali ko vas je izvršitelj odpeljal v dom?
SOKOLOVNIK: Bilo je zelo strašno. Jaz sem se glih pakirala za v šolo, in potem so kar naenkrat pridrveli sem policisti in rešilec, potem kar naenkrat so vlomili noter in so me vlekli, jaz sem kričala, jokala, seveda nisem hotela in potem tudi so me dali na rešilno posteljo in me tam privezal, potem mi je zdravnica tudi grozila, da mi bo dala injekcijo, če se ne bom pomirila, potem padla sem tudi po stopnicah, ker sem se borila, da nisem hotela iti in kar naenkrat so me potem odpeljal.
MAROVT: Odpeljali so vas na psihiatrijo, kaj ste tam doživljali, kako ste se počutili?
SOKOLOVNIK: Počutila sem se zelo strašno, zaprto, trpela sem pač jaz sem bila zdrava in tam so bili otroci, kateri so pač potreboval medicinsko pomoč in potem obiske sem imela omejene, eno uro enkrat na teden samo ožji sorodniki, mama, brat, teta, dedek, strašno, trpela sem zelo. Ne morem niti opisat kaj sem čutila takrat.
MAROVT: In kako vam je vse skupaj to spremenilo življenje?
SOKOLOVNIK: Zelo mi je spremenilo. Drugače gledam na vse to, tudi sem zelo hitro morala odrasti, kar naenkrat sem bila sama, brez, da bi mi kdo kaj pomagal. Tako.
MAROVT: Kaj bi svetovali službam, staršem, se dovolj sliši glas otroka?
SOKOLOVNIK: Ne to nikakor, da ne. Svetovala bi vsem institucijam, da naj se bolj zavzemajo za otrokove pravice, tudi staršem, da naj pač slišijo glas otroka, kam pač, kje hočejo živet, da naj ne silijo in to nikamor mislim nikomur nočem, da bi se to še enkrat ponovilo.
SLAK: Kaj naredit, da se take stvari ne bodo ponavljale?
KERIN: Torej jaz bi rekel tu, da je treba vseeno razmejit odgovornosti posameznih služb in potem je nekoliko. Torej centri za socialno delo seveda spremljajo se tisti ta prvi v prvi vrsti odgovorni, ki ščitijo otrokove interese, ampak tukaj se pa potem križajo to z interesi staršev, in je seveda potem tudi, pričakovanja staršev so različna. Tako recimo na eni strani mame, na eni strani otroka. V tej borbi se pozabi na otroke in na njegove želje.
SLAK: Ampak saj bi morale institucije vedeti, da otrok recimo ne vem v psihiatrični bolnišnici ni bilo ravno v redu za njega. A ni ravno zato imamo institucije, da, mislim smo državljani prenesli neke pravice na državo ravno zaradi tega, ker ko pridemo v nek konflikt, ko ne znamo odločat, so tukaj institucije, smo jim dal pooblastilo, da odločajo namesto nas. Zakaj ne odločijo hitro, ste slišal Anjo, hitro, ona je morala odrast, ona je odrasla oseba pri 15, ko jo pogledaš.
KERIN: Posamezni primeri seveda zdaj je težko, da bi jih komentirali, ampak je pa definitivno res, da se tudi službe med sabo recimo ko se sodeluje oz. ko pride celotna zadeva na sodišče, ker je sodišče tisto, ko odloča, vsi ostali smo v bistvu pomoč temu, da pridemo tudi do tega, da se vidi, da iz različnih izhodišč gledamo na celotno zadevo. Samo primer recimo ali bodisi duševno bolnega človeka, da ne govorimo o tistih, ki so tudi že border line po eni raziskavah celo 30 % mogoče kakšnih populacij, ko gre dejansko motene tako ali pa drugačne osebe. Zdaj stališče recimo centra je lahko popolnoma drugačno kot je stališče zdravstva, na primer tega terapevta, ki se ukvarja. mi smo imeli, poznam primer iz toliko let nazaj, recimo, ko je center bil takrat dal mnenje, da je primernejši oče, zardi tega, ker je mati pač imela takšne vzgojne prijeme, ki pač so bili po naši oceni neprimerni in smo rekli, da je primernejši oče. Se pravi, ker je bila mati v psihiatrični obravnavi je seveda potem psihiater izhajal iz tega (manjka beseda) pacienta in je ocenil, da je seveda to bi bilo se pravi za mamo pogubno, če bi to recimo speljali in je dal popolnoma drugačno mnenje. Druga stvar, še samo, da rečem,?
SLAK: Ja na kratko prosim.
KERIN: Je to, da recimo tudi naše prvo delo je strokovno delo, da dva, da starša prideta do enega skupnega dogovora.
SLAK: Ampak tu smo gotovi, da ne pridejo in potem smo zdaj tu, ko ne prideta, institucije, gospod Matoz izvolite, potem gospa Erzar in tudi gremo naprej, pa gospa.
MATOZ: V primeru Anje Sokolovnik v prispevku katerega ste pokazal, sem se srečal tako, da mi je punca pisala iz centra za zdravljenje bolezni iz Šentvida pri Stični, kamor jo je sodišče brez kakršnekoli podlage brez odredbe nastanilo potem, ko seveda sodba, ki je bila izdana v tem postopku, je ni bilo moč izvršiti in center seveda tudi v nadaljevanju po sodbi te zadeve ni spremljalo. Da poenostavim deklica je bila skoraj leto dni v bolnišnici, čeprav ni bila bolna, pod lažno diagnozo in seveda tista sodnica, ki je v tem primeru odločala, verjemite mi, da je mirno spala, ker drugače v tem letu bi kaj storila, ne pa, da je storila šele potem, ko sem jaz, tožba je bila že prej vložena. KO sem to zadevo prevzel in v 6 mesecih po sedmih letih seveda prej postopka, dveh

razveljavitvah in tako naprej, prišlo do tega, da se je deklica vrnila domov, kamor je želela. V tem času, da, pa kljub temu, da je ves čas prosila sodišče, center in vse ostale, da je prosila, in ni bilo omogočeno ne komunikacija z zunanjim svetom, ko je seveda prostor, da obišče informativne dneve, kaj ti moral se je vpisat v šolo, je sodnica odgovorila, da ni stranka v postopku in tako dalje in tako dalje. Zato je od tod moje vedenje in trditve, da se v določenih primerih ne morem posploševat, se vam opravičujem, če sem kaj slabega vam rekel, ampak v določenih primerih s katerimi se jaz srečujem, se z otroci ravna kot s predmeti. Včasih seveda se tega ni ne zavedajo, kajti kako drugače razložit kot ste tudi prej v prispevku pokazali dr. Urbančiču, ki vodi center, da lahko je otrok skoraj leto dni v bolnišnici in vsi tako center kot sodišče enostavno tega dejstva ne spremeni in prosi, da ga spustijo. Saj ni važno lahko bi šel k tretji osebi.
SLAK: Dobro, kaj pravite, zdajle gospa Erzar, ampak če ste direktno na to, pa gremo naprej, izvolite. Potem vi. Ste direktno na to, izvolite.
ERZAR: Ne bom komentiral konkretne stvari, ampak res je, da glas otroka se prevečkrat presliši, da preslišijo starši, ne slišijo svojih otrok in jih preslišimo tudi na žalost institucije. Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ima lahko otrok zaupno osebo, vendar se je izkazal, da ta zaupna oseba je vedno nekak v enem razmerju s tem otrokom. Ali na mamini strani ali na očetovi, tukaj pride do velikih zlorab lahko. Dalj časa se odmika, več zlorab je možnih, vplivanja na otroka. Trenutno poteka na petih centrih pilotni projekt zagovornik otroka, glas otroka, kako se bo ta v nadaljevanju, kako bo ta projekt potekal, še ne vemo, ker še ni končan, ampak na vsak način bo otrok v postopkih, kjer so si interesi staršev različni, mora dobit neko možnost, da izrazi svoje mnenje. V postopkih tako pred upravnimi organi, sploh pa pred sodiščem.
SLAK: Dobro kako torej, z replikami boste imeli takoj možnost direktne replike po oglasih in seveda kako slišati otroški glas v teh postopkih po oglasih. Nadaljujemo z razpravo, ostali smo pri tem kako doseči, da bo v tem postopku razvez, kjer v bistvu najbolj trpijo otroci, se ta glas slišal, torej kako s tem?
KIRIN ZAKRAJŠEK: Če mene vprašate, pravim, da je glas otroka zelo pomemben. Treba ga je slišat, treba je njegovo mnenje dobiti čim prej v postopku, treba ga je dobit še takrat, ko je neobremenjen, ne indoktriniran, to se pravi?
SLAK: S strani in enega in drugega starša.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Tako, ker potem je že prepozno, potem je situacija že popolnoma drugačna in potem so te odločitve lahko drugače oz. neprave, take, ki bi bile v korist otroka. To, pa poudarila bi še to, da ne silit otroka za vsako ceno v mnenje, ker včasih starša nekako silita otroka, da se opredeli za enega ali drugega. Dejstvo pa je, da otroci nam povedo, da imajo radi oba, in da si želijo ostati pri obeh, pri enemu in pri drugemu in se včasih dogaja, da reče ta enemu staršu drugače, drugemu pa drugače, ker se ne želi nikomur zamerit. Tako, da tukaj moramo biti previdni. Je pa res, da je lahko mnenje zelo pomembno, še posebej mogoče pri starejših otrocih, ki že vedo in že lažje tudi povedo, kje bi želeli biti in kje živet v prihodnje.
SLAK: Gospod Jež.
JEŽ: Kar se tiče trditve zadnje, ki jo je gospa izrekla glede zadeve se ne zamerit, otrok se bo veliko raje oz. podzavestno zameril tistemu staršu, ki je dober, ker ve, da ga za to ne bo kaznoval. Ne bo se pa zameril manipulativnemu staršu, zato, ker ga bo za to kaznoval. Sam bi še želel samo dodat, glas otroka, tu je 144 dokumentov o glasu enega otroka, ki se ga je poslušalo osem let.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Lahko samo stavek?
SLAK: Ja.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Sem pozabila prej povedat. Glejte v vseh teh letih, petih letih kar delam na tem oddelku, se mi je samo dvakrat dogodilo, ko sem rekla otroku, ki je star 15 let, ki je lahko stranka postopka, ima pravico sodelovat v postopku in ko stranke oz. otrokoma moramo obvestit, da teče ta postopek, samo dva otroka sta rekla želim sodelovati. To nam veliko pove.
SLAK: Gospa Matjan, glas otroka ja ali ne?
MATJAN ŠTUHEC: Ja, ja, glas otroka je zelo pomembna zadeva in tudi mislim, da država nikoli ne posveti dovolj skrbi, dobrobitji otrok. In če se pogovarjamo kaj je narejeno in kaj ni narejeno, nikoli ni dovolj narejeno in vedno je še premalo in kar se tiče glas otroka, bi jaz rada rekla, da jaz mislim, da otroci predvsem potrebujejo strokovno podkovanega zagovornika, ker laiki, tako kot pač jaz razumem večino ljudi v postopku odločanja otrok, glas otroka napačno razumejo. Otrok, ki je odvisen, pogosto pove nekaj kar ni v skladu z njegovimi razvojnimi potrebami, tako kot je tamle že

en oče rekel, otrok, ki je ne sigurno navezan recimo na svojo mamo, bo se popolnoma drugače vedel do nje, se je bo bolj oklepal, bolj izkazoval ljubezen, pa to pomeni, da je ta veza med njima bolj ne sigurna, bolj ranljiva in bolj patološka, kot pa če bi se vedel obratno in rada bi opozorila, da v disfunkcionalnih družinah take kot to so takrat, ko pridejo pravzaprav po pomoč na center za socialno delo ali pa kaj podobnega, takrat se otroci praviloma oklepajo in skrbijo, takrat se zamenja kdo skrbi za koga in takrat otroci skrbijo za svojega šibkega starša in takrat bomo po pravilu videl, da se bo otrok odločal za to, da bi živel s svojim šibkim staršem. Ne pozabit na ta del glasu.
SLAK: Gospa Plut.
PLUT: Glas otroka je projekt, ki ga vodi pilotski projekt, ki ga vodi urad varuha človekovih pravic. Zagovornik glas otroka nas je stal v dveh letih 80 tisoč evrov iz proračunskih sredstev. Jaz ne vem koliko otrok je tega zagovornika dobil. Kopica naših, ki k nam kličejo, smo naslovili potem tja, da bi dobil tega zagovornika, niti eden od njih ga ni dobil. Bi replicirala gospe Irmi Kirin, dejstvo je, da zaupna oseba sem ogromnemu številu otrok in sodišče, naslovno vaše sodišče je določilo izvedencu v neki zadevi, kjer otrok želi mene kot zaupno osebo, to delo že z njim opravljam, izvedencu nalogo, naj določi ali sem jaz primerna oseba za zaupno osebo. Izvedence se seveda o tem ni izrekel, to je dejstvo, ker se o tem on ne more izreči, ker me ne pozna, niti me ni povabil. Pa še nekaj vam bom povedala, v nobenem primeru še jaz nisem videla dokumenta, ki bi ga vi naslovil na otroka ko dopolni 15 let starosti, da bi ga seznanil z zadevo, ampak vi vedno staršem na obravnavi rečete, da bo tekom postopka otrok dopolnil 15 let in da potrebujejo pooblastilo otroka, da še naprej.
KIRIN ZAKRAJŠEK: To pa ni res, ker vi tudi tega ne veste, ker ne vidite naše spise in to ni res. Če že se odločimo na tak drug način, zaprosimo center za socialno delo, da oni to otroku povedo in dobimo od njih povratno informacijo. Kar se tiče pa zaupne osebe, moje mnenje je, da ne more biti otroku zaupna oseba nekdo, ena gospa, ki dela na nekem društvu, ki niti ne pozna. Da je zaupna oseba tega otroka lahko nekdo, ki mu je blizu, sorodnik, učiteljica, varuška ali nekoga, ki se obrne v tej stiski, ne pa tisti na katerega se obrne njegov starš.
SLAK: Dobro, ampak zdaj če pogledamo, kaj zdaj?
PLUT: Nas so klical sami otroci, ogromno so nas klical, preko centra za socialno delo je ogromen?
KIRIN ZAKRAJŠEK: Kdo jih je pa opozoril na to, da ste vi in da imajo to možnost?
PLUT: Socialna delavka.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Jaz mislim, da to ne drži.
PLUT: Ja jaz pa mislim, da drži.
SLAK: Dobro, boste imel možnost pri teh socialnih, pravimo, zopet smo pri socialni delavki. Ali državne institucije ob ločitvah učinkovito ščitijo koristi otrok, DA 4 %, NE 96 %, 1.845 klicev. Pa, da vas takole vprašam, se mi zdi, gremo na izhodišče, imeli smo primer, oče, boste imela možnost v tem delu povedati tudi to. Oče je opozarjal, da se mu zdi, da mati slabo skrbi za otroka, torej kaj narediti v tem primeru, gospa Kirin Zakrajšek je bila zelo konkretna, se pravi ali pritožba če sem prav razumel ali direktno na center za socialno delo oz. tožba na sodišče.
KIRIN ZAKRAJŠEK: Tožba na sodišče ali drugačne odločitve o tem.
SLAK: Dobro, to se pravi to je lahko recimo en korak. In kaj so še recimo naprej koraki, da se nam ne bi dogajale take zgodbe o katerih poročamo, da ne bi prihajalo do teh tragedij, vseh absolutno vemo, da ne moremo izključiti, ampak kaj storiti, da se bo ta sistem izboljšal, da otroci ne bodo ob teh ločitvah žrtve. Institucije so tukaj kot smo rekli, ki bi morale prevzeti odgovornost neko, ko se starša ne moreta sporazumeti ali eden od staršev, ampak kako, pa bi vas takole izzval gospa Žarki, kako ste vi potem uredili ta vaš problem? Mož, če prav razumem ima stike z otroci?
ŽARKI: Mi smo 11 let narazen, osem let smo imeli hude probleme, ali je pozabil prit na stik, ali je prišel prepozno ali je poklical tik preden bi moral priti in ga ni bilo, hčere sta jokale ko dež, ker očeta ni bilo, jaz sem jih peljala k njemu na dvorišče, sem rekla lepo prosim a jih lahko vsaj pogledaš. Ne. To je bila živa katastrofa, jaz sem že na koncu obupala.
SLAK: Kaj pa zdaj?
ŽARKI: Zdaj pa zadnje dve leti pa bi on rad bil oče. Zdaj pa hčeri pravita, stari sta 15 in 13 let, pravi ej oči posluši ti, jaz s tabo nimam odnosa očetovskega, ti si lahko meni prijatelj. Oče pa meni ti ne moreš biti več.
SLAK: Ampak, če vas prav razumem, ona pa še vedno, ko oče pride na stike, on stanuje potem pri vas, vi pa greste v hišo, če prav razumem?
ŽARKI: Mi smo tako naredil, ker oni dve pač nočeta k njemu več hodit, on bi lahko šel na sodišče,

in mene tožil, da mu onemogočam stike, da sem otroke indoktrinirala in da jih pač odvračam od njega, ampak hvala bogu, da on tak ni, moram potrkat. Tako smo zdaj uredili. Jaz sem pač kupila hišo nekje daleč stran, jaz grem za vikend stran in ga pokličem halo a lahko prosim, pač toliko prej že, a bi ti imel otroke, a bi bil malo z njimi in potem on pride k nam domov in je dejansko pri nas doma, jaz pa grem ven.
SLAK: Dobro. Gospa Fujan. Samo dva stavka prosim.
FUJAN: Hotela sem reči, da te stvari so kompleksne, težko jih je postavit kot črno bele in tako prikazat v javnosti, da to je nevarno, da večinoma staršev, ki se borijo v teh postopkih na škodo otrok vendarle iskreno oba želita dobro svojemu otroku in da nikakor niso institucije tiste, ne pravim, da ni z njimi nič narobe in da ni lahko stvari, da niso stvari lahko boljše, ampak dejstvo je, da še tako dobro delujoče institucije ne bodo nikoli uspele preprečit pač dogodkov, kot je bil ta in podobnih, ravno zaradi tega, ker je pač človeško vedenje nepredvidljivo in ga ni moč tako determinirano gledati na obravnavah.
SLAK: Ja. Gospod Matoz.
MATOZ: Jaz bi povedal samo to glede glasa otroka, povedal bi, da Anjin glas se ni slišal sedem let po postopkih. Na koncu je bil slišan, ampak slišal se je tako, da sem ga prenesel jaz, čeprav je poprej pisala osem mesecev iz bolnice, da je tam zaprta vsem ministrstvom, vsem institucijam. Kar se pa tiče, žal?
SLAK: In kaj boste v tem primeru?
MATOZ: Žal se glas teh dveh otrok ne bo več slišal in zato je potrebno, da ne bo do tega več prihajalo, jasno in konkretno ugotovit odgovornost tistih, ki v tem primeru niso storili tistega kar bi morali storiti in verjemite mi, če boste transparentno, jasno pokazali seveda vsa dejstva, ne tako kot danes ko nočete niti maila pokazat?
SLAK: Ampak, da se ne vračamo.
MATOZ: Samo, da dokončam. Če boste to jasno, glasno izkazali in pokazali in če bo seveda odgovornost v kolikor je, podana, potem bodo tudi v bodoče se drugače ravnalo in se bo mogoče kakšna takšna tragedija preprečila.
FUJAN: Mi se vsi strinjamo, da se stvari raziščejo do konca.
MATOZ: Če se strinjate, potem se dajte odprto igrat.
FUJAN: Taka vaša podtikanja pa sodbe gospod Matoz, pa dajte no nehat, ker ste, malo ste hecni.
MATOZ: Hecni ste vi, ker se igrate.
SLAK: ampak morda, ne?
KERIN: Želel sem samo to reči, življenje teče res svojo pot in zdaj recimo s stališča centra za socialno delo, strokovna samozavest?
SLAK: Gospod Kerin, dva stavka, kaj naj naredijo starši, kaj naj naredijo starši?
KERIN: Da rečem to, da je strokovna samozavest pa znanje je tisto, kjer tudi ugotoviš, da je ena stvar se v življenju spremenila tudi v eni družinski situaciji ali pa po razvezi in da tudi treba je to potem ugotovit in tudi potem odreagirat. To je ena stvar, ki je zelo pomembna in tudi smatram, da so centri za to sposobni.
SLAK: V redu. Gospa Plut vi odpirate samo še to, hišo, kam se obrnejo lahko?
PLUT: Ja mi odpiramo svetovalni center za družine v stiski, tudi za stike pod nadzorom, ki jih sodišča zelo rada določajo 15. v tem mesecu v Ljubljani, tako, da se lahko vsi po nasvet kaj in kako naj naredijo, obrnejo k nam.
SLAK: Dobro. Ministrstvo bo izkoristilo stvari, ki jih ima na voljo. Končamo po oglasih. Tako spoštovane gledalke in gledalci to so bila Trenja, mi se zopet vidimo prihodnji četrtek ob isti uri, do takrat pa nasvidenje.

Primorske novice

Stran / Page: 13
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 348 cm2

22.04.2009

1 / 1

SEŽANA, LJUBLJANA ▸ Rezultatov izrednega nadzora na sežanskem centru še ni

Osumljena mati ostaja za zapahi

Skoraj štiri tedne po grozljivi družinski tragediji, ki je pretresla Sežano, odgovorov o tem, zakaj se je morala zgoditi in ali so strokovne službe naredile vse, kar bi morale, ni. 36-letna Kristina M., mati štirletnega dečka in dve in pol leta stare deklice, je še vedno za zapahi ženskega zapora na Igu, rezultatov izrednega nadzora na sežanskem centru za socialno delo pa še ni.

Zagovornik **Kristine M.**, odvetnik **Branko Gvozdić**, nam je povedal, da je pred dnevi izvenrazpravni senat koprskega okrožnega sodišča zavrnil njegovo pritožbo na sklep o priporu, ki ga je sodnica odredila takoj po zaslišanju osumljene. Že takrat je Gvozdić oporekal ponovitveni nevarnosti, ki jo je kot priporni razlog navedla sodnica. Zaradi takšne odločitve senata je vložil zahtevo za varstvo zakonitosti na vrhovnem sodišču.

Povedal nam je še, da Kristina M. pripornišk dneve preživlja ob običajnem režimu. Poročali smo, da je bila po umoru otrok hospitalizirana, ker je obstajala nevarnost, da bi storila samomor. Pred približno dvema tednoma so jo iz psihiatrične bolnišnice Polje odpustili, kriminalisti pa so jo takoj pridržali.

Sodišče je medtem sprejelo sklep o uvedbi preiskave proti Kristini M. Okrožno državno tožilstvo jo je, kot je znano, zahtevalo zaradi dveh kaznivih dejanj umora. Obdukcija je pokazala, da sta bila otroka zadušena. Prve priče naj bi na preiskovalnem oddelku koprskega okrožnega sodišča zaslišali po prvomajskih praznikih. Sodišče bo moralo postaviti tudi izvedenca psihiatrične stroke, ki bo ocenil, v kakšnem stanju je bila osumljena Kristina M., ko sta bila otroka umorjena. Sama ves čas namreč vztraja, da otrok ni umorila oziroma zadušila.

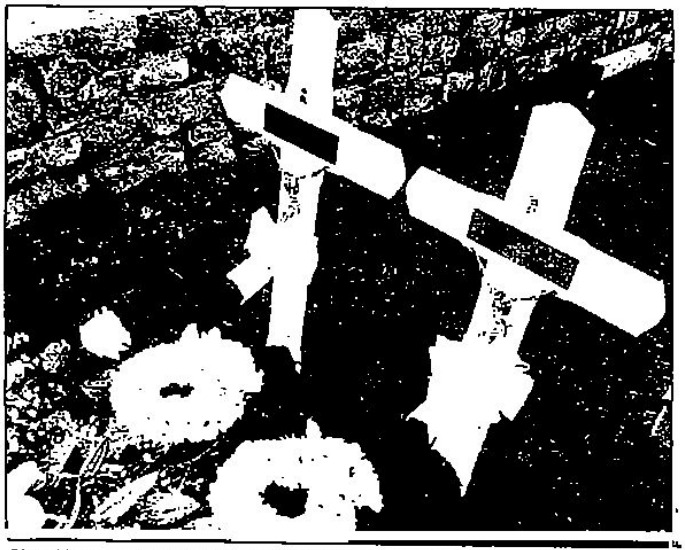

Skoraj štiri tedne po tragediji, odgovorov o tem, ali so strokovne službe storile vse, kar bi morale, še ni

Poročali smo tudi, da je le nekaj dni po tragediji ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve na sežanskem centru za socialno delo (CSD) odredilo izredni nadzor. Po napovedih naj bi bili ugotovitve socialnega inšpektorja znane v nekaj dneh, a se je začelo zapletati. V. d. glavnega inšpektorja za delo **Borut Brezovar** nam je včeraj sporočil, da bodo ugotovitve, ki jih lahko v konkretnem primeru posredujejo javnosti, objavili na njihovi spletni strani kot sporočilo za javnost, takoj ko bo mogoče.

Odvetnik **Franci Matoz**, ki zastopa **Andreja Gorupa**, očeta umorjenih otrok, nam je včeraj pojasnil, da Gorupa, ki naj bi bil v postopku izrednega nadzora na CSD Sežana priča (čeprav so zahtevali, da jima dodelijo vlogo stranke v postopku), še niso zaslišali. Oče je takoj po tragediji povedal, da je odgovorne na sežanskem centru za socialno delo večkrat opozoril na težave, ki jih je opazil pri svoji nekdanji ženi, skrbelo ga je za varnost otrok. Nazadnje je strokovno delavko na to opozoril le deset dni pred tragedijo, pa se ni zgodilo nič. In ker se ni nihče ukrepal, ker ni preveril, kaj dogaja v družini, je odvetnik Matoz pred časom ovadil strokovno delavko centra za socialno delo. Osumil jo je nevestnega dela v službi. **SP**

Primorske novice

Stran / Page: 12
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 146 cm2

10.04.2009

1 / 1

KOPER ▸ Po umoru otrok novi zapleti

Matoz ovadil še vodjo inšpektorata

Po družinski tragediji, ki se je pred skoraj dvema tednoma zgodila v Sežani in v kateri sta umrla nedolžna otroka, se ovadbe kar vrstijo. Potem ko so koprski kriminalisti zaradi dveh kaznivih dejanj umora ovadili mater pokojnega bratca in sestrice, 36-letno Kristino M., je Franci Matoz, odvetnik očeta umorjenih otrok, najprej ovadil strokovno delavko sežanskega centra za socialno delo, včeraj pa še glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja.

Če strokovni delavki sežanskega centra za socialno delo M. Š. očita nevestno delo v službi (čeprav je oče opozarjal na težave bivše žene in na ogroženost otrok, pa naj ne bi ukrepala), odvetnik **Franci Matoz** glavnemu inšpektorju za delo **Borutu Brezovarju**, predstojniku inšpektorata za delo, očita kaznivo dejanje kršitve pravic do pravnega sredstva ali peticije. Zapletati se je začelo prejšnji teden ob obisku socialnega inšpektorja **Petra Stefanoskega** na sežanskem CSD, za katerega je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve odredilo izredni strokovni nadzor.

Odvetnik Matoz in oče umorjenih otrok **Andrej Gorup** sta predlagala, da bi imela v postopku nadzora status stranke. A jima inšpektor Stefanoski ni dovolil, da bi sodelovala pri nadzoru, saj da bo imel oče status priče. Skoraj sočasno s prejemom pisnega sklepa, s katerim je Stefanoski zavrnil njuno vlogo, pa je Matoz vložil zahtevo za izločitev Stefanoskega iz tega postopka zaradi njegove domnevne pristranskosti.

Na sklep o zavrnitvi statusa stranke v postopku bi se lahko v osmih dneh pritožila na ministrstvo za delo, kar je Matoz tudi storil. Brezovar pa je zavrnil predlog za izločitev inšpektorja, ker da z očetom nista stranki v postopku in da zato ne moreta zahtevati izločitve inšpektorja. Matoz ob tem opozarja, da je Brezovar o tem odločil, še preden je sklep o tem, da nista stranki v postopku, postal pravnomočen oziroma dokončen. Prav zato je proti Brezovarju včeraj vložil kazensko ovadbo zaradi kaznivega dejanja kršitve pravice do pravnega sredstva ali peticije. To kaznivo dejanje stori, kdor pri opravljanju svojega dela prepreči drugemu, da bi uporabil pravico do pritožbe, ugovora ali kakšnega drugega pravnega sredstva. SP

Primorske novice

Stran / Page: 6
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 287 cm2

04.04.2009

1 / 1

KOPER, SEŽANA ▸ Pri izrednem nadzoru se zapleta - Zahteva za izločitev inšpektorja

Mater so ovadili dvojnega umora

Na koprskem okrožnem državnem tožilstvu so včeraj potrdili, da so kriminalisti po grozljivi družinski tragediji, v kateri sta umrla bratec in sestrica, vložili kazensko ovadbo zoper njuno mater, 36-letno Kristino M. Sumljo jo dveh kaznivih dejanj umora.

Vodja koprskega tožilstva **Slavko Ožbolt** nam je povedal, da so **Kristino M.** ovadili zaradi dveh kaznivih dejanj umora, in sicer po 1. odstavku 116. člena kazenskega zakonika. Po tem členu je zagroženo najmanj 15 let zaporne kazni za vsako kaznivo dejanje. Kot smo že poročali, so preliminarni rezultati obdukcije pokazali, da sta bila štiriletni deček in deklica, stara dve leti in pol, zadušena. Tožilstvo bo v prihodnjih dneh na sodišče poslalo zahtevo za uvedbo sodne preiskave, sicer pa kriminalisti stikov z osumljeno nimajo, saj je v oskrbi zdravstvenega osebja.

Njen zagovornik **Branko Gvozdić** je potrdil, da je še vedno v psihiatrični bolnišnici Polje, in sicer na zaprtem oddelku. Vzrok za njeno hospitalizacijo po ponedeljkovem kratkem pridržanju (ki so ga morali prekiniti) je nevarnost, da bi storila samomor, je še dodal Gvozdić. Drugih diagnoz ne pozna. Povedal pa je še, da mu je Kristina M. zagotovila, da pred tragedijo ni pila alkoholnih pijač ne vzela nobenih zdravil, ki bi lahko vplivale na njeno psihično stanje. Po tragediji so ji na njeno željo odvzeli telesne tekočine. *"Upam, da bodo analize potrdile, kar mi je povedala,"* je še povedal. Glede kazenske ovadbe, ki so jo vložili kriminalisti, pa bi pričakoval, da bi že imeli tudi uradne pisne rezultate obdukcije, ki pa jih po njegovem še ni.

Z izrednim strokovnim nadzorom, ki ga je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve odredilo nad delom sežanskega centra za socialno delo (CDS), pa se vse bolj zapleta. Poročali smo, da je socialni inšpektor **Peter Stefanoski**, direktor socialne inšpekcije, v četrtek že obiskal sežanski CSD. Povabil je tudi očeta umorjenih otrok **Andreja Gorupa** in njegovega odvetnika **Francija Matoza**, a sta bila po pogovoru z njim oba razočarana, saj je Gorupu namenil le vlogo priče. Matoz pa je predlagal, da bi jima dodelili status stranke v postopku, saj bi tako lahko spremljala postopek, imela vpogled v dokumentacijo in bi lahko sodelovala pri pogovorih z uslužbenkami. Matoz je že napovedal, da se bo na pisni sklep inšpektorja, s katerim bo zavrnil njegovo vlogo, pritožil.

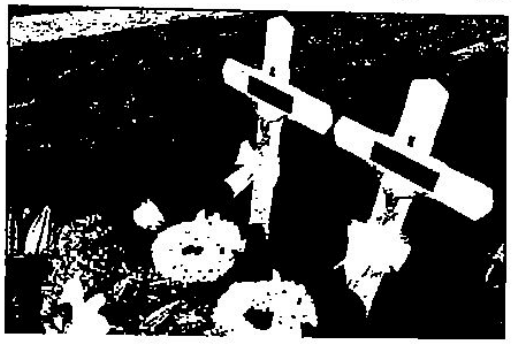

Kriminalisti so mamo ovadili dvojnega umora

Včeraj pa je na socialno inšpekcijo vložil zahtevo za izločitev inšpektorja Petra Stefanoskega. Pravi, da obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvome o njegovi nepristranskosti. Na četrtkovih Trenjih, kjer je poleg Matoza sodelovala tudi **Dragica Fojan**, koordinatorka CSD obalno kraške regije, je ugotovil, da je imel inšpektor še pred uvedbo izrednega nadzora elektronsko sporočilo strokovne delavke sežanskega CSD. V njem je kronološko opisala dogajanje v konkretni zadevi. Matoz sumi, da je CSD poskušal vplivati na potek nadzora, inšpektor pa naj bi si vnaprej ustvaril mnenje o zadevi. Inšpektor pa naj bi bil pristranski tudi zato, ker očetu ni dopustil, da bi sodeloval v postopku.

SIJAN PRETNAR

Primorske novice

Stran / Page: 12
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 514 cm2

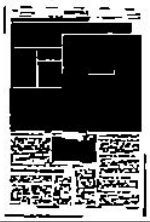

03.04.2009

1 / 2

SEŽANA ▸ Kaj bo pokazal nadzor socialne inšpekcije - Psihiater zavrača očitke

Po tragediji ovadba in nadzor

Včeraj dopoldne se je na sežanskem centru za socialno delo začel izredni strokovni nadzor, ki ga je odredilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve po grozljivi družinski tragediji. Če bodo ugotovili nepravilnosti, bodo ukrepali. Koprski kriminalisti pa so, kot smo izvedeli neuradno, včeraj popoldne na koprsko okrožno državno tožilstvo vložili kazensko ovadbo zaradi suma dveh ubojev. Osumljena naj bi bila 36-letna mati pokojnih otrok.

Oče pokojnega bratca in sestrice **Andrej Gorup** je, kot smo že poročali, pred tragedijo opozarjal, da se z njegovo bivšo ženo dogajajo čudne zadeve. *"Skrbelo me je, da se bo otrokoma kaj zgodilo,"* je v začetku tedna povedal za naš časopis. Nazadnje je na center za socialno delo poklical deset dni pred tragedijo (kot je znano, se je zgodila v soboto ponoči v ulici Ivana Turšiča), pa je dobil le odgovor, da je uslužbenka, ki se ukvarja z njegovim primerom, na dopustu.

Njegov odvetnik **Franci Matoz** je sredi tedna povedal, da bo terjal ugotavljanje odgovornosti centra za socialno delo, kjer so po njegovih besedah vedeli za težave matere pokojnih otrok. Ob tem je napovedal še preverjanje odgovornosti izvedenke, ki je v svojem izvedenskem mnenju v okviru postopka za dodelitev skrbništva otrok zapisala, da je 36-letna **K. M.** sposobna skrbeti za otroka.

Na vrhu seznama pa je psihiater dr. **Gorazd Mrevlje**, ki je v svojem mnenju zapisal, da je ozdravljena odvisnosti od alkohola in da nima težav. Mrevlje naj bi tudi samoiniciativno sodeloval v postopku na centru za socialno delo, kjer so se že lani dogovorili deljeno skrbništvo. Na koprskem okrožnem sodišču sta konec februarja starša sklenila poravnavo in se dogovorila za skupno skrbništvo, tri dni je v tednu za otroke skrbel oče, tri dni pa mati.

Psihiater zavrača očitke

Mrevlje je že zanikal, da bi samoiniciativno prišel na center za socialno delo, prav tako zavrača namige, da bi prijateljeval z očetom K. M., sicer upokojenim sežanskim zdravnikom. Povedal je, da je na prošnjo očeta že pred leti vzel K. M. v terapijo, ker je imela adolescentne težave. Do takrat pa da se z njenim očetom nista poznala, je še pojasnil. K. M. pozna od njene adolescence, v vseh njenih obdobjih. Ko pa so se stvari zapletle, je v dveh izvidih na željo Sežančanke zapisal svoje mnenje glede skrbništva. Povedal je še, da so ga na sestanek na centru za socialno delo kot terapevta K. M. povabili.

Ko smo sredi tedna direktorico **Nevenko Doles** povprašali o vlogi dr. Mrevljeta, nam je pojasnila, da o tem ne more govoriti zaradi nadzora, ki ga je odredilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Očetu le vloga priče

Ta se je začel včeraj dopoldne. Na ministrstvu so nam povedali, da bodo ukrepali, če bo nadzor pokazal kakšne nepravilnosti. O tem, kako bodo ukrepali, pa je za zdaj še prezgodaj ugibati, so nam še pojasnili. Predvidevajo, da bodo ugotovitve izrednega nadzora znane že prihodnji teden.

Odvetnik Franci Matoz nam je včeraj pojasnil, da so ju z Andrejem Gorupom včeraj dopoldne povabili na center za socialno delo. Inšpektor ju je seznanil, da bo Gorup v postopku kot priča, a se s tem nista strinjala. Matoz nam je pojasnil, da je inšpektorju povedal, da je že v sredo nanje naslovil vlogo, v kateri je zahteval status stranke ali vsaj stranskega udeleženca: *"Ker imamo pravni interes."*

Želeli so se seznaniti z vsemi dejstvi in sodelovati pri razgovorih z uslužbenkami, kar bi po Matozovih besedah le prispevalo k razčiščevanju dejstev. Inšpektor pa je vztrajal, da ima v postopku le center za socialno delo status stranke. *"Zahteval sem, da inšpektor najprej s pisnim sklepom odloči o tem in ko bo pravnomočno odločil, bo lahko nadaljeval. Ko bo vlogo zavrnil, se bom pritožil,"* je še dodal.

Kot smo izvedeli, pa je po tem inšpektor oziroma direktor socialne inšpekcije **Peter Stefanoski** nadaljeval z nadzorom. Pregledal naj bi gradivo in ga nekaj tudi odnesel s seboj. Z ministrstva so sporočili, da bodo javnost o izsledkih nadzora v celoti seznanili. Predvidoma naj bi bili znani prihodnji teden.

"Menimo, da vnaprejšnje obsojanje in dokazovanje krivde za tragični dogodek brez argumentov ni primerno. Organi, ki so pristojni za pregled nepravilnosti postopkov in ugotavljanje odgovornosti vseh v dogajanje vpletenih strani, morajo opraviti svoje delo in na podlagi konkretnih dokazov ugotoviti, ali je do morebitnih nepravilnosti tudi res prišlo in kakšno vlogo so pri tem imele posamezne institucije oziroma posamezniki," poudarjajo na ministrstvu za delo.

Ker gre za tragedijo, ki zadeva predvsem intimne usode in občutljiva razmerja prizadetih posameznikov in družin, ki so v tem trenutku najbolj ranljivi, se odgovorni na ministrstvu zdi etično sporno zlorabljati njihovo stisko za promocijo. Na vse apelirajo, naj ohranijo spoštljiv, profesionalen in pieteten odnos.

SIJAN PRETNAR

Kot smo izvedeli, so kriminalisti včeraj popoldne proti 36-letni K. M. na okrožno državno tožilstvo že vložili kazensko ovadbo zaradi suma dveh kaznivih dejanj uboja. Osumljena, ki je v pogovoru s svojim zagovornikom Brankom Gvozdićem zanikala, da bi zadušila svoja otroka, je po naših podatkih še vedno v psihiatrični bolnišnici Polje.

Primorske novice

Stran / Page: 13
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 527 cm2

02.04.2009

1 / 2

KOPER, SEŽANA ▸ Pooblaščenec očeta umorjenih otrok bo

zahteval odgovornost vseh, ki niso naredili, kar bi morali

Bi lahko preprečili tragedijo?

***"Zgodba, ki se je v noči na nedeljo končala tragično, se je začela že veliko prej. Oče pokojnih otrok ne obsoja njune matere, ampak tiste, ki v postopku dodelitve skrbništva otrok niso naredili vsega, kar bi morali narediti,"* je na včerajšnji novinarski konferenci povedal odvetnik Franci Matoz, ki je v torek prevzel zastopanje Andreja Gorupa, očeta umorjenih otrok.**

Oče je med ločitvenim postopkom opozarjal vse, ki so odločali o tem, komu bodo dodelili skrbništvo otrok, na zdravstvene težave svoje zdaj že bivše žene. Kot smo že poročali, se je februarja postopek na koprskem okrožnem sodišču končal s poravnavo glede skrbništva otrok. Dogovorili so se za skupno starševstvo, po katerem bi vsak od staršev za otroka skrbel tri dni na teden, sedmi dan pa oba skupaj.

Odločilno mnenje psihiatra?

Franci Matoz je povedal, da je vidno vlogo je pri tem odigral dr. **Gorazd Mrevlje**, psihiater, pri katerem naj bi se zdravila mati otrok, 36-letna **K. M.** *"Samoiniciativno je sodeloval že s centrom za socialno delo, ves čas je zatrjeval, da je lahko skrbna mati, da nima težav in da ne bo težav z vzgojo otrok,"* pravi odvetnik in dodaja, da je dr. Mrevlje sam poklical na center za socialno delo, na sodišče naj bi tudi sam poslal svoje mnenje. Ugotavlja še, da izvedenka za psihologijo, **Helena Mrak Černelič**, ki jo je sodišče postavilo v postopku dodelitve skrbništva otrok, svojega dela ni opravila strokovno. Bila naj bi pod vplivom, ki ga je ustvaril dr. Mrevlje. O namigih glede nekaterih povezav pa ni želel govoriti.

Oče je stalno opozarjal, da ima K. M. določene zdravstvene težave, da je zdravljenje zaradi odvisnosti od alkohola prekinila ter da zato ni sposobna sama poskrbeti za otroka. Matoz je dejal, da je **Andrej Gorup** center za socialno delo nazadnje po telefonu opozoril deset dni pred tragedijo. Opisal je dogajanje in jih pozval, naj nekaj storijo. Pojasnili so mu, da je uslužbenka, ki se ukvarja z njihovo družino, na dopustu. *"Kaj se mora res kaj zgoditi, da boste kaj storili,"* naj bi se takrat obupano vprašal.

"Svojega dela niso opravili strokovno"

"Menimo, da center za socialno delo, izvedenka in dr. Gorazd Mrevlje svojega dela niso opravili strokovno in dovolj skrbno," je še dodal odvetnik. Zato bodo zahtevali, da se razišče njihova odgovornost, prav tako pa tudi vpletenost materinega očeta, ki naj bi pripomogel k takšnemu stanju. *"Če ne drugače, pa tako, da ji je omogočil jemanje določenih tablet in da to ni bilo ustrezno dokumentirano,"* ugotavlja pooblaščenec očeta otrok.

Včeraj je Gorupa poklical tudi minister za delo, družino in socialne zadeve **Ivan Svetlik**. Na ministrstvo za delo je Matoz že vložil zahtevo, naj ga kot pooblaščenca očeta vključijo v postopek nadzora na sežanskem centru za socialno delo. V postopku bodo lahko posredovali vsa dokazila o očetovem opozarjanju na težave. Poročali smo, da je ministrstvo, kot je običajno v takšnih primerih, odredilo nadzor, center pa bo obiskal tudi socialni inšpektor. Na vprašanje, kaj pa bi lahko storili, Matoz odgovarja: *"Če dobijo signal starša, da je prišlo pri vzgoji otrok do nepravilnosti, morajo to poskušati ugotoviti in obvestiti sodišče."*

Odvetnik Matoz bo zahteval preverjanje odgovornosti

Na koprsko policijsko upravo pa so poslali vlogo, naj opravijo določene preiskovalne ukrepe tudi v smeri morebitnih nepravilnosti, ki naj bi jih storili dr. Mrevlje in oče K. M. ter sežanski center za socialno delo. Predlagajo, da opravijo dodatne hišne preiskave in zasežejo določeno dokumentacijo.

"Nismo krivi"

Včeraj smo želeli dobiti tudi izjavo dr. Mrevljeta, a so nam na psihiatrični kliniki v Ljubljani pojasnili, da je že več dni v tujini in da se vrne šele konec tedna. Direktorica sežanskega centra za socialno delo **Nevenka Doles** očitke zavrača: *"Nismo krivi in ne moremo biti krivi. Tega nihče ni mogel predvideti. Nobenih indicev, ki bi kazali na kakršna koli dejanja, ki bi lahko dala slutiti, da bi bili otroci lahko prizadeti, ni bilo. Družino smo zelo korektno obravnavali."*

Dodala je, da je vse zaposlene, še posebej strokovne delavke, ki so se ukvarjale s to družino, tragedija močno prizadela. O podrobnostih postopka in o vlogi dr. Mrevljeta pa Dolesova ni mogla govoriti, saj se prav danes začenja nadzor, ki ga je odredilo ministrstvo.

"Nič nisem opazila, da bi bilo kaj narobe," nam je pojasnila sodna izvedenka Helena Mrak Černelič. Povedala je, da sta oba starša lepo sodelovala z otrokoma, ki sta bila zelo lepo vzgojena in negovana, iz vrtca, ki sta ga obiskovala, je dobila pozitivno poročilo, starša sta se o otrocih znala pogovarjati, prehodi pri predajah otrok so bili po njenih besedah normalni, brez pretresov.

Glede domnevnih težav pa je pojasnila, da je bilo vse napisano. V spisu pa da je bilo tudi mnenje lečečega psihiatra, da je bila mati ozdravljena odvisnosti od alkohola. Drugih težav ni ugotavljala, ugotavljala je le primernost, nam je še povedala. *"Oče ni rekel, da bi bila slaba mati, pa tudi otroka sta jo imela zelo rada,"* je še dodala izvedenka.

SIJAN PRETNAR

Primorske novice 02.04.2009

Stran / Page: 13
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 527 cm2

Bo zaradi krute smrti dveh malčkov kdo odgovarjal?

Da ni bilo v postopku dodelitve skrbništva otrok nobenega prikrivanja, meni zagovornik zdaj osumljene matere otrok, odvetnik Branko Gvozdić. Potrdil je, da je na težave opozarjal oče otrok, ki ga je v postopku zastopala odvetnica, mnenje dr. Mrevljeta pa je bilo le eno od mnenj. Gvozdić nam je še povedal, da je njegova varovanka med pogovorom v bolnišnici zatrkala, da bi bila vpletena v smrt svojih otrok oziroma da bi ju zadušila. Ko je v noči na nedeljo opazila, da ne dihata, naj bi ju takoj začela oživljati, nato je najprej poklicala svojega očeta, slcer upokojenega zdravnika, ki je prav tako poskušal oživljati vnuka, zatem pa je poklicala še reševalce. Kot smo izvedeli, so že prispeli prvi uradni preliminarni rezultati obdukcije. Otroka sta, kot smo že poročali, umrla zaradi zadušitve oziroma nasilne prekinitve dihalnih poti.

Primorske novice

Stran / Page: 13
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 652 cm2

01.04.2009

1 / 2

SEŽANA ▸ Včeraj zjutraj so v Šmarjah pokopali bratca in sestrico - Kriminalisti še preiskujejo

Oče je le nemočno opozarjal

***"Skrbelo me je, da se bo otrokom kaj zgodilo, v zadnjem času sem na to tudi opozarjal pristojne institucije,"* nam je v ponedeljek zvečer pretresen pripovedoval Andrej, oče bratca in sestrice, ki sta v noči na nedeljo umrla nasilne smrti. Pokopali so ju včeraj dopoldne na vaškem pokopališču v Šmarjah pri Sežani. Kriminalisti, ki še vedno intenzivno preiskujejo, pa so v ponedeljek zvečer znova opravljali hišno preiskavo v stanovanju, kjer se je zgodila tragedija.**

Svojo žalostno zgodbo nam je Andrej zaupal, ker bi z njo rad opozoril na to, kar se je dogajalo pred tragedijo. Prepričan je namreč, da je v tem primeru zatajila država s svojim sistemom, ki bi moral skrbeti za dobrobit mladoletnih otrok. *"Da se ne bi ponovila takšna zgodba,"* je dodal.

Z materjo pokojnih otrok sta bila skupaj približno pet let, poročila sta se januarja 2004. Za njene težave, o katerih zdaj govorijo po Sežani, takrat ni vedel. To je opazil šele kakšno leto po poroki, težave z njeno odvisnostjo od alkohola pa so se stopnjevale. Septembra 2007 je odšla na zdravljenje v Ljubljano, na psihiatrično kliniko v Polje, na oddelek za zdravljenje odvisnosti od alkohola, kl pa ga je samovoljno zapustila še pred koncem programa. *"Že med zdravljenjem sem obvestil center za socialno delo,"* pravi Andrej. V začetku decembra, ko je zapustila zdravljenje, se K. M. ni več vrnila v njihov skupni dom, v stanovanje, ki je v lasti njenih staršev.

Kmalu zatem je K. M. vložila tožbo za razveljavitev zakonske zveze in vlogo za dodelitev otrok. Andrej pa je vložil nasprotno tožbo, z razvezo se je strinjal, a je tudi sam želel skrbništvo otrok. Njen oče pa ga je januarja lani pozval, naj se izseli iz stanovanja, v katerem je živel z otrokoma že od rojstva sina. Ženin oče ga je tudi ovadil zaradi nezakonite vselitve, a so ovadbo zavrgli, vložil pa je tudi tožbo za izselitev in plačilo uporabnine.

Ločitveni postopek se je na koprskem okrožnem sodišču končal konec letošnjega februarja, s poravnavo glede skrbništva otrok. *"Tako so predlagale vse institucije, ki so sodelovale, bil sem nemočen pri svojih opozarjanjih, da to ni najboljša rešitev za otroka,"* nam je pojasnil Andrej.

V sodnem spisu so poročila centra za socialno delo, lečečega psihiatra K. M. iz Ljubljane, družino pa je pregledala tudi sodna izvedenka z Obale. Po pogovoru z vso družino, ki po Andrejevem pripovedovanju ni trajal niti dve uri, in po pregledu listin, ki so bile v spisu, torej tudi psihiatričnih izvidov lečečega psihiatra, je spisala mnenje, iz katerega je razvidno, da je tudi mati sposobna skrbeti za otroka.

"Menim, da je odpovedal sistem sociale, pravosodja in medicine v tej državi," še žalostno pove oče pokojnih malčkov. Ob tem pa doda, da je bilo zdravljenje na psihiatrični kliniki v Ljubljani po njegovem mnenju zelo korektno. *"Naredili so vse, kar so lahko,"* je povedal Andrej.

Otroci so bili ob začetku njenega zdravljenja kakšen mesec pri njenih starših, nam je še povedal Andrej, nato je zanju skrbel on. Na centru za socialno delo so se najprej dogovorili, da bosta otroka pri njem, le dva vikenda v mesecu naj bi bila pri mami. Januarja lani pa so odločitev spremenili in se dogovorili, da bosta otroka pri vsakem po tri dni.

Lani poleti je sodišče ugodilo očetovi tožbi za izselitev iz stanovanja v ulici Ivana Turšiča, vendar je v njem z otrokoma vztrajal vse do letošnjega januarja, ko je sodba postala pravnomočna. Želel je, da se prej konča ločitveni postopek in da bo poskrbljeno za otroka.

Na vprašanja, zakaj je toliko časa vztrajal v zakonu, odgovarja, da je poskušal rešiti družino. *"Hotel sem, da bi imela otroka normalna starša,"* je odgovoril.

Da spregovori o svoji žalostni zgodbi in o žalostni usodi svojih otrok, se je odločil, ker so se v okolici, pa tudi v nekaterih medijih, začele širiti neresnice. *"Otrok mi ne bo nihče več vrnil, želim le, da se kaj tako tragičnega ne bi ponovilo. Zatajili so tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne otroke. Skrbelo me je, da se bo otrokoma kaj zgodilo, na to sem opozarjal tudi pristojne institucije,"* še nemočno doda. Zadnjič je center za socialno delo opozoril deset dni pred tragedijo.

Zanimalo nas je, kako na očitke, ki se pojavljajo tudi v javnosti, odgovarjajo na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Iz službe za odnose z javnostmi so nam odgovorili, da je ministrstvo takoj, ko je bilo seznanjeno s to zadevo, zaprosilo center za socialno delo za njihovo poročilo o tej zadevi, kot je to običajno v vseh takšnih primerih.

"Delovanje centra za socialno delo bo pregledal tudi socialni inšpektor, zato da ugotovi ustreznost vodenja postopkov. Dokler ti postopki niso zaključeni, ministrstvo ne more dajati ocen o ustreznosti delovanja pristojnih institucij," so še dodali na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

SIJAN PRETNAR

Oče pokojnih je pooblastil odvetnika Franclja Matoza, ki je že napovedal, da bo zahteval odgovornost centra za socialno delo, saj je oče opozarjal na težave. Odgovornost pa bo zahteval tudi od izvedencev, ki so sodelovali v ločitvenem postopku oziroma postopku za dodelitev skrbništva za otroke.

Primorske novice 01.04.2009

Stran / Page: 13
Doseg / Reach: 66000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 652 cm2

Otroka so včeraj dopoldne v ožjem družinskem krogu pokopali na vaškem pokopališču v Šmarjah. Vsem, ki so se jima želeli pokloniti z rožo ali svečko, se oče zahvaljuje. Namesto rož in sveč lahko prostovoljne prispevke nakažejo na račun Vrtca Sežana, kamor sta otroka rada zahajala in kjer prav zdaj obnavljajo otroško igrišče. Št. računa: 013116030641490, sklic: 313, namen: za otroška igrala.

Koprski kriminalisti so včeraj še vedno zbirali obvestila, v ponedeljek zvečer pa še preiskovali stanovanje, kjer se je zgodila družinska tragedija. Poročali smo že, da so po neuradnih podatkih v ponedeljek zjutraj pridržali mater pokojnih otrok, a so morali pridržanje prekiniti, saj so jo odpeljali v psihiatrično bolnišnico v Polje. Delni rezultati obdukcije so, kot so potrdili na koprskem okrožnem sodišču, pokazali, da sta otroka umrla nasilne smrti, zaradi zadušitve.

Poveljnik sežanskega zavoda za gasilno in reševalno službo Drago Počkar je včeraj odgovoril na številna namigovanja, da naj bi sežanski gasilci pred nekaj leti posredovali v stanovanju, kjer je živela družina. Po ljudskem glasu naj bi gasilce in policijo poklicali na pomoč sosedje, ker naj bi otroci jokali. Počkar je po pregledu arhiva zanikal, da bi se to zgodilo.

Bratca in sestrico so položili v skupen grob na vaškem pokopališču v Šmarjah

Kriminalisti so v ponedeljek pozno v noč znova pregledovali stanovanje, kjer se je zgodila tragedija

RA SLOVENIJA 1, 01.04.2009, ZRCALO DNEVA, 22.00

Oče otrok, ki sta minulo nedeljo v Sežani tragično izgubila življenje, zahteva odgovornost tamkajšnjega centra za socialno delo in izvedencev, ki so sodelovali v postopku ločitve. Pristojne službe naj bi namreč preslišale njegova opozorila, da ima mati otrok hude zdravstvene težave. Kot je dejal očetov odvetnik Franci Matoz, so policiji predlagali, da opravi določne preiskovalne ukrepe, in sicer da ugotovijo, kako je potekalo zdravljenje zaradi alkoholizma in da zasežejo določene listine, predvsem elektronsko komunikacijo med očetom in centrom za socialno delo. Na centru krivdo odločno zavračajo.

Slovenske novice

Stran / Page: 5
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 240 cm2

08.04.2009

1 / 1

Mislejevo priprli v zaporu na Igu

DVOJNI UMOR

Kristino Mislej, ki je ovadena umora svojih dveh otrok, so po prihodu iz psihiatrične klinike aretirali in odpeljali pred dežurna tožilca in sodnico, nato pa v pripor – Med peturnim zasliševanjem koprskim kriminalistom menda ni priznala zločina – Socialna inšpekcija še ni končala izrednega nadzora nad delom centra za socialno delo iz Sežane

KOPER, 7. APRILA

Kar debelih petih ur je v ponedeljek zvečer potekalo zaslišanje 36-letne **Kristine Mislej** iz Sežane, ki so jo koprski kriminalisti ovadili za kaznivo dejanje dvojnega umora. V noči na nedeljo, 29. marca, naj bi v svojem stanovanju zadušila dveinpolletno hčerko **Emo** in dve leti starejšega sina **Matija**. Takoj po prijavi sumljive smrti otrok so po policijskem pridržanju Kristino odpeljali na zaprti oddelek psihiatrične klinike v Polju v Ljubljani. Po tednu dni je bila izpuščena, vendar so ji koprski kriminalisti odvzeli prostost in jo privedli pred dežurno preiskovalno sodnico koprskega okrožnega sodišča **Leo Dukič Japelj** in okrožnega državnega tožilca **Slavka Ožbolta**.

Po petumem zaslišanju, na katerem ovadena menda ni priznala, da je dvignila roko nad otroka, je okrožni tožilec predlagal pripor in s tem se je strinjala tudi sodnica. Ker koprski zapori nimajo oddelka za ženske, so 36-letnico po zaslišanju odpeljali v ženski zapor na Igu. Tožilec je že zahteval preiskavo, in sicer za dve kaznivi dejanji umora po 116. členu kazenskega zakonika, ki predpisuje najmanj petnajst let zapora.

Socialna inšpekcija pa še vedno ni končala izrednega nadzora nad delom centra za socialno delo iz Sežane. Tega je zahteval minister za delo, družino in socialne zadeve. Sežanski center je dobro leto in pol vodili ločitveni postopek med Mislejevo in **Andrejem Gorupom**. Na predlog centra je okrajno sodišče dodelilo skrbništvo nad otrokoma obema, vsakemu po tri dni na teden. V soboto, 28. marca, je Mislejeva po kosilu sina in hčerko prevzela od staršev nekdanjega moža. Le nekaj ur zatem se je zgodila družinska tragedija.

(I. U.)

Slovenske novice

Stran / Page: 6
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 208 cm2

03.04.2009

1 / 1

Sežana: odslovili očeta

Inšpektor Peter Stefanoski očetu pokojnih Eme in Matija ni dovolil vstopa v center za socialno delo v Sežani – Kriminalisti včeraj vložili ovadbo zoper Kristino Mislej

SEŽANA, 2. APRILA

Inšpektor **Peter Stefanoski**, direktor socialne inšpekcije, ki je zaradi dvojnega umora otrok v Sežani začel preiskavo v centru za socialno delo, meni in očetu **Andreju Gorupu** ni dovolil, da bi v inšpekcijskem nadzoru sodelovala kot stranki. Po približno dvajsetih minutah pregovarjanja nismo našli skupnega jezika, inšpektor je vztrajal pri svojem, zato tudi nisva imela možnosti vpogleda v dokumentacijo o delu centra v primeru družine Gorup Mislej. Inšpektor, ki je tu po nalogu ministra za delo, družino in socialne zadeve **Ivana Svetlika**, je nadzor sežanskega centra opravil sam,« je povedal odvetnik **Franci Matoz**.

Kot je dejal odvetnik na sredini tiskovni konferenci, naj bi se inšpekcijskega pregleda z očetom umorjenih otrok udeležila kot stranki, ker imata za to pravni interes. Danes pa jim je Stefanoski dejal, da v zadevi lahko sodelujeta le kot priči in da ne smeta sodelovati pri samem inšpekcijskem nadzoru o delu centra za socialno delo. Matoz je še dejal, da se bo po njegovi zahtevi o sodelovanju kot stranki inšpektor moral odločiti s pisnim sklepom, zakaj njemu in Andreju Gorupu ni dovolil neposredne navzočnosti pri inšpekcijskem pregledu.

Neuradno smo še izvedeli, da so kriminalisti Policijske uprave Koper danes na okrožno državno tožilstvo vložili kazensko ovadbo, v kateri **Kristini Mislej**, materi umorjenih dveinpolletne **Eme** in dve leti starejšega **Matija**, očitajo kaznivo dejanje umora.

(I. U.)

Odvetnik in oče umorjenih **Eme** in **Matija** sta ostala zunaj. (Foto: Igor Mali)

Slovenske novice

Stran / Page: 3
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 624 cm2

02.04.2009

1 / 2

Mislejeva trdi, SEŽANA da ni morilka

Franci Matoz, odvetnik očeta pokojnih Eme in Matija, je povedal, da obstajajo utemeljeni sumi, da so za družinske tragedije v Sežani neposredno odgovorni posamezniki in ustanove, od psihiatra Gorazda Mravljeta in izvedenke Helene Mrak Čemeljič, do očeta osumljene Iztoka Misleja in sežanskega centra za socialno delo – Kristina Mislej prek svojega odvetnika odločno zanika, da bi zadušila otroka ali da bi bila spleh kakor koli povezana z njunim umorom – Hospitalizirana v psihiatrični kliniki Polje je zaradi nevarnosti samomora pod stalnim nadzorom

KOPER, SEŽANA, 1. APRILA

Odvetnik **Franci Matoz**, ki je v torek prevzel zastopanje **Andreja Gorupa**, očeta v noči na nedeljo umorjenih dveinpolletne **Eme** in dve leti starejšega bratca **Matija** v Sežani, je na današnji zelo obiskani tiskovni konferenci dejal, da obstajajo utemeljeni sumi, da so za družinsko tragedijo neposredno odgovorni posamezniki in ustanove. Med temi je brez dlake na jeziku navedel psihiatra bolnišnice v Polju dr. **Gorazda Mravljeta**, izvedenko za psihiatrično stroko **Heleno Mrak Čemeljič**, očeta osumljene morilke in matere obeh otrok **Kristine Mislej**, torej upokojenega sežanskega zdravnika **Iztoka Misleja**, in sežanski center za socialno delo.

Matoz: nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi

»Nedvomno je šlo za tragedijo, ki je imela za posledico nasilno smrt dveh otrok, osumljenka pa je mati. Njeno ozadje seže vsaj poldrugo leto nazaj. Gorup tudi po tragediji ne obsoja svoje bivše žene kot slabe matere, obsoja pa tiste, ki v postopkih njenega zdravljenja in ločitvenega postopka niso opravili tistega, kar bi morali. Po naših podatkih je bila med zdravljenjem v psihiatrični kliniki v Polju obravnavana pri dr. Mravljetu, ki je na lastno pobudo začel sodelovati s sežanskim centrom za socialno delo in ves čas zagotavljal, da nima takih težav, da ne bi mogla skrbeti za vzgojo in varnost otrok. Mravljetovo mnenje je bilo posredovano sodišču med ločitvenim postopkom. Sodišče je imenovalo tudi izvedenko Mrak Čemeličevo, za katero sem prepričan, da je svoje mnenje podala pod vplivom Mravljetovega mnenja. V dozdajšnji praksi sem imel že več podobnih primerov, iz katerih sem spoznal, da se večina sodnih izvedencev najbolj občutljivih primerov loti preveč površno. Izvedensko mnenje napišejo že po četrturnem pogovoru s prizadeto družino. Dobil sem občutek, da nekateri izvedenci niso dorasli svoji nalogi,« je pojasnil Matoz.

Po njegovem Kristinin lečeči psihiater dr. Mravlje ni pravilno vodil niti dokumentacije o poteku zdravljenja, na kar je po svoje nasedla tudi sodna izvedenka, ki je mnenje podala v ločitvenem postopku. Na podlagi tega mnenja se je sodišče odločilo, da otroka prepusti skrbništvu obema, vsakemu po tri dni v tednu, en dan pa naj bi ga imela skupaj.

»Sežanski center za socialno delo se je s primerom ukvarjal dobro leto in pol. Oče Andrej je bil v stalnem stiku z njim. Dosledno si je tudi zapisoval vsak klic in opozorila na center. Tako tudi zadnjega pred tragedijo, ko je telefonsko poklical 18. marca ob 16. uri in pojasnil, da je zadnje čase močno zaskrbljen za varnost otrok, kadar so v skrbstvu matere. Prosil jih je, naj ukrepajo. Odgovoriti so mu, da je socialna delavka, ki obravnava njihov primer, na dopustu in da bodo ukrepali, ko se bodo pogovorili z njo. Ni bil zadovoljen z odgovorom in jih je vprašal, ali se mora res kaj zgoditi, da bodo ukrepali,« je razložil Matoz.

Osumljenkinega očeta, sicer že upokojenega zdravnika Iztoka Misleja, utemeljeno sumi, da je hčerki omogočal jemanje oziroma uživanje zdravil brez ustrezne dokumentacije, s čimer naj bi prikrival dejansko zdravstveno stanje. Verjetno ga je pri tem vodila želja, da bi se za hčerko vse skupaj končalo brez bolečih posledic.

Odvetnik Franci Matoz je še povedal, da so na Policijsko upravo Koper naslovili vlogo, naj v kriminalistični preiskavi opravijo še dodatna preiskovalna opravila, kar ima oškodovanec pravico že v fazi predkazenskega postopka, prav tako so na ministrstvo za delo, socialne zadeve in družino naslovili zahtevo za opravljanje inšpekcijskega nadzora nad delom sežanskega centra za socialno delo. Po Matozovem zatrjevanju se je danes minister **Ivan Svetlik** že povezal z očetom nedolžnih žrtev nedojemljivega dvojnega detomora.

Mati: z umorom nimam nič

Novica o tragični smrti malčkov na slovenskem Krasu močno odmeva tudi v tržaški javnosti. Več tamkajšnjih časnikov je o dogajanju usodne noči precej podrobnih, tako naj bi Kristina, ko je poklicala svojega očeta Iztoka Misleja, po telefonu rekla: »Otrokoma berem pravljice, pa ne dihata več!« Prihitel je na Turščevo, kjer naj bi hčer našel nekako odsotno, otrplo od strahu in zelo vznemirjeno. Malčka sta drug ob drugem ležala na kavču. Dedek ju je takoj začel oživljati. Vmes je poklical dežurno zdravniško službo in nadaljeval poskuse oživljanja, a vse zaman. Precej pozneje naj bi prišla policija in tudi oče Andrej Gorup.

Odvetnik **Branko Gvozdić**, ki zastopa Kristino Mislej, nam je dejal, da mu poročanje tržaških medijev ni znano. Na vprašanje, ali drži, da sta otroka nehala dihati, medtem ko jima je mama brala pravljico, je Gvozdić odvrnil: »To, da bi bila ona to izjavila, meni ni znano.« Ampak je Kristina odločno zanikala, da bi bila kakor koli vpletena v umor otrok ali da bi ju zadušila, je poudaril njen odvetnik in nadaljeval: »Že sama ju je poskušala oživljati, poklicala je očeta, po njegovem navodilu zdravniško dežurno službo v Sežani, dežurna zdravnica je nato klicala še zdravnika iz zdravstvenega doma Kozina.«

Odvetnik Gvozdič je tudi povedal, da je policija za Kristino v ponedeljek zjutraj odredila pridržanje, a ga je zaradi njene varnosti in hospitalizacije v psihiatrični kliniki v Polju prekinila. Potrdil je, da je bila njegova varovanka po tragičnem dogodku zaradi nevarnosti samomora pod stalnim nadzorom.

Dodal je še, da so »na dan, ko se je to zgodilo, kriminalisti iz

Slovenske novice 02.04.2009

Stran / Page: 3
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 624 cm2

stanovanja vzeli tudi rjuhe in nekaj pokrival«. Glede popršenih vhodnih vrat v Kristinino stanovanje pa je pojasnil, da so forenziki tam iskali prstne sledi.

Iztok Umer, Vladimir Jerman

Preranj grob Eme in Matija prinaša še razburljivo in boleče podaljevanje. (Foto: Dušan Grča)

Kozmetični salon

Šport in ples

Šežanski vrtec (Foto: Igor Mali)

Nasilna prekinitev dihalnih poti

Koprski okrožni državni tožilec **Slavko Ožbolt**, ki koordinira preiskavo o tragični smrti **Eme in Matija**, je potrdil, da je prejel poročilo z inštituta za sodno medicino v Ljubljani, kjer so opravili obdukcijo obeh trupelc. Kot je povedal, iz preliminame ugotovitve izhaja, da se je nasilna smrt zgodila zaradi zadušitve, ta pa je najverjetneje nastala zaradi nasilne prekinitve dihalnih poti pri obeh žrtvah.

Slovenske novice

Stran / Page: 3
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 781 cm2

01.04.2009

1 / 3

Dve beli krstici v svežem grobu

EMA + MATIJA

Včeraj ob desetih so na vaškem pokopališču v Šmarjah pri Sežani pokopali Emo in Matija, ki ju je umorila mama – Objavljamo presunljivo izpoved očeta Andreja Gorupa – Kraševci se množično zgražajo nad ravnanji CSD in sodišča, precej mladih mater presenetljivo zagovarja Kristino – Na sežanskem CSD so prepričani, da so za Mislej-Gorupove naredili vse in tudi pravilno, zato se, čeprav so pretreseni, za tragedijo ne počutijo krive

SEŽANA, 31. MARCA

Kraševci so še vedno šokirani nad novico, da je pred kratkim točena 36-letna **Kristina Mislej** iz Sežane v soboto ponoči zadušila svoja otroka. Zakaj sta morala umreti štiriinpolletni **Matija** in njegova dve leti mlajša sestrica **Ema**? Kaj je mamo tako razjezilo? Mar res le to, da si mora skrbništvo za otroka po odločitvi sodišča deliti z očetom in svojim nekdanjim možem **Andrejem Gorupom**?

Večina ljudi na debelo melje, da pristojne službe, predvsem center za socialno delo in sodišče, materi alkoholičarki sploh ne bi smele prisoditi odgovornosti za vzgojo otrok, a veliko zlasti mladih mater je na Kristinini strani. Prav tako večina tistih, ki so danes prišle po otroke v isti vrtec, kjer sta se še v petek igrala Matija in Ema. Vodstvo vrtca ne daje izjav.

CSD nič kriv

Izjav ne dajejo niti na sežanskem centru za socialno delo. Direktorica **Nevenka Doles** je razložila, zakaj: »Na željo očeta in vseh ožjih svojcev.« Dodala je, da je center v stiku z obema družinama, torej z Mislejevimi in Gorupovimi.

Direktorico smo še vprašali: »Ali ste, glede na to, kar ste o tej družini vedeli, za otroka storili vse, kar bi bilo treba? Skratka, ali se CSD počuti kakor koli soodgovornega za tragedijo?« Dejala je: »Naredili smo vse potrebno in tudi prav, zato se CSD tudi ne počuti krivega. Smo pa pretreseni nad dogodkom.«

Na našo pripombo, da je bil Kristinin alkoholizem vrsto let Sežancem splošno znan, je odvrnila: »Ja, seveda vsi vedo, toda mi ne moremo ukrepati po kriteriju govoric.«

Kar pravijo ljudje, morda res ni vedno odmerjeno in prefinjeno pretehtano. Nasprotno, besede boleče zadevajo – od tistih, ki govorijo o telebajskih v socialnih službah, do tistih o ključni odgovornosti psihiatra ali psihologa, ki je kot sodni izvedenec prepričal sodnika, da mati kljub vsem znanim težavam ni nevarna za otroka. Očetu, ki se je boril za izključno dodelitev skrbništva, pa niso verjeli.

Ljudje tudi opozarjajo: »Vemo, da je Kristina zaradi alkoholizma šla na pilijenje v Idrijo, kot lukaj rečemo pogovorno za zdravljenje v idrijski psihiatrični bolnišnici. Ta podatek so zanesljivo imeli vsi velestrokovnjaki, ki so odločali o usodi Matija in Eme. Nadvse lahkotno se jim je izmuznilo, da odločajo o njunem obstoju. Seveda si bodo zdaj po že ustaljeni praksi umili roke.«

Brez ovinkarjenja napovedo: »Tako kot so doslej dokazovali, da je Kristina vredna vsega zaupanja, bodo zdaj isti krojači tujih usod ali pa njihovi kolegi dokazali, da je mati otroka morila neprištevna.«

Kakor koli že, v četrtek bodo z ministrstva za delo, družino in socialne zadeve prišli v sežanski CSD opravljat inšpekcijski nadzor.

Nasvet Kristininega očeta

Posameznim stanovalcem Ulice Ivana Turšiča 7 – blok je leta 1975 zgradilo SGP Kraški zidar – medijski pritisk že načenja trdnost, saj so ob obisku neke televizijske ekipe poklicali policijo. Mar bi može postave klicali že tedaj, ko so zaradi neusmiljenega nočnega joka Matija in Eme ob speči materi prebujali zgolj njene starše.

Za tragedijo pa bi poleg domače javnosti rada izvedela tudi tuja. Ujeli smo uvodni stavek italijanskega televizijskega novinarja: »Zgodilo se je v tej hiši, zgolj dva kilometra od italijanske meje.« Stanovanje družine Mislej-Gorup v drugem nadstropju je danes odpečateno. Pozvonili smo, odzval se ni nihče. Stanovanjska vhodna vrata je včeraj nekdo poprši s sprejem. Sosedje domnevajo, da so dom odpečatili policisti, kdo bi pršil, pa ne vedo. Tudi tega ne, zakaj je pregorela žarnica pred tem vhodom.

Kristina je edinka dr. **Iztoka Misleja**, zdravnika splošne prakse, in mame **Dunje**. Ko pozvonimo pri starših in zaprosimo za pogovor, oče po domofonu odgovori: »Vi ste najmanj šesti s to željo. Ne dajemo izjav, imejte pieteto do nas. Razumemo vas, da ste nas poiskali, toda razumite tudi vi nas.« Potrdili smo, da ga razumemo, in se že poslovili, ko nam je sogovornik še nasvetoval: »Veste, v Sežani je dosti ljudi, ki potrebujejo socialno pomoč. O njih pišite, boste našli dosti gradiva.«

Vladimir Jerman

Veliko zanimanje javnosti o razlogih za tragedijo (Foto: Igor Mali)

Svečki: rdeča za Emo, modra za Marijo (Foto: Igor Mali)

Nekdo jera sprejemi pogrnil vhodna vrata nesrečnega stanovanja. (Foto: Igor Mali)

Nevenka Doles, direktorica CSD (Foto: Igor Mali)

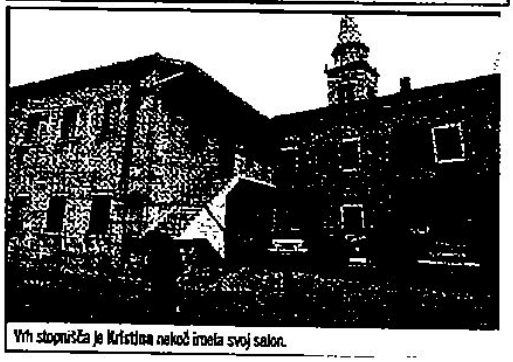

Vrh stopnišča je Kristina nekoč imela svoj salon.

Slovenske novice

01.04.2009

Stran / Page: 3
Doseg / Reach: 350000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 781 cm2

3 / 3

Žalostna izpoved očeta

Tiho in boleče slovo od komaj dve leti in pol stare **Eme** in dve leti starejšega bratca **Matija** je bilo v torek ob 10. uri na vaškem pokopališču v Šmarjah. Oče **Andrej Gorup** in njegova družina so se v družinskem krogu zadnjič poslovili od nedolžnih žrtev nedojemljivega umora, ko je v noči na nedeljo nadnju dvignila roko mati **Kristina**. Le najožji sorodniki so bili poleg ob žalostnem slovesu, ko so v skupni grob položili dve beli krstici.

Emo in Matija so včeraj pokopali v Šmarjah pri Sežani. (Foto: Dušan Grča)

Kljub neizmerni bolečini je oče le zbral toliko poguma, da nam je zaupal, kaj naj bi privedlo do nedeljske tragedije: »V zakonu sem vztrajal, ker sem poskušal rešiti družino in da bi otroka imela normalne starše. Otrok mi zdaj ne bo nihče več vrnil. Moram pa reči, da so zatajili tisti, ki bi morali po uradni dolžnosti poskrbeti za mladoletne. Skrbelo me je, da se jima bo kaj zgodilo, na to sem opozarjal pristojne inštitucije, nazadnje sem se na center za socialno delo obrnil pred desetimi dnevi.«

Dodaja, da sta bila s Kristino skupaj približno pet let, poročila sta se januarja 2004. Zatrjuje, da za njene težave, o katerih v teh dneh govori vsa Sežana, tedaj ni vedel. Zanje naj bi zvedel približno leto po poroki. Kér so se težave z ženino odvisnostjo od alkohola le stopnjevale, so jo septembra 2007 sprejeli na zdravljenje v psihiatrično kliniko v Polju, o čemer je obvestil center za socialno delo. »Decembra 2007 je pred končanim programom samovoljno zapustila zdravljenje in se vselila v stanovanje, ki je bilo v lasti njenih staršev.«

Kmalu po vrnitvi v Sežano je vložila tožbo za razveljavitev zakonske zveze in vlogo za dodelitev otrok. Andrej je vložil nasprotno tožbo, navedel, da se strinja z razvezo, in zahteval, da se tudi njemu dodeli skrbništvo otrok. Vsi so živeli v stanovanju Kristininih staršev, tast je zato januarja lani zahteval, naj se iz njega izseli, zaradi domnevne nezakonite vselitve v njegovo stanovanje je zeta celo ovadil, vendar je bila ovadba zavržena.

Ločitveni postopek je bil končan februarja letos s poravnavo glede skrbništva. Po Andrejevem zatrjevanju so poravnavo, ki jo je na koncu sprejelo sodišče, predlagale vse inštitucije. »Bil sem nemočen pri opozarjanjih, da to ni najboljša rešitev za otroka. V sodnem spisu so poročila centra za socialno delo, Kristininega lečečega psihiatra, družino pa je pregledala tudi sodna izvedenka z Obale,« pojasnjuje Andrej in zatrjuje, da pogovor z družino ni trajal niti dve uri, po pregledu listin, ki so bile v spisu, in izvidov lečečega psihiatra je izvedenka napisala mnenje, da je tudi mati sposobna skrbeti za Emo in Matija. »Zdravljenje v psihiatrični kliniki je bilo po mojem korektno, ko ga je Kristina samovoljno zapustila, je po mojem odpovedal sistem socialne, medicinske in pravosodja,« je žalostno izpoved sklenil Andrej in se opravičil vsem, ki bi se radi poslovili od Eme in Matija, naj denar, ki bi ga porabili za cvetje in sveče, namenijo sežanskemu vrtcu za nakup igral.

Iztok Umer

TV SLOVENIJA 1, 02.04.2009, ODMEVI, 22.29

SLAVKO BOBOVNIK: Mnogo prepogosto nas tragični dogodki v Sloveniji pripeljejo do tega, da se vprašamo: smo storili dovolj, da primerov, kakršen je bil tisti nedavno na Ptuju ali oni minule dni v Sežani, ne bi bilo? In ker odgovora navadno ni, se vprašanja kar vrstijo. Kdo je odgovoren, kje je zastala nujna informacija, kdo ne pozna svojega dela in podobno?
URŠA SRDIČ: V začetku leta 2003, mati v kuhinji ustreli hči. Nekaj mesecev pozneje 60-letnik s kladivom pokonča obe svoji hčeri. Čez leto dni, mati z jedilnim nožem do smrti zabode 11-letnega otroka. 18-letnica umre pod streli iz očetove puške. In pred nekaj dnevi novi otroški žrtvi.
MARKO KASTELIC (tiskovni predstavnik Policijske uprave Koper, 30.3.2009): Z zbiranjem obvestil smo ugotovili, da sta otroka umrla nasilne smrti.
SRDIČ: Policija za umor osumi mamo. Oče pravi, da je vseskozi opozarjal.
FRANCI MATOZ (pravni zastopnik očeta žrtev, včeraj): Da ni ustrezno poskrbljeno za vzgojo in varstvo njegovih otrok v času, ko so pri materi.
SRDIČ: Mati zanika, da bi umorila lastna otroka. Hkrati ne pojasni, kdo naj bi to storil. Njen zagovornik, ki posredno priznava materine psihične težave, pa pravi:
BRANKO GVOZDIČ (pravni zastopnik matere žrtev): Nobena od strank ni imela niti pripombe na izvedeniško mnenje, katero je bilo izdelano v sodnem postopku in v katerem je tudi bil zaključek oziroma mnenje v tej smeri, da sta oba starša primerna za vzgojo otrok.
SRDIČ: Po tragediji se marsikdo sprašuje, kako je mogoče, da je mati dobila delno skrbništvo nad otrokoma? Kdo je odgovoren? Plaz očitkov se vsuje na Center za socialno delo.
NEVENKA DOLES (direktorica Centra za socialno delo Sežana, včeraj): Ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci kakorkoli prizadeti.
SRDIČ: Centri veljajo za neučinkovite. Javnost se sprašuje, če imajo vse pristojnosti, zakaj ukrepajo tako počasi?
DARJA KORVA (Skupnost centrov za socialno delo): To je zelo relativno. Takrat, kadar je hudo, je tudi dve uri predlogo. Takrat, kadar pa žrtev ni pripravljena sodelovati, takrat je pa zelo težko nuditi hitro pomoč.
SRDIČ: Kaj pa nadzor? Nasilje nad otrokom običajno prijavi odrasla oseba. Pa kdo potem preverja, ali so pristojne institucije ukrepale?
DALIDA HORVAT (vodja programa SOS-telefon): Mi se zelo potrudimo, da naši primeri se pravilno obravnavajo. Se tudi pritožimo, če ne pomaga nič drugega.
SRDIČ: In če ne pomaga niti to? Vedno znova se postavlja isto vprašanje: bi tragedijo lahko preprečili?
BOBOVNIK: Ja, in to isto vprašanje bom postavil še enkrat gospema Majdi Erzar in Katji Bašič. Bi torej lahko storili kaj več? Bi to lahko preprečili?
MAJDA ERZAR (generalna direktorica Direktorata za družino): Mislim, da smo ljudje tako kompleksna bitja, da je nemogoče vse predvidevati, kaj se plete v naših glavah. Mislim, če bi, če bi lahko zgodbo zavrteli nazaj, če bi se lahko vrnili, sem prepričana, da bi marsikdo naredil kakšno dejanje drugače, tudi sorodniki, starši, mogoče tudi strokovne osebe. Ampak v tem trenutku je konkretno zadevo težko komentirati, poteka inšpekcijski nadzor, ki bo pokazal, ali je bilo v tem primeru narejeno vse.
BOBOVNIK: Ja, ampak vaš odgovor je nekako šel v smeri, da smo v tem konkretnem primeru, v katerem sta umrla dva otroka, dve in štiri leta sta imela, vsi naredili vse, da ni bilo mogoče pomagati, da ni bilo mogoče ravnati drugače?
ERZAR: Starša sta imela skupno starševstvo, kar pomeni, da sta se o tem sporazumela, da je bil dogovor. To se pravi, da ni moglo biti na drugi strani kakšnih dvomov. Ni bila niti vložena...
BOBOVNIK: Ja, strokovnjaki lahko dvomijo. Strokovnjaki.
ERZAR: Ni bila vložena niti tožba za predodelitev otrok. Kaj pa so strokovnjaki rekli v tem primeru, to pa jaz ne morem komentirati, ker ne poznam mnenj izvedencev.
BOBOVNIK: So vsi naredili vse v tem konkretnem primeru?
KATJA BAŠIČ (Združenje proti spolnemu zlorabljanju): Zelo težko govorim o konkretnem primeru, ker ga ne poznam. Seveda poznam iz medijev in o tem, kot se zdaj o primeru razpravlja, ampak na splošno bi lahko rekla, da zagotovo potrebujemo večjo senzibilnost do otrok in do problemov v zvezi z otroci in da...

BOBOVNIK: Gospa Bašičeva, na splošno...
BAŠIČ: ... morebiti to, da...
BOBOVNIK: Na splošno se seveda strinjam z vami, ampak na tem konkretnem primeru, o tem vas sprašujem.
BAŠIČ: Ja, vprašala bi se, če bi bili jasni protokoli, kaj mora institucija centra narediti v primeru, ko ima pred seboj ogroženega otroka. Zelo jasno bi se lahko vprašali, ali je bilo storjeno po protokolu to, to, to in to? Teh protokolov ni. Upamo lahko, da je bilo storjeno, trditi tega ne more nihče in seveda...
BOBOVNIK: Poglejte, v prispevku pravi sogovornica, da ni bilo indicev. Pa res ne? Gospa je imela težave z alkoholom, zdravila se je desetletje in več. Oče je, če ni vložil tožbe, opozarjal tudi center. Res ni bilo dovolj indicev?
ERZAR: Oče se je strinjal, da sta oba primerna za izvrševanje roditeljske pravice, ni temu ugovarjal.
BOBOVNIK: Opozarjal je, da se nekaj dogaja v tej družini.
ERZAR: Ja, samo ne na to, da so otroci ogroženi. Če bi bili, če bi šlo za sum ogroženosti, seveda bi center, evidenten sum, bi center takoj tudi posredoval.
BOBOVNIK: Ja, izvolite.
BAŠIČ: No, jaz bom rekla tako, da vedno, bom rekla, pričakovanja, da se posreduje pri ogroženih otrocih niso izpolnjena. Toleranca je zelo visoka in vprašanje je, ali je ravno previsoka toleranca, kot sem rekla, ni razlog za to, da prihaja, žal, tudi do takšnih primerov. To je problem, ki ga vidim, in seveda ukrepi. Dejansko, na primer, ali je bil sklican tim, kaj se je, ali so slišali očeta, ali so slišali sosede...
BOBOVNIK: Ne, niso ga slišali. To je evidentno.
BAŠIČ: ... jih je bil pripravljen kdo slišati? To se pravi, to so stvari, ki so zaskrbljujoče. Kaj je bilo ukrepanega in kaj so mislili, da je ukrep, to seveda ne morem komentirati in ne vem.
BOBOVNIK: Poglejte, ne samo oče, v tej državi imamo vendarle organe ali pa organizacije, ki naj bi skrbeli, pravočasno opozarjali Center za socialno delo, pa še koga verjetno. Zakaj niso tega opravili?
ERZAR: Ja, jaz mislim, da na vsak način so. O tem, kje bodo otroci, komu bodo dodeljeni, je odločalo sodišče. Imenovalo je tudi ustrezne izvedence. Kakšno je bilo pa njihovo mnenje, jaz ne morem komentirati. Najbrž, sigurno so pridobili tudi mnenje obeh, očeta in mame in mogoče še koga.
BOBOVNIK: Ampak poglejte, če je bilo to res ob razvezi, je oče kasneje vendarle opozarjal, da nekaj ni v redu. A mislite, da se je kdo iz tega centra oglasil na konkretnem naslovu, si ogledal situacijo, povprašal in reagiral?
ERZAR: Jaz sem prepričana, da je center nenehno sodeloval z očetom. Tako je bilo danes povedano tudi v neki drugi oddaji, kjer so povedali, da je oče klical tudi center ponoči, kar ga ne bi, če ne bi imel z njim dobrih odnosov, če ne bi bil z njim v nenehnih stikih, in je delavka centra bila z njim celo noč in naslednji dan.
BOBOVNIK: Ja, pa saj to jaz vas sprašujem, zakaj niso reagirali. Ja, izvolite.
BAŠIČ: No, ampak neko klicanje ponoči potem meni kaže kljub vsemu na urgentne primere in na neko takošnje poseganje.
ERZAR: Klical... Po dogodku je bilo to poklicano.
BAŠIČ: A, po dogodku.
ERZAR: In najbrž oče ne bi poklical, če ne bi imel zaupanja v center, če ne bi imel že z njimi stike.
BOBOVNIK: Danes je bil nad tem centrom izveden izredni nadzor, mislim, da se tej stvari tako reče. Poznate kak podoben primer doslej v Sloveniji?
BAŠIČ: V smislu nadzora, mislite, ali...
BOBOVNIK: Nadzora in ustrezne sankcije, če so ravnali napak.
BAŠIČ: Ne. Iz naših izkušenj moram reči, da smo imeli priliko oziroma smo nekako dvakrat predlagali nadzor, vendar so bili ti nadzori neuspešni, in moram reči, da je naša izkušnja z nekaterimi centri dobra, z nekaterimi centri slaba, kar ne bi smelo biti v nobenem primeru. Lahko imamo drugačne poglede in tako naprej, ampak velikokrat gre za to, da je težko, ko si center ustvari o nekem določenem primeru svoje mnenje, težko je to mnenje spremeniti. To se mi zdi tisto, kar na primer je za nevladne organizacije, vsaj v našem primeru, lahko zelo problematično. Dobesedno, bom rekla, se gremo neko diplomacijo in z nekim strahom, bom rekla, stopamo do centrov za

socialno delo v upanju, da bodo prisluhnili tudi našemu videnju problema. In tukaj ni pravega partnerskega odnosa. To je problem.
BOBOVNIK: Poglejte, morebiti pa ima država raje neke lepo izpolnjene formularje in urejeno dokumentacijo in zato ti ljudje preveč časa presedijo v pisarnah in so premalo zunaj?
ERZAR: No, to zdaj jaz težko komentiram, koliko je tega terenskega dela. Bi pa rada odgovorila na pripombe gospe Bašičeve. V lanskem letu je bil sprejet zakon o preprečevanju nasilja v družini, zdaj so podpisani tako imenovani protokoli, oziroma pravilnik o sodelovanju vseh vpletenih in ravno ta določa multidisciplinarni tim, kjer bo centr povabil tudi vse ostale akterje, ki bi lahko karkoli prispevali k reševanju tega, tudi nevladne organizacije.
BOBOVNIK: Zakoni in protokoli stvari ne rešujejo. Šele tisti jih rešujejo, ki zakone in protokole...
ERZAR: Postavljajo pa pravno podlago, na kateri se mora potem začeti delovati.
BAŠIČ: No, ampak pri tem bi dodala še nekaj. To je samo en segment, ko gre za ogroženost otrok. Tukaj je cela vrsta ogroženosti otrok, ki seveda v tej zakonodaji ni definirana. Vesela sem, da je seveda nasilje v družini dobilo v tem smislu svoje epiloge, ampak nevladne organizacije, večina nas, seveda ni seznanjenih s temi pripravami protokolov, nekatere so. Vendar ko gledamo protokole, ker jih seveda dobimo...
BOBOVNIK: Pa ne preveč o papirjih. Ostanimo v življenju.
BAŠIČ: ... vidimo, da tudi to ni v srži zadostilo temu, ker še vedno bodo o vsem odločali samo centri in oni se bodo odločali o tem, koga bodo povabili poleg. Vedno pa mora center ugotavljati ogroženost otroka na osnovi tega, kar vsakdo lahko pove o otroku. In sosedje...
BOBOVNIK: Poglejta, gospe...
BAŠIČ: Še to rada dodala, ko so govorili... A veste, skupnost je en pomemben segment. Mi skupnost kot tako, nimamo nekega predstavnika skupnosti, ki bi lahko centru za socialno delo ? ljudje veliko govorijo, posebej v majhnih krajih in tako naprej ? bil nekako tisti vezni člen, ki bi lahko posredoval tudi informacije, ki so zanj zaskrbljujoče.
ERZAR: Zato je zelo pomembno, da vsak od nas odreagira, sporoči centru. Dolžnost prijave tudi po zakonu o preprečevanju nasilja obstoji. Ne da potem ljudje šele povedo, kaj se je zgodilo, ko je že davno prepozno.
BOBOVNIK: Poglejte, ena primerjava se mi vsiljuje, morebiti ni ravno prava, ampak je. Se nam na tem področju ne dogaja nekaj podobnega, kot se nam dogaja v zdravstvu, kjer do pred kratkim ni bilo napak in zmot in teh reči?
ERZAR: Jaz mislim, da centri so že dolgo izpostavljeni tudi kritikam...
BOBOVNIK: Ampak nobenega nadzora ni bilo, če sem prav slišal?
ERZAR: Ne, to pa ne drži.
BOBOVNIK: Koliko pa jih je bilo?
ERZAR: Inšpekcijski, obstajajo redni inšpekcijaki nadzori nad centri, v vsakem primeru, kjer se zgodi kaj podobnega, kot se je zdaj zgodilo, obstoji izredni inšpekcijski nadzor, prav tako se ga odredi, kadar dobimo anonimko, prijavo nevladne organizacije...
BOBOVNIK: In koliko je bilo potem takem ugotovljenih napak? In sankcioniranih, seveda.
ERZAR: Jaz težko zdaj govorim, ker nisem inšpektor, koliko je bilo teh napak. Nedvomno so bile tudi ugotovljene. Centrom se postavi tudi rok, v katerem morajo napake odpraviti, obstojijo pa tudi sankcije.
BOBOVNIK: Prav.
BAŠIČ: Ampak dejstvo pa je, da inšpekcijski nadzor seveda lahko pregleda postopke, ki so bili izvedeni. Ne more pa govoriti o tem, ali so bili strokovnjaki, katerikoli, dosti občutljivi na to, kar se dogaja.
BOBOVNIK: Ja, in ne morejo vrniti življenja, si bom drznil pripomniti na koncu. Hvala lepa, gospe, za pojasnila.

TV SLOVENIJA 1, 01.04.2009, DNEVNIK, 19.30

ELEN BATISTA ŠTADER: Oče otrok, ki sta v Sežani umrla nasilne smrti, zahteva, da se policijska preiskava razširi. Za to, kar se je zgodilo v noči iz sobote na nedeljo, ne krivi le matere otrok, ampak vse, ki so njene težave prikrivali. Seznam osumljenih kaznivih dejanj je dolg. Na njem so poleg očeta matere otrok še psihiater, psihologinja in Center za socialno delo Sežana.
MOJCA PETRIČ BUŽAN: Bi se dalo tragično smrt otrok preprečiti? Da, odgovarja pravni zastopnik očeta preminulih otrok, če bi vsi skrbno opravili svoje delo.
FRANCI MATOZ (pravni zastopnik Andreja Gorupa): Oče Andrej pa je že od, seveda zadnje mesece, stalno opozarjal, da ni ustrezno poskrbljeno za vzgojo in varstvo njegovih otrok v času, ko so pri materi.
PETRIČ BUŽAN: Policiji predlaga, naj razišče odgovornost vpletenih. Očeta osumljene, sicer zdravnika, ki naj bi ji brez nadzora predpisoval zdravila. Sum pa naj bi padel tudi na znanega psihiatra Gorazda Mravljeta, ki naj bi na lastno pobudo menda izdal nestrokovno izvedensko mnenje. Mravlje to ostro zavrača. Prav tako zanika znanstvo z očetom matere otrok.
GORAZD MRAVLJE (psihiater): Jo poznam kot lečeči psihiater več kot 15 let, ko sem jo sprejel v terapijo na prošnjo njenega očeta, s katerim se nikdar nisva poznala ali bila povezana.
PETRIČ BUŽAN: Svoj del krivde po Matozovem mnenju nosijo tudi uslužbenci sežanskega centra za socialno delo. Oče naj bi jih po ločitvi, ko je prevzel del skrbništva nad otrokoma, opozarjal na zdravstvene težave nekdanje žene. Na centru so zaradi tragičnega dogodka pretreseni. Družino so dobro poznali. Tako skrajnega dejanja se težavam navkljub niso nadejali. Podobnih primerov so imeli in še imajo veliko.
NEVENKA DROLE (direktorica Centra za socialno delo Sežana): V času postopka ni bilo nikakršnih indicev, ki bi kazali na kakršnakoli dejanja, ki bi dali slutiti, da bi bili lahko otroci karkoli prizadeti.
PETRIČ BUŽAN: Jutrišnjega izrednega nadzora se ne bojijo in menijo, da so storili vse, kar je v njihovi moči. V nadzor pa se bo vključil tudi pravni zastopnik očeta otrok Franci Matoz.

TV SLOVENIJA 1, 31.03.2009, DNEVNIK, 19.16

MANICA J. AMBROŽIČ: Odgovora, zakaj se je ta konec tedna zgodila družinska tragedija v Sežani, tudi danes ni. Kot smo poročali, sta v noči na nedeljo nasilne smrti umrla otroka, stara 2 in 4 leta. Dejanja je osumljena njuna mati, ki naj bi jo po zaslišanju odpeljali v psihiatrično bolnico.
BARBARA KAMPOS: Pred blokom, kjer se je zgodila družinska tragedija, danes gorijo sveče. Pred vhodom je na pol droga spuščena zastava s črnim trakom. Novi uradnih informacij danes ni. Nihče tudi ni želel potrditi ali zanikati domnev, da naj bi imela mati umorjenih otrok zdravstvene težave, ki bi lahko bile povod tega nerazumnega dejanja. Skopi s podatki so tudi na sežanskem centru za socialno delo, kjer smo danes spet vprašali, ali so družino kdaj obravnavali. Na izrecno prošnjo očeta umrlih otrok in v dogovoru z ministrstvom izjav pred kamero ne dajejo. V telefonskem pogovoru pa nam je direktorica centra povedala, da so tudi sami zelo pretreseni. Potrdila je, da so družino poznali. Z njo nikoli ni bilo težav, nam je povedala in nihče nikoli še pomislil ni, da bi se lahko zgodila taka tragedija. Je kdo v tej nesrečni zgodbi zatajil? Kdo je tisti, ki ne bi smel spregledati morebitnih opozoril?
VLASTA NUSSDORFER (generalna sekretarka Belega obroča): Prav gotovo so dolžni spregovoriti odrasli. Otroci tako majhni ne morejo. Zato morajo biti odrasli, ki živijo ob njih, izjemno pozorni, s kom so, kdo pravzaprav je tisti, ki so mu zaupani, kakšen je.
KAMPOS: Odzvala se je tudi varuhinja človekovih pravic, za zdaj le na poročanje medijev.
ZDENKA ČEBAŠEK TRAVNIK (varuhinja človekovih pravic): Spet so bila objavljena ime, pa vsi identifikacijski podatki in dejansko se družina mora skrivati pred mediji. Kot da nima dovolj drugih problemov in trpljenja pred sabo.
KAMPOS: Policisti in Okrožno državno tožilstvo v Kopru bodo z izjavami počakali do zaključka preiskave. Morda bo del okoliščin pojasnil tudi inšpekcijski nadzor na Centru za socialno delo Sežana, ki ga je za četrtek odredil minister Svetlik.

Večer

Stran / Page: 27
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 112 cm2

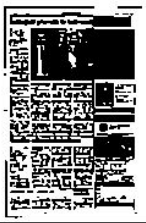

09.04.2009

1 / 1

Ovadba zoper delavko centra za socialno delo

Odvetnik **Franci Matoz** je včeraj kot pooblaščenec očeta ubitih otrok **Andreja Gorupa** vložil kazensko ovadbo pri Okrožnem državnem tožilstvu v Kopru zoper delavko Centra za socialno delo Sežana **Mirjam Škerlj**. Odvetnik ji v ovadbi očita nevestno delo v službi, saj naj bi bila kot uradna oseba pri izvajanju svojih pooblastil opustila svojo dolžnost ukrepanja v interesu koristi otrok, saj bi morala po tem, ko ji je Andrej Gorup sporočil, da je z materjo Kristino nekaj hudo narobe in da se boji za varnost otrok, ukrepati in zagotoviti takojšnjo preverbo stanja pri **Kristini Miklej** ter tako zaščititi koristi zdaj pokojnih Matije in Erne.

Naj spomnimo, da je Andrej Gorup že dlje časa opozarjal, da mati ni sposobna skrbeti za njuna mladoletna otroka, glede na to, da je prekinila zdravljenje od alkoholizma in da je bolehala za psihično boleznijo. Center za socialno delo oziroma Mirjam Škerlj se na ta opozorila nista odzvala, ampak le predlagala, da bi se sestali sredi aprila. A je za sestanek sedaj že prepozno. Odvetnik Matoz se je za ta korak odločil, ker meni, da inšpekcijski nadzor, kjer mu je povsem onemogočeno sodelovanje, ne bo dal nikakršnih rezultatov, saj je več kot očitno, da je namen tega nadzora zgolj zavlačevanje, da javnost pozabi vlogo centra za socialno delo pri tej tragediji. Izvedeli smo še, da je glavni republiški inšpektor za delo Borut Brezovar zavrgel vlogo za izločitev inšpektorja Petra Stefanovskega. Odvetnik Matoz je nad odločitvijo ogorčen, saj meni, da je republiški inšpektor storil kaznivo dejanje kršitve pravice do pritožbe ali drugega pravnega sredstva, ker je predlog zavrgel, še preden je bilo dokončno odločeno o tem, ali je Andrej Gorup stranka v postopku.

Ali je interes zadevo razčistiti ali pa se bodo bile pravne in birokratske igre, se še sprašuje odvetnik Matoz. **(ik)**

Večer

Stran / Page: 27
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 270 cm2

08.04.2009

1 / 1

Mati v priporu, psihiatra obiskali kriminalisti

Osumljena, ki naj bi bila umorila svoja otroka, v priporu, vztraja pri nedolžnosti

DAMJANA ŽIŠT

V Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig, natančneje v njegovem priporu, je od včerajšnjih zgodnjih jutranjih ur zaprta ta trenutek najbolj "razvpita" slovenska pripornica, 36-letna **Kristina Mislej** iz Sežane. Koprski policisti sumijo, da je v noči na minulo nedeljo, 29. marca, na svojem domu v Sežani zadušila svoja otroka, 2-letno **Emo** in 4-letnega **Matijo**.

Osumljenka, ki je bila po dejanju sprejeta v psihiatrično bolnišnico Polje v Ljubljani, kjer se je tudi že večkrat zdravila pri **dr. Gorazdu Mrevljetu**, je v ponedeljek okoli 13. ure bolnišnico zapustila, pred njo pa so jo že čakali kriminalisti, ki so ji odvzeli prostost in jo okoli 19. ure privedli na zaslišanje pred koprsko preiskovalno sodnico **Leo Dukić Japelj**. Zaslišanje osumljenke je trajalo skoraj štiri ure, po zaslišanju pa je preiskovalna sodnica sledila predlogu tožilstva in za osumljenko dvojnega umora odredila pripor. Iz koprskega sodišča je bila odpeljana v ženski zapor na Ig, kjer bo za zdaj ostala v priporu. Po tragičnem dogodku je osumljenkin zagovornik **Branko Gvozdič** povedal, da ni kriva dejanja, ki ji ga pripisujeta policija in tožilstvo. Pri tem zagovoru naj bi bila vztrajala tudi več ur, ko je bila zaslišana pred preiskovalno sodnico. Odvetnik Gvozdič je že napovedal pritožbo na sklep o uvedbi pripora tudi zato, ker je sodnica pripor zoper osumljenko odredila iz ponovitvenih razlogov.

Izvedeli smo tudi, da so včeraj popoldne koprski kriminalisti na delovnem mestu obiskali psihiatra Mrevljeta in se z njim pogovorili glede zdravljenja Mislejeve, pregledali in zasegli pa so tudi dokumentacijo, ki se navezuje na zdravljenje osumljene Mislejeve. Ko bo kriminalistična preiskava zoper psihiatra, katerega dobro mnenje je odločilno vplivalo na deljeno skrbništvo otrok v razveznem postopku med Kristino Mislej in njenim nekdanjim možem **Andrejem Gorupom**, se bodo kriminalisti odločili za nadaljnje korake zoper psihiatra. V javnosti so se namreč pojavljale govorice, da znani psihiater za Miseljevo ni vodil zdravstvenega kartona, vendar bo na številna vprašanja odgovorila kriminalistična preiskava.

Oče pokojnih otrok Andrej Gorup nam je včeraj povedal, da pripora zoper nekdanjo ženo ne bo komentiral in da se nikomur ne želi maščevati. Želi pa, da se stvari razjasnijo. Kristine ne krivi za umor otrok, saj je psihično bolna.

"Meni je vseeno, ali je Kristina na prostosti ali v bolnici, saj je bolna in bi se morala zdraviti, a se ni, ker tega ni dovolila. Če bi se pozdravila, bi lahko bilo danes povsem drugače, otroci bi bili še živi, žal pa jih nikoli več ne bo nazaj," je dejal še vedno šokiran in povsem strt Emin in Matijev oče.

Povedal nam je še, da želi, da se opravi temeljita preiskava na Centru za socialno delo Sežana, katere uslužbenke je že dalj časa intenzivno opozarjal, da je Kristina bolna in da ne bo mogla skrbeti za otroke, zato naj ukrepajo. A njegovega klica na pomoč žal niso slišali.

Prav tako ne ve, kdaj se bo na omenjenem centru nadaljeval inšpekcijski nadzor, saj se je prejšnjo sredo začel in kmalu končal. Delovni inšpektor **Peter Stefanovski** namreč Gorupu ni hotel priznati statusa stranke v postopku, temveč le priče, zato sta bila Gorupu in njegovemu odvetniku **Franciju Matozu** onemogočena sodelovanje v nadzoru in vpogled v izpovedi prič in spis njegovega primera. Na odločitev inšpektorja se je njegov zagovornik ustno pritožil in zahteval, da o tem izda sklep, kar je inšpektor storil čez dva dni. Še vedno vztraja, da je Gorup le stranka v postopku. Na njegov sklep se je odvetnik že pritožil na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Ministrstvo pa še ni odločilo o odvetnikovi zahtevi po izločitvi inšpektorja Stefanovskega, ker obstaja sum, da je v tej zadevi pristranski. Pred inšpekcijskim nadzorom je namreč razpolagal s celotno kronologijo dogodkov v zvezi z družino Gorup, razveznim postopkom in drugimi listinami v zvezi z nekdanjima zakoncema Gorup in njunima otrokoma.

Večer - V soboto

Stran / Page: 8
Doseg / Reach: 0
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 644 cm2

04.04.2009

1 / 3

Do nasilja smo še vedno preveč strpni

Nasilna smrt dveh otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini. So pristojni res storili vse, kar je bilo treba?

TANJA MILAKOVIČ

"Nasilje nad ženskami in otroki, tudi nasilje v družini, sodi med najpogosteje kršitve človekovih pravic. Je v vseh državah članicah Sveta Evrope in prizadene vse družbene plasti, ne glede na vero, kulturo ali izobrazbo. Dejstvo, da je tako razširjeno, ne sme biti opravičilo, češ da gre za nekaj vsakdanjega ali da ga dopuščamo. Nasilje nad ženskami je zločin. Tam, kjer še ni, mora biti kaznovan," je ob lanskem zaključku vseevropske kampanje o ozaveščanju o nasilju v družini in njegovem obsegu v sodobni družbi zapisala Maud de Boer-Buquicchio, namestnica generalnega sekretarja Sveta Evrope. Po študiji sveta je namreč petina ali četrtina vseh žensk v zrelem obdobju vsaj enkrat izkusila fizično nasilje, več kot desetina pa sočasno tudi spolno nasilje. Do 45 odstotkov žensk je žrtev ene od oblik nasilja, kamor ne sodi zgolj nasilje med domačimi štirimi stenami, ampak tudi spolno nadlegovanje na delovnem mestu, trgovanje z ljudmi, ki so žrtve organiziranega kriminala, prostitucije in migracij, pogosto od moškega iz svojega najbližjega okolja. Velikokrat so to sedanji ali nekdanji partnerji. Med 12 in 15 odstotki žensk, starih več kot 16 let, živi v nasilnem razmerju.

Slovenija pri tem ni izjema ali, kot je poudarila v Ljubljani ob nedavni mednarodni konferenci o uveljavljanju evropskih direktiv o nasilju nad ženskami, otroki in mladimi varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik: "Slovenija ni rajska dežela, kjer ne bi imeli težav z nasiljem." Poleg tega je varuhinja prepričana, da v naši družbi velja še vedno prevelika strpnost do nasilja.

Bi tragedijo lahko preprečili?

Število prijav nasilja v družini se je v zadnjih letih sicer povečalo, ugotavljajo tudi na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, to pa po mnenju Majde Erzar ne pomeni, da je več prijav zaradi porasta števila tovrstnih kaznivih dejanj, ampak predvsem zaradi večje ozaveščenosti ljudi. Prav ozaveščanju naj bi precej pozornosti in denarja namenili tudi v okviru izvajanja resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini, ki jo je vlada sprejela v začetku marca. Čeprav je to zelo pomembno, pa še zdaleč ni dovolj. Končni cilj morajo biti sprememba vsakodnevnega življenja žrtve ter pravočasno in pravilno ukrepanje vseh pristojnih, poleg policije predvsem centrov za socialno delo, šol in zdravstvenih ustanov. Prav neusklajeno delo omenjenih institucij je tudi po mnenju ministrice za notranje zadeve

Katarine Kresal eden največjih problemov pri učinkovitejšem zmanjševanju nasilja v družini. A, kot vse kaže, v naši praksi, navkljub kar dobri zakonodaji, še hudo škripa.

Družinska tragedija, ki se je pred dnevi zgodila v Sežani, je še en žalosten dokaz za to. Nasilna smrt dveh majhnih otrok v Sežani ni edini primer najhujšega nasilja v družini, ki odpira ponovno že vsa znana vprašanja, kot so jih mnoge druge podobne zgodbe že pred meseci in leti. So pristojni res storili vse, kar je bilo treba? Bi tragedijo vendarle lahko preprečili? Zato se človek z grozo sprašuje, koliko podobnih zgodb bo še potrebnih, da se bo vsem, od policije, socialnih delavcev do sodnikov in sodnih izvedencev, ki se srečajo z nasiljem in alkoholizmom ter krojijo usode otrok iz takšnih družin, jasno, da je to zelo odgovorno poslanstvo, pri katerem niso dopustni niti najmanjši spodrsljaji, zlasti ne zamude v ravnanju.

V vsaki širši družini vsaj en alkoholik

Vsega nikoli ni mogoče predvideti, pa vendarle, v sežanski zgodbi (pred tem v ormoški pa v tisti v Zdenski vasi...) je po znanih informacijah kar nekaj takih stvari, ki jih ne bi smeli spregledati. Ena od njih je zagotovo tudi alkoholizem, do katerega smo, roko na srce, v naši državi še bolj tolerantni kot do nasilja med štirimi stenami. Pa ne le kadar se znajdemo v vlogi naključnih opazovalcev, sosedov ali sorodnikov, ampak celo, ko gre za strokovne presoje. Kako bi si sicer lahko razlagali mnenje sodnih izvedencev, da alkoholizem ni dovolj tehten razlog za resen razmislek o morebitnih nevarnostih, ki jih ta starševska razvada ali bolezen, pogosto tudi spremljevalka nasilja v družini, prinaša otrokom. Le kdo bi si upal presojati o tem v državi, kjer menda v vsaki širši družini najdemo vsaj enega alkoholika? Dokler seveda posledice niso vidne in tako očitne, da jih preprosto ni mogoče več pomesti pod preprogo ali pa je celo že prepozno. Ob vsem

tem se zdi, da sta ves trud in denar, ki ga nameravamo vložiti v kampanjo za preprečevanje nasilja v družini, le metanje peska v oči.

Raziskava, opravljena leta 2004 v Veliki Britaniji, je pokazala, da nasilje v družini ne pomeni le takšne in drugačne družinske tragedije, ampak državo letno tudi zelo veliko stane, neverjetnih 23 milijard funtov ali 440 funtov vsakega državljana. Ne glede na družbo, v kateri se nasilje v družini dogaja, to razbija družino, povzroča revščino, neenakost, vpliva pa tudi na ugled vlad. Ta se meri predvsem po tem, kako ravna s svojimi najbolj ogroženimi državljani. Bi torej lahko veliko več storili za otroke žrtve nasilja že, če bi vsi pristojni svoje delo opravili tako, kot je treba? Če bi ob takšnih in podobnih tragedijah manj iskali izgovore, zakaj niso ukrepali ali niso smeli ukrepati drugače, ampak bi se zgledovali po dobrih praksah, da svojih zmot ne bi več ponavljali bodisi zaradi nevednosti bodisi zaradi kakšne druge nedopustne solidarnosti? ▪

Kako to, da alkoholizem ni razlog za razmislek o nevarnostih, ki jih ta spremljevalec nasilja prinaša otrokom

Ljudje hodijo mimo belega traku, ki visi z drevesa na območju madridske univerze Complutense in so ga obesili ob mednarodnem dnevu za odpravo nasilja zoper žensko. Beli trak simbolizira obljubo vsakogar, da ne bo nikoli opravičeval nasilja zoper nežni spol oziroma ostal ob njem ravnodušen.

Večer

Stran / Page: 14
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 201 cm2

03.04.2009

1 / 1

Kdo je kriv za tragedijo?

Kriminalisti naj bi bili ovadili mater, ki naj bi bila umorila svoje otroke

DAMIJANA ŽIŠT

Na Centru za socialno delo Sežana (CSD) se je včeraj začel, a tudi kmalu končal nadzor inšpektorja z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve zaradi dogodka, ki se je zgodil v noči na soboto, ko sta bila v Sežani umorjena malčka, 2-letna deklica in njen 4-letni bratec. Kot smo že poročali, sta otroka umrla nasilne smrti, bila sta zadušena z blazino, po neuradnih podatkih pa naj bi bili koprski kriminalisti včeraj kazensko ovadili njuno 36-letno mamo **Kristino Mislej**. Domnevna osumljenka, ki dejanje zanika, je od nedelje v psihiatrični bolnišnici Polje v Ljubljani. Tiskovni predstavnik Policijske uprave Koper, kjer preučujejo sumljivo smrt malčkov, nam včeraj informacije o domnevni kazenski ovadbi ni potrdil in ne zanikal. Dejal je le, da bo, ko bo preiskava končana, policija v dogovoru s tožilstvom javnost obvestila o izsledkih preiskave.

Nadzor na CSD Sežana pa se je včeraj kmalu zaključil, saj je inšpektor želel očeta obeh mrtvih otrok, ki je ločen od Kristine Mislej, zaslišati le kot pričo, ne pa kot stranko v postopku, s čimer se **Andrej Gorup** s svojim odvetnikom ni strinjal. Zato bo inšpektor v naslednjih dneh moral pisno odločiti, kakšen status bo podelil Gorupu, ki je bil v vseh postopkih skupaj z nekdanjo ženo stranka v postopku.

Andrej Gorup nam je včeraj ponovno povedal, da bi lahko na CSD Sežana tragedijo preprečili, saj jih je večkrat opozoril, da nekdanje žena zaradi psihičnih težav ni sposobna skrbeti za otroka, a žal niso ukrepali. Za tragedijo krivi tudi dr. Gorazda Mrevljeta, psihiatra Mislejeve, ki je v razveznem postopku podal mnenje, da je Kristina sposobna skrbeti za otroke, čeprav ni bila. Mrevlje, ki je v teh dneh v tujini, je omenjene očitke odločno zanikal in povedal, da je Kristino poznal od adolescence in jo zdravil v vseh njenih obdobjih.

Ko so se stvari zapletale, naj bi bil na njeno prošnjo na dveh izvidih napisal svoje stališče glede skrbništva. Prav tako naj bi bil enkrat sodeloval na sestanku na CSD, kjer je bil tudi odvetnik in bivši mož. Odločno pa je zanikal, da bi se sam ponujal CSD, saj naj bi ga na sestanek povabila direktorica centra. Prav tako je zanikal namigovanje medijev, da je bil osebni prijatelj Kristininega očeta, splošnega zdravnika iz Sežane Iztoka Misleja.

Gorup pa pravi, da Mrevljetova izjava ne drži, saj je 7. marca letos od psihologinje Adrijane Špolad Grča prejel obvestilo, da je Kristina na CSD "prenesla pobudo dr. Gorazda Mrevljeta za skupno srečanje na CSD Sežana".

Nadzor na CSD Sežana preložen

Odvetnik Franci Matoz, pooblaščenec Andreja Gorupa, je po hitro opravljenem inšpekcijskem nadzoru povedal, da se s stranko nista strinjala, da bi inšpektor Gorupa zasliševal kot pričo, ne pa kot stranko v postopku. Kot priča namreč ne bi imel nobenega vpogleda v spis, kjer se vodi njihov primer, prav tako ne bi bil seznanjen s pričanjem zaposlenih na CSD Sežana. Inšpekcijski nadzor pa se bo nadaljeval šele, ko bodo na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve odločili, da bo Gorup stranka v postopku, je povedal Matoz. (ašt)

Večer

Stran / Page: 27
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 373 cm2

02.04.2009

1 / 2

"Vedel sem, da se bo nekaj hudega zgodilo"

Oče v Sežani umorjenih otrok obtožuje tragedije Center za socialno delo Sežana in sodne izvedence

DAMIJANA ŽIŠT

"Malo čez polnoč me je poklicala Kristina, nisem se ji mogel oglasiti, ker sem se vračal iz Italije in se je menjaval signal. Kmalu zatem me je klical kriminalist in me spraševal, kje sem. Rekel sem mu, naj mi pove, kaj se dogaja, on pa je rekel, da je nekaj narobe z mojima otrokoma, zato naj povem, kje sem, da pridejo pome. Vedel sem, da je nekaj hudo narobe, saj sem slutil, da se bo to zgodilo. Sam sem se odpeljal na sežansko policijsko postajo, nato pa skupaj s policisti odšel na moj nekdanji dom, kjer je živela Kristina z otrokoma. Policiste, ki so nas čakali, sem vprašal le, ali ju je vrgla čez balkon ali ju je zadušila," nam je včeraj povedal zelo pretresen Andrej Gorup, oče dveletne hčerke in štiriletnega sina, ki sta bila umorjena v Sežani v soboto okoli polnoči. Policija uradno še ni nikogar ovadila, govori pa se, da naj bi otrokovo mamo, 36-letno Kristino Miselj.

Umorjena otroka, obdukcija je pokazala, da sta bila zadušena, je njun oče v ožjem družinskem krogu pokopal v torek, sedaj pa bo skupaj s svojim odvetnikom tožil državo. Sam je namreč o tem, da bivša žena Kristina zaradi psihičnih težav ni sposobna skrbeti za otroka, večkrat obvestil sežanski center za socialno delo in prosil, naj ukrepajo. A niso. 18. marca je po telefonu govoril z Mirjam Škrl iz centra, naslednji dan je poslal tudi pismo, "in sem jo rotil, naj kaj naredijo, naj ukrepajo, ali bodo to storili šele, ko bo prepozno". Nekaj dni zatem je dobil iz centra obvestilo, da se bodo s Kristino in z njim sestali po 1. aprilu, in zdaj je prepozno.

"Kristina se je šla na mojo zahtevo septembra 2007 zdravit odvisnosti od alkohola v bolnišnico na Poljanskem nasipu v Ljubljani, kjer so bili zaposleni zelo prijazni in so jo skupaj z mano zelo spodbujali. A žal ni zdržala terapije in je decembra samovoljno zapustila zdravljenje. Sam sem se 16. januarja letos izselil iz najinega skupnega doma, Kristina je z otrokoma odšla k svojim staršem, mene so sodno preganjali, saj je bilo stanovanje njihovo, jaz pa sem želel le, da se Kristina in otroka vrnejo in da živimo skupaj. In se je vrnila, ko sem odšel, skupaj z otrokoma, čeprav ni bila sposobna skrbeti zanje, imela je hude psihične težave kot tudi težave zaradi alkohola. Tedaj sem še bolj intenzivno začel opozarjati Center za socialno delo Sežana, prvič sem jih o problemih s Kristino obvestil že, ko je odšla na zdravljenje v Ljubljano zaradi alkoholizma, a mi žal niso prisluhnili," še pove strti oče, ki ne more razumeti, da njegovih otrok ni več.

"To, kar se je zgodilo, se ne bi smelo zgoditi ne meni ne drugim staršem, a se žal je. Ostane mi le, da po sodni poti preganjam tiste, ki so sokrivi, da sta moja otroka mrtva, Center za socialno delo Sežana in izvedence, ki so v razveznem postopku o Kristini pisali, da je kljub zdravljenju v psihiatrični bolnišnici sposobna skrbeti za otroka. Še posebej je to psihiater **Gorazd Mrevlje**, ki je trenutno v tujini," je še rekel Andrej Gorup.

Povedal nam je še, da je z obdukcijskim zapisnikom otrok seznanjen le toliko, "da vem, da sta bila umorjena, zadušena z blazino, Kristininih izvidov, ko so ji po dogodku vzeli kri in urin, pa še ni, tako da ne vem, v kakšnem stanju je bila, ko se je to zgodilo".

Tudi v Centru za socialno delo Sežana smo od direktorice **Nevenke Doles** skušali dobiti odgovore na številna vprašanja, predvsem pa, zakaj niso ukrepali, potem ko jih je Gorup večkrat pisno in ustno opozoril, da je s Kristino nekaj narobe in da se bo nekaj hudega zgodilo. Žal so bile njegove besede preroške. Direktorice nam tudi včeraj ni uspelo priklicati.

Danes bo omenjeni center in njihovo direktorico obiskal tudi **Peter Stefanovski**, inšpektor iz ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, opravil bo izreden nadzor nad delom centra v omenjenem primeru.

Večer 02.04.2009

Stran / Page: 27
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 373 cm2 2 / 2

Očetov odvetnik zahteva dodatne hišne preiskave

Odvetnik Franci Matoz je včeraj že obvestil ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, da je prevzel zastopanje očeta umorjenih otrok, "saj menimo, da je CSD Sežana v navedenem primeru ves čas, tako v fazi razveznega postopka kot tudi pozneje ob spremljanju stikov, bil obveščen o stanju matere Kristine Mislej". Prav tako meni, da center zaradi pristranskosti in vplivov očeta matere kot tudi preko dr. Gorazda Mrevljeta ni ustrezno odreagiral. Matoz se je obrnil še na Policijsko upravo Koper, ki vodi primer, in predlagal, naj se takoj opravi hišna preiskava pri dr. Gorazdu Mrevljetu, psihiatru, ki je od leta 1994 zdravil osumljeno Kristino Mislej. "Preiskava naj se opravi tako na njegovem delovnem mestu kot na domu, kajti po izjavah oškodovanca naj bi imel navedeni v povezavi z Iztokom Mislejem, očetom matere pokojnih otrok, velik vpliv na CSD Sežana. Pri tem obstaja sum, da je zlorabil svoj položaj in ponarejal listine, saj naj ne bi bil v zdravstveni karton Kristine Mislej vpisoval poteka bolezni in zdravil, ki jih je prejemala, prav tako pa naj ne bi bil vodil posebnega zdravstvenega kartona o osumljenki. Ravno tako je treba opraviti zaseg listin v zdravstvenem domu v Sežani, kjer je služboval Iztok Mislej, oče osumljenke, predvsem je treba ugotoviti, ali je oče sam izdajal Kristini Mislej zdravila, pa tega ni vpisoval v zdravstveni karton osumljenke. Pri tem pa ne gre zanemariti tudi dejstva, da je bil prav Iztok Mislej prvi na kraju dejanja in da njegova vloga pri tem kaznivem dejanju še ni povsem pojasnjena," je med drugim policijo opozoril Matoz. (st)

Večer

Stran / Page: 26
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 263 cm2

01.04.2009

1 / 1

Center za socialno delo kljub prošnjam ni ukrepal

Mrtva otroka pokopali na sežanskem pokopališču

DAMIJANA ŽIST

V ožjem družinskem krogu na sežanskem pokopališču sta bila včeraj pokopana dveletna sestrica in štiriletni bratec, ki sta umrla nasilne smrti v noči na soboto na svojem domu v stanovanjskem bloku v Ulici Ivana Turšiča v Sežani. Otroka je pokopal popolnoma strt oče **Andrej Gorup,** ki je bil z njuno mamo ločen in sta imela nad otrokoma deljeno skrbništvo. Obdukcija je pokazala, da sta otroka umrla nasilne smrti, saj sta bila zadušena. Njuna mati, 36-letna **Kristina Mislej,** ki naj bi bila tedaj sama z njima v stanovanju, mrtva otroka pa naj bi bila "našla" nekaj po polnoči, je zdaj na zdravljenju v psihiatrični bolnišnici v ljubljanskem Polju, kjer je bila že večkrat prej. Tako ji policisti za zdaj niso odvzeli prostosti, da bi jo vsaj zaslišali, kriminalistična preiskava pa še intenzivno poteka. Morda se bo razširila tudi na Center za socialno delo (CSD) Sežana, kamor je Andrej Gorup večkrat pisal, naj ukrepajo zoper njegovo bivšo ženo, saj ni spodobna skrbeti za otroke, ker je bolna. Zadnjič jim je pisal 18. marca, odgovor centra oziroma socialne delavke **Adriane Grča** pa naj bi vedno bil, da ne morejo nič storiti. Zanimivo je tudi to, da so kriminalisti, ki so prišli na kraj dogodka, našli zelo "čisto" stanovanje, saj se je nekdo zelo potrudil, da bi uničil morebitne dokaze domnevnega umora.

Na dan je prišlo tudi že več podrobnosti, ki naj bi se bile dogajale usodno noč. Kot smo neuradno izvedeli, je mati otrok najprej poklicala svojega očeta **Iztoka Misleja,** splošnega zdravnika v Sežani, in šele on naj bi bil poklical dežurno zdravnico sežanskega zdravstvenega doma. Ko je prišla na kraj dogodka, jo je pogled na mrtva otroka tako zelo pretresel, da ju ni mogla pogledati, zato naj bi bil Mislej poklical drugega zdravnika, ta je prišel na kraj dogodka in pregledal otroka. Žal je lahko ugotovil le, da sta mrtva. In šele ta zdravnik naj bi bil poklical reševalce, kasneje so bili obveščeni še policisti, preiskovalni sodnik in tožilec koprskega sodišča.

Na dan so prišle tudi druge podrobnosti, čeprav so v Sežani javna tajna. Kristina Mislej je bila večkrat zdravljena v psihiatrični bolnišnici Polje, nazadnje zaradi alkoholizma, vendar je oktobra 2007 zdravljenje samovoljno prekinila in se zdravila sama. Oziroma ob pomoči psihiatra Gorazda Mrevljeta, čigar mnenje je bilo med odločilnimi, da je ob razvezi Mislejeva dobila deljeno skrbništvo, čeprav zaradi bolezni naj ne bila sposobna skrbeti za otroka.

Zanimivo je tudi to, da Mislejeva sploh naj ne bi bila imela zdravstvene kartoteke, da se je zdravila v psihiatrični bolnišnici, bila pa naj bi pacientka Gorazda Mrevljeta, ki naj bi bil prijatelj njenega očeta Iztoka.

Lani, ko je šla na zdravljenje zaradi odvisnosti od alkoholizma, je doma ostal njen mož Andrej z otroki, ko pa se je čez mesec vrnila, je vzela otroka in se preselila k svojim staršem. Januarja letos so njeni starši vložili tožbo proti Gorupu, ker je bilo stanovanje, kjer je Kristina živela s svojo družino, njihova last. Gorup se je iz stanovanja izselil, tekel je ločitveni postopek, Kristina pa se je z otrokoma vrnila v stanovanje. Gorup, ki je vedel, da je žena bolna in ni sposobna skrbeti za otroke, je o tem večkrat pisal na CSD Sežana, tam pa niso ukrepali.

Oče bo tožil državo

Ker strti oče Andrej Gorup meni, da so za smrt njegovih otrok krivi tudi na CSD Sežana kot tudi izvedenci, ki so ob razvezi pričali Kristini v korist, čeprav je bolna in se psihiatrično zdravi že od mladosti, se je odločil, da bo od države terjal odškodnino. Podaril jo bo v dobrodelne namene in si je zato že najel znanega odvetnika Francija Matoza z Obale, ta pa je za danes že napovedal tiskovno konferenco. **(mt)**

Večer

Stran / Page: 27
Doseg / Reach: 131000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 286 cm2

31.03.2009

1 / 1

Otroka umrla v sumljivih okoliščinah

Neuradno naj bi policisti sumili smrti bratca in sestrice njuno mamo

DAMIJANA ŽIŠT

V stanovanjskem bloku v Ulici Ivana Turšiča v Sežani se je v noči na nedeljo zgodila tragedija, umrla sta štiriletni fantek in njegova dve leti mlajša sestrica. Po do zdaj znanih podatkih naj bi bila otroka umrla zaradi zadušitve, dežurni zdravnik sežanskega zdravstvenega doma, ki je prišel na kraj tragedije, pa naj ne bi bil opazil znakov nasilja. Kljub temu je koprski dežurni preiskovalni sodnik odredil obdukcijo obeh otrok zaradi ugotovitve vzroka smrti, saj naj bi policija sumila, da sta otroka umrla nasilne smrti, kar so potrdili tudi na koprski policijski upravi. Da je z otrokoma nekaj narobe, je reševalce obvestila njuna 36-letna mama **Kristina Mislej**, sicer zaposlena pri Zavarovalnici Triglav, kateri sta otroka pripadla po ločitvi.

Po neuradnih podatkih naj bi bila mrtva otroka najdena zavita v rjuho in pobruhana, njuna mama pa naj bi bila v tako hudem šoku, da kriminalistom ni uspela povedati, kaj se je v resnici zgodilo.

Kot so nam povedali sosedje, je bivši mož Mislejevi otroka vrnil v soboto zvečer, tragedija pa naj bi se bila zgodila po polnoči. Vzrok in ura smrti otrok bosta znana po končani obdukciji. Nekateri so se čudili, da sta bila otroka po razvezi dodeljena mami, saj naj bi bilo znano, da je imela zdravstvene težave, predvsem psihične narave. Izvedeli smo tudi, da naj bi bilo pri odločitvi o tem, komu bodo dodeljeni otroci, odločilno pravmnenje izvedenca psihiatrične stroke **Gorazda Mrevljeta**. Slednjemu je licenco za izvedenca odvzel bivši pravosodni minister Lovro Šturm. Tako sta bila otroka dodeljeni Misljevi, z možem pa sta si delila skrbništvo nad njima.

Stanovanjski blok v Sežani, kjer sta umrla otroka (Jaka Adamič/Dnevnik)

Sicer pa je Mrevlje stanovski kolega očeta Kristine Mislej, ki je splošni zdravnik v Sežani. Po neuradnih podatkih naj bi bila Mislejeva po dogodku najprej poklicala svojega očeta, šele nato so poklicali reševalce. **Marko Kastelic**, tiskovni predstavnik Policijske uprave Koper, nam je povedal, da zaradi interesa preiskave zadeve ne morejo komentirati. Dejal je, da je bil operativno-komunikacijski center Policijske uprave Koper o dogodku obveščen nekaj minut čez polnoč, zato so bili tja takoj napoteni policisti, reševalci in preiskovalni sodnik. Dežurni zdravnik je na kraju dogodka ugotovil, da sta otroka mrtva, preiskovalni sodnik pa je odredil obdukcijo, ki včeraj še ni bila končana.

Kastelic je še povedal, da sta otroka umrla nasilne smrti, zato policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil in nekaterimi preiskovalnimi dejanji, na podlagi katerih bi lahko razjasnili okoliščine smrti otrok.

Žurnal

Stran / Page: 12
Doseg / Reach: 368000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 18 cm2

04.04.2009

1 / 1

Ovadba zoper Kristino Mislej

Sežana. "Policija nam je posredovala kazensko ovadbo zoper Kristino Mislej v smeri suma storitve dveh kaznivih dejanj umora," nam je dejal vodja koprskega tožilstva Slavko Ožbolt. Na koprski policijski upravi o preiskavi dvojnega umora v Sežani sicer ne dajejo informacij. S. K.

Žurnal24

Stran / Page: 9
Doseg / Reach: 212000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 127 cm2

09.04.2009

1 / 1

Oče umorjenih dveletne deklice in štiriletnega dečka za tragedijo krivi sežanski CSD.

Matoz nad center

Umor otrok. Ovadena delavka centra za socialno delo.

Sežana. Proti Mirjam Škerlj, delavki sežanskega centra za socialno delo (CSD), je vložena kazenska ovadba zaradi nevestnega dela v službi. Včeraj jo je zaradi družinske tragedije, ki se je končala z umorom dveh otrok, v imenu Andreja Gorupa, očeta otrok, vložil odvetnik Franci Matoz.

Gorup naj bi center večkrat opozoril, da z njegovo nekdanjo soprogo ni vse tako, kot bi moralo biti, a strokovni delavci naj se ne bi odzvali. Oče je 18. marca po telefonu govoril z Mirjam Škerlj iz centra, naslednji dan ji je poslal tudi elektronsko pošto in jo, kot trdi, rotil, naj kaj naredijo, naj ukrepajo. Nekaj dni potem je dobil iz centra obvestilo, da se bodo s starši sestali po 1. aprilu, ko je bilo že prepozno. Mati, ki je v priporu, naj bi otroka zadušila.

Nadzor zaradi nadzora

Ministrstvo za delo je sicer zaradi smrti otrok odredilo izredni nadzor v sežanskem centru za socialno delo, vendar kot ocenjuje Matoz, izsledki nadzora ne bodo prinesli ničesar, "zato smo se odločili za vložitev ovadbe". Su. K.

Žurnal24

Stran / Page: 8
Doseg / Reach: 212000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 53 cm2

03.04.2009

1 / 1

Preiskava umora otrok

Oče ne sme biti zraven

Sežana. Včeraj je inšpektor med izrednim pregledom na Centru za socialno delo Sežana zaplenil vso dokumentacijo o Kristini Mislej, ki je osumljena uboja svojih dveh otrok. Inšpektor po odhodu ni dajal izjav, je pa nasprotoval prisotnosti očeta pokojnih otrok Andreja Gorupa in njegovega odvetnika Franclja Matoza. Ta je že napovedal zahtevo za začasno ustavitev preiskave, saj meni, da "ima njegova stranka pravico biti prisotna". Z ministrstva so sporočili, da bodo ukrepali, če bodo v nadzoru ugotovljene morebitne nepravilnosti v delovanju centra. Zatrjujejo tudi, da bo javnost o izsledkih nadzora obveščena. K. M.

Žurnal24

Stran / Page: 1
Doseg / Reach: 212000
Država / Country: SLOVENIA
Površina prispevka / Size: 207 cm2

02.04.2009

1 / 1

Psihiater domnevne morilke

Gorazd Mrevlje. Odgovarja na Matozove obtožbe o tem, da je zaradi prijateljstva z očetom domnevne morilke otrok na lastno pobudo stopil v stik s Centrom za socialno delo Sežana in jim zatrjeval, da Kristina nima težav.

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana **Natalija Škornik**, prvič vpisana na Fakulteto za socialno delo v študijskem letu **2004/2005** kot **redna** študentka izjavljam, da sem diplomsko delo z naslovom **»Medijske perspektive socialnega dela: diskurzivna analiza vsebinskega poročanja tiskanih medijev v primeru Sežana«** napisala samostojno s korektnim navajanjem virov in ob pomoči mentorice **doc. dr. Mojce Urek** in somentorice **as. mag. Romane Zidar**.

Datum: Podpis: